

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

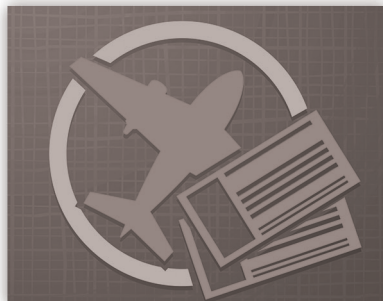
פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק כ"ג

הַכְּתָבֶת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרָא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקֶטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינַת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטֶר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצֶפוֹן
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵנִינִים

- טו..... **הקדמה**
- ב' תתפא.** אָמִי נִפְטָרָה מֵהַמַּחְלָה, וְעַכְשָׁו אָבִי חוֹלָה בָּהּ. מָה עָלַי לְתַקֵּן בְּמַעֲשֵׂים שְׁלִי?..... יז
- ב' תתפב.** הָרַב כָּתַב שְׁלֵא לְתַת צְדָקָה בְּלִילָה. וּמָה לְגַבִּי תִפְלַת עֲרַבִּית וְהַיּוֹצֵא לְדָרָךְ?..... יט
- ב' תתפג.** רַבְּנוּ אָמַר שְׁמִי שְׁפָגַם בְּבְרִית הָאָמוּנָה שְׁלוֹ פְּגוּמָה מְאֹד. אֵיךְ מְתַקְּנִים אֶת זֶה?..... כ
- ב' תתפד.** בְּעָלֵי עֲזַב אֶת הַבַּיִת, עָבַר לְחַיּוֹת עִם אִשָּׁה אַחֲרָת, וְכָעַת הוּא מְצַיֵּב תְּנָאִים נִקְשִׁים לְגְרוּשֵׁינִי..... כד
- ב' תתפה.** הָאֵם יֵשׁ בְּעֵינָי לְלַמֵּד בְּסֹפֶר הַחֲנוּף' בּוּ מוֹבָאִים טַעְמֵי הַמְצוּוֹת?..... כז
- ב' תתפו.** רַבְּנוּ אָמַר שְׁבִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִים לְמַעַט מְאֹד בְּדַבּוּר. כִּי־צַד נוֹהֲגִים בְּזֶה הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה?..... כח
- ב' תתפז.** בְּעָלֵי בּוֹגֵד בִּי, וְהַחֲלַטְתִּי לְהַתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנּוּ. הָאֵם אֲנִי נוֹהֶגֶת נְכוֹן?..... ל
- ב' תתפח.** לְאַחֲרוֹנָה בְּנֵי מִתְנַהֵג בְּקִיצוֹנִיּוֹת בְּעֵינַי שְׁמִירַת הַמְצוּוֹת. מָה אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת?..... לא
- ב' תתפט.** אָמִי רוֹצֵה שְׁנַעֲבֵר לְגוּר בִּיחִידָה נִפְרָדֶת שְׁצַמּוּדָה לְבֵית הוֹרֵי. הָאֵם כְּדָאֵי לָנוּ לַעֲשׂוֹת זֹאת?..... לב
- ב' תתצ.** אֵיךְ זֶה שְׁבַח־סִידוֹת בְּרִסְלָב מִתְנוּעָעִים וְקוֹפְצִים בְּזָמַן הַתְּפִלָּה, הֲרִי זֶה נוֹגֵד אֶת הַהֲלָכָה?..... לד

- ב' תתצא.** חֲבֵרָה שֶׁל אִשְׁתִּי הִסִּיתָה אוֹתָהּ לַעֲזֹב אוֹתִי, וּכְבָר חֲמִשָּׁה חֻדָּשִׁים אָנִי לְבַד. לו
- ב' תתצב.** אִין מִי שֶׁיִּקְדֵּשׁ וְיַעֲרֹךְ אֶת שְׁלֹחַן הַחֵן לְבְנֵי מִשְׁפַּחְתִּי חוּץ מִחֲמִי, וְלָכֵן אֲנִי חוֹשֵׁשׁ לִנְסֹעַ לְאוֹמֵן.לט
- ב' תתצג.** הַמְּצַב בְּבֵית נְהִיָּה בְּלִתי נִסְבָּל, וְלִמְרוֹת שֶׁאֲנִי נִשְׂוֹאָה כְּבָר שְׁלֹשִׁים שָׁנָה, אָנִי שׂוֹקֶלֶת לְהִתְגַּרֵּשׁ מִבְּעָלִי.מב
- ב' תתצד.** מֵה דַעְתּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק עַל הַטֵּבַח הַהַמוֹנִי שֶׁמִּתְרַחֵשׁ בְּסוּרְיָה? וְהֵאָם יֵשׁ לָנוּ מַפָּה לְחֻשָׁשׁ?מה
- ב' תתצה.** תְּרַמְתִּי לְהַדְפֹּסֶת סִפְרִי 'אֲשֶׁר בְּנַחַל' אַךְ עַדִּין לֹא נוֹשַׁעְתִּי. לָמָּה?מו
- ב' תתצו.** בְּעֵבְרִי נִכְשַׁלְתִּי בְּעֵבְרוֹת מְגִנּוֹת שֶׁהוֹתִירוּ בִּי צִלְקַת עֲמָקָה, וְלָכֵן הִחַלְתִּי שֶׁלְעוֹלָם לֹא אֶתְחַתֵּן.מח
- ב' תתצז.** מֵאֵז שֶׁהִכְנַסְנוּ אֶת בְּנֵינוּ לְתַלְמוּד-תּוֹרָה הוּא נַעֲשֶׂה אֱלֹהִים הֵן בְּהִתְנַהֲגוֹת וְהֵן בְּדַבּוּר. הֵאָם לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ לְמִסְגֵּרַת אַחֶרֶת?נא
- ב' תתצח.** הַתְּמַכְרְתִי לְשִׁתִּיָּה חֲרִיפָה וְקָשָׁה לִי מֵאֵד לְהַפְסִיק. מֵה עוֹשִׂים בְּמַצֵּב כָּזֶה?נב
- ב' תתצט.** אָמְרוּ לִי שֶׁכֵּדָאִי לִי לְשָׁנוֹת אֶת שְׁמִי מ'רוֹנִית' ל'רוֹנִי' כְּדִי שִׁפְתַּח לִי הַמִּזְל. מֵה דַעְתְּכֶם?נה
- ב' תתק.** לְאַחֲרוֹנָה סִימְתִי שְׁבִי קִשְׁרֵי זֹגִיּוֹת וְכוּאֵב לִי מֵאֵד. מֵה עָלִי לַעֲשׂוֹת?נו
- ב' תתקא.** הַהוֹרִים שְׁלִי מֵאֵד בְּרָרְנִים וְאִינָם מוֹצֵאִים שְׂדוּכִים מִתְּאִימִים לִי וְלִשְׁתִּי אַחִיוֹתִי.נט

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

ה

ב' תתקז. אֲשֶׁתִּי מְאִימָת עָלַי שָׁאֵם אֶסַּע לְאוֹמֵן הִיא תַעֲזֹב אוֹתִי. הָאֵם לְהִכְנֹעַ לְאִיּוֹמִים שְׁלָהּ?.....סא

ב' תתקח. רַב מְקַבֵּל אָמַר לִי שָׁאֵם אֶסַּע לְאוֹמֵן עֲלוּל לְקִרוֹת לִי מִשְׁהוּרַע. הָאֵם צָרִיךְ לְחַשֵּׁשׁ מִדְּבָרָיו?.....סד

ב' תתקד. הָאֵם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִתֵּר לְרִקְדָּה, לְשִׁיר וְלִשְׂמֵחַ אוֹ שְׂצָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּפֶחַד מְאִימַת הַדִּין?.....סו

ב' תתקה. יֵשׁ הַרְבֵּה סִפָּרִים קְדוֹשִׁים שֶׁאֲבָדוּ וְלֹא יִצְאוּ לְאוֹר. הָאֵם כְּשִׁיבוֹא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ נִזְכָּה שֶׁהֵם יִתְגַּלוּ?.....סט

ב' תתקו. נוֹלַד לִי יֶלֶד מְמִישָׁהּ, וְלִכֵּן הִיא לוֹחֶצֶת עָלַי שֶׁנִּתְחַתֵּן, אַךְ אֲנִי לֹא רוֹצֶה.....ע

ב' תתקז. בְּעָלִי עָזַב אוֹתִי וְגִלְתִּי שֶׁהוּא בּוֹגֵד בִּי. הָאֵם יֵשׁ סְכוּי לְשִׁקָּם אֶת הַזּוֹגִיּוֹת שֶׁלְנוּ?.....עב

ב' תתקח. כְּשֶׁהֵייתִי צְעִיר נִטְפַל אֵלַי אֲבִרְךָ נְשׁוּי, עָשָׂה אֶתִּי מַעֲשִׂים מְגִנִּים, וְעַד הַיּוֹם יֵשׁ לִי טְרָאוֹמָה.....עג

ב' תתקט. הָאֵם יִתְכַּן שֶׁהַצְדִּיקִים בְּטָלוּ אֶת מַלְחַמַּת גּוֹג וּמְגִוֵּג?.....עד

ב' תתקי. רַבְתִּי עִם בְּעָלִי וְהֶעֱלַבְתִּי אוֹתוֹ מְאֹד. מָה אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁהוּא יִסְלַח לִי וַיַּחְזֵר הַשְּׁלוֹם לְבֵיתֵנוּ?.....עו

ב' תתקיא. מִצַּד אֶחָד הַלְמוּדִים חֲשׂוּבִים לִי מְאֹד, וּמִצַּד שְׁנֵי אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן. מָה לַעֲשׂוֹת?.....עפ

ב' תתקיב. מְאִיזָה סוֹפֵר סֵת"ם כְּדָאֵי לִי לְקִנּוֹת תְּפִלִּין: מְקֻרָב מִשְׁפָּחָה אוֹ מִחֲבֵר טוֹב?.....עפג

ב' תתקיד. הִכִּירוּ לִי בַחֲרָה שְׂבָאָה מִבֵּית חֲרָדִי אַךְ יָרְדָה קִצָּת מִהֲדָרָךְ, וְכָעַת הִיא מִתְחַזְּקֶת לְאֵט לְאֵט. הָאֵם לְהִמְשִׁיךְ בְּקִשְׁרָה?.....עפד

ב' תתקיז. האם יש צורך להצטייד במסכת אב"כ לאור האיזמים שנסמעים לאחרונה?.....פז

ב' תתקטו. בזמן האחרון אני מרגישה אנרגיות שליליות ושהכל תקוע. מה עלי לעשות כדי שיפתח לי המזל?.....פח

ב' תתקטז. מה עלי לעשות כדי שארגיש קרבה להשם יתברך בזמן ההתבודדות?.....צ

ב' תתקיו. יש לנו בעיות רציניות בזוגיות, ואיננו יודעים האם להתגרש או להמשיך לחיות יחד רק עבור הילדים.....צא

ב' תתקיח. מדוע דוקא אחרי שהחלטנו למסד את הקשר והתחננו כדת משה וישראל, פתאום נעלמה האהבה?.....צה

ב' תתקיט. איך בחורה יכולה לדעת שהיא כבר בשלה ומוכנה להתחתן ולהקים בית?.....צז

ב' תתקכ. האם מתר לשמע מערכונים של בדרנים חלונים?.....צח

ב' תתקכא. פגעתי ברכב חונה, ומרב הלחץ ברחתי מבלי להשאיר פרטים. איך אפשר לתקן זאת?.....ק

ב' תתקכב. אחיותי פוגעות בי מאד, ואני מרגישה שהקשר שלהן אתי בנוי על אינטרסים. איך עלי להתנהג אתן?.....קב

ב' תתקכג. אשתי הודיעה לי שהיא לא רוצה אותי יותר, ושהיא החליטה להתגרש. אנא, עזר לי!.....קד

ב' תתקכד. שמעתי שגם בתוך חסידות ברסלב יש חלוקי דעות בענין הנסיעה לאומן. האם זה נכון?.....קה

ב' תתקכה. האם לאור המצב הבטחוני יש צורך להצטייד בערכות מגן ומסכות אב"כ?.....קט

ב' תתקכו. בַּסְּפּוֹר שֶׁל הַשְּׁבָעָה בְּעֵטְלִירֵס רַבְּנוּ מִזְכִּיר אֶת קִדְשַׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, חוּץ מִקְדְּשַׁת הַחֹטֵם. מִדּוּעַ?..... קיא

ב' תתקכז. אֲשֶׁתִּי מֵאֵד אֹהֶבֶת לְהִכְנִיס אֹרְחִים לְבֵיתֵנוּ, וְהַמְצָאָה הַזֹּאת מֵאֵד חֲשׂוּבָה לָּהּ, אֲךָ לִי זֶה קֶשֶׁת..... קיג

ב' תתקכח. אֲשֶׁתִּי לֹא רוֹצֶה שְׂאֲסַע לְאוֹמֵן כִּי הִיא חוֹשֶׁשֶׁת מִהַתְּגוּבוֹת שֶׁל אַחֵיוֹתֶיהָ. מָה אֲנִי אֲמוֹר לַעֲשׂוֹת?..... קטז

ב' תתקכט. בְּדֶרֶךְ לְאוֹמֵן אֲבַדָּה לִי הַמְּזוּדָה עִם כָּל הַבְּגָדִים וְהַצִּיּוֹד הָאִישִׁי, וְנִשְׁ לִי חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוֹלָה..... קיח

ב' תתקל. אִיךָ זֶה שָׂרְבָם שֶׁל גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל מִהַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים לֹא הִשְׁאִירוּ-אַחֲרֵיהֶם סּוֹפֵר כְּלִשְׁהוּ?..... קיט

ב' תתקלא. אֲנִי רוֹצֶה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית וְלִהְתְּקַרֵּב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ. אֲנֵא הַדְּרָף אוֹתִי בְּדֶרֶךְ הַנִּכּוֹנָה..... קכב

ב' תתקלב. מִזֶּה זְמַן רַב אֲנִי מִצְפֶּה לְקַבֵּל קְדוּמִים לְתַפְקִיד מִשְׁמַעוֹתִי, אֲךָ הַקְדוּמִים נִדְחָה בְּכָל פְּעַם מִסְּבוֹת שׁוֹנוֹת..... קכד

ב' תתקלג. אֲנִי מִכְהֵן כְּמִשְׁגִּיחַ בִּישִׁיבָה, וּמִדֵּי פְעַם אֲנִי אוֹמֵר לְפָנַי הַבְּחוּרִים שִׁיחַת מוֹסֵר. עַל מָה הֵכִי חֲשׂוֹב לְדַבֵּר אִתָּם?..... קכז

ב' תתקלד. מָה עֲדִיף: לְקַרְא אֶת 'הַתְּקוּן הַכָּלְלִי' אוּ לְקַרְא עֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים לְפִי הַסֵּדֶר?..... קלא

ב' תתקלה. הָאֵם סוֹפֵר סֵת"ם שֶׁנִּכְשַׁל בְּעִבְרָה חֲמוּרָה יְכוּל לְהַמְשִׁיף לְכַתֵּב?..... קלב

ב' תתקלו. אֲנִי רוֹצֶה לְהַפְיֵץ אֶת סְפָרֵיכֶם בְּאֶזְרוֹ מְגוּרֵי. כִּיצַד לַעֲשׂוֹת זֹאת?..... קלה

ב' תתקלז. לְמֵרוֹת כָּל מָה שְׂאֲנִי עוֹשֶׂה כִּדֵּי לְהַנְצִיל מִתְּאֲוֹת נְאוּף - הִיא רַק מִתְּגַבֶּרֶת..... קלו

ב' תתקלח. אָנִי לוֹמְדֵת בְּתִיכּוֹן חִלּוּנִי, וּמֵאֵז שֶׁחֲזַרְתִּי בְּתִשׁוּבָה נִהְיֶה לִי קֶשֶׁה מְאֹד..... קלט

ב' תתקלט. מְדוּעַ בִּקֶּשׁ רַבְּנוֹ ז"ל מֵהָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ עִמּוֹ בְּסִפְיָהּ בְּזָמַן הַסּוּפָה הַגְּדוּלָה שֶׁיִּפְסִיקוּ לְהִתְפַּלֵּל וַיִּשְׁתַּקּוּ?..... קמא

ב' תתקמ. בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן בְּטֵלָה הַטִּיסָה שְׁלִי לְאוּמוֹן, וּמֵאֵז אָנִי שָׁבוּר מְאֹד וְנִמְצָא בְּצַעַר גָּדוֹל..... קמג

ב' תתקמא. לְמֵרוֹת שֶׁאָנִי רַק בְּכֵתָהּ י"א, בְּשָׁנָה הָאֲחֵרוֹנָה יֵשׁ לִי רְצוֹן חֶזֶק לְהִתְחַתֵּן. הָאֵם עָלַי לְהִדְחִיק אֶת הָרְצוֹן הַזֶּה?..... קמו

ב' תתקמב. מְדוּעַ כָּל הַזָּמַן מִכְּפִישִׁים אֶת חֲסִידֵי בְּרִסְלָב בְּכָל וְאֲתַכֶּם בְּפָרְט?..... קמז

ב' תתקמג. הָאֵם יֵשׁ עֵינָי לְהִתְלַבֵּשׁ בְּבִגְדִים לְבָנִים בְּיוֹם הַכְּפוּרִים?..... קנא

ב' תתקמד. אָנִי בְּחוֹר רֶוֶק, וְלְמֵרוֹת שֶׁאָנִי לֹא רוֹצֶה, אָנִי נִכְשָׁל כָּל הַזָּמַן בְּפָגַם הַבְּרִית..... קנג

ב' תתקמה. מָה הַדְּבָר הָעֶקְרִי שֶׁאָנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עַצְמִי אַחֲרֵי שֶׁחֲזַרְתִּי מְאוּמָן?..... קנז

ב' תתקמו. הָאֵם רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ אָמַר פְּעַם שֶׁיָּבֹא יוֹם וְהָמוֹן אֲנָשִׁים יִסְעוּ אֵלָיו לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה?..... קס

ב' תתקמז. בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בּוֹ אָנִי מִתְפַּלֵּל מִתְנַגְּדִים לְבְּרִסְלָב וּמְשִׁלִּיכִים לְגִיזָה אֶת סִפְרֵי רַבְּנוֹ. כִּיצַד עָלַי לְהִתְנַהֵג?..... קסב

ב' תתקמח. אָמָא שְׁלִי מִלְחִיצָה אוֹתִי וְאוֹמְרַת לִי שֶׁלֹּא כְּדָאֵי לִי לְהִתְחַתֵּן כִּי אַחֲרֵי הַחֲתָנָה יִהְיֶה לִי קֶשֶׁה מְאֹד..... קסד

ב' תתקמט. אָנִי עוֹבֵד בְּמִפְעֵל שֶׁפְּתוּחַ גַּם בְּחַל הַמוֹעֵד. הָאֵם מִתְרֵ לִי לְלַכֵּת לְעֵבוּדָה בְּיָמִים אֵלּוּ?..... קסו

ב' תתקנב. אָנִי מְקַרֵּב לְרַבְּנוּ וְנוֹסֵעַ לְאוֹמֵן. הָאֵם בְּנוֹסֵף לָזֶה יֵשׁ צָרָף
לְעִשׂוֹת 'תִּקּוֹן כָּרַת'?!..... קסז

ב' תתקנא. אֲשֵׁתִי לֹא מוֹכֵנָה שְׂאֲגִדֵּל זָקֵן. הָאֵם עָלַי לְשִׁמְעַ לְדַבְרֵיהָ
אוֹ לֹא?!..... קסט

ב' תתקנב. הָאֵם יִשְׁנֵן סְגָלוֹת לְקִלִּיטָה מְהִירָה, רְפוּז וְזָכְרוֹן טוֹב
בְּלִמּוּד תּוֹרָה?!..... קעא

ב' תתקנב. אָמְרוּ לִי שְׂגֵם אַחֲרֵי הַחֲתָנָה יְהִי לִי נִסְיוֹנוֹת בְּתַאֲוֹת נְאוּף.
הָאֵם זֶה נִכּוֹן?!..... קעה

ב' תתקנד. הַזְמַנּוּ אֶת הוֹרֵי אֲשֵׁתִי לְיוֹם הַכַּפּוּרִים, אֵף אֲנִי חוֹשֵׁשִׁים
שֶׁהֵם יַחֲלִלוּ בְּבֵיתֵנוּ אֶת הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ. כִּי־צַד לְנֶהְגֹּ?..... קעז

ב' תתקנה. אָנִי וּבְעָלִי עוֹסְקִים בְּהוֹרָאָה, וְלִשְׁנֵינוּ כְּכָר אֵין כַּחֲלָמִשִּׁיף
בְּתַפְקִידֵינוּ..... קעט

ב' תתקנו. שְׁמַעְתִּי שֶׁר' שְׁמַעוֹן תְּלַמִּיד רַבְּנוּ ז"ל נִהְרַג עַל יְדֵי עַרְבִים
בְּצַפֵּת. אֵיךְ זֶה קָרָה?!..... קפב

ב' תתקנז. יָצָאתִי עִם גָּבֵר גְּרוֹשׁ לְמִטְרַת נְשׂוּאִין, אֵף לְאַחֲרוֹנָה הוּא
הוֹדִיעַ לִי שֶׁאֵינוּ מְסַגֵּל לְהַתְחַתֵּן כְּרַגַע. מָה עָלַי לְעִשׂוֹת?..... קפד

ב' תתקנח. מָה הַמַּעֲלָה שֶׁל מִי שֶׁשׁוֹבֵת אֶצֶל הַצַּדִּיק?
וְהָאֵם כְּשֶׁנִּמְצְאִים בְּאוֹמֵן בְּשִׁבְתָּהּ זֶה נִקְרָא "לְשִׁבֵת
אֶצֶל הַצַּדִּיק"?..... קפז

ב' תתקנט. הִיִּיתִי נְשׂוּי בְּאִשֶּׁר עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה, וְעַכְשָׁו גְּלִיתִי
שְׂאֵשֵׁתִי בּוֹגְדַת בִּי. תַּעֲזֵר לִי בְּבִקְשָׁה, אָנִי מֵיֵאֵשׁ לְחִלוּטִין..... קפז

ב' תתקס. אָמְרוּ לִי שֶׁהִרְבֵּה צַדִּיקִים דָּבְרוּ נֶגְדַּ לְמוּד הַדָּף הַיּוֹמִי.
הָאֵם זֶה נִכּוֹן? וְאֵם כֵּן, מַדּוּעַ?..... קצ

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

1

ב' תתקסא. נִכְשַׁלְתִּי בַעֲבֶרְהָ חֲמוּרָה, וּמָאֵז אֲנִי שְׁבוּר מְאֹד עַד שְׁאִין
לִי כַח לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבַר בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם. קצג.....

ב' תתקסב. בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל אָבִי מַעֲלִים לְדוּכֵן חֲזָנִים מְחַלְלֵי שְׁבֵת.
הָאֵם מֵתָר לִי לְהִתְפַּלֵּל שָׁם בְּיוֹם כְּפוּר? קצד.....

ב' תתקסג. הַמְלַמֵּד שֶׁעָתִיד לְלַמֵּד אֶת בְּנֵנוּ בַתְּלֻמוּד-תּוֹרָה שׁוֹתֶה
מִדֵּי פַעַם אֶלְכוּהוּל. הָאֵם יֵשׁ בְּעֵינָי שְׁבֻנָּנוּ לְלַמֵּד אֶצְלוֹ? קצח.....

ב' תתקסד. הָאֵם מֵתָר לְמַשְׁדָּכִים לְהַפְגִּשׁ וּלְדַבֵּר בַּטֵּלְפוֹן בֵּין
ה'וֹאֲרֵט' לְאֵרוֹסִין? קצט.....

ב' תתקסה. אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה לִישֵׁן בְּסֶכֶה, אֲךָ אֲשֵׁתִי פּוֹחֶדֶת לִישֵׁן לְבַד.
מַה דַּעְתוֹ שֶׁל הָרֵב בְּעֵינָי? רא.....

ב' תתקסו. בְּנֵנוּ הַתִּינוּק אֵינְנוּ מִתְפַּתַּח בְּהֵתָאֵם לְבְנֵי גִילוֹ, וְאֲנַחְנוּ
שְׁבוּרִים וְרוֹצִים. אָנָּה, חֵזֶק אוֹתָנוּ! רב.....

ב' תתקסז. הָאֵם אֲנִי חִיבֵת לְלַכֵּת לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּיוֹם
כְּפוּר? רה.....

ב' תתקסח. בַּמְקוֹמוֹת רַבִּים בְּסַפְרֵי בְּרֶסֶלֶב כָּתוּב שֶׁצָּרִיכִים לְהִתְקַרֵּב
לְצִדִּיק. מִדּוּעַ לֹא מִסְפִּיק לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? רז.....

ב' תתקסט. הַהוֹרִים שֶׁלְנוּ נִמְצְאִים בְּתֵהִלְכֵי גְרוּשִׁין. אִיךָ אָנוּ, הַיְלָדִים,
אֲמוּרִים לְהִתְנַהֵג? רח.....

ב' תתקע. שְׁנֵי הַבָּנִים שְׁלִי גְרִים בִּיבְנָאֵל, וְאֲנִי שׁוֹקֶלֶת לַעֲבֹר לְגוּר
לְיָדָם. הָאֵם זֶהוּ צַעַד נְבוֹן? רי.....

ב' תתקעא. אֲנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁיֵּשׁ לִי נִשְׁמָה גְבוּהָה מְאֹד, וְלִכֵּן הַיָּצֵר הָרַע
מִנְסֶה לְהַכְשִׁיל אוֹתִי. ריא.....

ב' תתקעב. אֲנִי לֹא מְרַגֵּשׁהּ שֶׁאֲנִי בְּשִׁלְה לְחַתְנָה, אֲךָ הַסְּבִיבָה מְאֹד
מַלְחִיצָה אוֹתִי לְהִתְחַתֵּן. ריב.....

ב' תתקעג. יש לי תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר כְּפִי רְצוֹנוֹ
שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ. אִיךָ זֹכִים לָזֶה? מַמָּה לְהִתְחִיל?
וְמָה הַכִּי חָשׁוּב?..... ריג

ב' תתקעד. מדוע רבי נחמן הפליג כל-כך במעלת מדת השמחה?
האם זה חשוב עד כדי כך?..... רטז

ב' תתקעה. יש לי חלישות הדעת מכך שהאנשים שקרבתי אל
הקדושה מתעלים יותר ממני בעבודת השם. ריח

ב' תתקעו. מה עדיף לקנות: אתרוג מזן 'יאנווע' שפוקרו באיטליה,
או אתרוג מארץ ישראל?..... רכא

ב' תתקעז. זכיתי לקיים מצוה נדירה מאד במסירות נפש. האם כדאי
לי לפרסם את זה כדי שגם אחרים יתחזקו מהספור?..... רכג

ב' תתקעח. מה היתה דעתו של רבי נחמן מברסלב בענין שלוב תורה
ועבודה?..... רכה

ב' תתקעט. האם הרב יוכל לכיין אותי בדרך האמת לפי שרש נשמתו,
כדי שארגיש ספוק ושמחה בעבודת השם?..... רכז

ב' תתקפו. לאחי נולדה בת, ולאחר כמה ימים היא נפטרה. מה
השם יתברך רוצה ממנו?..... רל

ב' תתקפא. האם יש בעיה לקנות רֶכֶב שְׁהִיָּה מֵעֶרֶב בְּתַאוּנֵת דְּרָכִים
שָׁבָה נְהַרְג הוֹלֵךְ רָגֶל?..... רלב

ב' תתקפב. האם אפשר לקרא לילדים בכל שם שמופיע בספר
'שמות הצדיקים'?..... רלג

ב' תתקפג. בעבר הכשלתני הרבה בחורים. מה אני יכולה לעשות
כדי לתקן את זה?..... רלד

ב' תתקפד. בְּנֵי מִשְׁפַּחְתְּנוּ רוֹצִים לְחַגֵּג אֶצְלָנוּ אֶת חַג הַסִּכּוֹת, אַךְ הֵם מִתְכַּוְּנִים לְנִסֵּעַ אֵלֵינוּ בְּחָג עֶצְמוֹ. מָה עוֹשִׂים?..... רלז

ב' תתקפה. אַחוֹתִי בְּהַרְיוֹן שֶׁל תְּאוּמִים, וְהַרְוֵאִים אוֹמְרִים לָהּ שֶׁהִיא מִכְרָחָה לְבַצֵּעַ דְּלוּל עֶבְרִים. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַיִן?..... רלח

ב' תתקפו. מֵאֵז שֶׁבִּנְנוּ נִפְטָר, אַחִיו הִקְטֵן כּוֹעֵס מְאֹד וְלֹא מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר שֶׁקָּשׁוּר לְדַת. כִּיצַד עָלִי לְהִתְנַהֵג אִתּוֹ?..... רמ

ב' תתקפז. הַגְּמָרָא אוֹמֵרֶת שֶׁמֵּאֵז הַחֲרָבָן נִנְעָלוּ שַׁעְרֵי תְּפִלָּה. וְמָה הָעֵינַיִן לְהִתְפַּלֵּל וְלְהִתְבּוֹדֵד, הֲרֵי הַשַּׁעְרִים נִעּוּלִים?..... רמב

ב' תתקפח. אֲנִי וְאָחִי רוֹצִים לְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי 'שׁו"ת בְּרֶסֶלֶב'. הָאֵם לְבַקֵּשׁ עֲבוּרִם כֶּסֶף אוֹ לְחַלְקֵם בְּחֻנָּם?..... רמה

ב' תתקפט. שָׁמַעְתִּי בְּשִׁמְכֶם כְּמָה וְכְמָה דְּבָרִים, וּבְרָצוֹנִי לְשַׁאֵל הָאֵם זֶה נְכוּן..... רמז

ב' תתקצ. קָשָׁה לָנוּ מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל טְהוּרַת הַמִּשְׁפָּחָה. כִּיצַד אֶפְשָׁר לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה?..... רנא

ב' תתקצא. אֵין לִי תַעֲסוּקָה מְסַדֶּקֶת, כִּךְ שָׂרֵב הַיּוֹם אֲנִי נִמְצָא בַּבַּיִת, וְזֶה גוֹרֵם לְהִרְבֵּה וְכוֹחִים בֵּינִי לְבֵין אִשְׁתִּי..... רנד

ב' תתקצב. אֲמַרְתֶּם שָׂרְאִי לְלַמֵּד אֶת פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית כְּבָר בֵּימֵי הַסִּכּוֹת. הָאֵם הַכּוֹנֵנָה הִיא לְלַמּוֹד הַמְּקַרָּא אוֹ הַמְּדַרְשִׁים וְהַמְּפָרְשִׁים?..... רנו

ב' תתקצג. אִיךְ זֶה שֶׁלְעֲשִׂירִים הִכִּי גְדוּלִים, שֶׁבְּדָרָךְ כָּלֵל הֵם הַנּוֹאֲפִים הִכִּי גְדוּלִים, יֵשׁ כָּל-כֶּךְ הִרְבֵּה כֶּסֶף?..... רנח

ב' תתקצד. יֵשׁ לִי מִשְׁפָּחָה טוֹבָה וְלֹא חָסֵר לִי כְּלוּם, אַךְ לְמִרוֹת זֹאת - כָּל הַזְּמַן אֲנִי מְמַרְמֵר. מַדּוּעַ?..... רס

ב' תתקצה. מאז הלידה של בני הקטן, בני האמצעי לא מפסיק לצרח ולדרוש תשומת לב. מה עלינו לעשות כדי שהוא ירגע?..... רסג

ב' תתקצו. האם כאשר מישהי נכנסת לחדרו של רב כדי להתייעץ אתו, ואין שם אף אחד חוץ מהרב, זה נקרא 'יחוד'?..... רסו

ב' תתקצז. האם יש סוגי אנשים שאינם בנויים למסגרת ישיבתית, וטוב להם יותר ללמוד לבד?..... רסז

ב' תתקצח. אני נמשכת לגבר זר וחושבת עליו כל הזמן. איך אפטר להטהר מהמחשבות האלו?..... רסט

ב' תתקצט. מה הטעם למנהג לקרא בשבת חל המועד סכות את מגלת קהלת?..... רעא

ג' האם כדאי להקשיב לעצת הרופאים וללכת להבדק בבדיקות שגרתיות בכל שנה?..... רעב

ג' א. כיצד הרב אמר שאפטר להתחיל ללמוד את פרשת בראשית עוד לפני חג הסכות, הרי להלכה נפסק אחרת?..... רעד

ג' ב. זכיתי להתקרב לחסידות ברסקלב. האם עלי לשנות את סגנון הלבוש ואת הישיבה בה אני לומד?..... רעח

ג' ג. אני רוצה מאד להתחתן, אבל אבי מונע אותי ואומר לי לחכות עוד ועוד. רעב

ג' ד. בתנו ירדה מהדרך, ולמרות שאנו מתפללים עליה רבות - אין שנוי. מה עלינו לעשות?..... רעד

ג' ה. נסיתי ללמוד על-פי סדר-דרך-הלמוד, אך זה גרם לי לחץ נפשי והרבה מתחים. רעו

- ג'ו. בְּעָרֵב יוֹם כְּפוֹר קָרָה לִי מְקַרְה לִילָה, וְאֲנִי חוֹשֵׁשׁ מְאֹד, כִּי אוֹמְרִים שְׁזָה סִימָן רַע.....רפט
- ג'ז. אֲנִי מוֹרָה בְּבֵית-סֹפֵר לְבָנוֹת, וּבְרָצוֹנִי לְשֵׂאל כְּמָה שְׂאֵלוֹת לְגַבֵּי חֲנוּף הַבָּנוֹת בְּעֵינַי צְנִיעוֹת.....רצא
- ג'ח. הַהוֹרִים שְׁלָנוּ חֲלוֹנִיִּים, וְאֲנִי נִתְקָלִים אִתָּם בְּהֶרְבֵּה מְצָבִים לֹא נְעִימִים. אִיךָ עָלִינוּ לְנֶהֱג?.....רצב
- ג'ט. אִיךָ זֶה שֶׁגַּם בְּתוֹךְ חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב יֵשׁ מַחְלָקֶת פְּנִימִית?.....רצד
- ג'י. שְׁמַעְתִּי דְרָשָׁה שֶׁל רַב שְׂדֵבֵר בְּרַבִּים נִגְדַּר רַבִּי נַחֲמָן, וּמֵאֵז אֲנִי מְבַלְבֵּל לְגַמְרִי.....רצז
- ג'יא. לְפָנַי הַחֲתָנָה בְּעָלִי הִיָּה עֵדִין וְשִׁקְט, אַךְ לְאַחַר הַחֲתָנָה הוּא הִפָּךְ לְהִיּוֹת בְּלִתִּי נִסְבֵּל.....ש
- ג'יב. רְאִיתִי שְׁלִפְעָמִים כְּבוֹדוֹ כּוֹתֵב מְכַתְּבִים וּמְשִׁיב לְשׁוֹאֲלִים גַּם בְּחַל הַמוֹעֵד. מָה הֵהִתֵּר לְכַתִּיבָה בְּחַל הַמוֹעֵד?.....שב
- ג'יג. אִיךָ אֲנִי יְכוֹל לְהַצִּיל אֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלִי וּלְהַפְסִיק לְפָגַם בְּבְרִית?.....שג

-
- תְּפִלָּה לְזוּוג לְבַחֲוֶרָה.....פג
- תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אַחֲרֵיכֶם.....קנד
- תְּפִלָּה לְזוּוג לְבַחֲוֶר.....קנו
- תְּפִלָּה לְמַעֲבֶרֶת.....רה
- תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה.....רסב
- תְּקוּן הַכִּלְלִי.....שיג

הַקְדָּמָה

הספר הזה הוא החלק העשירים ושלש בסדרת 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרך של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש זצוק"ל - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

ב' תתפא.

אמי נפטרה מהמחלה, ועכשו אבי חולה בה. מה עלי לתקן במעשים שלי?

שאלה:

מאת יאיר יהודה: לרב הצדיק והאהוב שלום. אני מאחל לך שנה טובה, שנת בריאות והפצת המעינות חוצה, שנת גאולה ושלום.

אמי נפטרה מהמחלה, וכעת גם אבי חולה בה. אני מבין שיש כאן עבורי מסר מהקדוש-ברוך-הוא, וברור לי שעלי לתקן משהו במעשים שלי, אך איני יודע מה. האם תוכלו להגיד לי מה עלי לתקן? תודה ובשורות טובות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך י"ט אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל יאיר יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה החכם מכל אדם אמר (קהלת א') "דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת", וכתיב (בראשית ג') "כי עפר אתה ואל עפר תשוב"; שמרמזין לאדם שהעולם הוא עולם עובר, הנה הוא כאן והנה הוא יהיה בקבר, ולכן כל זמן שאדם חי, עליו להכיר את הקדוש ברוך הוא מפרטי הבריאה על ידי קיום מצוות מעשיות דיקא, ועל ידי למוד תורתו הקדושה שהיא חכמתו יתברך, וזו תכלית הבריאה - שנוכח להכירו, כמוכא בזהר (בא מ"ב) בגין דישתמודעין ליה.

ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נשא) בשעה שברא הקדוש

ברוך הוא, את העולם נתאנה שיהא לו דירה בתחתונים כמו שישי בעליונים, נמצא שכל זמן שאנחנו חיים בזה העולם עלינו להכיר את הקדוש ברוך הוא, ולדבר אתו ולקיים את מצוותיו הקדושות, וללמד את תורתו הקדושה שהיא חכמתו יתברך עד שיקרא אותנו חזרה וכו' וכו', כי העולם הזה הוא עולם עובר, ולכן אין זמן לבלות את הזמן היקר עם שטיות והבלים, וכמו שכתב רבנו ז"ל (בשיר שלו) אל תביט על מצהלות הזמן, כי גופך חלוש ודל, הזמן הולך והומה, והגוף אפשר עכשו בא יומו.

ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צ"ו סימן ב') כצל ימינו על הארץ ואין מקוה, והלואי כצלו של כתל או כצלו של אילן אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף, דכתיב (תהלים ק"ד) כצל עובה, ואין מקוה, ואין מי שיקנה שלא ימות, הכל יודעים ואמרין פניהם שהן מתים; ולכן צריכים לחשב על תכליתו הנצחית, שיבוא היום והשעה והרגע שיצטרך לעזוב את זה העולם, ומי שחושב על זה, אזי יש לו כפר הסתכלות אחרת לגמרי על זה העולם העובר, ואינו רץ ומתרוצץ כל היום אחר כסף וכבוד ותאוות וכו' וכו'.

אנשי שלומנו היו אומרים על זה שהתורה הקדושה מספרת לנו (בראשית ה') "ויהיו כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלושים שנה וימת", וכן ממשיך את כל סדר הדורות - שכל אחד האריך ימים ושנים, זה תשע מאות שנה וזה שמונה מאות וזה שבע מאות שנה וכו' וכו', ואצל כלם כתוב לבסוף 'וימת', מה התורה הקדושה רוצה לרמוז לנו? שאפלו שחיים תשע מאות שנה ושבע מאות שנה, לבסוף - וימת, אדם צריך למות, זאת אומרת שלא לחיות באשליות, כי לבסוף צריכים לעזוב את זה העולם, ועל כן לא כדאי להסתכסך במחלקת עם אף אחד, ולא לרוץ אחר הבלי העולם הזה, כי הכל הכל ורעות רוח וכו', ולבסוף אדם צריך לעזוב את זה העולם, ולא בחנם שאמר החכם מכל אדם (קהלת א') "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיצמל תחת השמש".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָנוּ אַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁרַק בְּשִׁבְלֵי זֶה נִבְרָאנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתפב.

הַרְבַּ כָּתַב שְׁלֵא לְתֵת צְדָקָה בְּלִילָה. וּמָה לְגַבִּי תְפִלַּת עֲרִבִית וְהִיִּצֵּא לְדֶרֶךְ?

שְׁאַלְהָ:

מֵאֵת אָבִי: שְׁבוּעַ טוֹב לְכַבֹּד הַצְּדִיק שְׁלִיט"א, תּוֹדָה רַבָּה עַל כָּל הַחֲזוּקִים וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.

קִרְאִיתִי בְּאֶחָת הַתְּשׁוּבוֹת שֶׁהֵרַב כָּתַב שְׁלֵא לְתֵת צְדָקָה בְּלִילָה, וְהִיּוֹת שֶׁתְּמִיד הֵרַב מְעוֹרָר לְתֵת צְדָקָה לְפָנֵי הַתְּפִלָּה, בְּרָצוֹנִי לִשְׁאֵל מָה לַעֲשׂוֹת לְפָנֵי תְפִלַּת עֲרִבִית: הֵאֵם לְתֵת צְדָקָה אִוּ לֹא? וּמָה לְגַבִּי אָדָם שִׁיִּצֵּא לְדֶרֶךְ בְּלִילָה? וּמָה לְגַבִּי אָדָם שֶׁחָס וְחָלִילָה נִכְשַׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁל וְרוֹצֵה לְתֵת צְדָקָה? תּוֹדָה רַבָּה וְשָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר נְצִיבִים וַיִּלָּךְ י"ט אֶלּוּל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אָבִי נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לֹא הִבְנַתְּ טוֹב אֶת הַתְּשׁוּבָה שֶׁעֲנִיתִי שֵׁם: עַל פִּי הִירוּשָׁלַיִם לֹא נוֹתְנִים צְדָקָה בְּלִילָה, עִם כָּל זֹאת מוּכָא שֵׁם שְׁהִיָּה אֲמוּרָא שְׁכֵן נִתֵּן צְדָקָה בְּלִילָה כְּדִי לְגַרֵּשׁ אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַמְשַׁחִיתִים אֲפִי וַחֲמָה וּמְשַׁחִית וְכו', שְׁרוּצִים לְהִתְאַחֵז בְּבִנְיָ אָדָם, שְׁזָה (מְשַׁלִּי י') "וְצְדָקָה תַצִּיל מִמּוֹת"

- על ידי צדקה מגרשים את הקלפות הנקראים מות השורים בלילה, ולכן הצדיקים כן נתנו צדקה בלילה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד נזכה לעשות צדקה וחסד עם הזולת, ונגרש את כל המשחיתים מאתנו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתפג.

רבנו אמר שמי שפגם בברית האמונה שלו פגומה מאד. איך מתקנים את זה?

שאלה:

מיאת לאה: לכבוד הצדיק שלום וברכה.

רבנו הקדוש אמר שמי שפגם בברית - יש לו ספקות באמונה ויש לו קשיים על השם יתברך ועל הצדיקים האמתיים. אם כן, איך אדם שיש לו עבר של עוונות ופגמים יכול לזכות לאמונת חכמים, הרי מחמת העוונות הוא מלא ספקות וקשיים?
ומדוע הוא עתיד להעניש על כך שאין לו אמונה, הרי הוא לא אשם, כי מרב הפגמים שפגם הוא בכלל לא מסוגל לקבל את האמונה הקדושה?

אשמח לקבל את תשובת הצדיק, ויהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה ותרור רב נחת דקדשה מכל יוצאי חלצכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך כ' אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ו) דְּזוּה הוּא כָּלֵל גְּדוּל שְׂאֵי אֲפֻשֶׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַשִּׁיג וּלְתַפֵּס בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, אִם לֹא שִׁתְּקַן תַּחֲלָה אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כְּרֹאוּי, אֲזִי יִכּוּל לְהִבִּין וּלְתַפֵּס דַּבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, כִּי כְּשִׁתְּקַן אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כְּרֹאוּי, אֲזִי הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ בַשְּׁלֵמוֹת, וְיִכּוּל לְהִבִּין דַּבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, כְּפִי הַתְּקוּן שֶׁל כָּל אֶחָד כֶּף הוּא הַשְּׁגָתוֹ, וּמִבָּאֵר בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי הַלְכוּת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ד', אוֹת ב') אֲשֶׁר אִמְרִית שְׁנֵי הַפְּסוּקִים שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְי"ה אֱלֹהֵינוּ הַיְי"ה אֶחָד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", הֵם מְסַגְּלִים לְבִטּוֹל עַל יָדָם הַרְהוּרֵי נֶאֱוָה, עֵינַי שָׁם. וְעָקֵר שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלּוּ הוּא גְלוּי וּבְרוּר הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שִׁידְעוּ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאִין בַּלְעֲדֵיו נִמְצָא, וְהַכֹּל לְכַל אֱלֹקוֹת גְּמוּר הוּא, וְלִזְוֵה זוֹכִים רַק עַל יְדֵי מַחֲזִין נְקִיִּים שְׂאִין בְּהֵם שׁוּם עֲרֹבֹב וּפְגָם בְּפָגְמֵי הַבְּרִית שֶׁהֵם קְלִקוּל הַמַּחֲזִין, שְׂאֵז נְצַטִּיר הָאוּר אֲצֻלוֹ לְטוֹבָה, וְאֵז יוֹכֵל לְהִבִּין אֶת דַּבְרֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת, כִּי עָקֵר יִסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה הִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא מְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קי"ט) "כָּל מְצוֹתֶיךָ אֱמוּנָה", וְכְמוֹ שְׂאִמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִכּוֹת כ"ד) בָּא חִבְקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת - "וְצְדִיק בְּאֱמוּנָתוֹ יַחֲיֶה", וְלִכְאוּרָה לֹא שִׁבְקַת חַיִּי לְכָל בְּרִיָּה. כִּי אִם כֵּן מָה יַעֲשׂוּ הַמוֹן עִם שְׂרָבָם אֵינָם בְּכֻלָּל תְּקוּן הַבְּרִית בַּשְּׁלֵמוֹת?

כִּי זְעִירִין אֵינּוֹן בְּכָל דוֹר שְׁזוֹכִין לְתְּקוּן הַבְּרִית בַּשְּׁלֵמוֹת, וְאִם כֵּן זֶה שְׁלֹא זָכָה עֲרִין לְתְּקוּן הַבְּרִית, אִם כֵּן חֵס וְשְׁלוֹם אֲפִס תְּקוּהָ, כִּי אֵינּוּ יִכּוּל לְקַבֵּל שׁוּם עֲצָה מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מֵאַחַר שֶׁהַמַּחֲזִין שְׁלוֹ אֵינָם מְתַקְּנִים עַל יְדֵי פָגָם הַבְּרִית שְׁפָגָם. וְאֲדַרְבָּא, לֹא זָכָה - נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם מוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי נְצַטִּיר אֲצֻלוֹ הָאוּר בְּהַפְּנֵי לְפִי פָגָם הַכְּלִים שֶׁל הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ. וְאִם כֵּן מָה יַפְעַל בְּעַסְק הַתּוֹרָה? וְכֵן אֲפִלוֹ כְּשִׁיבּוּא לְהַצְּדִיק, וְהַצְּדִיק יִגְלֶה לוֹ תּוֹרָה וּמוֹסֵר, מָה יוֹעִיל לוֹ? אֲדַרְבָּא, יוֹכֵל לְקַלְקֵל לוֹ יוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם מִחֲמַת שְׁתַּפְּיִסַת הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ הֵם פְּגוּמִים עַל יְדֵי פָגָם הַבְּרִית, וְאֲזִי אֵינּוּ יִכּוּל לְתַפֵּס דַּבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, רַק אֲדַרְבָּא נְצַטִּיר אֲצֻלוֹ לְהַפְּךָ, וְאִם כֵּן נִפְלַת פִּיתָא בְּבִירָא וּמָה הוֹעִילוֹ

חכמים בתקנתן שעוסקין כל ימיהם לתקן נפשות ישראל על ידי התגלות תורתם הקדושה? ובאמת, זו השאלה שאת שואלת, כי רב בני האדם הם פגומים בברית, ואם כן איך יכול להיות שאי פעם יזכו להבין את דברי הצדיק האמת ותהיה להם אמונת חכמים, ולא יהיו להם שום קשיות על הקדוש ברוך הוא, כי הרי הם פגומים לגמרי וכו' וכו'?

אך באמת יש בענין זה דברים גנוזים הרבה, וכאשר הבנו מפיו הקדוש של רבנו ז"ל שבשביל זה צריך הצדיק האמת לפעמים להלביש תורתו בכמה מיני לבושים וכו' וכו', ומה גם שלפעמים מלביש תורתו בספורי מעשיות ושיחות חלין וכו', כמו שאנחנו רואים גדולי מבחרי הצדיקים הדבוקים לגמרי בו יתברך, הם יכולים להוריד את עצמם להכי פגומים שבעולם, הן גברים והן נשים, ומדברים אתם שיחות חלין וכו', שגאות שיחות של מה בכך וכו', אבל הוא מלביש בתוך דבוריו אור כזה שמטהר את נשמתם עד שלאט לאט גם בהם נכנס אורו יתברך, והם מתחזקים באמונה פשוטה בו יתברך, והם עושים את זה בחכמה עמקה כזו, עד שכל הפגומים גם כן זוכים אחר כך לברור וזכוף האמונה בו יתברך, ומתחזקת אצלם אמונת החכמים.

כי באמת עקר העצה לכל זה הוא האמונה הקדושה. להאמין בו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה שאין בלעדיו יתברך כלל, שזה סוד שני הפסוקים "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", כי על ידי אמירת שני הפסוקים האלו זוכין להנצל מהרהורי נאוף לגמרי, ולטהר ולזכף את מח מחשבתו, ומתחיל לחשוב רק ממנו יתברך.

וצריכים לדעת אשר העקר הוא האמונה, הן בכלליות התורה, והן בפרטיות בכל דור ודור שצריכין להתקרב להצדיק האמת שבכל דור ודור, העקר הוא האמונה. שצריך לבטל דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת עצמו כלל, ויסתכל רק על האמת לאמתו, וימשך עצמו רק אל האמת, שהוא סוד האמונה, ולא יטעה את עצמו כלל, ואז

בְּוֹדָאֵי יִזְכָּה לְקַבֵּל עֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת וְתִקּוּן גְּדוֹל מֵהַצְדִּיק הָאֵמֶת וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שְׁמִגְלָה לְעַם סִגְלָה, אַף עַל פִּי שְׁלֵא תִקֵּן בְּרִיתוֹ עֲדִין, וְאִין הַמַּח שְׁלוֹ בְּשִׁלְמוֹת עֲדִין, וְהַעֲקָר מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ זֶה שְׁפָגוּם וְכוּ', שְׂיִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ וְיִדַע זֹאת בְּעֲצֻמוֹ, אִיךְ הַמַּח שְׁלוֹ אֵינוֹ מִתְקַן כְּרֵאוֹי מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית שְׁלוֹ כְּפִי מַה שְׂיִוְדַע בְּנַפְשׁוֹ, וְעַל כֵּן הוּא צָרִיךְ לְבַטֵּל דַּעַת עֲצֻמוֹ לְגַמְרִי.

וּכְשָׁבָא אֶל הַצְדִּיק הָאֵמֶת יִטָּה דַּעַתוֹ רַק עַל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וְכֵן כְּשֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה יְבַטֵּל בְּכָל פַּעַם הָעֶרְמִימִיּוֹת שֶׁנִּכְנָס בְּתוֹכָם מִחֲמַת הַמַּח הָעֵקוּם שְׁלוֹ שֶׁעֲקָם מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית שְׁלוֹ, וַיִּבְקֵשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִגְלָה לוֹ נִקְדַּת הָאֵמֶת בְּכָל פַּעַם, שְׂיִדַע תְּמִיד בְּכָל עֵת אִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ. וְאִם יְבוֹא עַל דַּעַתוֹ אֵיזָה קְשִׂיא עַל הַצְדִּיק, אוֹ עַל הַתּוֹרָה, אוֹ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יְבַטֵּל דַּעַתוֹ לְגַמְרִי, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: מִי אֲנִי? וּמַה דַּעַתִּי וְחֻכְמָתִי שְׂיִהְיֶה קְשָׁה לִי אֵיזָה קְשִׂיא עַל הַצְדִּיק הַגְּדוֹל בְּמַעְלָה נוֹרָאָה מְאֹד שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּדַעַתוֹ? כִּי הֲלֹא אֲנִי יוֹדַע בְּעֲצֻמִי שְׂדַעַתִּי עֲכוּרָה וּפְגוּמָה מְאֹד עַל יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית שְׁלֵא זָכִיתִי עֲדִין לְתִקּוּן, וַיְבַטֵּל דַּעַתוֹ לְגַמְרִי, וַיִּסְמַךְ עֲצֻמוֹ רַק עַל אֲמוּנָה, וַיִּמְסַר לְבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלֵהַצְדִּיק הָאֵמֶת וְלְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שְׂיִוְלִיךְ אוֹתוֹ בְּדַרְךְ הָאֵמֶת כְּרֵצוֹנוֹ, וְאִזּוֹ יִזְכָּה שְׂיֵאִיר לוֹ הָאֵמֶת בְּכָל עֵת, וַיִּזְכָּה לְצִיר וּלְקַבֵּל אוֹר תּוֹרָתוֹ בְּבִרְכָה, אַף עַל פִּי שְׁלֵא זָכָה עֲדִין לְתִקּוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת. כִּי אֲמוּנָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי עַל יְדֵי הָאֲמוּנָה הוּא נִכְלָל בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבִהַצְדִּיקִים הָאֵמֶתִיִּים שְׂמֵאֲמִין בָּהֶם, וּבְתוֹרָתָם, וְאִזּוֹ הֵם בְּעֲצֻמָּם מְצִירִים לוֹ הָאוֹר לְבִרְכָה, וּמִמְשִׁיכִין לוֹ אוֹר מִתְקַן וּמְצִירִים אֶת הָאוֹר לְבִרְכָה, וְאִזּוֹ אֵין הַפְּלִים פְּגוּמִים שְׁלוֹ יְכוּלִים לְקַלְקֵל הָאוֹר חֵס וְשְׁלוֹם לְצִירוֹ בְּהַפֵּךְ, כִּי כָּבֵר נְצִטִיר הָאוֹר לְמַעְלָה בְּבַחֲיִנַת בְּרָכָה, וְזֶה הַתִּקּוּן שְׁלוֹ.

הַכֹּל - אֲדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְדַעַת שֶׁהוּא פְּגוּם, וַיִּזְכֹּר אֶת כָּל עוֹנוֹתָיו שֶׁעָשָׂה בְּעֵבֶר, הֵן הָאִישׁ וְהֵן הָאִשָּׁה וְכוּ', וְהִרְגַע שְׂמִכְנִיסִים בְּדַעַתָם דְּבָר זֶה, וַיּוֹדְעִים שֶׁהֵם פְּגוּמִים, וְאוֹי לָהֶם אִם יִשְׁאַלוּ קְשִׁוֹת

וספקות עליו יתברך או על הצדיקים האמתיים או על התורה הקדושה, תכף ומיד יבינו בדעתם: איך יש לנו חצפה לשאל שאלות באמונה הקדושה, או שיהיו לנו ספקות בו יתברך, או בצדיק האמת, או בתורה הקדושה, בשעה שאנחנו יודעים שאנחנו פגומים לגמרי? ועל ידי שאדם זוכה להפיר את מקומו ולבטל את שכלו ואת ישותו לגמרי, על ידי זה לבסוף זוכה להגיע לתקונו.

אקוה שתביני דבר מתוך דבר, שדבר זה שיף לכל אחד ואחד מאתנו, אשר אין אחד שיהיה נקי לגמרי מחטאים ועוונות, ולכן אם הוא לא רוצה להענש שיפיל לנוקבא דתהומא רבה יותר ויותר, עליו להפיר את מקומו, ולהשליך את שכלו המדמה, ולהתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ובתורה הקדושה, ובצדיקים האמתיים, ואז יבוא אל מקומו ואל תקונו.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ב' תתפד.

בעלי עזב את הבית, עבר לחיות עם אשה אחרת, וכעת הוא מציב תנאים נקשים לגרושין

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד הצדיק שלום רב. אני מודה לכבודו על כך שהוא מתפנה מעסקיו הקדושים על מנת לקרא את מכתבי. בעבר כתבתי לכבודו ונענית, ואף זכיתי להתקבל ולהתייעץ אתכם בהיותי ביבנאל. ברשותכם אתמצת את שאלתי, משום שקשה עלי החשיפה בצבור: בעלי הוא בעל תשובה ובא מקבוץ חלוני, ואני גדלתי בבית שומר תורה ומצוות וקבלתי חנוך יהודי. לאחר עשרים ושנים שנות נשואין בעלי עזב את הבית, בטענה שהוא

מרגיש אתי חנוק וחסר שמחה. כשזה קרה הייתי מבלבלת מאוד ונפלתי לעצבות גדולה ובמשך תקופה ארכה היו לי יסורי מצפון גדולים על כך שלא הייתי אשה ראויה, וגרמתי שלבלי היו טענות קשות נגדי. מאז חלפו כבר שנתיים וחצי, בהן התברר שהוא נמצא בקשר עם אשה שהייתה חברתו בקבוץ כשהיה בן שמונה-עשרה.

הוא ממשיך בחייו עם אותה אשה, ועד עכשו הוא מחכה שאישה מוכנה להתגרש ממנו בתנאים שלו - א. הוא רוצה למכר את הבית לפני שנתגרש, ב. התברר שיש לו חובות שלא ידעתי על קיומם, אך הם נקראים 'חובות משתפים' שאנו אמורים להתחלק בהם בשווה. הוא מחכה שאותר על הכל, ומתוך ברור שעשיתי עם עורכי דין, יתכן שגם בית המשפט לא יהיה לצדי.

עד כה לא פניתי לבית משפט או לבית הדין הרבני, כי הקו שהנחה אותי הוא "שב ואל תעשה עדיף", ולא רציתי להיות שתפה לחרבן התא המשפחתי היקר שלנו. אני משתדלת בכל כחי להיות בשמחה ולהיות עסוקה בעניינים שלי ובגדול הילדים, אך המצב הזה שנמשך זמן רב כבר קשה לי מאוד.

ברוך השם כל היסורים הללו הביאו אותי להתקרר לצדיק ולעצותיו ואני מוסיפה בכל כחי להתחזק, אך ישנם זמנים שלבי נשבר בקרבי ואינני יודעת באיזו דרך לבחור: האם לשים כל מבטחי בהשם יתברך ולקבל את הגט עם הסכם גרושין שפוגע בי מאוד מבחינה כלכלית עד כדי מכירת הבית ולקיחת מחצית מהחובות שלו, או להמשיך ולחכות?

אני מודה לכבודו מאד ואשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם ויתברך, יום שני לסדר נצבים וילך כ' אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערנו הרב מי שלא הולך בדרך התורה והיראה, לבסוף נופל
נפילה אחר נפילה ובוגד באשתו, ובורח עם זבל כמותו וכו'.

ולכן אני מכרח להגיד לך, מאחר שהוא היה מסגל לעשות לך
דבר כזה, את צריכה מאד מאד להתחזק ולא להשבר משום דבר
בעולם, אני מבין טוב טוב את רגשי לבך שזה מאד מאד כואב, גרים
עם בן אדם עשירים ושתים שנה, ואחר כך הוא בורח וכו', והוא עדין
נקרא בעל תשובה... שזה מאד מאד מצחיק לצערנו הרב.

ועל כן איעצך שבשום פנים ואפן אל תקבלי על עצמך את
החובות שלו וכו', שהוא ישלם את זה וכו', מה את צריכה לסבל
פעמים, הן מצד שעזב אותך וכו' והשאיר לך צלקת גדולה בלב וכו',
ועוד שישאיר לך חצי מהחובות שלו וכו'? מה את צריכה את זה?
לדעתי תהיי שב ואל תעשה, ותחכי וכו' וכו'. בודאי זה כואב מאד
מאד, אבל כך הם החיים, צריכים להתמודד עם כל הכעיות שצצות
בכל יום ויום, דברים שלא חלמו עליהם, וזה עקר גדלת בר ישראל
שיכול להפך את המר למתוק ואת החשך לאור, כמובא (זהר הקדמה ד)
מאן מנכון די חשוכא מהפכן לנהורא, וטעמין מרירא למתקא, עד
לא ייתון הכא. מאן מנכון דמחכאן בכל יומא לנהורא דנהיר וכו'.
מאן דלא מצפה דא בכל יומא בההוא עלמא - לית ליה חולקא הכא
נמי מכס יכול להפך את החשך לאור ואת המרירות למתיקות עד
שלא יבוא לעולם הבא וכו', מי מכס שמחכה בכל יום לאור הגנוז
שיתגלה בעולם וכו'. מי שלא יכול להראות את זה בעולם הזה - אין
לו חלק בעולם הבא].

מפל זה רואים את מעלת האדם שאפלו שעוברים עליו כל מיני

חשכות ומרירות וכו' וכו', אף על פי כן הכל הוא מהפך לטובה, ולכן אני מאד מבקש אותך שתעשי כל מה שביכולתך רק להתחזק, ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף זה חצי מהחיים וכו', ושיקרה לך דבר כזה וכו', יעזר הקדוש ברוך הוא שיהיו לך כחות הנפש להתחזק ולהחזיק מעמד עם הילדים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

ב' תתפה.

האם יש בעיה ללמד ב'ספר החנוף' בו מובאים טעמי המצוות?

שיאלה:

סאת דוד: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שהשם יאריך ימיכם בטוב ושנותיכם בנעימים מתוך שלום ושלחה והרבה נחת.

ידוע שרבנו ז"ל התלוצץ מאד מטעמי המצוות, ומצד שני אני יודע שכבוד הצדיק היה לומד עם הבחורים בישיבתו שעור קבוע בספר החנוף. אני לא מקשה קשיות חס וחלילה, אלא רוצה לדעת מה ההסבר לכה בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ב' לסדר נצבים וילך כ' אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אמת, אני למדתי עם התלמידים לפני שנים שעור קבוע בספר החנוף, ולא בשביל טעמי המצוות, אלא כדי שהתלמידים ידעו היטב

את התרי"ג מצוות, כי יהודי יכול לעבר את השבעים שנה, ולא ידע אפלו מה הן התרי"ג מצוות, וידוע שרבנו ז"ל רצה שנהיה בכל המקומות של התורה הקדושה (עין שיחות הר"ן סימן כ"ח), ובאמת טוב מאד שיהיה אדם בקי בתרי"ג המצוות, כי יש מצוות שאי אפשר לקימן אלא על ידי למוד אותן המצוות, הן המצוות שהיו בזמן הבית, הן המצוות ששיכחות לכהן וכו' וכו', ובזה שלומדים את המצוות - כאלו קים את המצוות.

ולכן אשרי אדם שזוכה ללמד את התרי"ג מצוות, ויהיה בקי בהן, וזה מכניס שמחה בלב האדם, כי כשבר ישראל לומד את התרי"ג מצוות, על ידי זה מתחזקים הרמ"ח אברים שלו, כנגד רמ"ח מצוות עשה, והשס"ה גידים שלו, כנגד שס"ה מצוות לא תעשה, ומוריד עליו את האור אין סוף ברוך הוא, אשרי לו. אבל לא לומדים את זה בשביל טעמי המצוות, אלא לדעת את כל המצוות. מלבד זאת ספר החנוך הוא מלא מוסר והתחזקות, אשרי שיהיה בו בכל יום וילמד לכל הפחות שתים או שלש מצוות, וירגיש כל מיני נעימות שבעולם...
המאחל לה פתיכה וחתימה טובה...

ב' תתפז.

רבנו אמר שביזום הראשון של ראש השנה צריכים למעט מאד בדבור. כיצד נוהגים בזה הלכה למעשה?

שאלה:

מאת גיא: שלום וברכה למוהרא"ש שליט"א. אני נושא תפלות לרפואתכם השלמה ומקוה שאזכה להיות במחצתכם בראש השנה באומן אצל רבנו הקדוש.
רבנו ז"ל אמר שביזום הראשון של ראש השנה צריכים למעט בדבור מאד מאד, ושאדם גדול צריך לדקדק בזה ביותר.

וְלִמְדָנוּ רַבְנּוּ כִּי צִד צְרִיכִים לְנַהֵג בְּעֵינַיִן זֶה הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה.
תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר נְצִיבִים וְיִלְךְ כ"א אֱלוּל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל גִּיא נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַדְּבָר הוּא פְּשוֹט וְאִינוּ צָרִיךְ בְּאוֹר כָּלֵל. רַבְנּוּ ז"ל אָמַר שְׁבִרְאֵשׁ
הַשָּׁנָה צְרִיכִים לְמַעַט בְּדַבּוּר, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אִז דְּנִים אֶת הָאָדָם,
וְיִדְוַע מֵה שְׁרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קי"ג) כִּי קֹדֶם שֶׁדְּנִים
אֶת הָאָדָם מְבִיאִים לְפָנָיו סְפוּר כְּעֵין שֶׁהוּא עֹשֶׂה וְשׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מֵה
הוּא אוֹמֵר עַל הָאָדָם הַזֶּה שֶׁעֲשָׂה כֶּךָ וְכֶךָ וְכֶךָ וְכוּ', וּבִדְרָךְ כָּלֵל אָדָם
דֵּן אֶת הַזּוּלָּת לְכַף חוֹב, וְאוֹמֵר שֶׁמְגִיעַ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ וְכוּ', וְאִינוּ יוֹדַע
שֶׁבְּאוֹתוֹ רִגַע הוּא דֵּן אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁאִמַר הַבַּעַל שֶׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ
זי"ע שֶׁקֹּדֶם כָּל גִּזֵּר דִּין שׁוֹאֲלִים אֶת הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, וְאִיךָ שֶׁהוּא פּוֹסֵק
- כֶּךָ גּוֹזְרִים עָלָיו מְלַמְעֵלָה, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתֵק בְּפֶרֶט בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
שֶׁאִז דְּנִים אֶת הָאָדָם, עַל יְדֵי זֶה הוּא נִצּוֹל מִדֵּין שֶׁדֵּן אֶת עֲצָמוֹ.

וּבִקְאֻמַּת הַזְּהִירָנוּ רַבְנּוּ ז"ל שֶׁגַּם בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה צְרִיכִים לְהַזְהִיר
לֹא לְדוֹן אֶת הַשְּׁנִי כִּי הוּא סִכְנַת נְפְשׁוֹת, כִּי אִז הוּא דֵּן אֶת עֲצָמוֹ, וּבְנִי
אָדָם לֹא נִזְהָרִים בְּזֶה, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ לֹא לְדוֹן אֶת הַזּוּלָּת,
כִּי אִז הוּא דֵּן אֶת עֲצָמוֹ.

וּכְבָּר אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מְשַׁלֵּי י"ז, כ"ח) "גַּם אֲוִיל מִחֲרִישׁ
חֶכֶם יִחְשָׁב", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים צט.) מִכָּאֵן אֲמָרוּ
חֲכָמִים יָפָה שְׁתִּיקָה לְחֲכָמִים קַל וְחֹמֵר לְטַפְּשִׁים, שְׁנֹאֲמַר "אֲוִיל
מִחֲרִישׁ חֶכֶם יִחְשָׁב"; וְכִשְׁאָדָם שׁוֹתֵק לֹא יְכוּלִים לְהַכִּיר אוֹתוֹ וְלִדְעַת
מִי הוּא, אֲךָ כִּיּוֹן שְׁפוּתַח אֶת הַפֶּה שְׁלוֹ רֹאִים תִּכְף וּמִיד מִי הוּא, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מְשַׁלֵּי ב', ו') כִּי הַיּוֹי"ה יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה; כִּי מִפִּיו
שֶׁל הָאָדָם יְכוּלִים לְהִבִּין אֶת חֲכָמָתוֹ. וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים גַּם כָּל

השנה להרגיל את עצמו לא לדבר, כי תכף ומיד יגלה קלונו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ו) שכל מה שאדם חושב מכרח לעבור דרך שפתי, ולכן זכי הראות מהשמיעה רואים ומבינים בתוך דבורו של האדם את כל ענינו, ולכן גם כל השנה כדאי לשתק, כדי שלא יגלה לכלם את קלונו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתפז.

בעלי בוגד בי, והחלטתי להתגרש ממנו. האם אני נוהגת נכון?

שאלה:

מאת אסתר: בעלי הוא בוגד סדרתי ונמצא בקשר עם אשה נשואה אפוא לארבעה ילדים. לאחר שנתתי וסלחתי הרבה למען שלום-הבית החלטתי להתגרש ממנו. האם אני נוהגת נכון ועלי להתגרש ממנו? והאם עלי לידע את בעלה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג
שלום רב אל אסתר תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין אותך איך את יכולה לחיות עם בעל נואף ובוגד וכו', זו מחלה שאי אפשר לצאת מזה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג') אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות; וכן אמרו (מדרש תנחומא נשא) אין המנאפים נואפים עד שתכנס בהם רוח שטות, ואמר החכם מכל אדם (משלי ו) "נאף אשה חסר לב"; ואיך את

יכולה להיות אתו תחת גג אחד? כי הנואף והבוגד הוא לא רק משגע וכו', אלא גם חסר לב, ואין לו שום רחמנות על אשתו ועל ילדיו, ואדם שאין לו רחמנות אסור לחיות אתו, כי הוא מסגל להכי גרוע וכו' וכו', תביני מעצמך וכו'.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרתך די.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתפח.

**לאחרונה בני מתנהג בקיצוניות בענין שמירת המצוות.
מה אפשר לעשות?**

שאלה:

מאת דוד: בני הבכור בן השלש-עשרה מתנהג לאחרונה בקיצוניות שאיננה מוצאת חן בעיני בשמירת המצוות, למשל: כל השבת הוא ישן מכסה בסדין כדי שלא יכשל בחלול שבת כלשהו. מה אפשר לעשות בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה טוב ומה נעים שתקח את בנך לפסיכיאטר שיתן לו תרופות, כי עכשו יכולים עוד להציל אותו, כי ההנהגה שלו זו לא הנהגה נורמלית, ולכן תחוס על בנך לפני שהוא ידרדר לגמרי, והיום יכולים להציל בן או בת כאלו על ידי תרופות שעוזרות למי שנפל במצב כזה, ויפה שעה אחת קדם, ומוכן שאתה צריך לעשות את זה בחכמה,

שֶׁהֵבֵן לֹא יָדַע שְׂאֵתָה לֹקַח אוֹתוֹ לְפָסִיכֵיאָטָר, וְרֵאוּי לָךְ לְרַחֵם עָלָיו
לְפָנַי שְׂיִהְיֶה מְאֹחֵר.

בְּדַרְךָ כָּלֵל הַהוֹרִים לֹא רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הַמְצִיאוֹת הַמְרָה
שֶׁהֵלְדִים בְּעִיִּתִיִּים כְּשֶׁהֵם עוֹד צְעִירִים וְכוּ', וְלִכֵּן סוֹבְלִים אַחַר כָּךְ
כָּפֹל כְּפֹלִים כְּשֶׁגִּדְלִים, וְלִכֵּן תִּהְיֶה חֲכָם הַרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד וְתִצִּיל אֶת
בְּנֵךְ מִיָּד.

רַבְנוּ ז"ל הַקְפִּיד מְאֹד מְאֹד לֹא לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבַר קִיצוֹנִי, וְלֹא
לְלַכֵּת עִם חֲמֻרוֹת יְתָרוֹת, וּבְפָרוּשׁ גְּלַה לָנוּ שְׂזָה פְּשׁוּט שֶׁגְּעוֹן שְׁנֵדְבַק
בְּאָדָם.

הַמְאֻחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ב' תתפט.

**אָמִי רוֹצֶה שְׁנַעֲבֹר לְגוֹר בִּיחִידָה נִפְרֶדֶת שְׁצַמּוּדָה לְבֵית
הוֹרֵי. הָאֵם כְּדָאִי לָנוּ לַעֲשׂוֹת זֹאת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת עֲדוֹן: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב. הַתְּחַתְּנָתִי עִם בְּעָלֵי לְפָנַי
כְּשֶׁמוֹנָה חֲדָשִׁים. אָמִי רָצְתָה מְאֹד שְׁנִגְוֹר בִּיחִידָה נִפְרֶדֶת
שְׁנִמְצָאֵת מִתַּחַת לְבֵית שְׁלֵהֶם, אֲךָ אֲנַחְנוּ לֹא רָצִינוּ בְּשׁוֹם
אֲפֹן, כִּי רָצִינוּ לְכַבּוֹת אֶת עֲצֻמְנוּ בְּלִי הַתְּעַרְבוֹת כְּלִשְׁהִי. כְּשֶׁאָמִי
שָׁמְעָה זֹאת, הִיא נִפְגְּעָה מְאֹד.

כִּיּוֹם אָנִי בְּהַרְיוֹן בְּרוּךְ הַשֵּׁם, וְלֹא חָרוֹנָה הִיא הַעֲלֵתָה אֶת הַנוֹשָׂא
שׁוֹב, וְאָמְרָה לָנוּ שְׂאֵם נִרְצָה הַהֲצָעָה בְּתִקְוָה, וְשֶׁהִיא תִשְׁמַח
מְאֹד לַעֲזֹר לָנוּ.

יֵשׁ לִצְנֵן שְׁבִמְהַלֵּךְ הַנְּשׂוֹאִין הִיא הַתְּעַרְבָה לָנוּ בְּדַבְרִים, וְכִבְרֵי
הָיוּ לָנוּ שְׁתֵּי מְרִיבוֹת בְּגִלְלָה זֶה, אֲךָ כַּעַת הִיא אָמְרָה שְׂהִיא
תִשְׁתַּדֵּל שְׂלֹא לְהַתְּעַרֵּב.

האם כִּדְאִי לָנוּ לְקַבֵּל אֶת הַהֲצָעָה שֶׁל אֲמִי וְלַעֲבֹר לְגוֹר בְּסֻמוֹ?
לְמִשְׁפַּחְתִּי?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר נֶצְבִים וַיֵּלֶךְ כ"א אֱלוֹל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם רַב אֶל עֵדֶן תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת כָּלֵל גְּדוֹל בְּנִשְׁוֹאִין שֶׁל כָּל זוּג וְזוּג - צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְהִסְתַּדֵּר לְבַד, כִּי תְּמִיד הַחֲמוּת מִתְעַרְבֶת בֵּין הַזּוּג, פֶּעַם זֶה הָאֵמָא שְׁלָה, וּפְעַם זֶה הָאֵמָא שְׁלוֹ, וַיְדוּעַ שְׁכַלָּה וְחֲמוּתָהּ אִף פֶּעַם לֹא יִשְׁתּוּוּ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְזֶה בָּא לָהֶם מִחֲמַת חֲסָרוֹן הַדַּעַת וְקִטְנוֹת הַשְּׁכָל וְכו'. עַל פִּי רַב, הָאֵמָא שֶׁל הַחֲתָן נִכְנָס לָהּ בְּדַמְיוֹן כְּאִלוֹ הַכְּלָה גְּנֻבָה אֶת הַבֵּן שְׁלָה וְכו', וְחוֹשֶׁבֶת לַעֲצָמָה: אֲנִי יִלְדֹתִי אוֹתוֹ וְכו', גְּדֻלַּתִּי אוֹתוֹ וְכו', וְעַכְשָׁו בָּאָה בַּחוּרָה צְעִירָה וְגוֹנֵבֶת לִי אֶת הַבֵּן וְכו'... אוֹ לְהַפְּךָ, הָאֵמָא שֶׁל הַכְּלָה נִכְנָס לָהּ בְּדַמְיוֹן כְּאִלוֹ הַחֲתָן גְּנַב אֶת הַבֵּת שְׁלָה וְכו', וְחוֹשֶׁבֶת לַעֲצָמָה: אֲנִי יִלְדֹתִי אוֹתָהּ וְכו', גְּדֻלַּתִּי אוֹתָהּ וְכו', וְעַכְשָׁו בָּא בַּחוּר צְעִיר וְגוֹנֵב לִי אֶת הַבֵּת וְכו'... אֲשֶׁר כְּמוּבָן זֶה בָּא מִקְטְנוֹת וְחֲסָרוֹן הַדַּעַת שֵׁישׁ בְּנָשִׁים וְכו', וְכֵן הוּא הִטְבַּע הָרַע שְׂאִי אִפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת זֶה, וְלִכֵּן זוּג צְרִיכִים לְהִיּוֹת פְּקָחִים כְּשִׁמְתַּחֲתָנִים וְלֹא לַעֲרַב אֶת הַהוֹרִים בְּעֶסֶק נִשְׁוֹאִיָּהֶם וְכו', כִּי הֵם רַק יִסְבְּלוּ מִזֶּה, הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים לְאַהֲבָה אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, וְלְהִבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, וְלְדַאֵג מְאֹד שְׁלֹא יִתְעַרְבוּ הַהוֹרִים בְּנִשְׁוֹאִין, וְאֵלוֹ נִשְׁוֹאִין מְצַלְחִים.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הַזּוּג שֵׁיכוּלִים לְהִסְתַּדֵּר וְלֹא לְגוֹר אֶצֶל הַהוֹרִים, כִּדְי שְׁלֹא יִגְיעוּ אַחַר כֵּן לְיַדֵּי מְרִיבוֹת עַד גְּרוּשִׁין חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, שְׁבוֹרַח מְצָרָה זֶה.

רֵאִי רַק לְהַתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עַז שְׁתַּהֲיָה אֶהְבָּה בֵּינָךְ לְבִין

בעלך, ואל תתני שיתעברו לך בחיי הנשואין שלך, בודאי צריכים לשמר על כבוד אב ואם, והכי טוב - להתחמק בכבוד.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתצ.

איך זה שבחסידות ברסלב מתנועעים וקופצים בזמן התפלה, הרי זה נוגד את ההלכה?

שאלה:

מאת יוסף: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. לאחרונה עינתי בקבץ 'ההלכה יומית' היוצא מבית מדרשו של הרב עובדיה יוסף ותלמידיו, וראיתי שכתוב שם שיש מנהגים שהשתרשו על-ידי המון עם ואין להגם כמותם, כי אין יסודתם בתלמידי חכמים. ומביא שם לדגמא שיש אנשים שקופצים ועושים כל מיני תנועות מוזרות בתפלה, וכותב שהאנשים הללו אינם מתנהגים כראוי וזה נוגד את ההלכה. והנה מה שכתבו שם הוא ההפך הגמור מדרך החסידות ומדרכו של רבנו ז"ל, איך מסתדרים הדברים יחד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע ממי למדת וכו', או מי אמר לך שבברסלב מתנהגים מוזר ועושים תנועות מוזרות בתפלה, אדרבה, רבנו ז"ל אמר: מי שמכיר אותי יראה שאין אצלי שום תנועה של מפרסם וכו', כי אצל רבנו ז"ל לא ראו שום תנועה משנה בעת התפלה, ובכלל כל

ההנהגות של רבנו ז"ל היו עם ישוב הדעת עמק מאד, ולכן אני לא יודע מי הכניס לך בראש שדרכו של רבנו ז"ל היא דרך של פראות וכו', ואם רואים אחד שמשתגע ועושה תנועות משנות וכו', או רוקד וצוהל על הרחובות וכו' ועל ידי זה הוא גורם בושות לאנשי שלומנו צריכים לדעת שזה בא מעוונותיו המרבים שמשגעים אותו, כמאמרם ז"ל (סוטה ג) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות; כי אצל רבנו ז"ל היה הענין של דרך ארץ דבר עקרי מאד, ופעם התבטא: אם קיטרין ומלכים היו יודעים איך שאני מלמד את אנשי דרך ארץ, היו שולחים את בנייהם אלי ללמד דרך ארץ.

ובאמת כך היה בכל הדורות - אלו מאנשי שלומנו האמתיים שהרבו בתורה ובתפלה ובשיחה בינו לבין קונו היה להם ישוב הדעת בצורה אחרת לגמרי שלא רואים אצל אף אחד, ואדרבה, מי שאין לו התבודדות הוא מבהל ומבלבל מאד, ועושה דברי שטות, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רכ"ח) בודאי נמצאים כשרים אף על פי שאין להם התבודדות, אבל אני קורא אותם 'פלייטיס' - מבבלים ומבלבלים. ופתאום כשיבוא משיח ויקרא אותם יהיו מערבים ומבלבלים, אבל אנחנו נהיה דומים כמו האדם אחר השנה שדעתו נוחה ומישבת היטב, כן תהיה דעתנו נוחה ומישבת עלינו בלי מהומה ובלבול; רואים מזה שכשאדם מציית את רבנו ז"ל ומתבודד הרבה עמו יתברך אזי יש לו ישוב הדעת נורא ונפלא מאד, ומתנהג בדרך ארץ, וכלם מתפעלים ממנו, כי על ידי התבודדות יש לאדם ישוב הדעת גדול מאד, ומתנהג באופן אחר לגמרי, עד שיש עליו תן גדול מאד, בין בדבורו ובין במעשיו, וזה נקרא 'ברסלב חסיד' אמתי.

ולא כמו שחדשים מקרוב באו ומשתגעים על הרחובות וכו', או צורחים בתפלה אוי אוי וכו', זה מראה שבכלל אין להם התבודדות, וממילא אין להם ישוב הדעת, ולכן אני לא יודע מי הכניס לך בראש שדרך של ישוב הדעת הוא ההפך הגמור מדרך החסידות ומדרכו של רבנו ז"ל.

אשרי מי שזוכה להרגיל את עצמו לדבר בכל יום אליו יתברך, ומבקש בכל יום ממנו יתברך עצה ודעת ושכל וכו' וכו' והעקר שלא יצא מדיני השלחן ערוף, שעל זה הקפיד רבנו ז"ל ביותר, ובפרוש אמר (שיחות הר"ן, סימן כ"ט) שכל בר ישראל מחייב ללמד בכל יום איזה דין בשלחן ערוף.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתצא.

**חברה של אשתי הסיתה אותה לעזב אותי, וכבר
חמשה חדשים אני לבד**

שאלה:

מאת אליעזר: שלום למורנו הרב. אני נשוי עם אשתי זה שבע שנים, וברוך השם אחרי חמש שנים של צפייה זכינו לפרי בטן - נולדה לנו בת, והשמחה שלנו היתה משהו שלא מהעולם הזה.

אף לצערי הרב השטן נכנס אלינו הביתה - אשתי התחברה עם אשה גרושה שהסיתה אותה נגדי, עד שהיא החליטה לעזב את הבית. מאז עברו חמשה חדשים בהם לא ראיתי את אשתי ואת בתי ואני מרגיש שעולמי נחרב.

מה אני יכול לעשות כדי שהכל יסתדר ויחזר לקדמותו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל אליעזר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שעכשו יש מגפה כזו שיש נשים גרושות שפשוט מקנאות כשוראות זוגות מאשרים, ומרב קנאה הן מסיתות את האשה נגד בעלה, וזה מאד מאד מצוי עכשו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מגלה י"ג) אין אשה מתקנאה אלא בירך חברתה, וזה צער גדול מאד מאד.

נשים צעירות הן כל כך תמימות שלא קולטות שהנה מתחברת אלי איזו גרושה שהיא באמת רק מכשפה וכו', והולך לה בחיים לשבר בית של זוג מאשר, וכל כך חבל שנשים צעירות ותמימות נמשכות אחרי גרושות שיש ביניהן שהתגרשו כבר פעמים וכו', ובחכמה שוברות בתים וכו'.

ולכן אין שום עצה אחרת רק שתפנה אל ההורים שלה ותסביר להם את המצב שלה, וכן מי גרם שיהיה הנתוק ביניכם וכו', ואף שאני יודע מהרבה ספורים כאלו שאלו הגרושות שהן פשוט מכשפות וכו', עשו לנשים הצעירות שטיפת מח כזו נגד בעליהן, עד שהן לא יציתו גם להורים וכו', אף אתה תעשה את שלך ותדבר עם ההורים שלה, ותספר את כל אשר עם לבבך וכו', ואת כל ההשתלשלות איך שהשתלשל שהגרושה היא התחברה בדרך התחכמות אל אשתה, עד ששברה לכם את הבית לגמרי.

וכאן המקום לעורר ולפתח את העינים הן של אברכים צעירים, והן של נשים צעירות - צריכים להזהר מאד מאד עם מי מתחברים וכו', כי בקלות הם יכולים לשבר לכם את הבית, כי אנשים שאצלם לא הולך טוב וכו' או שהתגרשו וכו', או מאיזו סבה אחרת וכו', אם הם מסיתים לגרושין - צריכים לברח מהם כמו שבורחים מאש, וזה לא צחוק, אין דבר כזה או חברה, הרגע שרוצים לשבר לי את הבית, צריכים לדעת שזו מכשפה או מרשעת או מכשף או רשע מרשע וכו' וכו', וצריכים מאד מאד לברח מחברים כאלו, זה בא להם פשוט מקנאה שלא יכולים לסבל שלהם זה לא הלך וכו', ולכן

הם יעשו כל מה שביקלתם לשבר בתים אחרים, והיום זה מאד מאד נפוץ לצערנו הרב, אשרי מי שפותח את העינים ובורח מהם.

ובאמת כל זוג צריכים לדעת מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רס"ג) מענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי חס ושלום. ואמר שזה מעשה בעל דבר שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצודתו חס ושלום על ידי זה, כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם על ידי קלקול השלום-בית חס ושלום שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם. והארץ בשיחה זאת כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שהם מתמחים בעניני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לעניני שלום בית וכו', ובאמת נתקים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ס"א) שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים?

ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו וכו', וכלל זה יהיה בידי, אם אחד רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלך שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו, וככה אם הוא יגמר עם זה אחת שנים וכו', אז לא יחזרו אליו, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו.

ולכל זוג שיש ביניהם אי הבנות וכו', סוף כל סוף הם התחתנו רק עכשו לפני שנה שנתים, עדיף להם ללכת אל צדיק שאין לו שום פונה אחרת אלא לעשות ביניהם שלום-בית, וזה כל החיים שלו - רק שיהיה שלום-בית, והוא בכלל לא מענין בכסף של אף אחד, רק אליו צריכים ללכת, ועל כלם כל זוג צריכים מאד מאד לשמר מחברים או

חברות שמסיתים להתגרש וכו', זה בא רק מחמת קנאה ועין הרע, אשרי מי שבורח מאנשים כאלו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתצב.

**אין מי שיקדש ויערף את שלחן החג לבני משפחתי
חוץ מחמי, ולכן אני חושש לנסע לאומן**

שאלה:

מאת משה: לכבוד קדשת מוהרא"ש, שלום רב.
כל הילדים של חמי וחמותי חוץ מאשתי גרים בחו"ל, ולכן הם נוהגים להתארח אצלנו בראש השנה. הם לא שומרי תורה ומצוות, אך יש לי ציין שבמשך כל השנה הם תומכים בנו. יש לי ארבעה ילדים, ואם אסע לאומן לא יהיה מי שיקדש ויערף את שלחן החג חוץ מחמי - שהוא מחילל שבת ויום-טוב.

למרות שאני מאד רוצה לנסע לאומן, העבדה הזו שהכל יתנהל על-ידי חמי מציקה לי, ולכן אני שואל: האם שיף שאסע לאומן ואהיה שם בערב ראש השנה, ומיד אחר-כך אחזר בטיסה הכי מקדמת כדי שאוכל להיות עם משפחתי ולחגג את ראש השנה כמו שצריך? תודה רבה, משה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מקרח להגיד לך שרבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן, סימן ת"ג) הראש

השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי, מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה, איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. ומי שזוכה להיות על ראש השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות הוי"ה היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש השנה.

ולכן תעשה כל מה שבדרך להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, לא נורא שחמיה יעשה קדוש, בסף הכל אשתך צריכה לתת לו את הסדור ושיעשה את הקדוש, ומי יודע אם הקדוש הזה לא יחזיר אותו בתשובה, ולכן אל תחשוב אחרת, אדרבה, אתה תסע בראש השנה, ותפעל שמה ישועות על כל השנה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ח:) בראש השנה נדון מה יהיה בסופו, הינו בראש השנה הוא יום הדין והנורא שדנים את כלם את כל הבריאה כלה, מה יהיה עם כל אחד ואחד בשנה זו, מי לחיים מי למות וכו', מי בחניקה ומי בשרפה וכו', וכן אמרו (ביצה ט"ו:) כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה, הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה, וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה נ"ו, סימן י"ג) כל ימות השנה ישאל נאחזין בעברות ומסתבכין בצרות, ובראש השנה הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונזכרים לפני הקדוש ברוך הוא, והוא מוחל להם; כשאדם חוטא בר מינו, אזי בלי שום ספק יקבל ענש, כי יש דין ויש דין, אבל כשאבא בראש השנה ומבקש סליחה, ומכניע את עצמו לפניו יתברך, מיד הוא מוחל לו, כמאמרם ז"ל (שוחר טוב, תהלים ק"ב) "פנה אל תפלת הערער" - אמר רבי יצחק: כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפלה אחת שנשתיר להם שהם מתפללין בראש השנה ויום הכפורים, ולא תבזה אותו מהם. הוי, ולא בזה את תפלתם.

הרי שלף לפניך, שבראש השנה אז הוא המשפט לכל העולם בלוי. והנה ידוע כשיש משפט חמור צריכים לקחת עורך דין גדול,

וככל שהמשפט יותר גדול ויותר מסבך, לוקחים את העורך דין הכי גדול, ואם נגזר עליו איזה ענש מות רחמנא ליצילן, אזי לוקחים את העורך דין הכי גדול בעולם, ואף שזה עולה הון תועפות, מוכרים את כל מה שיש לו כדי לשלם לעורך דין, העקר שיציל אותו ממות בטוח לחיים. והנה רבנו ז"ל הוא העורך דין הכי גדול בעולם, והוא הכריז (ת"י מוהר"ן, סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם בלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי.

ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה לנו עורך דין במשפט ששופטים אז את כל אדם, והוא מוסר את נפשו עבור כל אחד שבא אליו וחוזר שם בתשובה שלמה, ומבקש ממנו יתברך שישמר אותנו כל השנה מכל מיני צרות ורעות רבות וכו', וישנזכה להכתב בשנה של בריאות והצלחה בחיים, ופרנסה טובה, ושמירה מכל מיני גנבות וגזלות ואלימות, ומכל מיני מיתות משנות, כי הצדיק האמת הוא העורך דין הכי גדול, ורבנו ז"ל רצה שכלם יהיו אצלו בראש השנה בלי יוצא מן הכלל, ולכן אשתך צריכה להבין כי בזה שאתה נוסע אצל רבנו ז"ל, אתה מציל את עצמך ואותה ואת הילדים מכל מיני מארעות ומכשולים וסכנות שרק קורים בעולם, וכן שתכתב לפרנסה בשפע, ולכל הישועות שרק צריכים, האם לא כדאי בשביל זה להשאיר לבד עם הילדים בסוף הכל כמה ימים? הרי בראש השנה פועלים אצל רבנו ז"ל במיליונים וכו', כל אחד כפי האמונה החזקה בזה וכו'.

ולכן למה לנשים לדאג? אדרבה, הן צריכות לגרש את בעליהן להיות בראש השנה באומן, כי אם שמה מחלקים בריאות, פרנסה, שלום בית, ילדים ונחת וכו' וכו', האם זה לא שנה פי מיליון מלנסע לעסקים מעבר לים למזרח הרחוק כמו סין, או למערב הפרוע כמו

לויס-אנג'לס? ולכן הנשים צריכות לדעת שבעליהן לא נוסעים לחפשה של כמה ימים בציון ובנו ז"ל בראש השנה, אלא שם נמצא העורך דין הכי גדול בעולם שהוא ממליץ עבורנו, ובזכותו נביא הביתה כל מה שאנחנו צריכים וכו', והן צריכות לדעת שזה בכלל לא קל להיות שמה בכמה ימים האלו, הגשמיות אינה גשמיות בכלל וכו' וכו', כל אחד עובר את התקון שלו וכו' וכו', אבל בודאי זה משתלם במליון אחוז.

ולכן אם כל הבעיה אצלכם היא שאין מי שיעשה קדוש בשביל אשתך והילדים, אז תכבדו את חמידך שהוא יעשה קדוש, ובזכות הקדוש הזה הוא יחזור בתשובה שלמה, ואתה תשאר באומן ותפעל שנה טובה ומתוקה לך ולאשתך וילידיכם, וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל שכל אחד שיהיה אצל רבנו ז"ל בראש השנה, יש לו חלק בגאולה העתידה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתצג.

המצב בבית נהיה בלתי נסבל, ולמרות שאני נשואה כבר שלשים שנה, אני שוקלת להתגרש מבעלי

שאלה:

מאת סילביה: אני בת חמשים וארבע, נשואה שלשים שנה ויש לי שבעה ילדים.

בעלי סובל מסכיזופרניה, אף לא מוכן לקבל טפול, הוא לא עובד ואף פעם לא דאג לפרנס את המשפחה, ולכן כל השנים אני יצאתי לעבודה כדי שנוכל לחיות. אף פעם הוא לא היה כאן בשביל הילדים, תמיד סבלתי מהשפלות, וכל

הזמן היו בינינו מריבות. לפני חמש שנים החלטתי להתגרש ממונו, אך הוא התנצל והבטיח שהוא ישתנה, אך זה לא קרה. אני רוצה להתגרש, אך יש לי יסורי מצפון כי בעלי הוא לא עצמאי ולא יוכל להסתדר לבד, בפרט שאנו גרים בשכירות בדירת עמידר ואין לנו שום נכס. הבן שלי אומר שאם נתגרש, הוא יקח את בעלי שיגור אצלו למרות שזה על מאד כבד. אני לא יודעת האם להתגרש או לא, בפרט שהמצב יהפך למאד קשה עבור הבן שלי, או להמשיך לחיות ככה למרות שכבר מזמן אין לנו קשר זוגי ואנו חיים כמו אנשים זרים. אשמח לדעת מה דעתו של הרב. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל סילביה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני חושב שאחר שלשים שנה של נשואין ואחר שיש לכם שבעה ילדים שיהיו בריאים, לא מתגרשים וכו', והבן שלך צודק וכו', ולכן תעשי כל מה שביקלתך להתאזר במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפילו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פרק ה') לפום צערא אגרא, ודעי לך כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס וכו', על ידי זה היא מצלת את חיי הנשואין שלה וכו', כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות וההמנעות מהכעס והקנאה וכו' וכו', והיא צריכה לראות שלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב', כ"ג) "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל ידי זה יצליחו בחיי נשואיהם.

למה הצרכת לחכות כל כך הרבה שנים? כי אם הרגשת כבר

בהתחלה שבעלך יורד עליך וכו', ומשפיל אותך וכו', היית צריכה להיות פתוחה אתו ולומר לו פתוח: "בעלי היקר, אני אוהבת אותך מאד מאד, אבל אני לא יכולה לספג השפלות וכו'. אתה יודע שלא לקחת אשה מהרחוב, כי יש לי השפלה וכו', אל תעשה עלי בקרת, אני לא אוהבת את זה" וכו' וכו'.

את צריכה להיות מאד מאד פתוחה לבעלך, ורוב הנשים שסובלות מהשפלה שהבעל משפיל אותן וכו', זה משום שהן לא פותחות את הפה להגיד לבעליהן שזה כואב להן, ולהפוך הבעל חושב שהוא לא עשה שום דבר, והוא שזה תמים וכו', וכך צריך בעל להתנהג, להשפיל את אשתו וכו', ולרדת עליה ולעשות בקרת על כל מעשיה וכו' וכו', אבל האשה צריכה לפתח את הפה ולהסביר לו שזה לא הולך ככה וכו'.

אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שאם תתנהגי כך - לפתח את הפה ולהסביר לו, אז הוא יפתח את העינים וכו', כי הוא חושב שהוא צודק, וזו הדרך של בעל להשפיל ולרדת ולעשות בקרת על האשה וכו'.

ולכן אחר שלשים שנה של נשואין ואחר שהבאתם שבעה ילדים לעולם, אזי את צריכה לחשב מחשבות אחרות ולא להתגרש, ודעי לך שאת הכל יכולים לתקן אם רק רוצים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך בתיבה וחתומה טובה...

ב' תתצד.

**מה דעתו של הצדיק על הטבח ההמוני שמתרחש
בסוריה? והאם יש לנו ממה לחשש?**

שאלה:

מאת מרדכי: בשנתיים האחרונות אנו שומעים על טבח מזעזע ומתמשך אותו מבצע אסד נשיא סוריה באזרחי מדינתו - למעלה ממאה וחמשים אלף אנשים נהרגו שם, ובשבוע האחרון כל העולם הזדעזע מההפצצה הכימית שגרמה להרג של מאות אנשים, נשים, זקנים וילדים. עכשו מדברים שכמה מאמות העולם ובראשם אמריקה עומדות להתערב בנעשה שם, ומתכננת תקיפה רצינית בסוריה, ומצד שני ממשלות רוסיה, סין ואירן מזהירות שאם תהיה התערבות חיצונית, זה עלול לגרום להתלקחות בכל המזרח התיכון ובתוכה ארץ ישראל. זה נשמע מפחיד מאד, ויש תחושה שהולכת להתחיל מלחמת גוג ומגוג. מה דעתו של הצדיק על כל המתרחש? האם יש ממה לחשש? והאם יש משהו שעלינו לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל מרדכי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא צריכים להכנס לפניקה, ומכל שכן וכל שכן שאסור להכניס אחרים לפניקה, הקדוש ברוך הוא שומר ישראל, ישמר את עם ישראל מכל רע ומכל משחית, ויקים (ישעיה נ"ה, י"ז) "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", ובפרט שביום הזה נכנסו ללמד בבתי ספר למעלה משני מיליון ילדים, ומי יתן שילמדו אתם אמונה בו יתברך, ועל כל פנים שכל ילד וילדה יוכלו לומר "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה"

אחד, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", אשר אמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ב). אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל: אפלו לא קימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית - אי אתם נמסרין בידם.

יעזר הקדוש ברוך הוא שהכל יתהפך לטובה, ולא יארע שום רע ומכשול וכו' לשום בר ישראל, ונזכה להכתב בכתיבה וחתומה טובה, שנת גאולה וישועה, שנת שמחה, שנת עשר ואשר, ולא יצטרכו עם ישראל זה לזה, ונזכה יחד לראות בהתגלות שכינת עזו יתברך ובבנין בית המקדש.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

ב' תתצה.

**תרומתי להדפסת ספרי 'אשר בנחל' אך עדין
לא נושעתי. למה?**

שאלה:

מאת רוחמה: שלום וברכה לצדיק. הצדיק הבטיח שמי שיתרם להוצאות הדפסת ספרי 'אשר בנחל' - יזכה לישועה לה הוא זקוק. עשיתי זאת, ואף תרומתי לבנית בית המדרש, רכשתי בו כסא, וזאת חוץ מתרומתי החדשית לבית התבשיל 'אהל אברהם'.

אני בת ארבעים ואחת, גרושה ואמא לילדה אחת. אני לחוצה מאד להתחתן ולזכות לעוד ילדים לפני ש'אפספס את הרפכת' חס וחלילה, ולכן אני מבקשת מהצדיק שיקים את הבטחתו לפני שיהיה מאחר, ויברך אותי לזוג משרש נשמות בקרוב ממש, ושאזכה להביא לעולם ילדים בריאים ושלמים. אין לי צדיק אחר ורק אליכם אני פונה.

בברכת שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתומה טובה

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל רוחמה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי הבטחה זו הבטחה, וזה מתקים, אבל אצל כל אחד ואחת שרוצים להתחתן אפלו כשמדבר בגרוש עם גרושה, יש בעיה אחת - שהם בררנים גדולים מאד, ועל ידי זה מפספסים את הזווג שלהם.

ואני רגיל לומר לכל רוק ורוקה, וזה שיף גם לגרוש או לגרושה, שצריכים לדעת שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ג). נחית דרגא נסיב איתתא; צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזווג, כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', וחושבים לעצמם: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?", והם מסתובבים ומחפשים את הזווג שלהם כפי הדמיון שגננס בהם כאלו מי יודע מה הם, והם מחיבים שייבאו להם זווג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשים וכו' ומסתובבים ויוצאים לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זווג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עציה (יבמות ג). נחית דרגא נסיב איתתא - תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זווג שייתאים לכם.

וזה שיף גם לגרוש או לגרושה - אסור להיות כל כך בררנים, כי החיים כל כך קצרים, הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים מזה העולם, וכל כך חבל לפספס את החיים וכו', בשעה שהנה יום והנה

לילה, הנה שבוע והנה חדש, והנה כבר שנה, וכך הולכים הימים והחדשים והשנים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה צ"ו, סימן ב') כצל ימינו על הארץ ואין מקוה, והלואי כצל של כתל או כצל של אילן, אלא כצל של עוף בשעה שהוא עף, דכתיב (תהלים ק"ד) כצל עובר. ואין מקוה - ואין מי שיקוה שלא ימות, הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים; ורוד המלך אומר (תהלים צ') "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", ואמר רבנו ז"ל (לקיטת מוה"ר"ן, חלק א', סימן ס"א) שהשבעים שנה פורחות כמו רבע שעה, וכן אמר (לקיטת מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ק"ח) אדם, בשביל תענוג קטן של רבע שעה הוא יכול לאבד את כל העולם הזה והעולם הבא, וזה שיך יותר במריבות בבית, ולכן אשרי הזוג שמשלימים ביניהם ומסתכלים על התכלית הנצחית, כי החיים כל כך קצרים, וחבל לפספס את החיים עם מריבות ווכוחים וכו' וכו'.

הלואי שתציתי אותי על כל פנים מעכשיו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתצו.

בעברי נכשלתי בעברות מגנות שהותירו בי צלקת עמקה, ולכן החלטתי שלעולם לא אתחתן

שאלה:

מאת יעל: שלום לכבוד הרב שליט"א.

בעברי נכשלתי בעברות מגנות שהותירו בלבי צלקת עמקה. אני מתבישת מאד במה שעשיתי, ובגלל שעברתי מה שעברתי החלטתי שאינני רוצה להתחתן כלל, כי העבר שלי עלול להשפיע בעתיד על הילדים ועל בעלי, ולכן גמרתי בלבי שאינני מתכוננת להתחתן כלל וכלל.

אני מאד מתסכלת וזקוקה למענה לכמה קשיות שמציקות לי:

א. האם זה נכון להגיד שמה שהיה היה, והכל היה מכון מאת השם ויתברך שאכשל ואפל, והכל היה בעצם גזרה מלמעלה?
ב. איך אני יכולה להתמודד עם יסורי המצפון שמקננים בי ולא מניחים לי?

ג. האם זה נכון שאשה לא מחייבת במצות פרו ורבו?
ד. עזבתי את בית הספר החלוני בו למדתי, וכרגע אני נמצאת ללא מסגרת. ההורים לוחצים עלי למצא מסגרת כלשהי, ואני שוקלת לנסות להתקבל לתיכון חרדי או לאולפנה. מה כדאי לי לעשות?
תעזר לי בבקשה!

תשובה:

בעזרת השם ויתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, עליך לדעת שעל כל דבר יכולים לעשות תשובה, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל - תאמין שיכולים לתקן, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד) במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים. ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד. והס"מ מאד מאד מפחד מכן אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש ברוך הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש ברוך הוא כבר מקבלו. ולכן אסור לך לומר דבר כזה שגמרת בלבך שאת לא

מתכוננת להתחתן כָּלֵל וּכְלָל, אֲדַרְבֵּהּ! הֲרַגַע שְׂאֵת חוֹזֶרֶת בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה וּמִתְחַרְטֶת עַל הָעֶבֶר וְכוּ', הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לָהּ, וּבִפְרָט כְּשֵׂאֵת מִתְבַּיֶּשֶׁת בְּמַעֲשֵׂיךָ שְׁעִבְרַתְךָ וְכוּ', תִּזְכְּרִי מַה שְּׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת י"ב): הָעוֹבֵר עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ - מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו; וְלִכֵּן אֵין לָךְ מַה לְדַאֵג כָּלֵל.

א. אָסוּר לְהִגִּיד דְּבָר כְּזֶה שְׂמָה שְׂקָרָה לָךְ זֶה מְלַמְעֵלָה מְכֻן מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַבְּחִירָה בְּיַד הָאָדָם, אִם כֵּן לַעֲשׂוֹת וְאִם לֹא לַעֲשׂוֹת, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹסֵר אֶת הַבְּחִירָה בְּיַד הָאָדָם, וְאִם יֵשׁ לוֹ שְׂכָל הוּא בּוֹחֵר בְּטוֹב, וְאִם אֵין לוֹ שְׂכָל הוּא בּוֹחֵר בְּרָע.

ב. אָדָם צָרִיךְ לַעֲקֹר מַעֲצָמוֹ אֶת רִגְשֵׁי הָאִשְׁמָה וְכוּ', וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹר שְׁהַמְצָפוֹן לֹא יִהְרַס אוֹתוֹ וְכוּ', מַה שְּׁעֵבֵר עֲבָרָה וְצָרִיכִים לְזַכֵּר כִּי הָעֶבֶר אֵין וְהַעֲתִיד עֲדִין, וְלִכֵּן תִּתְחִילִי הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן כ"ו) אֲצַל הָעוֹלָם הַשְּׂכָחָה הִיא חֲסָרוֹן גְּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אֲבָל בְּעֵינֵי יֵשׁ בְּהַשְּׂכָחָה מַעֲלָה גְדוֹלָה. כִּי אִם לֹא הִיְתָה שְׂכָחָה, לֹא הִיְתָה אֲפֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אִם הִיְתָה זוֹכֵר כָּל מַה שְּׁעֵבֵר לֹא הִיְתָה אֲפֹשֶׁר לוֹ לְהַרִים אֶת עֲצָמוֹ לַעֲבֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אֲפֵן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֲבָל עֲכָשׁוּ עַל יְדֵי הַשְּׂכָחָה נִשְׁכַּח מַה שְּׁעֵבֵר.

ג. אִשָּׁה צָרִיכָה לְהִתְחַתֵּן וְלֹא לְהִשָּׂאֵר לְבַד בְּשׁוּם פְּנִים וְאֲפֵן.

ד. אֶת צָרִיכָה לְמַצָּא מִסְגֵּרָת, כִּי בְּפִרוּשׁ אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּתוּחוֹת נ"ט) הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיַדֵּי שְׁעָמוּם (שְׁגָעוֹן), וְהַדְּבָר הַכִּי מִזִּיק לְאָדָם - שֶׁהוּא מִסְתַּוֵּבֵב בְּטַל בְּלֹא כְּלוּם, וְלִכֵּן אֶת מְכַרְחַת לְמַצָּא אֵיזָה מִסְגֵּרָת.

נָא וְנָא רְאִי לְהֵיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד לֹא לְתַת לַעֲצָבוֹת וְלִדְכָאוֹן שְׂיִתְפָּסוּ אוֹתָךְ, כִּי הַס"מ רוּצָה רַק לְשִׁבֵּר אֶת הָאָדָם וּלְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְיוֹת וְדְכָאוֹן, כִּי זֶה כָּל כַּחוֹ, וְרַבֵּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן

כ"ד) שְׁצָרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכּוּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵת צָרִיכָה לְדַעַת שְׁלֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה זֶה בָּא בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְלִכֵּן אֲשָׁרִי מִי שֶׁמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. וְכֵן הַרְגִּילִי אֶת עֲצָמִי לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה שְׁאֵדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְגוֹרְמִים נַחַת רוּחַ לְמַעְלָה, אֲשָׁרִי הָאִשָּׁה שְׁחֻזְקָה בְּזֶה בְּכָל יוֹם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׁתַּהַיֶּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְגְּנִי תִשְׁכַּלִּי וְתִצְלַחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתצז.

מֵאִז שֶׁהַכְּנֻסוֹ אֶת בְּנֵינוֹ לְתַלְמוּד-תּוֹרָה הוּא נֶעֱשֶׂה אֵלִים הֵן בְּהַתְּנַהְגוֹת וְהֵן בְּדַבּוּר. הָאֵם לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ לְמִסְגֵּרַת אַחֲרָת?

שְׁאֵלָה:

מֵאִת נָטְלִי: שְׁלוֹם לְצַדִּיק. בְּנֵי מִתְקַרְב לְגִיל חֲמִשׁ, וּמִכִּיּוֹן שֶׁבִישׁוּב שְׁלֵנוֹ אֵין תַּלְמוּד-תּוֹרָה וְיֵשׁ רַק גְּנִים דְּתִיִּים, הַכְּנֻסוֹ אוֹתוֹ לְתַלְמוּד-תּוֹרָה בִּישׁוּב הַסּוּמֹךְ. אֲנִי מְרַגִּשָּׁה שֶׁמֵּאִז שֶׁהִלְד הַתְּחִיל לְלַמֵּד שָׁם, הוּא נֶעֱשֶׂה יוֹתֵר אֵלִים, גַּם בְּהַתְּנַהְגוֹת וְגַם בְּדַבּוּר, וְהוּא אוֹמֵר מְלִים שֶׁמְעוֹלָם לֹא אָמַר. הוּא יֹלֵד מְקַסִּים שֶׁמְעוֹלָם לֹא הָיָה מְעַרְבֵּב בְּמִרְבוּת, אֲךָ מֵאִז שֶׁהַתְּחִיל לְלַמֵּד שָׁם, בְּכָל יוֹם הוּא חוֹזֵר הַבִּיטָה וּמִתְלוֹנֵן שֶׁהַרְבִּיצוּ לוֹ.

בגלל כל הסבות האלו אני שוקלת להוציא אותו משם ולהעביר אותו לגן-חובה דתי בישוב שלנו. אשמח לעצתכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל נטלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדאג שהבן שלך יהיה במקום שהכי מתאים לו, ושהוא יהיה מרצה ושמח, ואל תעשי שום עסק מזה כדי שהילד לא יעשה מזה עסק, כי לפעמים אם ההורים עושים מאיזה דבר עסק, אז הבן משחק על זה וכו'. הוא בסוף הכל בגיל חמש, ולכן תראו לעשות את אשר הכי טוב בשבילו, והקדוש ברוך הוא יעזר לכם שתרוו רב נחת דקדשה ממנו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתצח.

**התמכרתי לשתייה חריפה וקשה לי מאד להפסיק.
מה עושים במצב כזה?**

שאלה:

מאת יניב: שלום לרב היקר. אני גר ביהוד, ומאד נהנה מהקונטרסים שפודו מחבר, הם מאירים את הנפש ומראים את האמת. ובפרט הספרים החדשים של השאלות והתשובות - הם ממש כמים קרים על נפש עיפה, ואני לומד מהם המון. תודה רבה!

רציתי להתיעץ עם פודו לגבי נושא חשוב: בשנים האחרונות עברתי משברים לא פשוטים בבית ובעבודה, מה שגרם לי

להתחיל לשתות שתיה חריפה. לפעמים אני שותה קצת כדי להפיג את הצעה, אך קרו כבר כמה פעמים ששתיתי יותר מדי והשתכרתי. אשתי מאד לא אוהבת את זה שאני שותה, והיא הודיעה לי שאם לא אפסיק מיד - היא תפסיק לדבר אתי. גם אני רוצה להפסיק, אבל זה קשה מאד. מה עושים במצב כזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל יניב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שהבחירה היא בידי האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ק"י) לאיש אחד ששאל אותו: כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה - עושה, ואם אינו רוצה - אינו עושה. וכתב מוהר"ן ת"ז"ל: רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם, אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה.

ואתה מכרח לדעת שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כ"ו) צריך להרחיק משכרות, ולדקדק שלא לשתות יותר מיכלתו, כדי שלא יבוא לידי שכרות, כי מעט השתיה לפי הצורך הוא טובה להרחיב דעתו וכו', אבל השותה יותר מדאי ומשתכר, אזי אדרבא מתגברין תקף הגבורות, ונעשה כעס ורגז, ולפעמים מתגברין גבורות דסטרא אחרא, ויוכל לבוא לידי רעות וכו' חס ושלום, ודע, שעל ידי שכרות שוכחין כל המצוות והאזהרות שצוה משה רבנו, כי משה הוא מלבש בכל אחד ואחד מ'שאל בכל איבר ואיבר, ומזכיר כל איבר ואיבר, שיעשה המצוה השייכה לאותו איבר, כי רמ"ח מצוות

כנגד רמ"ח איברים וכו', ועל ידי השכרות שוכח אותם, בבחינת (משלי ל"א) "פן ישתה וישכח מחקק", שעל ידי השתיה והשכרות שוכח רמ"ח מצוות של משה וכו', עין שם.

וכן אתה צריך לדעת שאדם ששותה לשכרה עליו אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) "כי יתן בכוס עינו" - בכיס כתיב, השכור נותן עינו בכוס לשתות, והחנוני נותן עינו בכיס. כי יתן בכוס עינו - רואה את חברו שותה והוא אומר לו מזג לי ואני שותה, ומתלכלך ברעי ובמימי רגלים. יתהלך במישרים - סופו למכור כל חפצי ביתו ואת כל כלי תשמישו ואין לו לא בגד ולא תשמישי הבית ולא כלום והבית ריקה מן הכל. יתהלך במישרים - סוף שהוא מתיר את העברות ועושה אותם הפקר כמישור, משיח עם אשה בשוק ומנבל את פיו ואומר דברים רעים בשכרות ואינו מתבייש לפי שנתטלטלה דעתו ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה.

לדעתי אחר הדבורים אלו כבר תפסיק לשתות לפני שתביא בושות על אשתך ועל ילדיך וכו', אם עדין לא הבאת עליהם בושות וכו'.

הקדוש ברוך הוא ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, כי באמת אלכוהוליסט הוא חולה במחלה כמו שאר המחלות רחמנא ליצלק, ולכן ראה לצאת מזה בעוד מועד.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ב' תתצט.

**אָמְרוּ לִי שְׂכָדָאֵי לִי לְשָׁנוֹת אֶת שְׁמֵי מ'רוּנִית' ל'רוּנִי' כְּדִי
שִׁיפְתַּח לִי הַמּוֹזֵל. מַה דַּעַתְכֶם?**

שאלה:

מֵאֵת רוּנִית: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק. אֲנִי אִם חֵד-הוֹרִית לְשָׁנֵי
יְלָדִים. הַמּוֹצֵב הַכִּלְכְּלֵי שְׁלִי דְחוּק מְאֹד, וְאֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה
לְבָנוֹת זֹגִיּוֹת חֲדָשָׁה.
הַמְלִיצוּ לִי לְהוֹרִיד אֶת הָאוֹת ת' מְשָׁמִי, וְלְשָׁנוֹת אֶת שְׁמֵי
ל'רוּנִי'. הָאֵם כְּדָאֵי לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת? וּמָה עָלַי לַעֲשׂוֹת כְּדִי
שִׁמְצָבִי יִשְׁתַּפֵּר?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר נְצִיבִים וְיִלְךְ כ"א אֶלּוּל ה'תשע"ג
שְׁלוֹם רַב אֶל רוּנִית תְּחִיָּה
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁעַם שְׁמוֹת לֹא מְשַׁחֲקִים וְכו', 'רוּנִי' זֶה שֵׁם
שֶׁל גִּבּוֹר וְלֹא שֵׁם שֶׁל אִשָּׁה, וְלְדַעַתִּי אֶת צְרִיכָה לְהוֹסִיף אֶל הַשֵּׁם שֶׁלְךָ
'רוּנִית' אֶת הַשֵּׁם 'רוּת', כִּי הַשֵּׁם 'רוּנִית' לְבַד זֶה שֵׁם קָשָׁה מְאֹד.

אֶת צְרִיכָה לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה עַל הָעֶבֶר שֶׁלְךָ וְכו', כִּי זֶה לֹא
דְרָךְ לְבַת יִשְׂרָאֵל לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁהִתְנַהֲגָתְ עַד עַכְשָׁו, וְלִכְּנֵן רָאִי לְחִזּוֹר
בְּתִשׁוּבָה וְאִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקְבַּל אוֹתָךְ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ל"ד) בְּמַקּוֹם שֶׁבְּעָלֵי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים - שֵׁם אֵין
צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד, וְתִרְגִּילֵי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֹךְ, וְתִבְקָשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כֹּל מַה שֶּׁאֵת
צְרִיכָה, כִּי אֲצַלּוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יִקָּר כֹּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים
אֵלָיו וּמְתוּדִים לְפָנָיו בְּשִׁפְתַי הָאֵם בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְכִּף אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פָּרָשָׁה כ', סִימָן י"ג) בְּלַעַם הִיָּה רָשָׁע עָרוּם

וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואמר חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו; ובשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?", כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש ברוך הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

תעשי כל מיני מאמצים בעולם להתחתן, ותראי שהמזל שלך יאיר לך, כי לא כדאי לאשה לגור לבד, ובפרט אחר שעבר עליך מה שעבר במשך החיים, הגיע הזמן שתקחי את עצמך כבר בידיך, ותתחילי דף חדש בחייה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתק.

**לאחרונה סימתי שני קשרי זוגיות וכואב לי מאד.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת אשרית: שלום. הייתי בקשר עם בחור כחמש שנים, ונפרדנו סופית לפני כחצי שנה. לאחר מכן הכרתי את חבר שלוו והיינו בקשר למטרת נשואין, אך מכיון שלחבר שלוו היו דעות קדומות עלי - זה השפיע על הקשר שלנו, ונתקנו אותו אחרי שבוע.

אני מאד מבלבלת, כי עד שיצאתי מהקשר של החמש שנים והתחלתי דף חדש, ומצאתי בחור שמוצא חן בעיני וכבר

רצינו להתחתן - הקשר נהרס כל-כך מהר כואב לי על המצב
 בו אני שרויה - שניהם זרקו אותי, ואני כועסת ובוכה המון.
 בנוסף, המצב הזה מסיח את דעתי מהלמודים.
 מה עלי לעשות: האם לחפש בחור חדש, האם לנסות שוב
 עם הקודם, או פשוט לא לצאת עם גבר עד סיום הלמודים?
 אני מחכה לתשובה של הרב בכליון עינים, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל אשרית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד כואב לי על המצב שאת נמצאת בו, היית בקשר עם
 בחור חמש שנים וכמובן שחיייתם ביחד באסור וכו', כי בלי נשואין
 זה אסור חמור מאד לקיים יחסים יחד, ואחר כך זרקת אותו וכו'.

וזה מוסר השכל לכל בחור ובחורה שמסתובבים יחד שנה-
 שנתים כמו שאתם הסתובבתם חמש שנים, ולבסוף נפרדתם וכו',
 וכך קורה לצערנו הרב לאלו שעדין רחוקים מהתורה ומקיום מצוות
 מעשיו - בחור ובחורה מסתובבים יחד ומקיימים יחסים בלי נשואין
 כמה שנים ואחר כך נפרדים וכו' וכו', ואחר כך המצפון הורס את
 שניהם וכו' וכו', ולא יכולים למחל לעצמם מה עשו וכו', וזה נמשך
 להם שנים וכו'.

ידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שמהרגע שעושים ארוסין
 שכבר יתכנון על חתונה, והוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין
 הארוסין לחתונה, ומכל שכן וכל שכן שבחור ובחורה שלא יסתובבו
 כל כך הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הס"מ יעשה כל מיני
 פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפרט כשיש משיכה אחד להשני,
 צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבע זמן
 לחתונה, ויתחתנו ויחיו חיים באשר, וזו הדרך האמתית של יהודי

שְׁמַאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ' וּמִתְנַהֵג עַל פִּי הַתּוֹרָה וְכוּ', אֲבָל מֵהַ
 יַעֲשׂוּ אֵלּוּ שֶׁהֲלָכוּ וְעָזְבוּ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֶת הַתּוֹרָה וְכוּ', שֶׁהֵם
 מִסְתַּוְּבָבִים כְּכֹה כַּמָּה שָׁנִים וְכוּ', וְחַיִּים בְּיַחַד בְּאֶסּוּר וְכוּ', וְלִבְסוּף
 נִכְנָסֵת עֵינַי רָעָה בִּינֵיהֶם וְכוּ' וְנִפְרָדִים וְכוּ'?

וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, שֶׁתִּכְתֵּב וּמִיָּד כְּשֵׁישׁ מְשִׁיכָה
 בֵּין הַבְּחוּר וְהַבְּחוּרָה וּמְכִירִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי וְכוּ', שֶׁכָּבֵר יַעֲשׂוּ
 אַרוּסִין וַיִּדְבְּרוּ עַל נִשְׁוֹאִין, וַיִּקְבְּעוּ זְמַן הַכִּי קָצֵר לְנִשְׁוֹאִין, וְלֹא יִחְכוּ
 עַד שִׁיְהִיָּה כֶּסֶף וְכוּ', עַד שֶׁתְּהִיָּה חֲכָמָה וְכוּ', כִּי כָּבֵר אָמַר הַחֲכָם
 מִכָּל אָדָם (קֹהֶלֶת א', י"ח) "כִּי בָרַב חֲכָמָה רַב כְּעַס וַיִּוְסִיף דַּעַת יוֹסִיף
 מִכָּאוֹב", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קֹהֶלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִמָּן ל"ז)
 "בָּרַב חֲכָמָה רַב כְּעַס" - כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מְרַבֵּה בְּחֲכָמָה - מְרַבֵּה בְּכַעַס,
 וְכָל זְמַן שֶׁהוּא מְרַבֵּה בְּדַעַת - מְרַבֵּה בִּיסוּרִין. אָמַר שְׁלֵמָה: עַל יְדֵי
 שֶׁהִרְבִּיתִי בְּחֲכָמָה הִרְבִּיתִי בְּכַעַס, וְעַל יְדֵי שֶׁהִרְבִּיתִי בְּדַעַת הִרְבִּיתִי
 בִּיסוּרִין.

הֲרֵי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ, אִם אָדָם חוֹשֵׁב הוּא חֲכָם וְכֵן דַּעַת, וּמוֹשֵׁךְ אֶת
 הַזְּמַן וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה לְבִסוּף מִתְּפוּצֵץ הַכֹּל וְכוּ', וְנַעֲשֶׂה בִּינֵיהֶם רִיב
 וְכַעַס וְנִפְרָדִים, וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי הַבְּחוּר אוֹ הַבְּחוּרָה שֶׁמוֹצְאִים אֶחָד אֶת
 הַשְּׁנַי, וַיֵּשׁ בִּינֵיהֶם מְשִׁיכָה וְהִבְנֶה הַדְּדִית, וְכָבֵר מִשְׁתַּדְּלִים לְסַגֵּר אֶת
 הַכֹּל, וְהַכֹּלֵל הַזֶּה טוֹב לְכָל אֶחָד וְאֶחָת, אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁיִּצִיֵּת וַיִּקָּים אֶת כָּל
 זֶה, וְאִזּוֹ יִהְיֶה לוֹ חַיִּים מְאֻשְׁרִים מְאֹד.

הַלּוֹאֵי שֶׁהֵיית חוֹזֶרֶת אֶל הָרָאוֹן אִם הוּא עֹדִין רוֹצֵה וְכוּ',
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁשֻׁנֵיכֶם תַּחֲזֹרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִתְחַתְּנוּ
 לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְתִבְנוּ בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ב' תתקא.

ההורים שלי מאד בררנים ואינם מוצאים שדוכים מתאימים לי ולשתי אחיותי

שאלה:

מאת שולה: שלום לאדמו"ר שליט"א.
אני בחורה בגיל עשרים ושש, ומשפחתי היא משפחה חסידית וחרדית מאד. יש מתחתי עוד שתי אחיות - אחת בת עשרים וארבע ואחת בת עשרים ושנים. שלשנו מאד רוצות להתחתן, והגענו לפרקנו כבר מזמן, אף לצערנו הרב הקעוב הוא מצד ההורים שלנו - הם מאד בררנים ומחפשים לנו חתנים כאלו שכנראה עדין לא נבראו. לשלשנו יש צער גדול מאד, והישועה לא נראית באפקו. מה אנחנו יכולות לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך כ"א אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל שולה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אל תתבישי ותלכי אל האדמו"ר שאביך חסיד שלו, ותשפכי לפניו את כל לבך, ותדברי גם בשם האחיות שלך, ואם זה קשה לך להתבטא בדבור, תכתבי את הכל בכתב, ותכניסי אל האדמו"ר ולא תלכי משם עד שהוא יקרא את כל המכתב, אבל אני מאד מבקש אותך שתראי לפרט בפרטי פרטיות את הסבל הגדול והנורא שאתן סובלות.

וזה מוסר השכל להורים שמתאכזרים על ילדיהם, ובפרט על הבנות, כי חכמינו הקדושים אמרו (פסחים ק"ג). בתך בגרה - שחרר עבדך ותן לה; עד כדי כך הזהירו חכמינו הקדושים לחתן את הבנות

מה שיותר מהר, אפלו שאין שדוף רק עבד וכו', שיקחו את זה, והיום ההורים פשוט משתגעים, מחפשים לבנות שלהם או להבנים שלהם משהו שעדין לא נברא וכו', וזה בא מגאות וישות סרוחים וכו', כי הם אומרים: "אתם יודעים איזו משפחה אנחנו? לא מתאים לנו להשתדף עם משפחה זו וכו', ולא מתאים לנו להשתדף עם משפחה זו" וכו', ובין כך הם לא קולטים שהבנות או הבנים מתבגרים וכו', ולא בחנם שקורים היום מקרים מזעזעים שהבנים והבנות עוזבים לגמרי את הדת ובורחים מהבית, בשעה שבפרוש אמרו לנו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה י"א, סימן ה') וישמרך - בבנות, שצריכות שמירה; ואמרו (סנהדרין ק:) בת לאביה מטמנת שוא מפקדה לא יישן בלילה. בקטנותה - שמא תתפתה, בנערותה - שמא תזנה, בגרה - שמא לא תנשא, נשאת - שמא לא יהיו לה בנים.

איך הורים יכולים להתאכזר על ילדיהם, ובשביל כבוד סרוח וכו' ישות וגאות סרוחה וכו' יתנו לילדים לסבל כל כך? אשרי ההורים שמחתנים את ילדיהם בגיל צעיר, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב:) האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדרוך בניו ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפירוקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה') "ויודעת כי שלום אהלך".

אשרי ההורים שמרחמים על ילדיהם ולא מסתכלים על כבוד או יחוס או כסף וכו', אלא מחתנים את הילדים בגיל צעיר, כדי לשמר אותם שלא יפשו בעברות חמורות, ורק כך ישארו יראים ושלמים, וכל אלו הבנים והבנות שפרקו על, זה רק מחמת שההורים לא דואגים לחתן אותם, ובפרט בעתים הללו שהנסיונות כל כך קשים, מכרחים לחתן את הבנים והבנות מה שיותר מהר.

וחכמינו הקדושים אמרו (אבות פרק ה') בן שמונה עשרה לחפה, וכן נפסק להלכה (שלחן ערוך, אבן העזר, סימן א', סעיף ג') מצוה על כל אדם שישא אשה בן שמונה עשרה. וכתבו הפוסקים שהכונה היא בתחלת שמונה עשרה, הינו כיון שמגיע לגיל שבע עשרה ויום אחד, הוא

נכנס כבר בשנת השמונה עשרה, ואז הוא צריך להתחתן, וכן הוא החק הקיים בהרבה מדינות, וזה יסוד היסודות ביהדות - לשמר על הילדים שלא יתקלקלו ולחתן אותם מה שיותר מהר כדי שלא יבואו לידי נסיונות קשים ומרים, וכל אלו שעזבו את הדת וכו' וכו', זה רק מחמת ספורים כאלו כמו שיש אצל ההורים שלך.

יעזר הקדוש ברוך הוא שיכניס שכל בהורים ויפתחו את עיניהם, ויתבוננו היטב מה קורה בדור הזה, ואיך צריכים לרחם על הילדים וכו', ועקר האהבה לילדים הוא שמחתנים אותם בגיל צעיר כדי שלא יכשלו חס ושלום בעברות חמורות, או יבואו למצבים לא נעימים.

הקדוש ברוך הוא השומר את עם ישראל, לשמר אתכן ותזכו בקרוב שלשתכן למצא את בן זוגכן, והיה זה שרכי.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקב.

**אשתי מאימת עלי שאם אסע לאומן היא תעזב אותי.
האם להכנע לאיומים שלה?**

שאלה:

מאת נחמן: לכבוד מורנו ורבנו שליט"א.
בדיק עכשו, לפני שאני עומד לנסע לציין רבנו ז"ל לראש השנה, התעוררה עלי מחלקת גדולה מאד מצד אשתי, והיא מאימת עלי שאם אסע לאומן כפי שאני מתכנן - היא תעזב אותי. האם להכנע לאיומים שלה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר נצבים וילך כ"ב אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל נחמן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, אתה צריך לדעת שאשתך לא תעזב אותך, וזה רק איום, כי אני לא רואה מה כל כך רע כשזוכים לנסע אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, שעוד לא היה צדיק בעולם שהבטיח הבטחה כזו שמי שיבוא אל ציונו הקדוש על ראש השנה, הוא יתקן אותו בתקון נפלא, ואמר לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן, סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

והנה אנחנו עומדים לפני יום הדין הנורא שבו דנים את האדם על החיים ועל המות, על עניות ועל עשירות, על צרות ויסורים ועל הרחבה והרוחה, כי זה יום המשפט, והנה ידוע כשיש משפט חמור צריכים לקחת עורך דין גדול, וככל שהמשפט יותר גדול ויותר מסבך, לוקחים את העורך דין הכי גדול, ואם נגזר עליו איזה ענש מות רחמנא ליצלן, אזי לוקחים את העורך דין הכי גדול בעולם, ואף שזה עולה הון תועפות, מוכרים את כל מה שיש לו כדי לשלם לעורך דין, העקר שיציל אותו ממות בטוח לחיים, והנה רבנו ז"ל הוא העורך דין הכי גדול בעולם, והוא הכריז (חיי מוהר"ן, סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי.

ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה לנו עורך דין במשפט ששופטים אז את כל אדם, והוא מוסר את נפשו עבור כל אחד שבא אליו וחוזר שם בתשובה שלמה, ומבקש ממנו יתברך שישמר אותנו כל השנה מכל מיני צרות ורעות רבות וכו', ושיזכה להכתב בשנה של בריאות והצלחה בחיים, ופרנסה טובה, ושמירה מכל מיני גנבות וגזלות ואלימות, ומכל מיני מיתות משונות, כי הצדיק האמת הוא העורך דין הכי גדול, ורבנו ז"ל רצה שכלם יהיו אצלו בראש השנה בלי יוצא מן הכלל, ולכן אשתך צריכה להבין כי בזה שאתה נוסע אצל רבנו ז"ל, אתה מציל את עצמך ואותה ואת הילדים מכל מיני מארעות ומכשולים וסכנות שקורים בעולם, וכן תפעל שתכתבו לפרנסה בשפע, ולכל הישועות שרק צריכים, האם לא כדאי בשביל זה להשאיר לבד עם הילדים בסך הכל כמה ימים? הרי בראש השנה פועלים אצל רבנו ז"ל במיליונים וכו', כל אחד כפי האמונה החזקה בזה וכו', ולכן למה לנשים למנוע? אדרבה, הן צריכות לגרש את בעליהן להיות בראש השנה באומן, כי אם שמה מחלקים בריאות, פרנסה, שלום בית, ילדים, נחת וכו' וכו', האם זה לא שווה פי מיליון מלנסע לעסקים מעבר לים למזרח הרחוק כמו סין, או למערב הפרוע כמו לוס-אנג'לס?

ולכן הנשים צריכות לדעת שבעליהן לא נוסעים לחפשה של כמה ימים אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, אלא שם נמצא העורך דין הכי גדול בעולם שהוא ממליץ עבורנו, ובזכותו נביא הביתה כל מה שאנחנו צריכים וכו', והן צריכות לדעת שזה בכלל לא קל להיות שמה בכמה ימים האלו, הגשמיות אינה גשמיות בכלל וכו' וכו', כל אחד עובר את התקון שלו וכו' וכו', אבל בודאי זה משתלם במיליון אחוז.

ולכן לדעתי כן תסע, והיא לא תעזב אותה, וזה רק איום שהיא שמא ימת עליה, ואין לה שום הצדקה למנוע אותה, אלא אם היית בעל רע כל השנה ועשית לה צרות ויסורים וכו', אזי עכשו היא מוצאת

את הזמן לנקם בך וכו', ולכן צריך כל בעל לדעת שאם הוא היה עוזר לאשתו כל השנה, והיה מתנהג עמה בטוב, אזי היא לא הייתה מונעת אותו מלנסע אל ציון רבנו ז"ל, אדרבה, היא הייתה עוזרת לו בהכל, ועל פן אשרי האיש שזוכה לעזר לאשתו כל השנה, וחי אתה חיים טובים ונעימים, ולא מונע ממנה שום דבר, אזי כשיבוא ראש השנה היא תבוא לקראתו ותשלח אותו בכבוד אל ציון רבנו ז"ל.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתקבל על עצמך דבר זה, ואז יתבטלו ממך כל המניעות.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ב' תתקג.

**רב מקבל אמר לי שאם אסע לאומן עלול לקרות לי
משהו רע. האם צריך לחשש מדבריו?**

שאלה:

מאת מתתיהו: שלום לרב הגאון שליט"א.
לפני כמה ימים הייתי אצל רב מקבל ובקשתי ממנו ברכה שאזכה להגיע לאומן לראש השנה. כשהוא שמע שאני מתכוון לנסע לאומן, הוא הזהיר שלא אסע בשום פנים ואופן, כי הוא רואה שיקרה לי משהו לא טוב. האם אני צריך לחשש מדבריו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נצבים וילך כ"ב אלול ה'תשע"ג
שלום וברכה אל מתתיהו נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבחכמת הקבלה יכולים להטעות מאד מאד

את האדם, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רכ"ה) שחכמת הקבלה זה חכמה כשאר חכמות, עין שם. ולכן יכולים מאד מאד לעבד על בני אדם על ידי דרך הקבלה, כי מי שלא בקי בזה וכו' והוא לא מבין בזה וכו' יכולים לעבד עליו בלשונות של קבלה אשר באמת הכל דמיון גדול מאד, כי אין עוד בעל מדמה כמו מי שמטעה את הבריות בדרך קבלה, כי זו חכמה שאנשים לא מבינים בה, ולכן מתבלבלים. וידוע שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ק"כ) שאפלו לאלו שהוא צוה ללמד קבלה, אבל שלא ישתמשו עם זה, כי זה פשוט כשוף, עין שם. ומה זה כשוף? אומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין ס"ז) למה נקרא שמן כשפים? שמכחישין פמליא של מעלה; כי כשאדם לומד קבלה והוא אינו ראוי לזה וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רמ"ט) קבל"ה גימטריא נאו"ף וכו', כי הלשונות של הגשמה וכו', וזווגים וכו', וכדומה, מי שלא אחז בזה, אזי כל הראש שלו בנאוף רחמנא ליצלן, בעניני זווג וכו'.

ולכן לא בתנם שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ח.) הזנות והכשפים כלו את הכל, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ה) שאלו הנואפים שהם מרחקים וכו', מאד מאד מזיק להם הלמוד הזה, כי אצלם נעשה כל הלמוד בחכמת קבלה ענין של (אבות פרק ג') כל שחכמתו מרבה ממעשיו וכו', ועל ידי זה נתקיים אצלו (משלי י"ז) "לקנות חכמה ולב אין", ועל ידי זה הם מחטיאים גם אחרים עם שכלם המדמה, ואין עוד דבר שיכולים להטעות בני אדם כמו על ידי חכמת הקבלה. ולכן צריכים להזהר מאד מאד מאלו שקוראים את עצמם בעלי מקבלים, ומכל שכן כשיוצאים נגד רבנו ז"ל, צריכים לדעת שהם לא בעלי מקבלים, אלא בעלי מכשפים וכו' וכו', שעושים כשוף עם האדם, ומפחידים אותו שיקרה להם דבר זה וכו', או דבר זה וכו' - הכל הכל ורעות רוח, ואין להם מה להתפחד כלל, רק לברח מהבעל דמיון הזה הקורא את עצמו בעל מקבל, שהוא בסוד הכל טפש גדול, ומטעה את עצמו ומטעה את הבריות, ולכן אשרי מי שבורח מאלו הבעלי דמיונות אשר קוראים את עצמם בעלי מקבלים

וכו', כי כלל זה יש - "מי שיודע אינו מדבר, ומי שמדבר אינו יודע", ובכל כתבי האריז"ל לא כתוב שאסור לנסע אל רבנו ז"ל בראש השנה... ולכן איך הבעל דמיון הזה יכול לעבד עליך? ולכן כלך מהבעל דמיון הזה, ואל תלך אליו יותר.

אתה צריך לדעת שענין רבנו ז"ל זה תמימות עמקה עמק עמק מי ימצא, וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל שהתמימות של רבנו ז"ל היא עמקה מאד מאד, ובפרט כל הענין של שיחה בינו לבין קונו, על זה צריכים להיות תם גדול, להשליך את שכלו המדמה לגמרי ולדבר הרבה עם הקדוש ברוך הוא בלי שום חכמות כלל, ודיקא על ידי זה הוא יגיע אל מה שהוא צריך להגיע בזה העולם, ויזכה לזכוף המחין לצאת מכח המדמה ולבוא אל השכל, ויבין וישכיל שכל אלו הבעלי דמיון שקוראים את עצמם בעלי מקבלים אינם אלא טפשים גדולים שעובדים על עצמם ועובדים על אחרים, ובקבלה יכולים בקלות לעבד על הזולת, אשרי מי שמרחק את עצמו מהם.

אתה יכול לנסע על ראש השנה אל רבנו ז"ל באומן, ואל תפחד מכל הפחדים של הבל שמפחידים אותך הבעלי מכשפים וכו', כי הכל הבל ורעות רוח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקד.

האם בראש השנה מתר לרקד, לשיר ולשמח או שצריכים להיות בפחד מאימת הדין?

שאלה:

מאת אור: שלום וברכה לכבוד מורנו ורבנו שליט"א. אנחנו מתפללים בכל יום שהקדוש-ברוך-הוא יתן לך רפואה שלמה ושתזכה לאריכות ימים.

יש שאלה שמטרידה אותי מאד בחדש האחרון לקראת ראש השנה המתקרב: ראיתי שהרב כתב שאנשי שלומנו נוהגים שלא לרקד, למעט בדבור ולהיות בפחד גדול בלילה הראשון של ראש השנה, אך אני מפחד שאם אנהג כן אפל לעצבות, כי בדרך כלל בראש השנה אני מרגיש שמחה גדולה והתעלות, ואני רוקד עם כל החברים במעגל בזמן שאנחנו שרים "אשרינו שיש לנו רבי כזה", ובפרט שהשנה אנו נוסעים בקבוצה גדולה של כעשרים וחמשה אנשים, שחלקם אינם שומרי תורה ומצוות ולחלקם זו הפעם הראשונה באומן. יש לציין שאני אישית מאד מתחזק ושמח ברקודים שאנו רוקדים בראש השנה, וכמוכן שזו שמחה של קדשה ולא שמחה של הוללות חס וחלילה. אשמח אם הרב יורה לנו כיצד לנהג, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נצבים וילך כ"ב אלול ה'תשע"ג
שלום וברכה אל אור נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן כ"א) בראש השנה צריכין להיות חכם שיחשב רק מחשבות טובות שייטיב השם יתברך עמנו וכו', וצריכין להיות שמח בראש השנה. גם צריכין לבכות בראש השנה, בראש השנה ביום הראשון צריכין למעט בדבור מאד מאד. ואמר שאדם גדול צריך לדקדק בזה ביותר, ועל כן הוא אינו אומר ביום הראשון אפלו הפיט רק מה שיסד רבי אלעזר הקליר, אבל שאר הפיט אינו אומר מחמת שאדם גדול צריך לדקדק אז ביותר לבלי לדבר שום דבור שאינו מכרח; הרי שלך לפניך איך צריכים להתנהג בראש השנה.

עם כל זאת, היות שאתה בא עם קבוצה גדולה של אנשים שעדין רחוקים מקיום מצוות מעשיות, ראוי לך לשמח עמכם ולרקד

עמָהם כָּל הַזְמַן, וְלִהְיוֹת בְּהֵם שְׂמֵחָה אֲמִתִּית, כִּי הָעֵקֶר זֶה שְׂמֵחָה, כִּי בְּלִי שְׂמֵחָה הָאָדָם אָבוּד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבִפְרָט בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה - אָז צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה. עִם כָּל זֹאת, צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׂמֵר שְׂלֵא תִהְיֶה חֵס וְשְׁלוֹם שְׂמֵחָה שֶׁל הוֹלָלוֹת וְשֶׁל לִיצְנוּת, רַק לְשִׂמְחָה בְּזֶה שְׂאֵתָם זֹכִים לִהְיוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי בִפְרוּשׁ גָּלִה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן ת"ג) שְׂמֵי שְׂזוּכָה לִהְיוֹת אֲצֵלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּי לֹ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (נַחֲמִיָּה ח') "אֲכָלוּ מִשְׂמָנִים וְשִׂתוּ מִמֵּתִיקִים כִּי חֲדוֹת הַיּוֹי"ה הֵיא מְעֻזָּכֶם", וְזֶה נֶאֱמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

אִם אַתָּה כָּבֵר נִמְצָא אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, רְאֵה לְהִרְבּוֹת שָׂם בְּשִׂיחָה בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֵךְ אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, כִּי בְּמָקוֹם גְּנִיזַת הַצְּדִיק שָׂם יֵשׁ אֲוִיר הַנֶּחַח וְהַזָּךְ וְכוּ', וְשָׂם הַתְּפִלוֹת עוֹלוֹת בְּקִלוֹת לְשָׂמִים, וּבִפְרָט שְׂרַבְּנוּ ז"ל רְצָה שְׂנַבּוֹא שָׂם וְנִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן קס"ב) שִׂיְהִיָּה לוֹ תַעֲנוּג גְּדוֹל מִזֶּה, וְעֲשֵׂה תַנּוּעוֹת בְּגוֹפּוֹ וּבַעֲצָמוֹתָיו אֲז, וְרַמְזוֹ שִׂיְהִיָּה לוֹ חֲלוּץ עֲצָמוֹת אֲז בְּקִבְרוֹ כְּשִׂיאֲמָרוֹ תִּהְיֶה עַל קִבְרוֹ וְיִתְבּוֹדְדוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְךָ שְׂאֵתָה בָּא עִם קְבוּצָה כָּל כָּף גְּדוֹלָה, וְאַתָּה זוֹכָה וּמְזוֹכָה אֶת הַרְבִּים, וְאָמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יּוֹמָא פ"ז) כָּל הַמְּזוֹכָה אֶת הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שִׂיְהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְּנֶה תִשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקה.

**יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים קְדוּשִׁים שְׂאֲבָדוּ וְלֹא יֵצְאוּ לְאוֹר.
הָאֵם כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ נִזְכָּה שֶׁהֵם יִתְגַּלוּ?**

שְׁאֵלָה:

מַאת דָּוִד: לְכַבּוֹד כְּבוֹד קְדוּשַׁת מוֹהֲרַ"שׁ שְׁלִיט"א, צְדִיק
הָאֲמֹת שְׂבַדוֹר.
קְרָאתִי בְּהַרְבֵּה סִפְרִים עַל צְדִיקִים וְגְדוּלִים שֶׁחִבְרוּ סִפְרִים
קְדוּשִׁים שֶׁמְשׁוּם מָה לֹא נִדְפְּסוּ וְלֹאֲחַר מִכֵּן נִאֲבְדוּ, וְחָבַל עַל
דְּאֲבָדִין.
מַעֲנִין אוֹתִי לְדַעַת הָאֵם בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ נִזְכָּה שֶׁיִּתְגַּלוּ
וְיֵצְאוּ לְאוֹר אוֹתָם סִפְרִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר נֶצְבִים וְיִלְךְ כ"ב אֶלּוּל ה'תשע"ג
שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דָּוִד גֵּרׁוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה נִפְלְאוֹת נוֹרְאוֹת (לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ל"ב)
לְמָה נֶעְלְמוּ הַמוֹן סִפְרֵי תְנָאִים וְאֲמוֹרָאִים וְצְדִיקִים קְדְמוֹנִים שְׂבַדְדָאִי
עָשׂוּ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְאֵיךְ אֵיפֶה הֵם? וְהַסְבִּיר רַבְּנוּ ז"ל, כִּי עַל יְדֵי
שֶׁנֶּעְלְמוּ הַסִּפְרִים שְׁלֵהֶם מֵהָעוֹלָם, עַל יְדֵי זֶה גָּרְמוּ שֶׁיְהִיוּ נֶעְלָמִים
כָּל סִפְרֵי הַמִּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים שֶׁל הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים שֶׁכִּפְרוּ בְּעֵקֶר,
כִּי אִם הָיוּ נִשְׁאָרִים בְּעוֹלָם לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהַחְזִיק מַעֲמַד בְּאֲמוּנָה
הַקְדוּשָׁה, כִּי יִרְבְּעֵם בֶּן נֶבֶט בְּעֶצְמוֹ שֶׁהִקִּים אֶת שְׁנֵי עֲגָלֵי הַזֶּהָב,
וְהִטְעָה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל בָּהֶם, בּוֹדָאִי הָיָה עִם חֲכָמוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד
שֶׁל אֶפִיקוֹרְסוֹת, וְאִם הָיָה נִמְצָא עֵתָה רַק דָּף אַחַד מִסִּפְרֵים הַלְלוּ, הָיוּ
מִתְרַחֲקִים מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
כָּלֵל. וְהַצְדִיקִים הַקְדְמוֹנִים הֶעֱלִימוּ וְהִסְתִּירוּ אֶת סִפְרֵיהֶם כִּי עַל יְדֵי
זֶה נֶעְלְמוּ וְנִסְתָּרוּ גַם סִפְרֵי הַמִּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים מִן הָעוֹלָם, וְלִכֵּן יֵשׁ

טובה גדולה מאד שנעלמו כל הספרים שחברו התנאים והאמוראים ושאר הנביאים והצדיקים במשך הדורות, כי זה לעמת זה - על ידי שאבדו את ספריהם, נאבדו ונסתרו ספרי המינים והאפיקורסים, כי אם היה נשאר איזה ספר מהם, לא היו יכולים להחזיק מעמד באמונה.

ובודאי כשנזכה להגאל גאלת עולם הכל יחזר אלינו, ולעת עתה ראוי ללמד בכל הספרים שיש לנו, ששה סדרי משנה, גמרא בבלי ירושלמי תוספתא, וכל ספרי המדרשים, והזהר והתקונים, וכל ספרי הפוסקים וכו' וכו'.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקו.

**נולד לי ילד ממישהי, ולכן היא לוחצת עלי שנתחתן,
אך אני לא רוצה**

שאלה:

מאת יהודה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
הפנתי בחורה שפתתה אותי להיות אתה, היא נכנסה להריון ונולד לנו בן שכיח הוא בן חצי שנה. אך פעם לא אהבתי אותה ולא חיינו ביחד, אבל היא מאד אוהבת אותי, ורוצה שנתחתן. היא בחורה אובססיבית, קנאית ומזנחת ובאה ממשפחה הרוסה. נסיתי לחיות אתה למען הילד, אבל אנחנו רבים, כי היא דוחה אותי בהזנחה שלה ולא מבינה אותי. אני מכור לשעבר ונפילתי חזרה לסמים בגלל הלחץ שיש לי מהמצב ומצד המשפחה שלה.
אני מאד אוהב את הבן שלי ולא יודע מה לעשות, ובינתיים אני תומך בהם. אודה לכם מאד על תשובתכם.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי לסדר נצבים וילך כ"ב אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (כתבות ל"ט). האונס שותה בעציצו. ופרש רש"י: בכלי שבחר לו לשותות בו, כלומר על כרחו ישאנה, כדכתיב (דברים כ"ב) "לא יוכל לשלחה". כיצד שותה בעציצו? אפלו היא חגרת אפלו היא סומא ואפלו היא מכת שחין; ולכן אתה מכרח להתחתן אתה, ובפרט שהיא אוהבת אותך מאד מאד.

אל תחפש בה עכשוו חסרונות, כי היית צריך לחשב קדם מה שאתה עושה, לא להכניס בחורה להריון ושילד לכם בן וכו', ועכשו תשאיר אותם להפקר, זו רשעות שאין כמותה, אתה צריך לשלם את המחיר, ואתה יכול לשנות אותה אם רק תרצה וכו'. ומה אתה עושה? במקום לקחת את עצמך בדין ולראות את העול שעשית, ואיך שאמללת בחורה, אתה לוקח סמים וכו', ואתה בורח מהמציאות וכו', ולכן אתה מכרח להתחתן אתה, אם כן תרצה, או לא תרצה, אתה מכרח להתחתן אתה, ואין על זה שום תרוץ להתחמק, ואם לא תעשה את זה אתה רשע גדול, ותשלם על זה מחיר כבד לבסוף.

ולכן עצתי שכן תתחתן אתה ותקימו בית נאמן בישראל, ותפסיק לקחת סמים שזו מחלה בדיוק כמו אובססיה אבל בצורה אחרת וכו', כי מי שלוקח סמים רוצה גם כן לשנות את עצמו, או לשנות את הזולת, והוא חי בדמיון גדול.

הקדוש ברוך הוא ישמר את עם ישראל שלא יבואו לידי חטאים ועוונות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקז.

בעלי עזב אותי וגליתי שהוא בוגד בי. האם יש סכנוי לשקם את הזוגיות שלנו?

שאלה:

מאת דינה: שלום לצדיק היקר. הייתי אצלכם בקבלת קהל וספרתי לך בקצרה את הבעיה החמורה בה אני נתונה, אף מכיון שלא הבנתי בדיוק את התשובה שלכם, אני כותבת לכם שוב, ומקווה שתענו לי כדי שאדע מה לעשות. ביום בהיר אחד בעלי קם, עזב את הבית ללא הודעה מקדמת וללא הסבה, והשאיר אותי לבד עם חמשה ילדים. אחרי כמה ימים הוא התקשה, והודיע לי שהוא החליט להתגרש ממני. שלחתי אנשים שייעקבו אחריו, ולצערי הרב התברר לי שהוא בוגד בי ונמצא בקשר עם אשה אחרת. מאז שגליתי את זה קשה לי להרגיע את עצמי, אני בוכה בלי הפסקה ונמצאת על סף התמוטטות, וחוץ מזה שאני מאכזבת ופגועה ממנו עד עמקי נשמת, אני לא יודעת איך אסתדר לבד. האם לדעתכם עדין יש תקווה כלשהי לשקם את הזוגיות שלנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נצבים וילך כ"ב אלול ה'תשע"ג
שלום רב אל דינה תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אמרתי לך כבר בעל פה, וכן כתבתי לך, שאני בטוח שהאשמה היא לא שלך, אלא הוא מצא אשה אחרת ובוגד בך, ואני מאד מתפלא עליך - אדם שיכול לזרק אשה עם חמשה ילדים והוא בוגד בך וכו', ועדין תרצי אותו חזרה? אני לא מבין אותך בכלל, הן

אַמַת שְׁזָה כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד, אֲבָל אֵיפֹה הַכְּבוֹד הֶעֱצָמִי שְׁלִיךְ? וְלָמָּה שִׁתְּרָצִי אוֹתוֹ חֲזָרָה? לָמָּה אֶתְּ לֹא מוֹכֵנָה נִפְשִׁית? אָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת נוֹאֵף, וְעֵדִין אֲשֶׁתּוֹ תִרְצָה אוֹתוֹ?! אֲשֶׁה חֲכָמָה הֵיְתָה הוֹלֵכֶת אֶתּוֹ בְּכָל חֵמֶר הַדִּין, וְלֹא נוֹתַנְתְּ לוֹ אֲגוּרָה שְׁחוֹקָה, הוֹלֵכֶת אֶתּוֹ בְּמִשְׁפָּטִים לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ כָּל מָה שְׁיִכּוּלִים, כִּי אִם הוּא אִמְלֵל אוֹתְךָ - שְׂיֵאכֵל אֶת זֶה בְּגִדוֹל, כִּי בְּפִרוֹשׁ גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה כ"ו, סִימָן ה') עַל הַכֹּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאָרִיךְ אִפּוֹ חוּץ מִן הַזְּנוּת; וְאָמְרוּ (בְּמִדְבַר רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ז') אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַכֹּל אָנִי כּוֹבֵשׁ, וְעַל הַזְּמָה אָנִי כּוֹעֵס; וְאָמְרוּ (תְּנַחֲוּמָא בְּרֵאשִׁית) עַל הַכֹּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹתֵר, חוּץ מִן הַזְּמָה וְהַזְּנוּת; הוּא יִשְׁלַם עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים וְהַמְּגַנִּים מְחִיר כְּבֹד מְאֹד מְאֹד, אֵין הָעוֹלָם הִפְקֵר וְכוּ', וְלִכֵּן אָנִי לֹא מִבִּין אֵיךְ אֲשֶׁה אֵינְטֵלִיגֵנְטִית וְכוּ', תִּרְצָה חֲזָרָה אָדָם שֶׁבְּגֵד בָּהּ?

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִתֵּן לָךְ אֶת הַשְּׂכָל הָאֲמִתִּי וְאֶת הָעֶצָה הַנְּכוֹנָה לְהַתְּפֹטֵר מִמֶּנּוּ מָה שְׂיִוֹתֵר מֵהָר, וְלֹא לִוְתֹר לוֹ עַל אֲגוּרָה שְׁחוֹקָה וְכוּ'. אֶת בְּמִצּוּקָה גְּדוֹלָה - הוּא בָּרַח עִם אֲשֶׁה אַחֲרֵת וְאֶת סוּבְלַת אֶת הַסֶּכֶל, וְעֵדִין יֵשׁ לָךְ אֵיזוֹ מַחֲשֶׁבָה לְחֹזֵר אֵלָיו? הֲאִם אֶת לֹא מְבִינָה שֶׁהוּא לֹא צָרִיךְ אוֹתְךָ? אֵיפֹה הַכְּבוֹד הֶעֱצָמִי שְׁלִיךְ?

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִתֵּן לָךְ שְׂכָל וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת.

הַמְּאֵחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקח.

**כְּשֶׁהֵייתִי צָעִיר נִטְפַל אֵלַי אֲבִרְךָ נִשׁוּי, עֲשָׂה אֵתִי מַעֲשִׂים
מְגִנִּים, וְעַד הַיּוֹם יֵשׁ לִי טְרָאוּמָה**

שְׂאֵלָה:

סֵאת מוֹטִי: לְכָבוֹד הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ.

כְּשֶׁהֵייתִי בְּגִיל שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה נִטְפַל אֵלַי אֲבִרְךָ נָשׂוּי וְעָשָׂה אֶתִּי
מַעֲשִׂים מְגִנִּים, וְעַד הַיּוֹם יֵשׁ לִי טְרָאוֹמָה וְקִשָּׁה לִי לְהִשְׁתַּחֲרַר
מִזָּה. אֲנִי כִּבֵּר בְּגִיל עֶשְׂרִים וּמִפְּחַד מְאֹד לְהִתְחַתֵּן.

אֲנִי מֵאֲמִין שֶׁרְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ שְׁלִי נִמְצְאָת אֶצֶל הַצַּדִּיק, וְלִכֵּן
אֲנִי כּוֹתֵב לָכֶם וּמִבְקֵשׁ שֶׁתַּעֲזְרוּ לִי לְצִאת מִהַמְשֻׁבֵּר הַזֶּה, כְּדִי
שָׂאוּכַל לְשַׁקֵּם אֶת עֶצְמִי וְלַחְיֹת חַיִּים נּוֹרְמָלִיִּים.

וְלִגְבִי אוֹתוֹ אֲבִרְךָ רָשָׁע - הָאֵם לְמִסַּר אוֹתוֹ לְמִשְׁטָרָה אוֹ לְהַנִּיחַ
לוֹ?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נֶצְבִים וְיִלְךְ כ"ב אֱלוּל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מוֹטֵי נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לְךָ שְׁנֵי דְבָרִים: א. אִם הִסְפּוּר נִכּוֹן, וְדַאי
שֶׁצָּרִיךְ לְעַרְב מִשְׁטָרָה מֵהַ שְׂוִיתֵר מֵהַ, שְׂוִינְמַק בְּבֵית סֵהַר כָּל יְמֵי
חַיִּי, כִּי אֵלּוֹ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים שֶׁמִּתְעַלְלִים בְּנֶעֱר וְכו', צָרִיכִים רַק
לְסַרֵס אוֹתָם וְכו', וְאַחַר כֵּךְ שְׂוִינְמַקוּ בְּכֹלָא כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, כִּי מֵה
שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, חֵלֶק ב', סִימָן ח') אָסוּר לְלַמֵּד זְכוֹת
עַל זֶה שֶׁעָבַר עַל מִשְׁכָּב זְכוֹר - זֶה פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְלֹא צָרִיכִים שׁוּם
פְּרוּשִׁים עַל זֶה, וְעַל פִּי הַתּוֹרָה הוּא חַיִּב מִיתָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כ'),
יִוָּמְתוּ דְמֵיהֶם בָּם", וּבְזִמְנֵן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם הָיוּ מְקַבְּלִים עַל זֶה
מִיתָה, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה, לֹא יִמְלֹט שְׁלֹא יִקְבַּל אֶת עֲנָשׁוֹ
אִם לֹא שֶׁחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי כֵּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּחַת ל.)
תְּנִי רַבִּי חַיִּיא: מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אָף עַל פִּי שֶׁבְטְלוּ סִנְהֶדְרִין,
אֲרַבְעֵ מִיתוֹת לֹא בְטְלוּ וְכו', אֲלֵא דִין אֲרַבְעֵ מִיתוֹת לֹא בְטְלוּ. מִי
שֶׁנִּתְחַיֵּב סְקִילָה - אוֹ נוֹפֵל מִן הַגַּג אוֹ חָיָה דוֹרְסָתוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב
שֶׁרָפָה - אוֹ נוֹפֵל בְּדִלְקָה אוֹ נָחַשׁ מְכִישׁוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב הַרִיגָה - אוֹ

נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק - או טובע בנהר או מת בסרוג'כי.

העולם זה לא הפקר, שומעים כל כך הרבה אסונות ותאונות דרכים וכו' וכו', והכל הוא בחשבון צדק, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נאוף, סימן ל"ג) מי שעובר על משכב זכור על ידי זה נתפס בתפיסה; וכל זה מדבר על מגול או שני מגולים וכו', שהם חייבים מיתה, לא יועיל שום דבר ואין על זה שום למוד זכות, מפל שפן וכל שפן אם יש רשע מרשע שהתעלל מינית בקטינים, שלצערנו הרב לא חסרים מתעבים ומשקצים כאלו וכו', אותם צריכים פשוט לסרס וכו', ואחר כך שישבו בבית סהר כל ימי חייהם, כי קטין שעבר התעללות מינית וכו', זה נשאר אצלו כתם על כל החיים וכו', ואין על זה שום מחילה בעולם וכו', ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות נאוף, חלק ב', סימן ח') אסור ללמד זכות על זה שעבר על משכב זכור; כי על התעללות מינית בקטינים אין שום למוד זכות, ואין לו שום תקנה רק סרוס ואחר כך שישב כל ימי חייו בבית סהר, כי הוא אמלל את הקטינים לכל החיים שלהם.

ב. הדבר השני שאני רוצה לומר לך - אף שכואב לך מאד מאד, ואתה צודק, עם כל זאת אתה לא יכול לחיות ככה עם העבר וכו', ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן כ"ו) אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בהשכחה מעלה גדולה. כי אם לא היתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אם היה זוכר כל מה שעבר לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד כל הדברים שעוברים עליו, אבל עכשו על ידי השכחה נשפח מה שעבר.

ולכן תעשה כל מיני מאמצים שבעולם להשכיח את זה ממך, ואף שאני יודע שזה לא כל כך פשוט ולא כל כך קל, עם כל זאת תתחיל להסתכל קדימה, ואתה צריך להגמל מהטראומה הזו, ולהתחיל לחשב על העתיד שלך כי אתה צדין צעיר, וכל העולם

לפניה, ולכן חזק ואמץ מאד, הרי סוף כל סוף זו לא האשמה שלך, תוציא את רגשי המצפון והאשמה ממך, כי אתה בכלל לא חייב בזה, היית קרבן של נואף וסוטה מין וכו' וכו', ואל תדאג, הוא יקבל את הענש שלו וכו' וכו', אבל אתה צריך להוציא את רגשי האשמה והמצפון, ותתחיל לחיות חיים חדשים.

הקדוש ברוך הוא יעזור לך שתעבר על הכל.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקט.

האם יתכן שהצדיקים בטלו את מלחמת גוג ומגוג?

שאלה:

מאת יהודה: שלום לכבוד הצדיק מיבנאל שליט"א.
בספר יחזקאל כתוב שהשם יתברך נשבע שתהיה מלחמת גוג ומגוג. האם שבועה זו מכרחת להתקיים או שיתכן שהצדיקים האמתיים הצליחו לבטל אותה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מהרה"ת ז"ל אמר שבמגלת סתרים לא פרט רבנו ז"ל ממלחמת גוג ומגוג, משמע מזה שמלחמת "גוג ומגוג" תהיה גדל האפיקורסות שתתפשט בעולם, שזה יעשה שמות רחמנא ליצלן, כי בלי אמונה באל אחד - בו יתברך, העולם תהו ובהו פשוטו כמשמעו, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן ל"ה) שהולך אפיקורסות גדול על העולם, וכן ספר כמה פעמים שהולך ונמשך אפיקורסות גדול בעוונותינו

הרבים בעולם, אשרי מי שיחזיק עצמו באמונה באלו העתים. ואמר: אף על פי שאינו מועיל כלל מה שהוא מספר זאת, שיהיה אפיקורסות בעולם ושצריכין להתחזק עצמו באמונה, כי אף על פי שהוא אומר זאת, אף על פי כן מתגברת האפיקורסות והבלבולים, כי הלא גם דניאל וכיוצא הודיעו מקדם, שקדם שיבוא משיח יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים, "והרשיעו רשעים והמשפלים יבינו" (דניאל י"ב י'), ואם כן מאחר שהודיע מקדם שזה יהיה הנסיון קדם ביאת משיח שיתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים באמונה, ומי שיזכה לעמד בנסיון וישאר קיים באמונתו, אשרי לו ויזכה לכל טוב המעתד לבוא לנו במהרה בימינו אשר נבאו עליהם כל נביאינו וחכמינו מקדם, ואם כן היה ראוי שכל אחד ישכיל ויחוס על עצמו להשאיר קיים חזק באמונתו, ולא יהיה לו עוד שום נסיון וצרוף כלל מאחר שכבר הודיעו זאת מקדם, ובאמת אף על פי כן, אף על פי שהודיעו זאת מקדם אף על פי כן יהיה נסיון גדול ורבים ירשיעו, כמו שכתוב (דניאל י"ב י') "והרשיעו רשעים". אך אף על פי כן אני מודיע זאת מקדם בשביל אותן מעט הכשרים שיחזקו עצמן באמונתן, ובודאי יהיה להם מלחמות גדולות בדעתן, למען יהיה להם למשיב נפש והתחזקות והתאמצות יותר כשיראו שכבר דברו מזה מקדם.

וכן הוא (שיחות הר"ן, סימן ר"כ) פעם אחת אמר רבנו ז"ל לאחד: אגלה לך סוד, שיהיה אפיקורסות גדול בעולם, כי מלמעלה יבוא אפיקורסות בעולם בשביל נסיון. ואני יודע שאנשים שלי גם בלא זה יתחזקו באמונה באמת וישארו קיימים באמונתם, אך אני מגלה לך זאת כדי שיתחזקו יותר כשיראו שדברו מזה מקדם. וכדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים. והיה מתאנח מאד על זה ואמר רבנו ז"ל: אוי, איך יוכלו לעמד אנשים מועטים נגד כל העולם?

והנה סמוך מאד אחר הסתלקותו של רבנו ז"ל ראינו בעינינו זאת, שתכף התחיל להתפשט אפיקורסות גדול בעולם מה שלא היה בזאת מימי קדם. כי אף על פי שכבר התחיל לצמח נגע המספחת

הזאת במדינות רחוקות, האפיקורסים המפרסמים דשם כמפרסם, וחברו חבורים רעים מכתבי עת ועתונים מלאים מינות ואפיקורסות, אבל עדין לא נתפשט הנגע במדינתנו, עד אשר בימינו אחר הסתלקותו של רבנו ז"ל והסתלקות עוד גדולי הצדיקים הקדושים זי"ע, פשה נגע המספחת הרעה הזאת גם במדינתנו. וכבר צווחו ככרוכיא הצדיקים והכשרים שבדורותינו אלה ואין שומע להם, כי ידם תקפה בעוונותינו הרבים. אוי לנו מה שהגיע לנו בדורותינו אלה. ועל ידי זה נצמחה הגזרה הרעה בימינו שנמשכה על ידם, אוי מה היה לנו. ונתקיים בעוונותינו הרבים כאשר הודיע לנו רבנו ז"ל מקדם ברוח קדשו ועדין הולכים ומתפשטים בכל עת. אוי מי יודע מה יהיה בימים הבאים, עין שם.

ובאמת רואים איך שכל העולם כלו נשתנה דיקא על ידי הכפירות והאפיקורסות שנתפשטה בכל העולם כלו, שגם אמות העולם לא לחמו ביניהם הן במלחמת העולם הראשונה, והן במלחמת העולם השנייה, שברציחה כזו הרגו וטבחו ושרפו וחקרו מילי מיליונים חפים מפשע, ואף שמעולם אמות העולם היו רוצחים וכו', אבל מה שקרה במאה השנים האחרונות, זה אין לתאר ואין לשער כלל, ובפרט מה שעשו לעם ישראל רציחות כאלו באכזריות הכי גדולה שהרגו וטבחו ושחטו בכל מיני מיתות משנות מיתות אכזריות אנשים נשים וטף חפים מפשע, דבר כזה שלא נשמע מאז שהעולם קיים, ועל אחת כמה וכמה מה שירדה טמאת וזהמת הכפירות והאפיקורסות במאה השנים האחרונות, שמד המוני - שמיליונים יהודים לא יודעים מה זה "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", היש עוד מלחמת גוג ומגוג יותר גדולה מזו?

וכבר אמר רבנו ז"ל שחכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה, פרשה ל"ג, סימן ר') על הפסוק (יחזקאל כ"ב) "ארץ לא מטהרה היא לא גשמה ביום זעם", אף שהמבול היה בכל העולם כלו, אבל בארץ ישראל לא היה המבול, ואיתא שהמבול שטף את כל ארץ ישראל,

וְכֵן נִמְחָקוּ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה כָּל אֱלוֹ שִׁגְרוּ שָׁם, וְסִיִּים רִבְּנוּ ז"ל: כְּמוֹ
 כֵּן, קִדְּם בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ יְהִיָּה מְבוּל שֶׁל אֶפְיִקוֹרְסוֹת, וְיִכְנָסוּ כְּפִירָה
 וְסִפְקוֹת גַּם בֵּין יְרֵאֵי הַשָּׁם, וּבִזְהַ הַלְשׁוֹן אָמַר: "עַם וְעֵט אֵפְ שׁוֹעֲנֵקֵעַן
 אֶפְלוּ אֵין דֵּי כְּשִׁרְעַ הֶעֱרֵצְעֵר", אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיחֲזַק אֶת עֲצָמוֹ עֲכָשׁוּ
 בְּאֻמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַעֲסֵק לְהַחֲדִיר בְּכֻלָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
 הָאֻמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי בְּאֻמַּת עַם יִשְׂרָאֵל בְּשִׁרְשָׁם הֵם נֶאֱצָלִים מֵהָאֵין
 סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְכִיּוֹן שֶׁהַמִּינִים וְהָאֶפְיִקוֹרְסִים עָקְרוּ אוֹתָם מִשָּׁם וְכוּ',
 עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ' וְכוּ', וְכִיּוֹן שֶׁבָּא יְהוּדֵי מֵאֲמִין בְּהַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וּמִחֲדִיר בָּהֶם אֻמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה גַּם הֵם
 נִתְעוֹרְרִים לְבִטֵּל אֶת עֲצָמָם אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַנְּשָׁמָה הִיא
 חֵלֶק מֵהָאֻמוֹנָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רִבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רע"ד).

וְלִכֵּן כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם יְהוּדִים רַק דְּבוּרֵי אֻמוֹנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית,
 עַל יְדֵי זֶה גַּם הֵם נִדְבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְעוֹרְרִים מֵאֵד מֵאֵד לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן בְּעֵתִים הַלְלוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק מֵאֻמוֹנָה פְּשׁוּטָה
 בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדִיקָא עַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַנְצִל מִמְלַחֲמַת גּוֹג וּמַגּוּג, שְׁזֶה
 בְּעֲצָמוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפְיִקוֹרְסוֹת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קי"ח).
 כָּל הַמְקָיִם שֶׁלֹּשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת נִצּוּל מִשְׁלַשׁ פְּרַעְגֵּיאוֹת - מִחֲבָלוֹ שֶׁל
 מְשִׁיחַ, וּמְדִינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם, וּמִמְלַחֲמַת גּוֹג וּמַגּוּג.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר בְּשִׁמִּירַת שְׁבַת, וּמִתְעַנֵּג בְּשִׁלַּשׁ סְעוּדוֹת
 בְּשַׁבַּת, וְעַל יְדֵי זֶה יְהִיָּה נִצּוּל מִכָּל הַצָּרוֹת שְׁבָעוּלָם, וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ
 רוֹאִים שֶׁהַס"מ מִתְלַבֵּשׁ בְּעַקֵּר עַל שִׁמִּירַת שְׁבַת, לְבִטֵּל מֵעַם יִשְׂרָאֵל
 אֶת הַשְּׁבַת, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר בְּשִׁמִּירַת שְׁבַת, וְאֵז וְיִנְצֵל מִכָּל
 צָרָה וְצוּקָה, וְיִמְחָלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שְׁבַת קי"ח): כָּל
 הַמְּשַׁמֵּר שְׁבַת כְּהִלְכָתוֹ - אֶפְלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוּשׁ מוֹחֲלִין
 לוֹ, שְׁנֵאמַר (ישעיה נ"ו ב') "אֲשֶׁרֵי אֲנוּשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יִחֲזִיק בָּהּ
 שִׁמֵּר שְׁבַת מִחֲלָלוֹ וְשִׁמֵּר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל רָע", אֵל תִּקְרִי מִחֲלָלוֹ אֶלֶּא
 מִחֻל לוֹ.

הַמְּאֵחַל לָךְ כְּתִיבָהּ וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ב' תתקי.

רְבִיתִי עִם בְּעָלִי וְהַעֲלַבְתִּי אוֹתוֹ מֵאֵד. מָה אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁהוּא יִסְלַח לִי וַיַּחְזֵר הַשְּׁלוֹם לְבֵיתנוּ?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת לִיטל: שְׁלוֹם לְצַדִּיק מִיבְּנֵי אֵל עִיר בְּרִסְלָב. הַיּוֹם הִיא רִיב גָּדוֹל בֵּינִי לְבֵין בְּעָלִי, וְהַסְּבָה הָעִקְרִית שֶׁבִגְלָלָה אֲנִי כּוֹעֶסֶת עָלָיו הִיא מִשּׁוֹם שֶׁהוּא לֹא מְבִיא הַבִּיטָה פְּרִנְסָה, וְמָה גַם שֶׁהוּא עוֹמֵד לְנִסְעַ לְאוֹמֵן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִתְכַּוֵּן לְהַשְׁאִיר אוֹתִי בְּלִי פְרוּטָה אַחַת. אַחֲרֵי שֶׁרְבַנּוּ וְצִעֲקָתִי עָלָיו הִתְחַרְטָתִי מֵאֵד, כִּי אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁגַם כִּכָּה הוּא בְּצֶעַר גָּדוֹל בְּגִלְל מִצַּב הַפְּרִנְסָה, אֲבָל הוּא מֵאֵד נֶעְלַב וְלֹא רוֹצֵה לְסַלַּח לִי. מָה אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁהוּא יִסְלַח לִי וַיַּחְזֵר הַשְּׁלוֹם לְבֵיתנוּ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר נְצִיבִים וַיִּלְךְ כ"ג אֱלוּל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיטל תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּמוּרָה טז.) אֵשֶׁה, כִּיּוֹן שָׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בַתּוֹךְ בֵּיתָהּ - מִיָּד צוֹעֲקָתָה. וְאֵינֶנִּי מִבֵּין מָה אֶת צוֹעֲקָתָה, הֲרִי בְעֵלְךָ מִשְׁתַּדֵּל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ לְהַבִּיא פְּרִנְסָה, וּבִמְקוֹם לְעֹזֵר לוֹ וְלְהַקֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הָעַל, עוֹד זֹאת אֶת יוֹרְדַת לְחַיִּיו, מָה זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת? יֵשׁ נָשִׁים שֶׁהֵן מֵאֵד מֵאֵד עֲצָבָנִיּוֹת וְכוּ', וּמוֹצִיאֹת אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלָּהֵן עַל בְּעֻלְיָהֵן, וְאַחֵר כִּךָּ מִתְחַרְטוֹת וְשׂוֹאֲלוֹת מָה אֲנַחְנוּ יְכוּלוֹת לַעֲשׂוֹת, וְהִתְרוּץ הוּא שֶׁאֵשֶׁה צְרִיכָה לְהִתְאַזֵּר בְּסִבְלָנוֹת, שָׂאִין מִדָּה יוֹתֵר יָפָה מִזֶּה, וְאֶפְלוּ שֶׁזֶה בָּא לָךְ מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה, זְכָרִי מָה שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אָבוֹת פָּרָק ה') לְפִיּוֹם צִעֲרָא אֲגָרָא, וְדַעֲנִי לָךְ כִּשְׂאֵשָׁה עוֹצְרַת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ',

על ידי זה היא מצלת את חיי הנשואין שלה וכו', כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות וההמנעות מהכעס והקנאה וכו' וכו', והיא צריכה לראות שלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ג) "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל ידי זה יצליחו בחיי נשואיהם.

את צריכה לזכור שבסך הכל בעלך נוסע לציון רבנו ז"ל על ראש השנה, והוא יפעל שם שנה טובה ומתוקה, ורבנו ז"ל הבטיח שמי שיהיה אצלו בראש השנה ראוי לו לשמח כל השנה, כי הוא המליץ שימליץ טוב עבורנו, והוא העורך דין הכי טוב בעולם, ואמר בפרוש שאת כל הענין של ראש השנה קבל במתנה ממנו יתברך, ולכן בקש שכל אחד יבוא אליו בראש השנה, שאז כותבים לאדם את התקציב על כל השנה, כמאמר ז"ל (ביצה ט"ז) כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה, הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה. ולכן במקום להתפרץ על בעלך שהוא נוסע לאומן, את צריכה לשלח אותו בשמחה ובתפיש ובמחולות וכו' וכו', ובדואי הוא יביא חזרה שפע גדול מאד.

ולכן ראי לבקש סליחה מבעלך ותקבלי על עצמך מהיום והלאה שלא מתנפלים על הבעל, ואפלו אם יש אי הבנות בבית, לא צריכים להתנפל אחד על השני וכו' וכו', אלא לדבר בנעימות ובהסברה וכו', וכך מונעים המון מחלוקת שזה מביא אחר כך לעניות ודחקות, כי בבית שיש מחלוקת זה בעצמו מביא עניות, ועל כן תעשי כל מה שביכולתך לפייס את בעלך, ומהיום והלאה אל תתפרצי על בעלך, ותשתדלו שישרו ביניכם אהבה ואחוה גדולה, וזה יביא לכם שפע בבית.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקיא.

מצד אחד הלמודים חשובים לי מאד, ומצד שני אני רוצה להתחתן. מה לעשות?

שאלה:

מאת שירה: לכבוד הרב שלום. אני בחורה בת תשע-עשרה מבית חרדי, וברוך השם אני מתחזקת. אני לומדת ועובדת כף שאני מממנת את עצמי. הלמודים אמורים להמשיך כששלוש שנים, והם מאד חשובים לי, אך מצד שני אני מרגישה שאני בשלה כבר לחתונה, אני רוצה בן-זוג לחיי וילד משלי. מה דעתו של הרב: האם לחכות לסיים הלמודים? והיכן אני יכולה למצא בחור טוב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל שירה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמשיכי עם הלמודים וזה בכלל לא מפריע לענין הנשואין, אדרבה, את יכולה להתחתן ולהמשיך עם הלמודים, כי אם כבר לומדים איזה מקצוע, חבל לפספס את זה.

בענין מה שאת שואלת איפה את יכולה למצא בחור טוב, דעי לך שחכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, נמצא שכבר הכריזו בשמים שיש לך בן זוג, ואת צריכה רק לבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך ותזכי למצא אותו, ולהתחתן אתו בשמחה ולבנות בית נאמן בישראל, כי מה שתפלה פועלת - שום דבר בעולם לא פועל.

יש קונטרס 'מציאת הזוג', וראוי לך להשיג את הקונטרס הזה ולומר את כל התפלות המובאות שם, ולקיים את כל הסגלות שיש

שמה, ותראי איך שתמצאי את בן זוגך מה שיותר מהר, כי העקר זה רק תפלה - לבקש את הקדוש ברוך הוא כי הוא יתברך המזוג וזוגים, ותהיי רגילה לומר את התפלה הזאת בכל יום:

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגונים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקינן י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרים לך נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתזכי למצא את בן זוגך מה שיותר מהר.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקיב.

**מאיזה סופר סת"ם כדאי לי לקנות תפלין: מקרוב
משפחה או מחבר טוב?**

שאלה:

מאת אבירם: שלום רב לצדיק. תודה רבה על כל ההתחזקות שאני מקבל מכם, ויהי-רצון שהשם ישפיע עליכם שפע

גדול ברוחניות וגשמיית כדי שתוכלו להמשיך לזכות את עם ישראל.

אני עומד להזמין לעצמי תפלין דרבנו תם, ואני מתלבט ממי להזמין אותן, כי אני מכיר שני סופרי סת"ם - אחד קרוב משפחה ואחד חבר טוב. ככל הידוע לי שניהם זקוקים לפרנסה, אבל נראה לי שדוקא החבר לחוץ יותר בענין הפרנסה.

האם אני יכול להזמין את התפלין מהחבר ובכך לעזר לו, או שצריך לקיים את מה שנאמר "עני עירך קודמים" ולהזמין אותן מקרוב המשפחה שלי? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל אבירם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין דבר יותר גדול מלהניח תפלין דרבנו תם, ורבנו ז"ל רצה שתכף ומיד בעת הבר-מצוה שפכר יתחילו להניח שני זוגות תפלין - רש"י ורבנו תם.

העקר ראה לשמח מאד מאד בכל יום בהנחת תפלין, כי אי אפשר להסביר לבן אדם את מעלת מצות תפלין, ואת מעלת האדם שמניח תפלין, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ד) כל המניח תפלין מאריך ימים; ואמרו (פסיקתא זוטרותא שמות) כל המניח תפלין כאלו קרא בתורה; ואמרו (ילקוט שמות, רמז רכ"ב) אמרו ישראל לפני המקום: אנו רוצים ליגע בתורה יומם ולילה, אבל אין לנו פנאי, אמר להם הקדוש ברוך הוא: קימו מצות תפלין ומעלה אני עליכם כאלו אתם יגעים יומם ולילה; ואם היה אדם יודע מעלת הזוכה להניח תפלין של יד ותפלין של ראש, היה נוהר בזה מאד מאד, והמצוה הזו ממשכת לאדם חיים ודבקות באין סוף ברוך הוא, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ג): כל שיש לו תפלין בראשו ותפלין ברועו, הכל בחזוק

שלא יחטא; כי כשאדם שש ושמש עם מצות תפלין שהניח היום, השמחה של המצוה לא תתן לו לחטא, ולכן אשרי מי שנוהר מאד מאד במצות תפלין.

בענין איפה לקנות את התפלין וכו', העקר הוא שצריך להיות סופר ירא שמים מרבים עד מאד, ועל זה צריכים להקפיד, לא על קרובי המשפחה, או מי שעני וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקיג.

הכירו לי בחורה שבאה מבית חרדי אך ירדה קצת מהדרך, וכעת היא מתחזקת לאט לאט. האם להמשיך בקשר?

שאלה:

מאת ניר: לכבוד קדשת האדמו"ר שליט"א. ראשית כל, אני מאחל לכבודו שהשם יכתב אתכם בספר חיים טובים ותזכו לבריאות איתנה.

אני חוזר בתשובה כבר שלש שנים, ולאחרונה הכירו לי מישהי שבאה מבית חרדי, אך עקב בעיות במשפחה היא ירדה קצת מהדרך. נכון להיום היא מתחזקת ומתעלה מחדש, ויש לה רצון להתקדם ולהשתנות בכל המובנים - היא רוצה בית יהודי לכל דבר בלי טלוויזיה, צניעות, תלמודי תורה וילדים, בעל שקובע עתים לתורה ולתפלות וכו', אך

עם זאת היא אומרת שהדברים לוקחים זמן והיא לא רוצה לעשות דברים בפזיזות ולהתחרט עליהם.
מצד אחד אני מבין אותה, כי גם אני עברתי את התהליך, אף מצד שני אני לא יודע אם זה נכון לסמוך רק על הרצון שלה בעוד שהרבה מן העקר חסר יש לצין שמדבר בבחורה עם מדות טובות - היא שקטה ובישנית וכיום מתקרבת לרבנו ז"ל. אשמח לעצה והדרכה נכונה בענין, וגם לדעת על מה אני צריך להתעקש ועל מה לוותר. תודה ושנה טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל גיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם יש משיכה ביניכם וכו', אתם צריכים ללכת על זה, והקדוש ברוך הוא יחזק את שניכם ותזכו לבנות בית נאמן בישראל על טהרת הקדש ותהיו הכי מאשרים בחייכם, כי מי ששומר את התורה והמצוות, הרי זה החיים שלו, חיים נעימים ומאשרים מאד מאד, ואי אפשר להסביר את זה כלל, כי התורה הקדושה (משלי ג, י"ז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על שלום ואהבה בין בני הזוג, ולכן אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא ששניכם תתחזקו, והקדוש ברוך הוא יוליך אתכם על הדרך הנכונה. העקר, לדעתי אל תותרו אחד על השני, ותבשרו לי בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקיד.

**האם יש צורך להצטייד במסכת אב"כ לאור האיזמים
שנשמעים לאחרונה?**

שאלה:

מאת נעם יהודה: שלום רב. בעקבות האיזמים שנשמעו בשבוע האחרון מממשלות סוריה ואירן, נוצרה בהלה המונית ואלפי אנשים הולכים להצטייד במסכת אב"כ חדשה. האם יהודי מאמין בהשם ובתורתו באמונה שלמה צריך גם הוא להצטייד במסכה מצד "ונשמרתם מאד לנפשותיכם", או שאין צורך בכה ועלינו רק להתחזק באמונה ובטחון שלא יאנה לעם ישראל כל רע? בברכת שנה טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל נעם יהודה גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא צריכים להכניס בפניקה וכו', ומכל שכן לא לקחת מסכה וכו', עקר המסכה זה אמונה פשוטה בו יתברך, וככל שאדם מתדיר במח מחשבתו את אמתת מציאותו יתברך, על ידי זה הוא נצול מכל מיני פרענויות וממשחיתים, והס"מ עושה כל מיני פעולות שבעולם להכניס באדם פחדים יתרים וכו', ושוכח מהקדוש ברוך הוא, שאז עובר על האדם מה שעובר וכו', ולכן תכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע. אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

הרגע שאדם מחדיר בעצמו שאין בלעדיו יתברך כלל, על ידי זה בא לידי ענוה, כי הוא מבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ענוה, סימן י"א) על ידי ענוה נתבטל פחד האויבים; וכן אמר (ספר המדות, אות פחד, סימן כ"ה) כששוכחים את השם יתברך ואינם נשענים עליו, על ידי זה נתפחדים מאמות.

יעזר הקדוש ברוך הוא שנוזכה להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך ולהרבות בלמוד תורה הקדושה, וזה בעצמו יפיל פחד על אמות העולם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מריבה, סימן צ"ט) על ידי למוד תורה נופל פחד על האמות שלא ילחמו עם ישראל.

ולכן צריכים עכשו לבנות עוד ישיבות ועוד ישיבות, ולהכניס מה שיותר בחורים בכל הישיבות שילמדו תורה, ועל ידי למוד התורה הקדושה, יפל פחד על האמות שלא יהינו לנגע בעם ישראל, כי רק התורה היא השמירה הכי גדולה לעם ישראל.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ב' תתקטו.

בזמן האחרון אני מרגישה אנרגיות שליליות ושהכל תקוע. מה עלי לעשות כדי שיפתח לי המזל?

שאלה:

מאת הלה: בזמן האחרון קורים לי דברים לא טובים - פטרתי מהעבודה, מישהי מהמשפחה מתערבת לי בחיים, ואני לא מצליחה להשכיר את הדירה שברשותי כבר הרבה זמן. למרות שאני אדם מלאך וטובה לכלם, אני מרגישה אנרגיות שליליות ושהכל תקוע.

למה זה קורה לי? ומה עלי לעשות כדי שיפתח לי המזל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"א

שלום רב אל הלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שיש לך היא רק שאת לא שמחה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח, ולכן אם את רוצה להצליח בחינה, תשתדלי עם כל הכחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה לך להגיע לשמחה מרב הבלבולים שעוברים עליך וכו', וכו', עם כל זאת תכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים.

דעי לך שסגלה לפרנסה - לברך ברכת המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", הינו אשה שמברכת את ברכת המזון בשמחה עצומה, זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים - ראשי תבות עני; מי שמוזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא: אגא משאי מלא חפני מיא, ויהבו לי מלא חפני טיבותא; [אני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי מלא חפנים טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

יעזר הקדוש ברוך הוא שתקפיד על כל זה, ויתהפך המזל אצלך לטובה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ב' תתקטז.

**מה עלי לעשות כדי שארגיש קרבה להשם יתברך
בזמן ההתבודדות?**

שאלה:

מאת יעל: שלום לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א.
כשאני מתבודדת, אני לא מרגישה שאני מדברת אל הקדוש-
ברוך-הוא. איך נתן להרגיש ולהפנים שאני מדברת עם
מלך מלכי המלכים? ומה אני צריכה לדמין לעצמי כשאני
מתפללת או מתבודדת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך כ"ג אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר התפלה וההתבודדות צריכה להיות בתמימות ובפשיטות
גמורה, בלי שום חקמות והשכלות כלל, וצריכים להאמין שכל דבור
ודבור שמדברים אליו יתברך - נשמע ונתקבל, ואף שבהתחלה עולים
לאדם ספקות ובלבולים ומחשבות זרות והרהורים באמונה וכו',
כאלו מי שומע אותי וכו', ומי צריך אותי וכו', כל זה בא מחמת
העוונות שגורמים לעננים דמכסין על עינא, כמו שכתוב (ישעיה נ"ט,
ב) "כי אם עוותיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם וחטאותיכם
הסתירו פנים מכם משמוע", הינו שבאים עליו מחשבות שמבלבלות
את האדם ומכסין את אמתת מציאיתו יתברך כמו עננים שחרים וכו',
וכו', עד שלא רואים רק שחר וכו', ונדמה כאלו לא צריכים אותי וכו',
וכאלו לא שומעים אותי וכו'.

ולכן העצה - רק לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולא להפסיק,
ואם אדם עקשן במשך ימים ושנים, לבסוף זוכה להוריד ממנו

את כל הכסויים וההסתרות והעלמות, ויתגלה אליו האור הגנוז - אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, ולכן תמשיכי בעבודה הקדושה הזו לדבר בכל יום אל הקדוש ברוך הוא, ושום דבר לא יוכל לשבר אותך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקיז.

יש לנו בעיות רציניות בזוגיות, ואיננו יודעים האם להתגרש או להמשיך לחיות יחד רק עבור הילדים

שאלה:

מאת יאיר: שלום לרבנו. יש לי בעיה ואני זקוק לעצתך: ברוך השם אני נשוי כבר אחת-עשרה שנה ויש לי ילדים, אבל הספור מתחיל קצת לפני, וחשוב לי לספר בהרחבה את הכל. חזרתי בתשובה בגיל צעיר, ולפני כן הייתה לי חברה שנפרדת ממנה כי ראיתי שהיא יכולה להיות בת-זוגתי ובו בזמן להמשיך גם לגברים אחרים. אחרי שנפרדנו התחזקתי, ואחרי שלש שנים גם היא חזרה בתשובה בעקבות טראומה שהיא חוותה. הציעו לי אותה לשדוך, וכשהתיעצתי עם רב צדיק שבאותו זמן הייתי מתיעץ אתו, הוא אמר לי שלדעתו זה השדוך שלי, והתחתנו.

כעבר חצי שנה בערך ראיתי שהבעיה חזרה אליה - היא התחילה לטען שהיא רגילה לחם של גבר בצורה יותר חמה ממה שאני מעניק לה, ושארף פעם היא לא חשבה שיהיה לה בעל כזה עדין. הבנתי שאני לא חלום חייה, אבל תמיד היא הראתה לי שהיא מבינה שהמשיכה שלה לזה נובעת מהיצר הרע ושהיא יודעת שהיא צריכה לעבד על עצמה. היא שדרה לי שהיא אוהבת אותי ומעריכה אותי ככן אדם טוב, ושהיא

שְׂמֵחָה שֶׁהַשֵּׁם נִתֵּן לָהּ בְּעַל שְׁעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שׁוֹמֵר אֶת הָעֵינַיִם וְלוֹמֵד תּוֹרָה. כָּל הַזְּמַן הַתְּפִלָּנוּ לְהַשֵּׁם וְצַפִּינוּ שִׁיְהִיָּה טוֹב וְהַבְּעִיָּה תִּפְתָּר, וְלִמְרוֹת שְׂתַמִּיד הִיָּה לִי אִיזְשֵׁהוּ פֶּחַד שְׁבַסוֹף הִיא תִּתְעַיֵץ מֵהַתְּמוֹדוֹדוֹת הַזֶּה, וְאוֹלֵי הִיא תִּכְשַׁל בְּדָבָר לֹא טוֹב - הֶאֱמַנְתִּי שֶׁלֹּא עֲצָמָה אֵין בְּחִירָה, וּמָה שֶׁהַשֵּׁם רוֹצֵה - יִקְרָה, וּמָה שִׁיקְרָה - זֶה הַכִּי טוֹב.

הַיֵּינוּ קִשּׁוּרִים לִקְהֵלָה שְׁבַעֲקֻבוֹת מִקְרָה מְסִיָּם הִיא הַתְּפִרְקָה, וְהַרְבֵּה אֲנָשִׁים נִחְלָשׁוּ בְּרוֹחַנִיּוֹת. גַּם אֲשֵׁתִי הִשְׁפַּעָה מִמָּה שְׂקָרָה - הִיא הַתְּחִילָה לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּבִגְדִים צְמוּדִים, לְצַפּוֹת בְּתַכְנִיּוֹת טְלוֹיזִיָּה דְרָרָה הַמְּחַשֵּׁב וְלִשְׁמַע שִׁירִים חֲלוֹנִיִּים, בְּטַעֲנָה שֶׁהִיא גִּיּעָה לְמִקּוֹם שֶׁהִיא לֹא יִכּוֹלָה יוֹתֵר לְהִלָּחֵם וְהִיא מוֹצֵאת שִׁחְרוּר בְּדָבָרִים אֵלּוּ. הִיא מְבַלָּה הַרְבֵּה עִם חֲבֵרוֹת, וְקוֹשֶׁה לָּהּ לְבַלּוֹת עִם הַמְּשֻׁפָּחָה, וְלִדְעוֹתִי אוֹלֵי מְשַׁעֲמֵם לָּהּ אֲתַנּוּ. נְסִיּוֹתֵי לְרִדְתִּי אֵלֶיהָ וְלִמְנַע אוֹתָהּ מֵהַדְּרָדוֹת בְּדַרְכֵי נַעֲם, וְכָל הַזְּמַן הִיא אֲמָרָה לִי שֶׁבְּרַגַע שְׂאֲנִי טוֹב אֲתָה וּמִבֵּין אוֹתָהּ - זֶה עוֹזֵר לָּהּ עִם הַתְּמוֹדוֹדוֹת שֶׁלֹּא, כִּי הִיא נִזְכָּרְתִּי שִׁישׁ לָּהּ בְּעַל טוֹב וְזֶה כָּל מָה שֶׁמְחַזֵּק אוֹתָהּ - שִׁישׁ לָּהּ בְּעַל שְׁלוֹמָה, מִבֵּין אוֹתָהּ, וְגוֹרֵם לָּהּ לֶאֱהָב אֶת הַדָּת.

לְפָנַי כְּחֻצֵי שְׁנָה פְּתֹאוֹם רְאִיתִי שֶׁהִיא עֲצוּבָה מְאֹד, וְהַבְּנֵתִי שִׁישׁ לָּהּ חֶסֶר גָּדוֹל בְּגִלְלָה שֶׁהִיא רוֹצֵה בְּעַל יוֹתֵר מוֹדְרָנִי שִׁיזְדַּע לְהִיּוֹת יוֹתֵר חָם, אֲךָ אֲנִי לֹא יִכּוֹל בְּשׁוֹם אֶפֶן לְתֵת לָּהּ אֶת הַחֵם שֶׁהִיא מְחַפֶּשֶׁת.

כְּשֶׁדְּבַרְנוּ עַל הַנוֹשָׂא הִיא אֲמָרָה שֶׁהִיא לֹא רוֹצֵה לְהַתְּגַרֵּשׁ כִּי הִיא לֹא רוֹצֵה לְפַגֵּעַ בְּיִלְדִים, וְגַם מִפְּחָדָת שֶׁהִיא לֹא תִסְתַּדֵּר כְּלַכְלִית, וְלִמְרוֹת שֶׁהִיא מְרַגִּישָׁה שֶׁקוֹשֶׁה לָּהּ אֲתִי, הִיא יוֹדַעַת שְׁגַם אִם הִיא תִּתְגַּרֵּשׁ וְתִתְחַתֵּן עִם מִיִּשְׁהוּ אַחֵר - סֶפֶק אִם הַבְּעִיָּה שֶׁלֹּא תִּפְתָּר.

מְאֹד הִיא לֹא מוֹכְנָה שְׁנֵהִיָּה בְּקִרְבָּה, וְטוֹעֲנַת שְׁכָל הַחַיִּים הִיא עֲשֻׂתָה זֹאת רַק בְּשִׁבְלִי, הִיא מְנַסָּה לְהַתְּחַמֵּק מִזֶּה בְּטַעֲנָה

שְׁאוּלֵי הַרְחוּק הַזֶּה יְבִיא לְקָרוֹב. אֲנִי מְרַגֵּשׁ פְּגוּעַ וּמְבֻזָּה מְאֹד
 וְחוֹשֵׁשׁ מְאֹד שְׁאוּלֵי יְבוֹא יוֹם שֶׁהִיא תִּתְאַהֵב בְּמִישָׁהּ וְתִכְשַׁל
 חֵס וְחִלּוּלָהּ, אַךְ הִיא אוֹמֶרֶת שְׂאֵם זֶה לֹא קָרָה - לָמָּה שָׂדָה
 יִקְרָה אַחֲרֵי-כֵן? וְאֵם בְּכָל זֹאת זֶה יִקְרָה - כִּכְּהַשֵּׁם רוֹצֵה.
 הַמְצַב מְכַבֵּיד עָלַי בְּעֵבֹדֶת הַשֵּׁם וּבִלְמוּד, אֲנִי עוֹסֵק כְּבָר
 שְׁלֹש-עָשָׂרָה שָׁנִים בְּזָכוּי הַרְבִּים וּבְקָרוֹב רְחוּקִים, וּפְתָאוּם אֲנִי
 מְרַגֵּשׁ קְרִירוֹת גְּדוּלָה וְשִׂאֲנִי בְּסִפְנֵי רוּחֲנִית גְּדוּלָה.
 קִשָּׁה לִי מְאֹד, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת: הָאֵם אֲנִי צָרִיף
 לְהַמְשִׁיף לְחַיּוֹת אֶתְּהָ בְּגִלְל שֶׁהַשֵּׁם שָׂם אוֹתִי פֹה, אוֹ שֶׁהִנְסִיּוֹן
 הַזֶּה גְּדוּל מְדֵי עֲבוּרֵי? יֵשׁ לְצִיַן שְׂאֵם אֶתְגַּרֵּשׁ לֹא יִהְיֶה לִי קֵל
 מִשׁוּם שְׂאֲנִי כֹהֵן.

וְאֵם אַחֲלִיט לְהַשְׁאֵר אֶתְּהָ - אִיף אֲנִי אֲמוֹר לְהִתְנַהֵג: הָאֵם אֲנִי
 צָרִיף רַק לְהִתְפַּלֵּל עָלֶיהָ, לְהַפְסִיק לְהוֹכִיחַ אוֹתְהָ, לְתַת לָהּ
 לַעֲשׂוֹת מָה שֶׁהִיא רוֹצֵה וּלְהַשְׁפִּיעַ עָלֶיהָ רַק חֵם וְהִבְנָה גַם אֵם
 בְּסוֹף הַחֹפֶשׁ יִכּוֹל לְהוֹבִיל לְדַבֵּר לֹא רָצוּי חֵס וְחִלּוּלָהּ, אוֹ שְׂאֲנִי
 צָרִיף לְגַדֵּר וּלְעַמֵּד בְּתַקְרָף נֶגֶד עוֹד הַתְּדַרְדְּרוֹת וּלְדַרֵּשׁ שְׁתַּלְּף
 לְשַׁעֲוִירֵי תוֹרָה וְלֹא תַעֲשֶׂה דְּבָרִים שְׁלִילִים?
 אֲנִי מוֹדָה לְרַב עַל תְּשׁוּמַת הַלֵּב, וּמְקוּהָ לְקַבֵּל דְּרָף בְּרוּרָה אִיף
 אֲנִי צָרִיף לְהַמְשִׁיף מִפֹּה וְהִלְאָה. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְצִיבִים וַיִּלָּךְ כ"ג אֱלוּל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְאִיר נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

כְּשׁוּזוּג מִתְחַתְּנִים הֵם צָרִיכִים לְהִיּוֹת מְאֹד פְּתוּיחִים אֶחָד לְשֵׁנִי,
 וְלְאָהֵב אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וּלְהִבִּין אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וּלְהִזְהַר בְּכַפּוּד שֶׁל
 הַשֵּׁנִי, וְדִיקָא כִּכְּהַ יִצְלִיחוּ בְּחַיֵּי הַנְּשׁוּאִין.

אֶתְּהָ צָרִיף לְהִבִּין שְׂאֵשָׁה צָרִיכָה חֵם וְאֶהֱבָה וּמִחֲמָאוֹת וְכוּ', וְזֶה
 טֵבַע בְּרִיא שֶׁל אִשָּׁה וְכוּ', וְכַנְרָאָה שְׂאֶתְהָ אִישׁ קָר כְּקָרַת, אֲדִישׁ מְאֹד

וכו' וכו', ולכן יש ביניכם דבורים וכן וכוחים כאלו של שטיות, ולכן אתה צריך למסר את נפשך להעניק לאשתך אהבה וחם, ואז תראה איך שאשתך תתהפך אליך לגמרי לטובה, כי רק זה מה שהיא צריכה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סוטה כ"א): רוצה אשה בקב ותפלות עמו מתשעת קבין ופרישות; עדיף לה שיהיה לה רק מעט אכל והמון אהבה, מאשר שיהיה לה המון אכל ופחות אהבה וכו', ולכן אתה מחיב להעניק לאשתך חם ואהבה, וחבל מאד שתדברו מגרושין וכו', ואם אתה מוסר שעורים לרבים, אז את השעור הראשון אתה צריך לתת לאשתך וכו', ועקר השעור צריך להיות אהבה וחם וכו', ואז השכינה תשרה בתוך ביתכם, כי (סוטה יז) איש ואשה וכו' - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצא שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

אל תכנס אף פעם בוכוחים עם אשתך, אלא תכבד ותיקר אותה, כי כך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא טז) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ג.) דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, ולתת להן הרבה חם ואהבה, כי זה מה שהן צריכות, וזה שוה להן יותר מהכל, ואשרי הבעל שיש לו את

השָׁכַל הַזֶּה לְהַכְנִיס חֵם וְאַהֲבָה בְּבֵית, כִּי אִזּוּ הַשְּׂכִינָה תִשָּׁרָה בְּבֵית,
וְלֹא יִחְסַר לָכֵם שׁוֹם דָּבָר.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁיְהִי לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ב' תתק"ח.

**מדוע דוקא אחרי שהחלטנו למסד את הקשר והתחנתנו
כדת משה וישראל, פתאום נעלמה האהבה?**

שאלה:

מאת אברהם: שלום לרב היקר, ובִּרְכַת שָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכָת.
בְּעֵת לְמוֹדֵי בְּאוֹנֵיבְרִסִּיטָה הַכְּרַתִּי מִיִּשְׂרָאֵל, הַתְּאַהֲבָנוּ אֶחָד
בְּשָׁנֵי וְהִינּוּ חֲבָרִים. כִּי בְּלִינּוּ שְׁנַיִם עַד שֶׁהַחֲלֻטְנוּ לְהַתְּחַתֵּן,
וְעַכְשָׁו, אַחֲרֵי שֶׁעָבְרוּ שְׁמוֹנֶה חֲדָשִׁים מִהַתְּחַתְּנָה, נִעְלָמָה
הָאַהֲבָה, נִמְאַס לָנוּ מִהַזְּגִיזָת, וְאַנְחָנוּ שׁוֹקְלִים לְהַתְּגַרֵּשׁ.
מִדּוּעַ דּוֹקָא עַכְשָׁו, אַחֲרֵי שֶׁהַחֲלֻטְנוּ לְמַסַּד אֶת הַקְּשָׁר,
וְהַתְּחַתְּנוּ כִּדְת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל פְּתֹאֹם נִעְלָמָה הָאַהֲבָה?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסֹדֵר נִצְבִים וְיִלְךְ כ"ד אֶלּוּל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוֹ יֵאֵר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כְּשֶׁאָדָם חַי בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, אִזִּי הַחַיִּים שְׁלוֹ חַיִּים נְעִימִים חַיִּים
מְאַשְׁרִים, כִּי הַתּוֹרָה (מְשַׁלֵּי ג', י"ז) "דְּרַכֶּיהָ דְרָכֵי נֵעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ
שְׁלוֹם", וְעַל פִּי הַתּוֹרָה אֲסוּר לְקַיֵּם יַחְסִים לְפָנָי שֶׁמִּתְחַתְּנִים, וְגַם אַחֵר

שמתחנתנים יש את המצוה הכי יפה של טהרת המשפחה, וכך בכל פעם כשהיא הולכת להטהר וכו' וכו', אזי זה יום נשואין חדש, וכך חיים את החיים באשר וכו' וכו', לא כן כשנפגשים יחד ומקימים יחסים אחד עם השני כמו חיות בלי שום גבול ומגבלות וכו', ואחרי שנים מחליטים שהולכים להתחתן וכו', זה כבר נעשה כמו שגרתני, ובודאי נמאסת הזוגיות ורוצים להתגרש, כי אין ערך משפחתי וכו'.

ולכן לדעתי תחזרו שניכם בתשובה שלמה ותתחילו דף חדש בחייכם וכו' וכו', מה שהיה כבר היה, העבר אין והעתיד עדין, הרגע שתחזרו בתשובה שלמה וחיי נשואיכם יהיו על פי התורה ותשמרו על אסור נדה החמור מאד, וכל פונתכם תהיה רק לבנות בית נאמן בישראל, ולהביא ילדים חמודים לעולם, אזי יש תכלית לנשואיכם, ותאהבו אחד את השני, ובפרט כששומרים על טהרת המשפחה, אזי שבועים כן ושבועים לא וכו', ויש ערך לחיי הנשואין, כי בכל פעם שהיא חוזרת מטהרה זה דבר חדש לגמרי, וכן הוא בכל חדש - הנשואין הם חדשים, וזו דרך התורה הקדושה. ולכן אשרי מי שמתנהג על פי דרכי התורה הקדושה, ולא חושב שהנשואין הם לעל ולמשא ורגילים כבר אחד לשני וכו' וכו', שאחר כך נמאס להם אחד מהשני, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם שתחזרו בתשובה שלמה, ותראו איך שתנה לכם לטובה.

אתם צריכים לדעת כי לנשואין על פי התורה יש להם ערך עליון, חבור של שתי נשמות שבשמים היו נשמה אחת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקיטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רס"ה) לפני שהזוג ירדו לזה העולם שמה בשמים הם היו נשמה אחת, וכשירדו לזה העולם נתפצלו - הוא יורד דרך זוג הורים אחד, והיא יורדת דרך זוג הורים שני, ועד שמוצאים אחד את השני זה מה שלוקח כל כך הרבה זמן, וזה מאד מאד קשה להתחבר יחד וכו', כמאמר ז"ל (פנהדרין כב.) קשה זוגו של אדם כקריעת ים סוף, והרגע שמוצאים אחד את השני, הם מתאחדים יחד וזו השמחה הכי גדולה בעת הנשואין.

ולכן אתם צריכים לדעת את ערך הנשואין - זה לא סתם שהתחברו יחד זכר ונקבה רוק ורוקה וכו' וכו', אלא יש פה ערך עליון - שתי נשמות שהיו בשמים פעם נשמה אחת, עכשו חזרו להיות נשמה אחת, וזה האשר של חיים על פי התורה, ונשואין על פי התורה, יעזר הקדוש ברוך הוא שגם אתם תחזרו בתשובה ותטעמו את הטעם הנפלא הזה לחיות יחד עם ערך של קדשה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחימה טובה...

ב' תתקיט.

איך בחורה יכולה לדעת שהיא כבר בשלה ומוכנה להתחתן ולהקים בית?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הרב הקדוש. איך בחורה יכולה לדעת שהיא כבר בשלה לחתונה ומוכנה להקים בית? מה ההרגשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר נצבים וילך כ"ד אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל שרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם את שואלת איך בחורה יכולה לדעת שהיא כבר בשלה לחתונה ומוכנה להקים בית, זה סימן שאת עדין לא בשלה, ולכן תחכי עד שתהיי בשלה.

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשִׁמְגִיעִים לְגִיל שְׁבַע-עֶשְׂרֵה, כָּבֵר שְׁנֵיהֶם רוֹצִים
מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַתֵּן, הֵן בַּחֲוֵרָה וְהֵן בַּחֲוֵר, וְרַק מִתְפַּלְלִים תָּמִיד - זֶה
שִׁימְצָא כָּלָה, וְזֹאת שִׁתְּמַצָּא חֲתָן, וְהֵם פְּשוּט לֹא יְכוּלִים לְחַכּוֹת לַיּוֹם
הַכִּי מֵאֲשֶׁר בַּחֲיֵיהֶם שִׁיתְּחַתְּנוּ יַחַד וְיִקְיֵמוּ בֵּית נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה
הַטֵּבֵעַ הַפְּרִיא וְהַטֵּבֵעַ הַנּוֹרְמָלִי וְכוּ', וְכוּ', אָבֵל כְּשֶׁעֲדִין שׁוֹאֲלִים מְתֵי
הַזְּמַן לְהִתְחַתֵּן וְכוּ', זֶה מְרָאָה שְׁנַפְשִׁית וְגוֹפְנִית וְכוּ' עֲדִין לֹא בְּשָׁלִים
בְּכָלֵל לְחִתְּנָה.

אֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים שְׁזוֹכִים לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים שְׁלֵהֶם בְּגִיל צְעִיר,
כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְכָמוֹת סב:): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ,
וְהַמְּכַבֵּדָה יוֹתֵר מְגוֹפוֹ, וְהַמְדַרְיָךְ בְּנֵיו וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְשִׁיאָן
סְמוּךְ לְפָרְקָן, עָלָיו הַכֶּתוּב אוֹמֵר (אִיוב ה'): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶךָ".

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ב' תתקכ.

הָאֵם מִתֵּר לְשִׁמְעַ מַעֲרֻכּוֹנִים שֶׁל בְּדָרְנִים חֲלוּנִיִּים?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְרַב הַצַּדִּיק. אָנוּ מִתְפַּלְלִים לְשְׁלוֹמוֹ
וְהַגָּעָתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲרָה.

בְּזִמְנֵן הָאֲחֲרוֹן אָנִי שׁוֹמֵעַ בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם מַעֲרֻכּוֹנִים, אֲמָנָם
הַמַּעֲרֻכּוֹנִים הֵם שֶׁל בְּדָרְנִים חֲלוּנִיִּים וְעוֹסְקִים בְּעִנְיַי חַל
בְּלִבְדָּה, אֵךְ הֵם 'נְקִיִּים' - כְּלוּמֵר אֵין בְּהֵם מַלִּים לֹא יָפוֹת אוֹ
רְעִיוֹנוֹת לֹא צְנוּעִים. דָּבָר זֶה מַעֲבִיר לִי אֶת הַזְּמַן בְּעִבּוּדָה וְגוֹרֵם
לִי לְצַחֵק הַרְבֵּה.

הָאֵם הַדָּבָר מִתֵּר אוֹ שֶׁעֲדִיף לְהַמְנַע מִמֶּנּוּ? רַב תּוֹדוֹת לְכָבוֹד
הַצַּדִּיק שְׁמוֹסֵר נִפְשׁוֹ עֲבוֹרָנוּ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי נִצְבִים וְיִלְךְ כ"ד אֱלוֹל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יַעֲקֹב נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְאָמַר (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְדוֹלָה לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחֵרָה בְּכָל כָּחוֹ, כִּי כָּל הַחֲלָאוֹת הַבָּאִים עַל הָאָדָם כֻּלָּם בָּאִים רַק מִחֲמַת קְלָקוּל הַשְּׂמֵחָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל לֵהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי) לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם - שְׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּצַּר הַיּוֹם - מִצַּר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם.

כִּי שְׂמֵחָה זֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, כִּי הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּאָגוֹת שְׁעוֹבֵרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִפְּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, יְכוּלִים לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם לְהִדְרֹדֵר עַד הַתְּהוּם וְכוּ', וְעַד הַתְּאֲבָדוֹת חֹס וְשְׁלוֹם, וְלִכֵּן הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאֶפְלוּ לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּמִילֵי דְשִׁטוּתָא, הָעֵקֶר שְׁלֵא יְהִיָּה הוֹלְלוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן אִם יֵשׁ בְּדַרְנִים שְׂשִׂמְחִים אוֹתָךְ בְּעַת עֲבוּדָתְךָ אֵין סִפְק שְׂמֵתָךְ לָךְ לְשִׂמְעָ אֶת זֶה, הָעֵקֶר שְׁלֵא יְהִיָּה בְּזָה נְבוּל פְּהַ, אוֹ רְעִיּוֹנוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוּרְסוֹת, אוֹ מְלִים לֹא צְנוּעוֹת וְכוּ', כִּי זֶה הַכֹּל בְּכָלֵל מִילֵי דְשִׁטוּתָא. וְכַמוֹכֵן שְׁזָה רַק בְּעַת עֲבוּדָתְךָ, כִּי כָּךְ חָבֵל עַל הַזְּמַן שְׁיְכוּלִים לְעֲשׂוֹת כָּל כָּךְ הַרְבֵּה דְבָרִים טוֹבִים בְּחַיִּים, וְחָבֵל לְבַזְּבוֹ אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּשִׁבִיל שְׂטִיּוֹת, אֲבָל בְּעַת שְׂאָדָם עֶסוּק, מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁיִשְׂמַח אֶת עֲצָמוֹ אֶפְלוּ בְּמִילֵי דְשִׁטוּתָא, בְּדַרְנִים שְׂעֲדִין רְחוּקִים מֵהִיָּהוּת, הָעֵקֶר שְׁלֵא יְהִיָּה בְּזָה נְבוּל פְּהַ וְכוּ' וְכוּ'.

הקדוש ברוך הוא ישמח אותך ותמיד תהיה שש ושמח, ותהיה במצב רוח מרומם.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ב' תתקכא.

פגעתי ברכב חונה, ומרב הלחץ ברחתי מבלי להשאיר פרטים. איך אפשר לתקן זאת?

שאלה:

מאת גיא: את עוונותי אני מזכיר לפני תלמיד חכם: לפני תקופה קצרה הייתי מערב בתאונת דרכים קלה, שלא היה בה שום דבר מלבד נזק קל לרכב חונה. ואף שאני מתבייש לספר, אני מכרת, כי זה רובץ על לבי - התאונה הייתה באשמתי, ומרב הלחץ ברחתי מזירת התאונה מבלי להשאיר פרטים. אני יודע שזה מעשה נוראי שיש בו עברה שבין אדם לחברו וחלול השם, ומאז יש לי יסורי מצפון ואני מפחד מאד שהקדוש-ברוך-הוא יעניש אותי.

זהו רק חלק קטן ממעשי הרעים במשך כל ימי חיי, והקצרה הידיעה מלספר את כל עוונותי החמורים. מה יהיה עם אהד כמוני? ואיך אני יכול לתקן את מה שעשיתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר נצבים וילך כ"ד אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל גיא נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן קי"ב) אם אתה

מאמין שיכולים לקלקל - תאמין שיכולים לתקן, ותשובה מועילה תמיד, אפילו על העברות הכי חמורות, כמאמרם ז"ל (לקוט הושע, רמז תקל"ב) "שובה ישראל עד הוי"ה אלקיך" - אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק, והקדוש ברוך הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך. היש עוד עוון כל כך חמור שאדם מחרף ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש ברוך הוא בוא תחזר בתשובה ואני מוחל לך. וכן אמרו (מדרש תהלים, מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבדו, הקדוש ברוך הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים ק"ט). ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

ולכן למה תכתב שהקדוש ברוך הוא יעניש אותך? אדרבה, אם תחזר בתשובה שלמה, העוונות שלך יתהפכו לזכיות, ולכן תקח את עצמך בידך ותחזר בתשובה שלמה עם לב אמת לב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה י"ט, סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחוץ לא ילין גר" - שאין הקדוש ברוך הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה, וכל מי שהוא מבקש לפנס - יפנס, לךך הוא אומר "בחוץ לא ילין גר".

ולכן אסור לך להתיאש אפילו שעברת את העברות הכי חמורות בעולם, על הכל מועילה תשובה, והוא יתברך מקבל את כל השבים בתשובה שלמה.

בענין הפסד ממון של הזולת וכו', אם אתה יודע מי זה הזולת, תשלח לו דרך הדאר סכום כסף על הנזק, ובלי להזכיר את שמך, כדי שלא יתעורר לתבע אותך במשפט, ואם אתה לא יודע למי הזקת וכו' וכו', כבר אמרו חכמינו הקדושים (ביצה כ"ט). גזל ואינו יודע למי גזל - יעשה בהם צרכי רבים; אזי תתנם את הכסף לצדקה, ואמר מזהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, ברכות השחר, הלכה ה' וכן גולה הלכה ה') שהצדקה בשביל צרכי הרבים זו הצדקה הכי גדולה - דהיינו לתת להדפסת ספרי רבנו

ז"ל שִׁמְחִזִּירִים אֶת הַרְבִּים בְּתְשׁוּבָה, שְׂאִין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה וְחֲשׂוּבָה מְזוּ.

תִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדֶּיךָ וְתַחֲזֹר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַכֵּל יִמְחַל לְךָ.
הַמְּאֲחֵל לְךָ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם וְכִתִּיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ב' תתקכב.

**אֲחִיּוֹתֵי פּוֹגְעוֹת בִּי מֵאֵד, וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁהַקֶּשֶׁר שְׁלֵהֵן
אֲתִי בְנוֵי עַל אֵינְטֶרְסִים. אֵיךְ עָלִי לְהַתְנַהֵג אִתָּן?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת סִגְלִית: לְמוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ עֲטַרְת רֵאשֵׁנוּ כְּבוֹד קִדְשֵׁת
מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

רֵאשִׁית, בְּרִצּוֹנִי לְאֲחֵל לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְהַרְבֵּה כַּחוֹת,
וְחָשׁוּב לִי שֶׁתִּדְעוּ שֶׁהַתְּפִלָּתִי לְרְפוּאָתְכֶם בְּצִיּוֹן שֶׁל דָּוִד
הַמְּלֶכֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּצִיּוֹן שֶׁל רַחֵל אֲמֵנוּ וּבְכַתֵּל הַמַּעֲרָבִי.
אֲנִי מִתְנַעֲגֶעֶת לְצַדִּיק מֵאֵד, וְאֶפְלוּ שְׂאֵנִי גְרָה בְּתֵל-אָבִיב, אֲנִי
מְרַגֵּשָׁה אֶת הַצַּדִּיק כְּאֵלוּ אֲנִי גְרָה בְּבִנְיָאֵל יַחַד עִם הַקְּהֵלָה
הַקְּדוּשָׁה.

אֲנִי נִשְׁוֹאָה לְבַעַל יָקָר וְאֵמָּא לְשִׁלְשָׁה בָּנִים תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים,
וַיֵּשׁ לִי שְׁתֵּי אֲחִיוֹת שֶׁהֵן מִמֶּשׁ כְּפוּיוֹת טוֹבָה. נִסִּיתִי לְרַדֵּף
שְׁלוֹם, וְלִמְרוֹת שֶׁהִשְׁפַּלְתִּי עַל יָדְךָ וְהִיִּיתִי כְּמוֹ שֶׁק חֲבָטוֹת,
שֶׁתִּקְתִּי, וְהַכֵּל לְמַעַן הַשְּׁלוֹם. אֵף שְׂאֵנִי מוֹחֲלֵת וְסוֹלַחַת לָהֵן,
קֶשֶׁה לִי מֵאֵד לְדַבֵּר אִתָּן כִּי אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁהַקֶּשֶׁר שְׁלֵהֵן בְּנוֵי
עַל אֵינְטֶרְסִים, וְאֵלוּ מִצַּדִּי, הַקֶּשֶׁר אֲמַתִּי וּמְכַל הַלֵּב. הַמְּצַב
גוֹרֵם לִי לְשַׁבְּרוֹן לֵב, וְקֶשֶׁה לִי מֵאֵד, בְּפֶרֶט שֶׁכַּעַת אֲנִי עוֹבְרַת
טְפוּלִים כִּימוֹתֶרְפִּיִים קָשִׁים, וְזוֹ תְּקוּפָה שְׂאֵנִי צְרִיכָה אֶת הַחֵם
הַמְּשֻׁפָּחֵתִי.

איך עלי להתנהג אתן כדי שלא אפגע ולא אפגע?
אני מודה לך מקרב לב על כל מכתב מוזק שנותן לי כח
לעבר את העולם הגשמי הזה בשמחה ובנגונים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר נצבים וילך כ"ד אלול ה'תשע"ג

שלום רב אל סגלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואת חן לך על כל התפלות והאחולים שאת מבקשת
ומתפללת ומאחלת, וכל המברך יתברך מפי אל עליון.

חסדי השם יתברך שהקדוש ברוך הוא נתן לך בעל יקר ושלשה
בנים תלמידי חכמים, עם זה את צריכה מאד מאד לשמח ולברח
מאלו שמציקות לך ומשלמות לך חזרה רעה תחת טובה, אפלו שאלו
אחיות וכו', את צריכה רק לשמח עם בעלך ועם הילדים שלך, כי
זה חלקך לנצח, ומה את צריכה להתערב עם משפחה שבועטים בך
וכו'? אמת שזה כואב מאד מאד, אבל עם כל זאת את צריכה לראות
רק את הטובה שלך ושל משפחתך.

ולכן לדעתי אל תבלבלי את עצמך משום בריה שבועולם, רק
תשתדלי שיהיה שלום ואהבה והבנה הדרית בתוך הבית שלכם,
ותרוי רב נחת דקדשה מכל יוצאי חלציה.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקכג.

**אֲשֶׁתִּי הוֹדִיעָה לִּי שֶׁהִיא לֹא רוֹצָה אוֹתִי יוֹתֵר, וְשֶׁהִיא
הַחְלִיטָה לְהִתְגַּרֵּשׁ. אָנָּה, עֲזֹר לִּי!**

שאלה:

מאת אלי: לְכַבֹּד הַצְּדִיק. אֲנִי נִתּוֹן בְּבַעֲיָה קִשָּׁה: אֲנִי נִשְׂוִי וְיֵשׁ לְנוּ שְׁלֹשָׁה יְלָדִים חֲמוּדִים בְּלִי עֵין הָרַע. יוֹם אֶחָד אֲשֶׁתִּי הוֹדִיעָה לִּי פְתָאוֹם שֶׁהִיא לֹא רוֹצָה אוֹתִי יוֹתֵר, וְשֶׁהִיא הַחְלִיטָה לְהִתְגַּרֵּשׁ, וְלֹא זֹאת בְּלִבָּד, הִיא הוֹצִיאָה לִּי צוּ הִרְחָקָה מֵהַבַּיִת. הַמְשַׁפָּחָה שָׁלָה לֹא מוֹכֵנָה לְדַבֵּר אִתִּי, וְגַם הַמְשַׁפָּחָה שְׁלִי עוֹמְדָת בְּצַד שָׁלָה, כִּף שֶׁנִּשְׁאַרְתִּי לְבִדִּי, לְלֹא תְּמִיכָה מֵאָף אֶחָד, וְלְדַבְּרֵי כָּלֵם כִּנְרָאָה לֹא יִהְיֶה מְנוֹס מִגְרוּשֵׁי. הַמְצָב מְאֹד כּוֹאֵב לִי, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת. אָנָּה, עֲזֹר לִּי!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסִדְרֵי נִצְבִּים וְיִלְךְ כ"ד אֱלוֹל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֱלֵי נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי תָּמִיד אוֹהֵב לְשַׁמֵּעַ שְׁנֵי הַצְּדִיקִים, כִּי לֹא יִכּוֹל לִהְיוֹת שְׂבִיוֹם בְּהִיר אֶחָד הִיא קָמָה וְאוֹמְרַת לָךְ לַעֲזֹב אֶת הַבַּיִת, וְעֲשֵׂתָהּ לָךְ צוּ הִרְחָקָה, מִכְרַח לִהְיוֹת שְׁעֵשִׂית מִשְׁהוּ וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁכָּל הַמְשַׁפָּחָה נִגְדָה, מִכְרַח לִהְיוֹת שְׁמִשְׁהוּ פֶה לֹא בְּסִדְרָה, וְלִכְּן הַתְּמוּנָה לֹא בְּרוּרָה לְפָנַי, כִּי אִיךָ יִתְכַן שְׁגָם מִשְׁפַּחְתְּךָ יִזְרֹזוּ אוֹתְךָ לְהִתְגַּרֵּשׁ, אִין זֶה שֵׁישׁ פֶּה מִשְׁהוּ שֶׁהַעֲלַמְתָּ בְּמִכְתָּבְךָ וְכוּ' וְכוּ'.

בְּכִלְלִיּוֹת, אֲנִי תָּמִיד אוֹמֵר אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה: "מִי שֶׁלֹּא צָרִיךְ אוֹתִי - אֲנִי לֹא צָרִיךְ אוֹתוֹ אֲלֶף פְּעָמִים", וְאִם אֶחָד לֹא מֵתְאִים לוֹ לְהִתְחַבֵּר אֵלַי וְכוּ', וְלֹא רוֹצָה אוֹתִי וְכוּ', אֲנִי לֹא צָרִיךְ אוֹתוֹ אֲלֶף פְּעָמִים וְיוֹתֵר וְכוּ'; אֲדָם צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי וְכּוֹבוֹד עֲצָמֵי, וְאִם אֶחָד לֹא

רוצה אותך, אזי תגיד לו: "שלום לך, לך מאיפה שבאת, אבל מה שיותר מהר..."

ודבר זה שידך גם בנשואין, אם אין שום טעם וסבה שהיא מעיפה אותך ולא צריכה אותך וכו' וכו', תגיד לה: "אני נותן לך את הגט על טס של זהב, ותלכי חזרה מאיפה שבאת וכו' וכו'. ולמה צריכים לסבל השפלות ובזיונות ומריבות ומשפטים וכו' וכו'? קחי את הגט ותלכי לחיים ולשלום, תחפשי את המזל שלך בכל הרוחות..." וכו', זו דעתי האישית, כשיש פתאום דבר כזה בלי שום סבה בעולם וכו', אלא אם יש פה בגידה רחמנא ליצלן, אזי בודאי צריכים להפטר מהצרה הזו מה שיותר מהר.

הקדוש ברוך הוא אשר שמו שלום יעשה שלום בין נשמות ישראל.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ב' תתקכד.

**שמעתי שגם בתוך חסידות ברסלב יש חלוקי דעות
בענין הנסיעה לאומן. האם זה נכון?**

שאלה:

מאת שימי: שלום לרב שליט"א.
שמעתי שגם בתוך חסידות ברסלב יש חלוקי דעות לגבי הנסיעה לאומן: יש כאלו שאומרים שצריכים להיות בציון רבנו רק בערב ראש השנה, אבל בראש השנה עצמו - אין ענין להיות שם כלל וכלל. וכן יש כאלו שאומרים שכל מה שרבנו דבר שצריכים לבוא אליו בראש השנה, זה רק בחיים חיותו, אבל הוא לא התכונן שנמשוך בזה גם לאחר הסתלקותו.

כָּל הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ מְאֹד מְבֻלְבְּלִים אוֹתִי וְגוֹרְמִים לִי חֲלִישׁוֹת
הַדַּעַת. הָאֵם זֶה נֶכּוֹן?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר הָאֲזִינוּ כ"ו אֱלוֹל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל שִׁמְי נְרוּ יֵאִיר

לְנֶכּוֹן קְבֻלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מִי מֵלֵא לֵךְ אֶת הָרֵאשׁ עִם זָבֵל וְלִכְלוּף וְכו', כִּי רַבְּנוּ
ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס"א) שְׁמִי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנַת
חֻכְמִים הַמוֹתְרוֹת עוֹלָיִם לוֹ לְמַחוּ וּמְסַבְּבִים אוֹתוֹ, וְצוּאָה וְטִנוּף
נִמְצָאִים בְּרֵאשׁוֹ, כְּמֵאמְרֵם ז"ל (עֵרוּבֵין כ"א:) הַלּוֹעֵג עַל דְּבָרֵי חֻכְמִים
- נִדוּן בְּצוּאָה רוֹתַחַת, הֵינּוּ שְׁעֲשֻׁנִים סְרוּחִים מְסַבְּבִים וּמְקִיפִים אֶת
הַמַּח וּמְבֻלְבְּלִים אוֹתוֹ.

וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, חֲדָשִׁים מִקְרוֹב בָּאוּ שֶׁהֵם פְּשוּט לֹא לְמַדּוּ בְּכָל־
בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אוֹ שֶׁמְחַפְּשִׁים חַיִּים קְלִיִּם וְכו', אֵךְ לָנוּ אֵינן אֵלֵא
אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא אֶכְפַּת לָנוּ מֵאֵף אֶחָד בְּעוֹלָם שְׂאוּמֵר אַחֲרָת.
יֵשׁ אֶחָד מִפְּרָסָם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהוּא פְּשוּט סוֹבֵל מִפְּחַד גְּבָהִים
וְכו', וְהוּא מִפְּחַד לְטוֹס וְכו', כִּי הוּא סוֹבֵל עַל הַעֲצָבִים, וְהוּא מִפְּחַד
שֶׁהִמְטוּס יִפֵּל וְכו', וְהוּא אֲשֶׁר עוֹשֶׂה אֶת הַקְּבוּץ בִּירוּשָׁלַיִם פְּשוּט
מִחַמַּת פַּחַד גְּבָהִים וְכו', וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב הוּא מְקַרֵּר גַּם אַחֲרֵים שֶׁלֹּא
יִסְעוּ עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוּמָן. וְזֶה מִבְּפִנִּים, וּמִכָּל שֶׁפֶן
מִבְּחוּץ וְכו'... עֲלִינוּ לְדַעַת מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנַת חֻכְמִים בְּרַבְּנוּ ז"ל,
צָרִיף לְבוֹא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן, אֵלֵא אִם הוּא אֲנוּס גְּדוֹל כְּגוֹן שְׂאֲשֵׁתוֹ
צָרִיכָה כְּבָר לְלָדֵת וְכו', אוֹ שְׁצָרִיף לַעֲשׂוֹת בְּרִית וְכו', אוֹ פְּקוּחַ נֶפֶשׁ
אֲחֵר וְכו', אֲבָל כֵּן, אֲדָם צָרִיף לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְשָׁלִיף אֶת שְׁכָלוֹ
וְחֻכְמָתוֹ הַמְדַמִּית לְגַמְרֵי, כִּי כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
קכ"ג) הַעֲקָר וְהִיסוּד שֶׁהַכֵּל תְּלוּי בּוֹ - לְקִשְׁרַת עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבִדוּהוּ,
וְלִקְבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֵאמַר כִּי הוּא זֶה, דְּבָר קִטָּן וְדָבָר גְּדוֹל.
וְלִבְלֵי לְנֻטוֹת חֵס וְשְׁלוֹם מִדְּבָרָיו יִמִּין וּשְׂמֵאל, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֻכְמֵינוּ

הקדושים (ספרי פרשת שופטים) 'אפלו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין - תצית אותו, ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדורה. וכך זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק; כי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות.

ידוע אצלנו שהרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב זי"ע, לא היה יכול להיות אצלו בראש השנה האחרונה בשנת תקע"א וכו', (עין חיי מוהר"ן, סימן ת"ו) ענה רבנו ז"ל ואמר אז בקול חזק מעמק הלב: מה אמר לכם, אין דבר גדול מזה! הינו מלהיות אצלו על ראש השנה. ואמר בזה הלשון בקול זיע סגיא: "ווי אזוי זאל איך איך זאגין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פאר האנין. איי אנדערע גוטע יודין זאגין ניט אזוי, איז נאך אקשיא" [מה אמר לכם, אין דבר גדול מזה! ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כן, אז עוד קשיא]. (כלומר הלא בלא זה כבר מקשיין עליי קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיא זאת גם כן, מה שהקפיד כל כך להיות אצלו על ראש השנה דיקא).

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם): ומכלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו למדנו כמה דברים. למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו על ראש השנה. כי אף על פי שידענו זאת מכבה, אף על פי כן מרבו דבריו הקדושים אז בזה, ומתנועותיו הנוראות אז, הבינו עצם החיוב יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב.

וגם אז למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאיין דבר גדול מזה.

וגם למדנו כמה צריכין לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש השנה שצריכים לשברם ביותר ולהיות דיקא על ראש השנה, עד שאפלו אם הוא ז"ל בעצמו מצוה ומסכים לבלי להיות אצלו על ראש השנה, חלילה להסתכל על זה,

וְצָרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד לְבָלֵי לְשָׁאֵל אוֹתוֹ שׁוֹם שְׁאֵלָה עַל זֶה, כִּי הוּא יִשְׁיב בְּדוּאֵי לְבָלֵי הַלְּהוּת אֶצְלוֹ, וְאִם עַל פִּי כֵן בְּנִקְדַּת הָאֱמֶת לְאִמְתוֹ צָרִיכִין לְהִיּוֹת דִּיקָא [וְכֵן הוּא נוֹהֵג לְדוֹרוֹת].

וְעַנִּין זֶה נוֹגֵעַ לְמָה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְכוּוֹת י'): 'בְּדַרְךְ שְׁאָדָם רוּצָה לִילֵךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ', כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י וְהוּא מְדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כ"ב) "לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים", וְכֵן בְּשִׁלּוּחַ מְרַגְלִים שֶׁהִכְרַח מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּעֶצְמוֹ לְשַׁלְּחָם, אִם עַל פִּי שְׁבָאָמֶת רְצוֹנוֹ לֹא הָיָה כָּלֵל בְּזָה. וְעַנִּין זֶה רְאִינוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים, בְּפָרֵט בְּעִנִּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ לָהֶם מְנִיעוֹת מִלְּהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְשָׁאֵלוּ אוֹתוֹ בְּעֶצְמוֹ, וְהִשִּׁיב לָהֶם שְׁלֹא יִהְיוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִתְחִילוּ לְהִתְעַקֵּשׁ: הֲלֹא שְׂמַעְנוּ מִכֶּם גְּדֹל הָאִזְהָרָה לְהִיּוֹת אֶצְלָכֶם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה? וְעֵשָׂה עֶצְמוֹ כְּמִקְפִּיד עֲלֵיהֶם וְגַעַר בָּהֶם שְׁלֹא יִדְבְּרוּ יוֹתֵר, וְכֵן עָשׂוּ וְלֹא בָּאוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאִם עַל פִּי כֵן אֲנַחְנוּ זְכִינוּ לְהִיּוֹת רְגִילִים לְעַמֵּד לְפָנָיו, וְשְׂמַעְנוּ וְהִבְנוּ בְּרָמְזוֹ וּבְפִירוּשׁ שְׂפִנְיָמִיוֹת רְצוֹנוֹ אֵינוֹ נוֹחָה בְּזָה כָּלֵל, רַק הוּא מְכַרְח לֹמֵר לָהֶם כִּךְ מִחֲמַת שְׁשׂוּאָלִים אוֹתוֹ עַל זֶה. וַיֵּשׁ בְּזָה הַרְבֵּה לְסַפֵּר [כְּמוֹבָא (שִׁיחֹת הַר"ן רי"ד) כְּשֶׁאָדָם שׂוֹאֵל לְהַצְדִּיק אִם לְעֲשׂוֹת דְּבָר שֵׁשׁ בּוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הוּא רְאוּי לוֹ לְהִשָּׁיב וּלְצוּוֹת עָלָיו שְׁלֹא לְעֲשׂוֹת. וְאִם עַל פִּי כֵן הַשׂוֹאֵל אֵין צָרִיךְ לְקַיֵּם דְּבָרָיו. וְאָמַר אֲזַי רַבְּנוּ ז"ל: כֹּל מָה שֶׁהַצְדִּיק מְצוּה לְעֲשׂוֹת - צָרִיךְ לְקַיֵּם, רַק כְּשֶׁמְצוּה שְׁלֹא לְסַע עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ, זֶה אֵין צָרִיךְ לְקַיֵּם וְכוּ', עֵין שָׁם].

וְכֵן הוּא נוֹהֵג לְדוֹרוֹת שְׁכֶשׁשׂוּאָלִין לְהִרְבּוֹת וְהַמְנַהֵיג עַל דְּבָר שֵׁשׁ בּוֹ כְּעֵין מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, צָרִיךְ לְהִשָּׁיב לָאוּ, אִם עַל פִּי שְׁבָאָמֶת לְאִמְתוֹ רְצוֹנוֹ שִׁמְסֵר נֶפֶשׁוֹ וְיִשְׁבֵּר כָּל הַמְנִיעוֹת. עַל כֵּן מִי שֶׁרוּצָה לְהִתְקַרֵּב וּלְשִׁבֵּר הַמְנִיעוֹת בְּאֱמֶת לְאִמְתוֹ, צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד לְבָלֵי לְשָׁאֵל אוֹתוֹ בְּזָה כָּלֵל, עֵין שָׁם בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן כֹּל זֹאת בְּאִרְיָכוֹת.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂנוּכָה לְלַמֵּד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתְמָדָה רַבָּה, כִּי בְּפִירוּשׁ גְּלוּה לָנוּ (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ב) אֲשֶׁר

פְּנִיּוֹ שְׁכָלוּ וּנְשַׁמְתוּ נִמְצְאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, וְלִכְּנֵן אֵין לָנוּ אֶלָּא אֶת דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְלֹא אֶכְפֵּת אוֹתָנוּ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם שְׂאוּמֶרֶת אַחֲרֵת, וְאֵת זֶה צְרִיכִים לְפָרְסֵם לְכֻלָּם, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְרֹאוֹת בָּמוֹ עֵינֵינוּ בְּגִלְיָה הַשְּׁלֵמָה וּבְבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הַמֵּאחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקכה.

**הָאֵם לְאוֹר הַמַּצֵּב הַבְּטָחוֹנִי יֵשׁ צָרָךְ לְהַצְטִיד בְּעָרְכוֹת מִגֵּן
וּמִסְכּוֹת אַב"כ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂמוּאֵל: לְכַבֹּד מְאִיר דְּרַכְנוּ וּמִיִּשְׂרָן נְתִיבוֹתֵינוּ, כְּבוֹד

קִדְשֵׁת מוֹהֲרֵי א"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם רַב.

לְאוֹר הַמַּצֵּב הַבְּטָחוֹנִי בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְהַחֲשָׁשׁ הַגָּדוֹל מִהַתְּקַפָּה

שֶׁל טִילִים כִּימִיִּים, הַחֲלוּ בְּחֻלְקַת מַגְבֶּרֶת שֶׁל עָרְכוֹת מִגֵּן

וּמִסְכּוֹת אַב"כ.

הָאֵם לְדַעַתְכֶם יֵשׁ צָרָךְ אֶמְתִּי לְקַחַת עָרְכוֹת מִגֵּן לְכֹל

הַמְּשַׁפְּחָה? וְהֵא עֲשֵׂה אָדָם בְּעַל זָקוֹן שְׂאִין מִסְכָּה מִתְאַיְמָה

עֲבוּרוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם א' לְסִדְרֵי הָאֲזִינוּ כ"ו אֱלוֹל ה'תשע"ג

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל שְׂמוּאֵל נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

כְּתִיב (שְׁמוֹת ל"ד, י"ז) "אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ", אֲנִי לֹא יוֹדַעַ

מִדּוּעַ כָּלֵם נִכְנָסִים בְּלַחֲץ וְרִצְיִם וּמִתְרוֹצְצִים לְקַחַת מִסְכָּה, וְעוֹשִׂים

מִזֶּה מִמֶּשׁ אֱלִיל כְּאִלוֹ זֶה יִצִּיל אֶת הַחַיִּים וְכוּ', שׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ

יתברך, ונתקיים (דברים ט', י"ב) "סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם מסכה", האם דבר זה יציל את החיים? אוי ואבוי אם הם ירו טילים כימיים וכו', עד שירוצו וכו', ועד שיתלבשו את המסכה וכו'... הקדוש ברוך הוא ישמר את עם ישראל מהפלי משחית האלו, ולא נדע משום צרות, ולכן העקר להחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, ולא לפחד משום דבר בעולם, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז') שארץ ישראל עומדת על נסים, ואף אחד לא קולט איזה נסי נסים הקדוש ברוך הוא עושה בארץ ישראל, ירו כבר מאות אלפי טילים וקאסמים בדרום, והכל נפל בשדות ולא על בתים שהיו יכולים לעשות הרס גדול חס ושלום וכו'.

ולכן העקר להתחזק בבטחון חזק בו יתברך, אשר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, פרק ה', הלכה א') לעולם לא יהא הפסוק הזה זו מתוך פיה - "הוי"ה צבאות אשרי אדם בוטח בך"; וזה סגלה לבטחון, ושלא יוכלו שונאיו לעשות לו שום דבר. ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות כ"ט): כל התולה בטחונו בהקדוש ברוך הוא - הרי לו מחסה בעולם הזה ולעולם הבא; ואמרו (דברים רבה, פרשה ה', סימן ח') כל מי שבוטח בהקדוש ברוך הוא - זוכה להיות כיוצא בו, מנין? שנאמר (ירמיה י"ז) "ברוך הגבר אשר יבטח בהוי"ה והיה הוי"ה מבטחו"; וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט תהלים, רמז תשי"ט) על הפסוק (תהלים ל"ב) "רבים מכאובים לרשע והבוטח בהוי"ה חסד יסובבנו" - אפלו רשע והוא בוטח בהשם יתברך - חסד יסובבנו. רואים מזה את רחמנותו יתברך, שתכף ומיד כשאדם בוטח רק בו יתברך, אפלו שהוא כמו שהוא וכו', הקדוש ברוך הוא ממשיך עליו חסדים ושומר עליו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ישועה, סימן כ') על ידי בטחון יעשה לך חסד; וכן אמר (ספר המדות, אות פחד, סימן ג') על ידי בטחון תנצל מפחד.

מובא מהרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע (קדשת לוי על אגדות רבה בר בר חנה) ששמע מרבו המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע,

פרוש הפסוק (בראשית ל"ו) "וימלך וימת" - כיון ששם הבטחון באיזה דבר, הוא ממליך אותו הדבר על עצמו, ונפסק הבטחון ממנו יתברך שמו, לכן נגרע פּרנסתו ממנו, וזהו וימת, כי רק אל השם יתברך לבדו ישם בטחוננו, ויבחוץ במעשיו שכל דבר אין בו כח זולת הבורא יתברך שמו, אזי מדבק ומקשר כל ענינו אל הבורא יתברך שמו, והוא יתברך שמו מקור כל הברכות ומקור החיים, אזי שורה בכל מעשיו וענינו כל הברכות והשפע, כי הוא מדבק את כל הדברים באין סוף ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא יחוס וירחם על כלל ישראל, וישמר אותנו מכל מיני מזיקים ומשחיתים שונאים ורוצחים, ויקים אצלנו (ישעיה נ"ה, י"ז) "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", ונזכה לראות במו עינינו בישועת וגאלת עם ישראל, ונזכה לשנה טובה ומתוקה, ושתהיה לכל עם ישראל שנת גאלה וישועה, שנת שפע ופרנסה, שנת שלום, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקכו.

בספור של השבעה בעטלירס רבנו מזכיר את קדשת שבעת הנרות, חוץ מקדשת החטם. מדוע?

שאלה:

מאת מאיר: שלום וברכה לצדיק.

מובא בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א שרבנו דבר ממעלת קדשת שבעת הנרות - העינים, האזנים, החטם והפה, שצריכים לשמור עליהם מאד ואז הם מאירים את המוח, ואלו בספור הנורא של השבעה בעטלירס המובא בספר ספורי מעשיות, רבנו משבח את הבעטליר העור שלא הסתכל

בזה העולם, את הבעטליר החרש שלא שמע את חסרונות העולם, ואת הבעטליר הכבד פה שלא היה לו שום דבור בזה העולם, וכן הלאה וכו', אבל מהחטם הוא לא דבר כלל. מדוע? האם יש הסבר לזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו כ"ו אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

שאלה גדולה ומעניינת מאד שאלת, ואני מכרח לומר לך שיוצא מזה למוד עמק עמק - אם אדם שומר על עיניו ואין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל, הוא נכלל באין סוף ברוך הוא ואינו רואה רק את אמתת מציאותו יתברך, וכן אין לו שום שמיעה בזה העולם, ואינו שומע שום חסרונות של זה העולם, וחי חיים טובים, וכן אין לו שום דבור בזה העולם שאינו שבח להקדוש ברוך הוא, כי מרב התכללותו באין סוף ברוך הוא, אזי אפלו כשכבר מדבר עם בני אדם - זה שבחים או תפלות לו יתברך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), וכן שאר שבחים על אבריו וכו', אדם שאוחז בזה, כבר אף פעם לא יהיה בכעס כלל, מאחר שהוא כבר נכלל בו יתברך, ואת המדרגה הזו יכניס משיח בעולם אשר כל ענינו יהיה "חטם", הינו אריכת אפים (ושעיה מ"ח, ט) "ותהלתי אחטם לך", כי כל ענינו יהיה תפלה, (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב') אשרי עין ראתה חדושים כאלו אשרי האזן ששומעת נפלאות כאלו, שלא שמעו ולא ראו מעולם.

וידוע מה שמוהר"ן ז"ל אמר, חכמינו הקדושים אמרו (עבודה זרה ה:) עד ארבעים שנים לא קאים אדם על דעתו של רבו, ועכשו אני מבין שכל השבעה בעטלירס הם היו בבעטליר אחד שהוא רבנו ז"ל בעצמו, כי אם היה יכול לספור ספור כזה בודאי אחז בזה בשלמות בתכלית השלמות, ואת השגותיו הקדושות הוא רוצה לזכות אותנו.

ועכשו מוכן ממילא למה לא מזכיר את החטם אצל הספור של השבעה בעטלירס וכו', כי מאחר שכבר זכה למה שזכה עין לא ראתה וכו', אזי כבר לא שיך אצלו כל הענין של כעס וקפדות, וכמו שהתפאר רבנו ז"ל שעל ידי ארץ ישראל זכה שכבר אין לו שום כעס וקפדות על אף אחד, ועל שום דבר בעולם (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנ"ה) שבארץ ישראל זוכים לשלמות אריכת אפים בתכלית השלמות.

הקדוש ברוך הוא זכנו להתמיד בספרי רבנו ז"ל ולהרבות בתפלה ובקשה שנזכה לקיים את דבריו העמקים מני ים וכו', ונזכה גם כן להכלל בו יתברך בתשובה שלמה בלי שום הטעיה שלא נטעה עצמנו כלל.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקכז.

אשתי מאד אוהבת להכניס אורחים לביתנו, והמצוה הזו מאד חשובה לה, אף לי זה קשה

שאלה:

מאת אלי: שלום לכבוד הרב הצדיק.

אשתי מאד אוהבת להכניס אורחים לביתנו, והמצוה הזו מאד חשובה לה, אף אני לא כל כך אוהב שבאים אלינו בכל פעם אנשים. החלטנו לשאל את הרב מה דעתו בענין, וכפי שיזרה לנו - כך נעשה. בברכת שנה טובה ומתוקה, אבי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו כ"ו אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל אלי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה, ראוי לה לשמח מאד על נעם חלקה שזכה אותה הקדוש ברוך הוא עם אשה חשובה וצדקת כזו שרוצה לזכות למצות הכנסת אורחים.

חכמינו הקדושים אמרו (שבת קכ"ז). גדולה הכנסת אורחין יותר מקבלת פני השכינה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות הכנסת אורחים, סימן ג) הכנסת אורחים מזכה את האשה בבנים; ולכן מה טוב ומה נעים שתהיו רגילים להכניס אורחים בביתכם.

ידוע אשר אצל אנשי שלומנו חסידי ברסלב היו מצטיינים ביותר במצות הכנסת אורחים, כי מוהרנ"ת ז"ל ספר שהעתיק לרבנו ז"ל את ספר הנשרף, ושם היו כתובים סודות גדולים ממצות הכנסת אורחים, ובפרט מהמצוה להציע לאורח את המטה שזו זכות גדולה לאדם שגורמת שעשועים גדולים בשמים.

ומספרים נפלאות על הרב החסיד ר' מיכלי ז"ל נכד מוהרנ"ת ז"ל [בן ר' יצחק ז"ל] איך שהיה נזהר בזה ביותר, והיה תמיד אומר לאשתו שתאפה לחם גדול באפן שכאשר יבוא עני, לא יתביש מלאכל הרבה, כי הלחם הוא גדול מאד, ולא נכר כמה הוא אוכל.

וכן בענין הצעת המטה היתה אצלו עבודה גדולה - היה לו ארון מיוחד עם סדינים וכריות וכסויים וכו' לאורחים, וכשבא אורח היה מכין את המטה ואחר כך היה נשכב על המטה לראות אם זה נוח וכו', והכל כדי לקיים בשלמות דברי רבנו ז"ל.

לעת זקנתו היה כבר חלש, אך עם כל זאת, היה הוא בעצמו מציע את המטה, וכשהיו ילדיו רוצים למנע את זה ממנו, כי היה חלש מאד, היה אומר: "אני מציע את המטה בשבילי", כאומר שזו המצוה שלו וזה נצרך לו לעולם הבא.

מכל זה רואים מה החשיבות של מצות הכנסת אורחים, להזמין

אורחים, ולכן תצית את אשתך ותעסקו שניכם במצוה זו של הכנסת אורחים.

ידוע אשר רבנו ז"ל כשחזר מהנסיעה הארפה לארץ ישראל, וכשהגיע כבר לאוקרינא אז נזדרז מאד מאד ונסע אל הרב הקדוש רבי מרדכי מנעסקיז זי"ע, ורבנו ז"ל הפליג במעלתו ורצה לתפס אותו עוד בחיים, כי הוא היה כבר חלש מאד, חצי שנה לפני הסתלקותו לעלא, ורבנו ז"ל הגיע כמה ימים לפני הסתלקותו, והרבי רבי מרדכי מנעסקיז זי"ע שמח מאד מאד לקראת בואו, ואמר: "אשרי המפתן הזה שדרך בו רבנו נחמן, אשרי הבית שנכנס בו רבנו נחמן, אשריני שזכיתי שבא אלי", ועשה סעודה לכבוד רבנו ז"ל וקרבו מאד מאד, ודברו ממה שדברו וכו', ואחר כך ליה את רבנו ז"ל עד הדלת, אף שהיה חלוש מאד מאד, וכמעט שנגוע וכו', ושמח מאד מאד שרבנו ז"ל בא לבקרו, ואחר כמה ימים נפטר לחיי עולם הבא.

רבי מרדכי מנעסקיז זי"ע, היה תלמיד של הרבי רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע, ופעם נסע אל רבו, וכשהגיע אל איזה כפר סמוך לעיר יאמפיל ששם גר הרבי רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע, אהזו בלמוס של רעבון, ודרכו היה שאף פעם לא בקש מאחר אכל מרב בטחוננו בו יתברך, אם נתנו לו - אכל, ואם לא - אזי לא אכל, וכן היה דרכו תמיד. והנה הגיע לפקר והרגיש בלמוס של רעבון, אזי נכנס אל בית עשיר אחד והוא לא אמר כלום כדרך רבו, ויהי כראות אותו האיש העשיר התחיל לצעק ולצרח עליו צא מכאן שנורר וכו' [מקבץ נדבות]. פה בבית אין מקום למקבצי נדבות, ותפס אותו וזרקו החוצה, ומרב חלישות הדעת, וכן שאהזו בלמוס ונסע הלאה עד כשהגיע אל ביתו של רבו הרבי רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע, אז נפל חלשות מרב חלשה ורעבון, ובקשי עוררו אותו ונתנו לו לאכל, וחזר אל עצמו, והוא לא ספר כלל מה שקרה לו.

ויהי ממחרת אמר לו רבו הרבי רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע: "בוא עמי, יש לי סעודת ארוסין תנאים בכפר", והלך עם רבו ונסעו

יחד. וכשהגיעו, ראה שזה הבית שמשם זרקו אותו, והנה הוא רואה את העשיר שהוא זרקו, וכמוכּן שהעשיר לא הכירו כלל, והנה לכבוד הארוסין הביאו מגש גדול עם כוסות תה חם מאד, וכן כל מיני מזונות, והמשרת הזליק, ונפל כל המגש ונשבר הכל, וממילא לא היה ראוי לאכל המזונות, שהיה מלא עם זכוכיות וכו', ואמר העשיר: "אין דבר, עכשו מתבשל מאכל של בשר, ועוד מעט יגמר ויהיה מה לאכל". וחסו, ובתוך כך בא השוחט בריצה ואמר להרבי רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע שלדעתו יש שאלה על הבשר, ענה הרב הקדוש רבי מיכל זי"ע: "הלא יש כאן עמנו הרב מנעסקיז, צריכים לשאל אותו מה הדין". ושאלו אותו, קם הרבי רבי מרדכי מנעסקיז זי"ע, והתחיל לצעק: "הבשר הוא טרפה וכל הבית הוא טרפה! בבית שזורקים החוצה אדם עני ורעב, כל הבית טרפה! רוצו מהר החוצה!", וכלם רצו החוצה, ואיך שכלם יצאו יצאה אש ושרפה את כל הבית לגמרי עד היסוד.

רואים מכל זה את גדל הענש של מי שזורק עני החוצה ואינו נותן לו לאכל, הרי שלף לפניך מעלת מצות הכנסת אורחים.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקכח.

אשתי לא רוצה שאסע לאומן כי היא חוששת מהתגובות של אחיותיה. מה אני אמור לעשות?

שאלה:

מאת שמעון יעקב: לכבוד מורי ורבי שליט"א.

לקרות שאני מכבד את אשתי כל השנה ואיני מחסיר מפנה כלום, בכל שנה היא מונעת מפני לנסע לציון רבנו ז"ל לראש השנה, והכל מפני שהיא מתביישת מה יאמרו האחיות שלה

והבעלים שלחן שהם מתנגדים לברסלב. מה אני אמור לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו כ"ו אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל שמעון יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח לומר לך, הפעם אני יוצא מגדרי ואומר לך בפרוש שתסע ואל תשאל את אשתך, הרי אתה לא מחסר ממנה שום דבר וכו', ועוד מכבד אותה כל השנה, ובשביל האחיות שלך היא תותר על בעלה המסור אליה כל כך וכו'? בשום פנים ואפן אסור לך להכנע, אתה לא התחנת עם אחיותיה, ואין דבר כזה שהאחיות שלך יתערבו בחיי נשואיכם וכו', ולכן, לדעתי, אל תשאל שאלות, קנה כרטיס ותסע, והכל יסתדר על הצד היותר טוב.

כשתחזור מאומן היא תהיה ברגז ובכעס עליך וכו', אבל אתה אל תענה לה, וכך יעבר שבוע והכל יסתדר, ולכן אל תפחד כלל, והקדוש ברוך הוא ישמר אותך מכל רע.

מוהרנ"ת ז"ל התבטא פעם: "נס שאחר ראש השנה בא יום הכפורים שאז ההכרח להתפיס", כי בדרך כלל הנשים מונעות מלנסע אל ציון רבנו ז"ל, ונעשית מחלקת קדם ראש השנה, אבל כשכא יום הכפורים - מתפיסים אחד עם השני.

הקדוש ברוך הוא יעזר שימתקו כל הדינים ממך, ותבטל כל ההתנגדות על הנסיעה הקדושה להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה באומן, אשר אמר מוהרנ"ת ז"ל שכל מי שיהיה בראש השנה אצל רבנו ז"ל יש לו חלק בגאולה העתידה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקכט.

**בְּדֶרֶךְ לְאוֹמֵן אֲבֹדָה לִי הַמְזוּדָה עִם כָּל הַבְּגָדִים וְהַצִּיּוֹד
הָאִישִׁי, וַיֵּשׁ לִי חֲלִישוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָה**

שאלה:

סאת נחמן: לצדיק שלום. נסעתי כשבוע לפני ראש השנה לאומן, וכשהגעתי לשדה התעופה בק"ב ראיתי שהמזודה שלי שמכילה את כל הבגדים והציוד האישי - לא הגיעה. חכיתי וחקיתי, נסיתי לשאל נציגים בשדה התעופה, אף אף אחד לא הצליח לעזור לי. יש לי חלישות הדעת גדולה, ואני לא יודע איך אעבר את החג באומן בלי שום דבר. אשמח לדברי חזק מהצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר האזינו כ"ז אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל נחמן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קפ"ח) כל האבודות הם אצל הצדיק, ולכן צריכים דיקא לבוא אל הצדיק כדי שיחזיר לו אבדתו, וזה טובב הן על אבדה גשמית והן על אבדה רוחנית, הכל נמצא אצל הצדיק, ולכן אפה צריך לבקש את רבנו ז"ל שיחזיר לך אבדתך, ואם נעלם או אבד לאדם דבר גשמי, זה סימן שאבדה לו אבדה רוחנית, כי אפה צריך לדעת אשר אין שום מקרה וטבע או מזל כלל, ואם אבדה לך איזו אבדה גשמית וכו', זה כדי לעורר אותך שעדין אבד לך הרבה ברוחניות, כי על ידי כל פגם וחטא וכו', אובדים חלקי הנשמה שהיא חלק אלוק המלבש בגוף הגשמי וכו', וצריכים לחפש אחר אבדתו אצל הצדיק והוא יכניס בך התעוררות כזו עד שתתעורר ותתחיל לבקש את השם יתברך, ותחזר ותתגלה האלקות שבתוך גופך הגשמי, ויתגלה אליך מלך הכבוד בעצמו, כי

בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלֻעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר
הוּא, וְדוּמָם צוּמַח חַי מְדַבֵּר זֶה לְבוֹשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְלִכֵּן אִם אָבֵד לְאָדָם אֵיזֶה דְּבַר גִּשְׁמִי, בְּנֻדְאֵי זֶה מְרִמֵּז עַל דְּבַר רוּחַנִי
שְׂאָבֵד מִמֶּנּוּ, וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י"ד) כְּשֶׁנִּתְקַן
בְּרוּחַנִיּוֹת נִתְתַקַּן בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְלִכֵּן אִם תִּחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְתִמְצָא
אֶת הַרוּחַנִיּוֹת שְׁלֶךְ, מִמִּילָא תִמְצָא כְּבָר אֶת הַגִּשְׁמִיּוֹת שְׂאָבֵדְתָּ.

הַעֲקָר לֹא לְהַפְנִס בְּלַחֲץ כָּלֵל, כִּי מֵה שֶׁשִּׁיף אֵלֶיךָ לֹא יִקְחוּ מִמֶּךָ,
וּמֵה שְׁלֵא שִׁיף אֵלֶיךָ מֵאִיזֶה סִבָּה שָׂרֵק לֹא תִהְיֶה וְכוּ', מִמִּילָא לֹא יִגִּיעַ
אֵלֶיךָ, וְלִכֵּן לְמָה לֶךְ לְהֵיּוֹת שְׁבוּר? כְּתוּב בְּזִהַר (תְּקוּנֵי זֵהַר, תְּקוּנָה כ"ו) דְּאֵית
מֵאֵן דְּאִתְפָּרַע בְּמִמוּנִיָּה, וְאֵית מֵאֵן דְּאִתְפָּרַע בְּנַפְשֵׁיהּ וְכוּ'; וְלִכֵּן עֲדִיף
שִׁיחֶיָּה נִזְק בְּמִמוּן וְלֹא נִזְק בְּגוּף אוֹ בְּנַפֶּשׁ חַס וְשְׁלוֹם.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִחְזִיר לֶךְ אֶת אֲבֻדְתְּךָ.

הַמֵּאֲחֵל לֶךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקל.

**אֵיךְ זֶה שָׂרְבָם שֶׁל גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל מֵהַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים לֹא
הִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם סֶפֶר כְּלִשְׁהוּ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַפְאֵל: בְּרַכַּת שְׁלוֹם וְחֲתִימָה טוֹבָה לְרַב שְׁלִיט"א.
אֲנִי מֵתַעַנֵּין מְאֹד בְּשׁוֹשְׁלוֹת שֶׁל גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת וּבִפְרָט
בְּשׁוֹשְׁלוֹת הַחֲסִידוֹת, וְאֲנִי מְאֹד אוֹהֵב לְקַרֵּא סְפָרוֹים עַל גְּדוּלֵי
יִשְׂרָאֵל. וּפְלֵא גְדוֹל הוּא בְּעֵינֵי אֵיךְ שִׁזָּה שָׂרַב רַבָּם שֶׁל גְּדוּלֵי
יִשְׂרָאֵל שֶׁחִיו הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים לֹא הִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם סֶפֶר
כְּלִשְׁהוּ.

הָאִם הַסִּבָּה הִיא שֶׁהֵם לֹא כָּתְבוּ סְפָרִים, אוֹ שֶׁמֵּא הֵם כָּתְבוּ
וְהַסְפָּרִים אָבְדוּ בְּתַלְאוֹת הַגְּלוּת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר האזינו כ"ח אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל רפאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה רבנו ז"ל מגלה נוראות נפלאות (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ל"ב) הטעם שנעלם ונסתר הספרים של התנאים והאמוראים וגדולי מבחרי הצדיקים שבכל דור, מפני שעשו קל וחסר - שמי שנכתב בקדושה אמר הקדוש ברוך הוא ימחה על המים (שבת קט"ז), על אחת כמה וכמה ספרי מינים ואפיקורסים שמפרידים בין נשמות ישראל לבין אביהם שבשמים, בודאי צריכים להמחות וכו', ולכן הם מעלימים את ספריהם שזה לעמת זה יהיו נעלמים כל הספרים של הזדים והמינים והאפיקורסים של כל הדורות, כי אם היה נשאר מהם אפלו שריד ופליט לא היה לנו קיום כלל, כי ירבעם בן נבט שהטעה את עם ישראל, לא היה רק עם שני עגלי זהב, אלא היה בזה חכמות האפיקורסות נורא מאד להטעות בני אדם, וכן בכל דור ודור קמים זדים מינים ואפיקורסים שמדברים כלפי מעלה, ואם היה נשאר זכר מטמאתם וכו', לא היו יכולים להחזיק מעמד, וכמו שאנו רואים גם בדורות אלו אשר כל הכח והשליטה שיש למינים ולאפיקורסים על עם ישראל, זה רק כלי התקשרת שעושים יומם ולילה שטיפת מח להמון העם, וכך עוקרים אותם ממנו יתברך.

והנה בענין הדפסת ספרים בחיים חיותם של הצדיקים, היו בזה חלוקי דעות גדולים מאד, רב הצדיקים לא רצו להדפיס את ספריהם בחייהם, כי לא רצו שבני אדם ידעו מהם, כי באמת רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קע"ג) שבתוך הכתב ופנימיות הכתב יש שם נשמת הצדיק ויכולים לראות גדלתו, ולכן לא רצו שבחיים חיותם ידעו ויחקרו אחריהם וכו', הם הבינו שיותר טוב להיות נעלמים מעין כל, מה שאין כן אחר הסתלקותם, כן רצו שידפיסו את דברייהם כמו ששאל הרב הקדוש רבי שלמה לוצקר זי"ע את רבו המגיד הגדול

ממזריטש זי"ע למה האיץ וזרז אותו שיכתב תורתו נכי היה תלמידו המבוקש וכתב את תורתו, וענה לו רבו: וכי אינך יודע מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות צ"ו:) על הפסוק (תהלים ס"א ה') "אגורה באהלה עלומים" - וכי אפשר לגור בשני עולמות? אלא בשעה שאומרים תורה בשמו, אזי הוא גר בשני עולמות.

וכן הרבה צדיקים לא רצו שידיפסו את ספריהם בחיים חיותם, כי רב בני אדם לא יכולים להאמין שיש ילוד אשה שזכה לגלויים כאלו כמו שהם גלו, כי גדולי מבחרי הצדיקים היו עוד בחייהם דבוקים בו יתברך בדבקות אמת, בטלים ומבטלים באין סוף ברוך הוא, ונתגלו להם גלויים כאלו שאין שכל האדם יכול להשיג את זה, ולכן על פי רב אנשים מגשמים ומזהמים בפגם הברית וכו', היו אומרים על ספרים כאלו שהם דמיונות... (כי הם היו בדמיונות מחמת עיונותיהם המרבים בפגם הברית ועל כן דברו על ספרי הצדיקים וכו').

על כל פנים, כל זמן שאדם חי לא יכולים להאמין שיש צדיק בזה העולם שכבר זכה למה שזכה, ומה שרשום בכתב וכו', וכן היה עם הספר הקדוש 'ראשית חכמה', שאחר הסתלקותו היתה אשתו רוצה לקבל הסכמה על הספר, ולא רצו החכמים לתן, כי אמרו אין ביד בשר ודם לקיים מה שכתוב כאן, עד שנתגלה להם "קיים זה מה שכתוב בזה".

יודוע שהחיד"א מאד מאד החזיק שכן ידפסו החכמים בחייהם את ספריהם, כי ראה המון כתבי יד שאחר הסתלקות החכמים שרפו את ספריהם שהיו בכתב יד, ודלי העם ונשים השתמשו עם הכתבי יד לשרף ולהבהב את תרנגוליהם, כי לא ידעו להעריך ערך גדלת הכתב יד, ולכן החזיק החיד"א שכן ידפסו את הכתב יד בעודם בחיים חיותם, כי מי יודע מה שיהיה אחר כה, ולא לחשש כלל על מה שמדברים.

כי באמת ימינו כצ'ל עובר (קהלת א', ד') "דור הולך ודור בא", וקם דור חדש והספרים יהיו להם למחיה ולהצלת נפשות להצילם מרדת שחת, וכן להצילם מכופרים ואפיקורסים וכו', ולסתם את פיהם הטמא, ולכן אשרי מי שכן מדפיס את ספריו בחיים חיותו, ויקים (תהלים קי"ט, מ"ו) "ואדברה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש".

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקלא.

**אני רוצה לחזר בתשובה אמתית ולהתקרב להשם
יתברך. אנא הדרך אותי בדרך הנכונה**

שאלה:

מאת מוטי: לכבוד הרב היקר השם יברך אותך בכל טוב. לפני כמה חודשים התחלתי להתקרב לחסידות ברסלב וללמוד את כתביו של רבנו הקדוש. נכנסה בי תשוקה גדולה לחזר בתשובה אמתית ולהתקרב להשם יתברך. אבל אני לא יודע איך לעשות את זה, כלומר איך להשתנות באמת מבפנים. אשמח מאד שתדריך אותי בדרך הנכונה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר האזינו כ"ח אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל מוטי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש מאמר החכם "אין לך דבר העומד נגד הרצון", אם אדם רוצה באמת להשתנות, אזי יכול להשתנות ברגע אחד, כי הכל תלוי ברצון האדם, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נ"א) העקר הוא הרצון, והרבו רבנו ז"ל ומהר"נ"ת ז"ל לדבר ממעלת הרצון - אם

אדם מחליט שזהו זה, ורוצה להשתנות באמת מהקצה אל הקצה, אזי בקלות הוא יכול להראות את זה, אבל הרצון צריך שיהיה רצון אמתי, כמו שאמר רבנו ז"ל (חיי מוה"ר, סימן קמ"ט) "וילסטו אבער וועלין", הינו אם יש לך רצון אבל צריך להיות עם רצון אמתי, כי אין לך דבר העומד כנגד הרצון החזק, והבחירה בידי האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ק"י) אם אדם רוצה - עושה, ואם לא רוצה - אינו עושה, וזו ידיעה חזקה, כי רב בני אדם חושבים שאין להם בחירה, וממילא מאבדים את הרצון לגמרי ונופלים ביאוש ובדפאון וכו', ונדמה להם שאין להם כבר שום תקוה ותוחלת וכו'.

ובאמת זוהי טעות חמורה, כי אם אדם מקבל על עצמו להשתנות - תוך שניה הוא משתנה, וכך כתוב בזהר (חיי שרה קכ"ט) לגבי תשובה בשעתא חדא וברגעא חדא, אדם יכול להשתנות ולחזור בתשובה שלמה, וכבר הוא אדם אחר לגמרי, וזה סוד ההתקרבות אל רבנו ז"ל, שהוא בעצמו למד אותנו לעשות בכל פעם התחלה חדשה, ואמר על עצמו לא מבעיא שכל דבור חדש אצלו, אלא אפלו כל נשימה אצלו חדשה, והוא מתחדש בכל פעם, כי העקר היה אצל רבנו ז"ל התחדשות - לא להיות כמו שהיה עד עכשו, אלא בכל פעם לעשות התחלה חדשה, וכך זוכים לחזר באמת בתשובה.

"אני כבר לא זה שהייתי עד עכשו", אשרי מי שמכניס את הלמוד העמק הזה בתוך לבו ודעתו, ואז הוא בעל תשובה אמתי, הן בשמירת העינים, הן בשמירה מכעס, הן בשמירת הדבור, אם מקבל על עצמו - זהו זה, אני כבר אדם אחר, אזי נעשה אדם אחר.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקלב.

**מזה זמן רב אני מצפה לקבל קדום לתפקיד משמעותי,
אך הקדום נדחה בכל פעם מסבות שונות**

שאלה:

מאת חיים: לכבוד הרב הגאון מורם מעם רבי אליעזר שלמה
שיק שליט"א.

אחרי ברכת שלום ברצוני לשאל שאלה: כבר שנים רבות אני
עוסק בצרכי צבור, ואני מצפה זמן רב לקבל קדום לתפקיד
משמעותי, אך הקדום נדחה בכל פעם מסבות שונות. אולי
הסבה לכך היא משום שיש אנשים שלא אוהבים אותי, ויתכן
שהם מנסים לעכב את הקדום שלי בדרכים שונות מאחורי
גבי. מדוע יש לי מחסום ואינני מתקדם? בברכת חתימה
טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר האיזניו כ"ח אלול ה'תשע"ג

שלום וברכה אל חיים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לה, כי לאיש צבורי יש אחריות מאד גדולה, כי כמו שנפסק
בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תקפ"א, סעיף א') אם בעל תפלה שליח צבור
יש לו שונא אחד ומכון לא להוציאו - אזי אף אחד לא יוצא, כמו
כן איש צבור צריך לדעת שיש עליו משימה מאד קדושה לדאג לכל
הצבור שהוא מיצג בלי שום הבדלים של עדות וכו', או דעות וכו',
או שיטות וכו', הוא צריך לעזור לכלם, והוא צריך לדאג לטובת כלם,
לכל העיר שהוא מיצג, ואז כלם יאהבו אותו, ואפלו המתנגדים הכי
חריפים שלו לבסוף יכנעו לפניו, כי הוא צריך לעשות טובות לכלם
אפלו לשונאיו ומתנגדיו, ובזה בעצמו הוא מכניע אותם, כמו שאמר
רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רע"ז) כשיש מחלוקת על האדם, אין

לְעַמֵּד עֲצָמוּ כַּנְגֵד הַשׁוֹנְאִים לומר כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה לִי בֵּן אֲעֲשֶׂה לוֹ כַּנְגֵדוֹ, כִּי זֶה גֹרֵם שֶׁהַשׁוֹנֵא יָבוֹא לְמִבְקָשׁוֹ לְרֹאוֹת בּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם מֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה לְרֹאוֹת בּוֹ, וְאִזּוֹ זֶה נִדְמָה כְּמוֹ מִי שֶׁחֹפֵר בּוֹר לְהִכְנִיס בְּתוֹךְ בֵּיתָךְ וְאִתָּה רַק שׁוֹפֵךְ שָׁם עֶפְרָךְ וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה אִף פַּעַם לֹא יָבוֹא לְיַדִּי מִבְקָשׁוֹ, אֲדַרְבֵּה, כְּכֹל שֶׁיִּחְתֵּר תִּשְׁפֹּךְ יוֹתֵר עֶפְרָךְ, אִזִּי הוּא לֹא יִכּוֹל לְהִגִּיעַ אֶל מִבְקָשׁוֹ, עֵינֵי שָׁם.

כְּמוֹ כֵּן אִישׁ צָבוּר - רֹאשׁ הָעִיר אוֹ רֹאשׁ מוֹעֵצָה אוֹ רֹאשׁ הַקְּהָל, צָרִיךְ תְּמִיד לְדַאֵג לְטוֹבַת כָּלָם, וְאִזּוֹ כָּלָם יֵאָהֲבוּ אוֹתוֹ, וְאִף אֶחָד לֹא יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוֹם רַע כָּלָל, אֲפֹלוּ שִׁירְצָה וְכוּ', אֲבָל לֹא יִצְלִיחַ, וְכִבֵּר אָמַר הַרְבֵּי רַבֵּי יוֹסֵף יִצְחָק מְלוֹבוּוֹיטְשׁ זי"ע "פֶּאָר אַ קוֹשׁ גִּיט מֵעַן נִישׁט קֵיין פֶּאָטשׁ" [עַל נְשִׁיקָה אִף פַּעַם לֹא תִקְבַּל סְטִירָה], הִינּוּ אֶחָד שֶׁעוֹזֵר לְהַזְוִילַת תְּמִידָה, לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוֹם דְּבַר מֵאַחֵר שֶׁהוּא טוֹב לְכָלָם.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימֵן כ"ט) טוֹב הַכֹּל חִפְצִים לְשִׂמְעָה, כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְשִׂמְעָה מִחֲמַמָּה, כָּל אֶחָד רוֹצֵה שִׁיְקַרְבוּ אוֹתוֹ, כְּמוֹ כֵּן אִישׁ צָבוּר צָרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה לוֹ תְּמִיד מְלָה טוֹבָה לְכָל אֶחָד, וְכֵן שִׁיעֲזֹר לְכָל אֶחָד, וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי בְּרִכּוֹת, פֶּרֶק ה', הֵלָכָה א') הָעוֹשֶׂה בְּצַרְכֵי צָבוּר - כְּעוֹסֵק בְּתוֹרָה, כִּי מֵאַחֵר שֶׁהוּא עוֹזֵר לְכָלָם, זֶה בְּעֲצָמוֹ הַתּוֹרָה - לְמַצָּא אֶת הָאֲלֻקוֹת שִׁישׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּלְגַלוֹת אֶת נִקְדַּת פְּנִימִיּוּתוֹ.

אֲבָל צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שְׁלֵאִישׁ צָבוּר תְּמִיד יִהְיוּ מִתְּנַגְּדִים וְשׁוֹנְאִים וְכוּ', פְּשׁוּט מִחֲמַת קִנְאָה וְכוּ', וְלִכֵּן אֲסוּר לוֹ לְהִתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֲדַרְבֵּה אִישׁ צָבוּר צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁתְּהִיָּה עֲלָיו בְּקִרְתָּ חֲרִיפָה וְחִזְקָה וְכוּ', אֲבָל אֵין לוֹ לְהִתְפַּעֵל מִזֶּה כָּלָל, רַק שִׁימְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ לַעֲשׂוֹת רַק טוֹבוֹת, וְאֲפֹלוּ שִׁישְׁלָמוּ לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, יִמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת רַק טוֹב, וְאִזּוֹ לֹא יוֹכֵלוּ בְּשׁוֹם פְּנִים לְהִזִּיק לוֹ, וְלִכְסוֹף שָׂמוּ הַטוֹב יֵצֵא לְפָנָיו וְשׁוֹנְאָיו יִתְהַפְּכוּ לְהִיּוֹת הַחֲבֵרִים הֵכִי טוֹבִים שְׁלוֹ, וְעוֹד יַעֲזְרוּ לוֹ.

אבל כלל זה צריך כל אחד לזכר, ובפרט איש צבור - שאין לאדם חברים, אין דבר כזה שיחשב שיש לו איזה חבר טוב, אין דבר כזה לצערנו הרב, אדרבה, החבר הכי טוב שלך מחכה לך בפנה לתפס אותך, ולכן אל תאמין לאף אחד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (דרך ארץ רבה, פרק ה') כבדהו וחשדהו, כי רק הצדיק האמת שכבר לא נמצא בזה העולם והוא יותר למעלה מאשר למטה, הוא רוצה רק טובתך הנצחית.

אשרי מי שמרגיל עצמו לעשות רק טוב לזולת, ודואג שיהיה לכלם טוב, וזה הלמוד של רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפ"ב) לחפש ולבקש ולמצא נקדה טובה לכל אחד ואחד, מלבד מסית ומדיח שעליו אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מריבה, סימן פ"ח) אסור ללמד זכות על המסית; ומסית זה אחד שמדבר פתוח נגד הקדוש ברוך הוא רחמנא ליצלן, ונגד כל הקדוש לעם ישראל, ממנו צריכים לשמר מאד מאד, כי אלו המינים והאפיקורסים הזדים המשחתים הם מאד מאד מסכנים לצבור, כי בקלות יכולים להוריד את המון העם מהדת ולרחקם מהתורה הקדושה, ומקיום מצוות מעשיות, מהם ומהמונם צריך איש צבור לשמר מאד מאד.

אדרבה, איש צבור צריך לחזק את בדקי היהדות - לעזור לישיבות ולבתי ספר, ליכוללים ולבתי כנסיות, לבתי מדרשות ולמקואות, ואז יהיה הקדוש ברוך הוא בעזרו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ב' תתקלג.

אָנִי מְכַהֵן כְּמִשְׁגִּיחַ בְּיִשְׁבֵּיהָ, וּמְדִי פֶעַם אָנִי אוֹמֵר לִפְנֵי הַבְּחוּרִים שִׂיחַת מוֹסֵר. עַל מַה הִכִּי חָשׁוּב לְדַבֵּר אִתָּם?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מְרַדְכִי: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. אָנִי מְכַהֵן כְּמִשְׁגִּיחַ בְּיִשְׁבֵּיהָ, וּמְדִי פֶעַם אָנִי צְרִיף לּוֹמֵר לִפְנֵי הַבְּחוּרִים שִׂיחַת מוֹסֵר. עַל אֵיזָה נְקֻדוֹת הִכִּי חָשׁוּב לְדַבֵּר עִם בְּחוּרֵי הַיִּשְׁבֵּיהָ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי ה' תְּשַׁרְי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְרַדְכִי גֵרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שְׁצָרִיכִים לְהַכְנִיס בְּתַלְמִידִים זֶה מֵדַת הַשְּׂמִחָה, כִּי כְּשֵׁי שְׂמִחָה אֲזִי יֵשׁ בְּכֶתֶה אֲוִירָה שֶׁל רְגִיעָה, וְאֶסוּר לְהַכְנִיס אִימָה יִתְרָה בְּתַלְמִידִים, וּבְכַפֵּרֶט בְּדוֹר הַזֶּה שֶׁהָעֶרֶב רַב אוֹרְכִים עַל כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה לְהוֹצִיא אוֹתָהּ מֵהִיָּדוּת (הִיָּה לֹא תִהְיֶה) וְלִהְרַחֲקָהּ מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְלַכֵּת עִם כָּל תַּלְמִיד רַק בְּדֶרֶךְ אֲהָבָה, וְלִהְדַּדִּיר בּוֹ שְׂמִחָה עֲצוּמָה, וּלְדַבֵּר אִתּוֹ הַרְבֵּה מִקִּיּוֹם מִצְוֹת מְעֻשְׂוֹת בְּשְׂמִחָה עֲצוּמָה, שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִחָה, סִימָן א') כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשְׂמִחָה בִּידוּעַ שְׁלִבּוֹ שְׁלֹם עִם אֱלֹקָיו, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׂרוּיָה רַק הַשְּׂמִחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א', ט"ז) "עֲזוּ וְחַדְדוּהָ בְּמִקּוּמוֹ".

הַדְּבָר הַשְּׁנִי שְׁצָרִיכִים לְהַחְדִּיר בְּתַלְמִידִים - הַלְכָה לְמַעֲשֵׂהָ, שְׁעַל זֶה הַקֶּפִּיד רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר מֵהַכָּל, וְאָמַר (שִׂיחוֹת הַר"ן, סִימָן כ"ט) שְׁכָל בַּר יִשְׂרָאֵל מִחֵיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַלְכָה, לְדַעַת אֶת הַדְּרָךְ יִלְכוּ בָּהּ, וְאָמַר הַחֶכֶם מְכָל אָדָם (מִשְׁלֵי כ"ב, ו') "חֲנֹךְ לְנַעַר עַל פִּי דַרְכוֹ גַם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר מִמֶּנָּה", וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן י"ב)

כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֻמָּתוֹ, יוֹכֵל לִפְלֵל בְּטַעוֹתַיִם וּמְכַשׁוּלוֹת רַבִּים, וְלִבּוֹא לְיַדֵי רַעוֹת גְּדוּלוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם. וַיֵּשׁ שֶׁקְּלָקְלוֹ הִרְבֵּה, כְּגוֹן הַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד הַמְּפָרְסְמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהִפְלִי הִיָּה עַל יְדֵי חֻמָּתָם וְשִׁכְלָם. וְעַקֵּר הַיְהִדוּת הוּא רַק לִילֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, בְּלִי שׁוֹם חֻמּוֹת, וְלִהְסַתְּפֵל בְּכָל דְּבַר שֶׁעוֹשֶׂה, שִׁיְהִיָּה שֶׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹא, וְאִם לֹא, וְאִם לֹא יִפְשֵׁל לְעוֹלָם.

וְאִיךְ יוֹדְעִים מַה הוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? אֲלֵא מוֹבָא בְּזֵהר (אַחֲרֵי מוֹת ע"ג). קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיָּתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא. וְלִכְּנֵן בְּכָל דְּבַר צְרִיכִים לְרֵאוּת שִׁיְהִיָּה עַל פִּי הַהִלְכָה, שְׂזֵה בְּעֲצָמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הִלְכִיָּה רְאִשֵׁי תְבוֹת (תְּהִלִּים צ"ח ד') הִרְיַעוּ לְהַוְיָה כֹּל הָאָרֶץ, כִּי כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד הִלְכָה, מִתְגַּלֶּה לוֹ שֶׁכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה - דּוֹמֵם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר, הֵם לְבוֹשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי יֵשׁ בְּכָל פְּרָט וּפְרָט הִלְכוֹת, וְלִכְּנֵן לֹא בַחֲנָם שְׂאֲמָרוּ חֻמְיֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַגְלָה כח:) כָּל הַשׁוֹנָה הִלְכוֹת - מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר (חֻבְקוֹק ג', ו') "הִלִּיכוֹת עוֹלָם לוֹ", אֵל תִּקְרִי הִלִּיכוֹת אֲלֵא הִלְכוֹת.

הַדְּבַר הַשְּׁלִישִׁי - צְרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידִים אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוֹם חֻמּוֹת וְהַשְּׁפָלוּת כָּלֵל, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס"ד) שִׁישׁ קְשִׁיּוֹת שְׂבָאִים מִחֻלָּל הַפְּנוּי שִׁשָּׁם אֵין שׁוֹם תְּרוּץ כָּלֵל, וְאָמַר מוֹהֲרָנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי הִלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הִלְכָה ג', אוֹת ל"ו) שֶׁרַבְּנוּ ז"ל בְּגִדְלַ עֲמָקוֹת חֻמָּתוֹ הָעוֹלָה עַל הַכֹּל, אֵינוּ מֵיִשֵּׁב שׁוֹם קְשִׁיא, רַק בְּגִדְלַ חֻמָּתוֹ גְּלָה לָנוּ תוֹרוֹת נִפְלְאוֹת עֲמָקוֹת וְרַחְבּוֹת וְכוּ', וְגִלְגָה לָנוּ בְּהֵם גְּלוּיִים נִפְלְאִים, וְהִסְבִּיר לָנוּ עַל יָדָם שֶׁקְשִׁיּוֹת כָּאלוֹ אֵי אֶפְשָׁר לִישֵׁב בְּשׁוֹם אֶפֶן שְׂבַעְעוֹלָם, רַק לְסַמְךָ עַל אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַכְּנִיס בְּנוּ דַעַת לְהַבִּין שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִישֵׁב אֵלוֹ הַקְשִׁיּוֹת כָּלֵל, כִּי הוּא בְּגִדְלַ עֲצָם הַשְּׂגָתוֹ גְּלָה לָנוּ מֵאֵין וּמֵהִיכֵן נִמְשָׁכִין אֵלוֹ הַקְשִׁיּוֹת, שֶׁנִּמְשָׁכִין מִמָּקוֹם גְּבוּהָ כְּזֵה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִישֵׁב בְּזֵה הָעוֹלָם בְּזֵה הַגּוּף בְּשׁוֹם אֶפֶן שְׂבַעְעוֹלָם וְכוּ', וְאִם בַּעַל

שכל אמת אתה, תראה ותבין ותשכיל מן מוצא דבר מה מאד עמקו מחשבותיו והשגותיו האמתיות של רבנו ז"ל, שהוא השיג האמת שאי אפשר לישב אלו הקשיות כלל, רק בחכמתו העמקה והשגתו העצומה גלה לנו בדרך שכל נפלא ונורא מאד שאי אפשר לנו לישב כלל לבל נהרס לעלות אל השם לרצות לחקר בזה חס ושלוש, כי אי אפשר לישבם כלל, רק לסמך על אמונה לבד שהוא יסוד הכל. אבל כל מי שרוצה לישב איזה קשיא מאלו הקשיות של המחקרים אפלו כשרוצה לישבם על פי דרכי הקבלה, אינו עולה בידו שום תרוץ כלל. ואזי יכול לגרם מכשול יותר חס ושלוש להמעין שירצה שיתישב אצלו הדבר. ובאמת עדין אינו מישב כלל ובקל יכולין לסתר התרוץ והדרא קשיא לדוכתה ביתר עז, על כן אין צריכין להתחיל לישב קשיות כאלו, כי גבהו מדעתנו, וכמו שכתוב (ושעיה נ"ה) "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי פי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם"; ולכן אצל רבנו ז"ל היה העקר אמונה פשוטה בו יתברך, בלי שום חכמות והשכלות כלל, ומי שהולך בדרך אמונה חי חיים טובים ונעימים, ואף פעם לא כדאי להכנס בשום קשיות וספקות שזה רק מבלבל את האדם לגמרי, עד שיוצאים מהדת רחמנא ליצלן על ידי זה.

הדבר הרביעי - להכניס בהם את סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, שאמר (שיחות הר"ן, סימן ע"ו): בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולכלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולכלי לכלבלב דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יכלבלב דעתו בתחלת למודו שירצה להבין

תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו
 בהלמוד ויאמר כסדר בזריות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף - יבין
 אחר כן. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמוד על
 פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו
 חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט) לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא
 ידע מה קאמר, שנאמר (תהלים קי"ט, כ) "גרסה נפשי לתאבה", כי על
 ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה
 יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם ולחזור להתחיל
 ולגמרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי
 כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על
 דבריהם, ובאפן כזה יכולים ללמד הרבה תנ"ך, ששה סדרי משנה,
 בבלי ירושלמי תוספתא, רמב"ם טור ושלחן ערוך וכו' וכו', וזה
 מכניס חשק לתלמידים ללמוד.

הדבר החמישי - שאף פעם לא יתערכו בשום פוליטיקה של
 שקר, הכל הבל ורעות רוח, וחבל מאד מאד שבחורים יתערכו במה
 שקורה בעולם, כי אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח.) מיום שחרב
 בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות
 של הלכה בלבד; וזה דבר הכרחי מאד מאד בדור הזה להרחיק את
 הנער מכל מיני עסקי פוליטיקה ומפלגות וכו', שרק גורמים פרודים
 בין נשמות ישראל, כי זה נקרא 'מפלגה' על שם פלג פלג שמפלגים
 את העם על ידי זה וכו' וכו', ולמה צריכים בחורים צעירים להתערב
 בדברים כאלו?

אשרי מי שמחדיר בתלמידים אמונה פשוטה בו יתברך וקיום
 מצוות מעשיות בתמימות ופשיטות גמורה, ולהיות רק בשמחה
 עצומה, ולתקן את המדות, אשר בשביל זה נתן לנו רבנו ז"ל מתנה
 את ספר המדות, ואמר שהספר הזה עשה אותו ליהודי, וכן להחדיר
 בהם התמדה בלמוד התורה הקדושה אשר אין ערף אליה.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקלד.

**מה עדיף: לקרא את 'התקון הכללי' או לקרא עשרה
מזמורי תהלים לפי הסדר?**

שאלה:

מאת אסף: שלום. מה עדיף: לקרא בכל יום את עשרת
המזמורים של 'התקון הכללי' או לקרא עשרה מזמורי תהלים
לפי הסדר ובכך לסיים את ספר תהלים פעמים בכל חודש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני ה' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל אמר (שיחות מוה"ר"ן, סימן קמ"א) על
התקון הכללי שגלה לעם ישראל, שזה תקון גמור לפגם הברית, וכמה
וכמה צדיקים גדולים שרצו לעמד על ענין זה ונתנו לעוול
תקון גמור, וקצתם לא ידעו כלל מהו ענין זה וכו', וקצתם התחילו
לידע קצת בענין תקון זה וכו', ונסתלקו לעולמם באמצע עסקם בזה
ולא גמרו וכו', ולי עזר השם יתברך שזכיתי לעמד על זה בשלמות.
וענין תקון זה על ידי אמירת העשרה קפיטל תהלים הוא דבר חדש
לגמרי חידוש נפלא, כי הוא תקון נפלא ונורא מאד מאד, ומי שיוכל
לילך למקוה ואחר כך יאמר בודאי מה טוב, אך אפלו אם הוא אנוס
שאי אפשר לטבל כגון שהוא חולה או שהוא בדרך, אף על פי כן אם
יאמר אשרי לו, כי הם תקון גדול ונורא מאד, ואם יאמר בכונה
כראוי בודאי מה טוב, אך גם האמירה בעצמה מסגל מאד.

ואמר רבנו ז"ל כי לא נודע זאת מיום בריאת העולם. מסתמא
הייתי רוצה לבטל את התאוה הזו לגמרי וכו', אך אי אפשר זאת לא
בגשמיות ולא ברוחניות. בגשמיות אי אפשר כי היה צריך לבטל

וּלְשָׁנוֹת הַטֵּבֵעַ שֶׁל כָּלִיּוֹת בְּנֵי הָאָדָם בְּתַמִּידוֹת, וְזֶה דָּבָר שְׂאֵי אֶפְשָׁר, כִּי אֶפְלוּ מִשֶּׁה רַבְּנּוּ וְכִיּוּצָא שֶׁבִטֵּל הַטֵּבֵעַ הִיָּה רַק לְפִי שְׁעָה וּבְדָבָר פְּרָטִי, כְּגוֹן קְרִיעֵת יָם סוּף, אוֹ בְקִיעֵת הַיַּרְדֵּן וְכִיּוּצָא, שֶׁהִיָּה רַק לְפִי שְׁעָה וְכוּ', אֲבָל לְבִטֵּל הַטֵּבֵעַ שֶׁל כָּלִיּוֹת בְּנֵי אָדָם, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכְרַח לְבִטֵּל וּלְשָׁנוֹת הַטֵּבֵעַ אֶצְלוֹ, וְגַם צָרִיף לְבִטֵּל וּלְשָׁנוֹת הַטֵּבֵעַ תַּמִּיד, וְזֶה דָּבָר שְׂאֵי אֶפְשָׁר וְכוּ'. וְגַם בְּרוּחָנִיּוֹת אֵי אֶפְשָׁר וְכוּ', אִךְ הַעֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים הָאֵלוּ הַנִּקְרָאִים תְּקוּנַת הַכְּלָלִי הֵם דָּבָר נִפְלָא וְיִקָּר וּמוֹעִיל מְאֹד.

גַּם יִחַד כֶּבֶר רַבְּנּוּ ז"ל שְׁנֵי עֲדִים עַל דָּבָר זֶה, וְאָמַר שֶׁגַּם כִּי יִמְלָאוּ יָמָיו, אֲזִי אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ מִי שְׁיָבוֹא עַל קְבֹרוֹ וְיֹאמַר שֵׁם אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, אֶפְלוּ אִם גָּדְלוּ וְעָצְמוּ עוֹנוֹתָיו וְחֻטְאָיו מְאֹד מְאֹד חָס וְשְׁלוֹם, אֲזִי אֶתְאַמֵּץ וְאֶשְׁתַּדֵּל לְאַרְךָ וְלִרְחֹב לְהוֹשִׁיעוֹ וּלְתַקְּנוֹ וְכוּ', וְאָמַר אֲנִי חֲזַק מְאֹד בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁלִי, אִךְ בְּזֶה אֲנִי חֲזַק בְּיוֹתֵר שְׂאֵלוֹ הַעֲשָׂרָה קְפִיטֵל מוֹעִילִים מְאֹד מְאֹד.

וְאֵלוֹ הֵן הַעֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ. וְיֹאמְרָם כְּסֹדֵר שֶׁהֵם כְּתוּבִים בְּתֵהִלִּים. וְאָמַר שֶׁהוּא תְּקוּנַת הַכְּלָלִי, כִּי כָל עֲבָרָה יֵשׁ לָהּ תְּקוּנַת מִיָּחָד, אֲבָל תְּקוּנַת הַזֶּה שֶׁהוּא תְּקוּנַת הַכְּלָלִי כְּלוּל כְּבֶר מְכַל הַתְּקוּנִים.

גַּם אָמַר וְהַזְהִיר רַבְּנּוּ ז"ל שֶׁעֲנִיָּן הַזֶּה שֶׁל אֵלוֹ עֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים שְׁנִקְרָאִים תְּקוּנַת הַכְּלָלִי, יֹאמְרוּ וְיִגְלוּ וְיִפְרָסְמוּ בְּפָנָי הַכֹּל.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל אִף עַל פִּי שֶׁהוּא דָּבָר קַל לומר עֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים, אִף עַל פִּי כֵן גַּם זֶה יִהְיֶה כְּבֹד מְאֹד לְקַיִם, וְכֵן נִתְקַיֵּם עִתָּהּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים שֶׁמִּחֲמַת רַבּוֹי הַמַּחְלֶקֶת רַב הַהֶמוֹן עִם רַחוּקִים מְאֹד לְקַיִם זֹאת, וְרַבְּנּוּ ז"ל הוֹדִיעַ כָּל זֹאת מִקֶּדֶם, וְאֶנְחֵנוּ עֲשִׂינוּ מֵה שֶׁמְטֵל עָלֵינוּ לְהוֹדִיעַ הַתְּקוּנַת לְכָל הַחֹפֵץ לְהִתְתַּקֵּן, וְכָל אֶחָד הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה, הַשּׁוֹמֵעַ יִשְׁמַע, וְהַחֹדֵל יִחְדַּל, וְאֶנְחֵנוּ אֶת נַפְשֵׁנוּ הַצְּלוּנוּ.

וְלִכֵּן אֶתָּה צָרִיף לְדַעַת שְׂאֵלוֹ שְׁנֵי דְבָרִים: אֶת הַתְּקוּנַת הַכְּלָלִי

צְרִיכִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי מְלַבֵּד שֶׁהוּא תְקוּן הַבְּרִית, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"ט) שְׁזֵה מְסַגֵּל גַּם לְפָרְנֶסָה בְּנֶקֶל, וְלוֹמַר תְּהִלִּים כְּסֻדְרָן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ע"ג) שֶׁתְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתִשְׁבּוּבָה, וְלָכֵן עָלֶיךָ לְדַעַת אֲשֶׁר הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים נִפְרָדִים, תְּקוּן הַכְּלָלִי צְרִיכִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וּבִפְרָט מִי שִׁיּוּדָע בְּנִפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ, עָלָיו לְאָמְרוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּיו, וְאִמִּירַת תְּהִלִּים כְּסֻדְרָן זֶה דְּבַר שְׁנֵי, וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (קִהְלַת ז', י"ח) "טוֹב אֲשֶׁר תִּאָּחַז בְּזֵה וְגַם מְזֵה אֶל תִּנַּח אֶת יָדְךָ כִּי יֵרָא אֱלֹקִים יֵצֵא אֶת כָּלָם".

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקלה.

הָאֵם סוֹפֵר סֵת"ם שֶׁנִּכְשַׁל בְּעִבְרָה חֲמוּרָה יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב?

שְׂאֵלָה:

מַאֲת בַּר: הָאֵם סוֹפֵר סֵת"ם שֶׁנִּכְשַׁל בְּעִבְרָה חֲמוּרָה וּמִיָּד לְאַחַר מִכֵּן עָשָׂה תִשְׁבּוּבָה יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב אוֹ שֶׁעָלָיו לְהַפְסִיק לְגַמְרֵי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי ה' תִּשְׁרִי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל בַּר נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צְרִיךְ שֶׁתִּדַע אֲשֶׁר עַל הַכֹּל מוֹעִילָה תִשְׁבּוּבָה, כִּי אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹעִיל עַל זֶה תִשְׁבּוּבָה, וְעַקֵּר הַתִּשְׁבּוּבָה זֶה וְדוּוֵי דְבָרִים, שִׁיְהִיָּה

רגיל תמיד להתודות להקדוש ברוך הוא, כמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה, הלכה א') כל מצות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו וגו' ויהתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר: אנא השם! חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובשתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח.

ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה כ', סימן י"ג) בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואמר חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו, בשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?", כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש ברוך הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

ולכן סופר שעבר עברה חמורה וחוזר בתשובה, ומתודה על חטאיו בכל יום ויום, בודאי מועילה לו תשובה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד) במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פהנא) גדול כחה של תשובה שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד והס"מ מאד מאד מפקד מבן אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש ברוך הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל

מה שעשה, הקדוש ברוך הוא כבר מקבֵּלו. ולכן אתה יכול להמשיך לכתב וכו', ובלבד שתשוב בכל יום אליו יתברך.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקלו.

**אני רוצה להפיץ את ספריכם באזור מגורי.
כיצד לעשות זאת?**

שאלה:

מאת נדב: שלום וברכה לכבוד הצדיק שליט"א, שנה טובה וחתימה טובה.

אני רוצה להפיץ בעזרת השם את ספרי 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב' וגם את הקונטרסים במקום מגורי - מעלה אדמים. אשמח אם תוכלו להדריך אותי כיצד לעשות זאת ולברך אותי שאצליח. תודה רבה על הזכות לשאל שאלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני ה' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל נדב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, אין דבר גדול מלהפיץ את ספרי רבנו ז"ל, וצריכים למסר את נפשו עבור זה, בפרט עכשו שיצאו לאור ספרי "שאלות ותשובות בחסידות ברסלב", שמדברים מכל הבעיות שרק יש לאדם וכו', ומתרצים את כל הקשיות והספקות שרק יש להם, ומגלים להם עצות נוראות ונפלאות איך להחזיק מעמד, אזי כדאי לעסק בהפצתם בין נשמות ישראל, ודע לך שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה שנקרא הפצה, להפיץ את ספריו הקדושים בין שכבות העם, כי בפרוש גלה לנו

(לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן י"ד) שֶׁעַל יְדֵי שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי אָדָם לַעֲבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מַעֲלִים אֶת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְשָׂרְשׁוֹ. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכַא מְצִיעָא פ"ח.) עַל הַפְּסוּק (יְרֵמְיָה ט"ו) "אִם תּוֹצִיא יֶקֶר מְזוּלָל" - אֱלוֹ שְׁמֻקְרָבִים בְּנֵי אָדָם לַעֲבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי זֶה נִקְרָא מוֹצִיא יֶקֶר מְזוּלָל, הֵינּוּ מְזִילוּתָהּ דְגִלוּתָא. וְלִכֵּן כָּל מִי שִׁילַף לְהַפְיֵץ תְּמִיד זְכוּתוֹ גְּדוּלָה בְּשָׂמִים, כִּי הוּא זוֹכֵה לְקָרֵב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהִלּוֹאֵי שֶׁהֵייתָ מְצִיתָ אֶת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שֶׁהֵנִיחַ לָנוּ צְוָאָה אַרְבָּעָה יָמִים לְפָנֵי הַסֵּתְלָקוּתוֹ וְאָמַר אֲזַי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "הֵעוֹבְדָא שְׁלָכֶם יִהְיֶה יְפוּצוֹ מְעִינֹתֶיךָ חוּצָה".

צְרִיכִים עֲזוֹת וְעַקְשָׁנוּת דְקַדְשָׁה, וְלִגְשֵׁת לְכָל אָדָם וְלוֹמַר לוֹ: "זֶה בְּשִׁבְלֶיךָ מִתְנָה, תֵּן מְשֶׁהוּ לְצַדִּיקָה", וְתִרְאֶה אֶת גְּדֹל הַהֲצַלְחָה שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, צְרִיכִים רַק לִהְיוֹת עַל זֶה עַקְשָׁן גְּדוֹל מְאֹד.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְכְּנוּ לִהְיוֹת מְמַזְכֵּי הַרְבִּים תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקלז.

**לְמִרוֹת כָּל מַה שְּׂאֵנִי עוֹשֶׂה כְּדֵי לְהַנְצִיל מִתְּאוֹת נְאוּף -
הִיא רַק מִתְגַּבֶּרֶת**

שְׂאֵלָה:

מֵאת דוד: שְׁלוֹם רב. יש לי רצון עז להתחזק ולהתגבר על תאוות הנאוף, ולכן אני מתמיד בשעורים כסדרן ובהתבודדות, ובכל יום אני בוכה להשם יתברך במשך שעה שלמה שיעזר לי, אף התאווה רק גוברת, וזה מאד מיאש אותי.
מדוע התאווה מתגברת במקום להחליש? והאם באמת אפשר לצאת מהתאווה הזאת? בתודה מראש ויישר כח גדול על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ל"ו) שתאות נאוף זו התאנה הכללית של כל השבעים אמות, וזה בוער באדם מאד מאד, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ע"ב) שעקר היצר הרע של תאות נאוף בא מהדמים, שבווערים בו דמיו, ועל ידי זה נעכר ומתבלבל המוח לגמרי, ובפרט כשמכניס בדעתו הרהורי זנות ונאוף, זה מבעיר בו את היצר הרע כתנור בוער, ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאנה כעצימת העינים", ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים".

ולכן מי שרוצה לקרר ולבטל את תאות נאוף מעצמו, צריך הדבר הראשון לשמר על העינים שלו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק א', הלכה ה') ליבא ועינא תרי סרסורי דחטאה, אמר הקדוש ברוך הוא: אי יהבית לי ליבא ועינא, אנא ידע דאת לי. כי צריכים מאד מאד לשמר על העינים לא להסתפל בראיות אסורות שזה משגע את האדם לגמרי, כמו שכתוב (דברים כ"ח, ל"ד) "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שלא שומר על העינים שלו נעשה משגע ממש פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ל"ו) שרוב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף, ובפרט היום כשיש כלי משחית שנקרא מחשב המחבר לאינטרנט, ששם יכולים לראות את כל הזבל והזהמא שבעולם, לא בחנם שבווער בו היצר הרע כתנור בוער, ולכן הדבר הראשון - אדם צריך לשמר מאד מאד על עיניו, ולא להסתפל על כל אשה פרוצה שעוברת על הרחוב, ואם יהיה חזק בזה על ידי זה לא יבער בו יצרו.

הדבר השני שצריכים - למסר את נפשו להיות בשמחה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קס"ט) כשאדם תמיד שש ושמת, הקדוש ברוך הוא בעצמו שומר אותו שלא יפשל בפגם הברית, כי הקלפה שמכשילה את האדם בפגם הברית נקראת על שם יללה, כי היא מכניסה באדם עצבות ומרירות ודכאון, וזה מה שסוחר את האדם לעשות שטיות, ונכשל בעברות חמורות בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, ואם אדם היה תמיד שש ושמת, לא היה היצר הרע של נאוף בוער בו בכלל, כי הכל תלוי רק בשמחה. ולכן עליך למסר את נפשך להיות רק בשמחה עצומה, ואל תחשב שזה כל כך קל להיות בשמחה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כ"ד) שטבע האדם שנסחב אחר העצבות והמרירות והדכאון מחמת פגעי ומקרי הזמן, ולכן מכרחים למסר את נפשו להיות רק בשמחה, ואם אדם בשמחה, אז לא חסר לו שום דבר, כי על ידי שמחה יכולים להוליך את מח מחשבתו כפי שהוא רוצה, כי בשמחה אותיות מחשבתו, כי כשאדם שש ושמת, על ידי זה הוא יכול להוליך את מח מחשבתו כמו שהוא רוצה, ואם אדם שומר על מח מחשבתו ורק חושב ממנו יתברך, על ידי זה מתרחקת ממנו קלפת תאות נאוף שעקרה מחמת הרהורים רעים, כי כשאדם מכניס במח מחשבתו כל מיני הרהורים רעים ומחשבות מגנות וכו', זה מה שמענה אותו לגמרי, ומכניס בו יאוש ודכאון עד שבא לידי פגם הברית הוצאת זרע לבטלה.

ולכן צריכים את שני הדברים כדי להנצל מפגם הברית - קדם לשמר על עיניו לא להסתפל בזהמת שקוץ תעוב ונאוף וכו', והדבר השני - רק להיות בשמחה ולשמח מאד מאד עם נקדת יהדותו.

ועל כלם אדם צריך להרבות בדבורים ולדבר אל הקדוש ברוך הוא, כדי שיזדככו דמיו, כי על ידי שאדם מדבר הרבה בתורה ובתפלה, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ע"ה) הוא מזכך את הדמים שלו, כי עקר כל התאוות באות רק על ידי דמים שלא עבד בהם את הקדוש ברוך הוא, שמשם באים כל התאוות והמדות רעות

וגם הממחלקת והמלחמות שרוצה רק לנצח. ולכן הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא בתמימות ובכשיטות גמורה כאשר ידבר איש אל רעהו, ותבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך שתהיה נקי מתאווה זו לגמרי.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקלח.

אני לומדת בתיכון חלוני, ומאז שחזרתי בתשובה נהיה לי קשה מאד

שאלה:

מאת רז: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב.

חזרתי בתשובה לפני שלש שנים ומאז האפי שלי השתנה - אני הולכת עם גרביונים שחורים עבים וחצאיות וחלצות ארכות, לא מוותרת על שום מצוה, והנשמה שלי רוצה ללמוד תורה.

אני עדין לומדת בבית הספר החלוני בו למדתי לפני שחזרתי בתשובה, וקשה לי מאד, כי החברות הדתיות שלמדו אתי התחזקו ועברו לסמינר ואני נשארת לבד. מצד אחד אני לא רוצה להתחבר עם הבנות בכיתה, כי רבן מדברות לשון הרע, צוחקות על אחרים ומתנהגות בחסר צניעות, אף מצד שני קשה לי להיות בודדה בין כל התלמידים החלוניים שלפעמים גם צוחקים עלי...

כמוכן שאם תגיד לי לא להתחבר אתן אקיים זאת, כי אני יודעת שהעולם הזה הוא שקר והעולם הבא הוא האמת, ואני יעשה הכל בשביל אבא שבשמים, וגם אם אני לא אהיה בגן עדן ויגזר עלי להיות בגיהנום - אני מוכנה להמשיך, כי כל

מה שאני עושה זה רק בשביל השם יתברך. כאות תודה על החסדים שהוא עושה עמי, וזה הכי חשוב לי בעולם. כיצד עלי לנהג? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום רב אל רז תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע"ב) שגם בחזרה בתשובה יש הענין של פן יהרסו אל הוי"ה, הינו שצריכים לצמצם את עצמו ולא להגזים ולא ללכת בדרך קיצונית.

את צריכה להבין, אם כל החברות שלך שחזרו בתשובה עברו ללמד בסמינר חרדי, למה שאת לא תעברי לשמה? ולמה את צריכה להיות כמו שושנה בין החוחים, פרח בין קוצים ודרדרים?

גם בלבוש את לא צריכה להגזים, אלא ללכת בדרך ממצעת, ועל כלם להיות שמחה ועליזה שזכית לחזור בתשובה שלמה, והקדוש ברוך הוא יעזר לך שבבוא היום תוכלי להתחתן ולבנות בית נאמן בישראל, ותעשי נחת רוח להורים שלך, ותהיי הכי מאשרת בחיך.

תשמרי מאד מאד לא להגזים בחזרה בתשובה, ומכל שכן אל תתני שיצחקו ממך וכו' וכו', ואל תתלבשי בצורה מוזרה שאין בזה שום ענין, רק שיהיו בגדים צנועים, והקדוש ברוך הוא יעזר שתעברי ללמד בסמינר חרדי, ושם לא יהיו לך שום נסיונות.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקלט.

מדוע בקש רבנו ז"ל מהאנשים שהיו עמו בספינה בזמן הסופה הגדולה שיפסיקו להתפלל וישתקו?

שאלה:

מאת עמרם: שלום רב לצדיק. ידוע הספור שכאשר רבנו ז"ל היה בספינה בדרכו לארץ ישראל היתה סופה עזה עד שהספינה כמעט טבעה, ורבנו ז"ל בקש מהאנשים בספינה שיפסיקו להתפלל כדי שהסופה תפסיק, ואינני מבין זאת, הרי ידוע שענינו של רבנו ז"ל הוא רק תפלה, וכל שכן במצב סכנה של סערה בלב ים, ומדוע בקש מהם שיפסיקו להתפלל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל עמרם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי כל העניין של רבנו ז"ל זה רק תפלה ובקשה, וכל דבר שצריכים בזה העולם הכתבת הראשונה והאחרונה זה רק הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (ישעיה מ"ד, ו) "כה אמר ה' ה' מלך ישראל וגאלו הוי"ה צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים", ולכן כל מה שעובר על האדם הוא צריך לבוא אל הקדוש ברוך הוא בתמימות ובפשיטות, ולספר לו את הכל, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך שיחוס וירחם עליו ויוציאו מהחשך שאליו נפל וכו', ודיקא על ידי תפלה יזכה לצאת מכל הצרות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם! אל תבזה את תפלתם (תהלים ק"ב). "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש ברוך הוא מקבל

השבים, "ועם נבְּרָא יְהִלֵּל יְהוָה" - שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרָא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

אָבֵל כְּמוּבֵן שֶׁהַתְּפִלָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּלִב אֲמֵת לֵב נְכוּן, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א' וסימן ט' וסימן קי"ב) כְּשֶׁאָדָם מִתְּפַלֵּל לְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם אֲמֵת, עַל יְדֵי זֶה מֵאִיר בּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ, וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִכָּל הַצָּרוֹת, אָבֵל הָאֲמֵת צְרִיכָה לְהִיּוֹת עִם כָּל הַלֵּב, וְהָאֲמֵת כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְכוּ'.

כְּנֹאָה שְׂרַבְנוּ ז"ל הַבְּחִין בְּסִפִּינָה וְכוּ', שְׁכֻלָם צוֹעְקִים מִפְּחַד וְכוּ', וְלֹא מִתְּפִלָּיִם בְּלִב אֲמֵת, וְלִכֵּן אָמַר לָהֶם לְשִׁתְּק כְּבֹה, כִּי הֵם גּוֹרְמִים יוֹתֵר קִטְרוּג מֵאֲשֶׁר תּוֹעֵלֶת, וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׁאָמַר לָהֶם שְׁתַּפְּסִיקוּ לְצַעַק וְלִהְתַּפַּלֵּל וְכוּ', כִּי הַבְּחִין שֶׁהִפֵּל לֹא הִיָּה עִם לֵב אֲמֵת, רַק מִחֲמַת פְּחַד וְכוּ', וְהַתְּפִלָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת רַק עִם אֲמֵת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים קמ"ה) "קְרוֹב הַיְוָי"ה לְכָל קַרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֲמֵת".

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עִם נִקְדַּת הָאֲמֵת שְׁבִלְכָבוּ, שְׁאֵז בּוֹדָאֵי יִשְׁמַע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת תְּפִלָּתוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תנחומא בשלח) כְּתִיב (ישעיה ס"א) "אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב", לְמָה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹלַעַת? לּוֹמַר לָךְ, מַה תּוֹלַעַת הַזֶּה אֵינּוּ מִכָּה אֶת הָאֲרָזִים אֲלֵא בְּפִיו, וְהוּא רֵךְ וּמִכָּה אֶת הַקֶּשֶׁה, כִּךָּ אֵין לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא תְּפִלָּה, שֶׁהַעֲכוּ"ם נִמְשְׁלוּ כְּאֲרָזִים, שְׁנֵאֲמַר (יחזקאל ל"א) "הִנֵּה אֲשׁוּר אֲרָז בִּלְבָנוֹן", וְאוֹמַר (תהלים כ"ט) "וַיִּשְׁבֵּר הַיְוָי"ה אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן", וְכִשְׁהֵן מִתְּגַבְּרִים עֲלֵיהֶם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וְצוֹעְקִים וּמִתְּפַלְּלִין, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹנֶה לָּעַם יִשְׂרָאֵל בְּעֵת צָרָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקמ.

**ברגע האחרון בטלה הטיסה שלי לאומן, ומאז אני שבור
מאד ונמצא בצער גדול**

שאלה:

מאת אביתר: לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א.
אני כותב את המלים הללו ולא מאמין - עוד כשעתים נכנס
ראש השנה ואני לא באומן. חברת התעופה עשתה קומבינה
- השאירה בארץ נוסעים שקנו כרטיס מראש, מכרה את
כרטיסיהם לאנשים אחרים, וכל הנסיונות שלנו למצא טיסה
אחרת עלו בתהו.

ברור לי שהכל מאת השם יתברך, אך אינני מצליח לצאת
מהצער העמוק שיש לי מהעבדה שלא אהיה בקבוץ הקדוש
בראש השנה, ומעבר לזה, אני פוחד מה יקרה לי בשנה
הבאה בזמן שלא זכיתי השנה להיות על ציון רבנו ז"ל. למרות
הכל, אני מקווה שאוכל לעבר את ראש השנה הזה במחשבות
טובות ובשמחה כמו שצוה רבנו.

בדאי כבודו יראה את המכתב רק לאחר ראש השנה, אך אני
מבקש מהצדיק שיענה לי ויחזק אותי כי אני יודע את נפשי
מצער.

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה, המאחל לכם
כתיבה וחתומה טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אביתר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל מה שעובר על כל אדם, זה רק נסיונות
קשים ומרים שמנסים את האדם לראות את הרצונות שלו, ואמר

רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ו) שְׁהַעֲקֵר הוּא הַרְצוֹן, וְכַל שְׂאָדָם מִתְגַּבֵּר עִם רְצוֹן טוֹב עַל יְדֵי זֶה הוּא מוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפְּעַל אֵת מֵה שְׂרָצָה וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל תִּכְף וּמִיד מִתְגַּבְּרוֹת עָלָיו גַּם הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל אֵת הַדְּבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה, כִּי כִּנְגַד הַחֲשֵׁק מְזַמְּנִים לוֹ מְנִיעָה וְכוּ', כִּי כִּשְׁבַר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת דְּבָר הַצָּרִיךְ לוֹ לְיִהְדוּתוֹ, בְּפֶרֶט כִּשְׂצָרִיךְ לוֹ לַעֲשׂוֹת דְּבָר גְּדוֹל הַצָּרִיךְ לְיִהְדוּתוֹ שֶׁכָּל יִהְדוּתוֹ תְּלוּי בְּזֶה, כְּגוֹן לְנִסְעַ לְצַדִּיק אָמֵת, אִזִּי מְזַמְּנִים לוֹ מְנִיעָה, וְזֹאת הַמְּנִיעָה הִיא בְּשִׁבִיל הַחֲשֵׁק, כְּדִי שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה לוֹ חֲשֵׁק לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ הַדְּבָר, כִּי עַל יְדֵי הַמְּנִיעָה שְׂמוֹנְעִים אֵת הָאָדָם מִהַדְּבָר, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה הַתְּגַבְּרוֹת הַחֲשֵׁק מְאֹד וְכוּ'.

אֲנִי בְטוֹחַ שֶׁהֵיוּ לָךְ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים חֲזָקִים לְהִיּוֹת אֲצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְעִשִׂית כָּל מֵה שֶׁבִּיכְלֶתְךָ לְהַגִּיעַ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אָבֵל נִסְתַּבְּבוּ סְבוֹת מְסֻבּוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁהֵיוּ לָךְ מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת שְׁלֵא שְׁעַרְתָּ וְכוּ', כִּי הִיָּה לָךְ פְּרָטִים בְּיַד אָבֵל רַמּוֹ אוֹתָךְ וְכוּ', וְלִכֵּן בּוֹדֵאי לִקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הַרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים שֶׁלָּךְ וְהִתְרַחַח וְהַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפוּבִים וְהַהוֹצָאוֹת וְכוּ' וְכוּ' שֶׁהַשְׂקֵעַת בְּנִסְיָעָה, וְהָרִי אִתָּה כְּאֵלוֹ הֵייתָ אֲצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִנִּס רַחֲמָנָא פְּטָרִיָּה, וְלִכֵּן אֲסוּר לָךְ לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר וְרַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה כָּל הַשָּׁנָה, וְכַבֵּר תַּתְּחִיל לְבַקֵּשׁ אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּכָל שָׁנָה אֲצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, כִּי הַכֵּל תְּלוּי כְּפִי הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת שְׂאָדָם מִתְּפִלָּל וּמִבְּקָשׁ וּמוֹצִיא אֵת הַרְצוֹנוֹת מִפִּיו דִּיקָא.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, רַק תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה שְׁזֶה יְסוּד הִיְהוּדוּת, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, סִימָן א') כִּשְׂאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּהַ בְּשִׂמְחָה בִּירוּעַ שְׁלִבּוֹ שְׁלֵם עִם אֱלֹקָיו, וְאֲצֵלוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׂרוּיָה רַק הַשְׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א', ט"ז) "עֹז וְחֲדוּדָה בְּמִקְמוֹ". וּמוֹבָא בְּזֵהר (תְּצוּהַ קַפ"ד): תָּא חֲזִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה קְיָמָא לְקַבְּלָא תְּדִיר [בּוֹא וְרֹאֵה הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד], וְהוּא אֲקָרִי אֶבְן טְבָא [וְהוּא נִקְרָא אֶבְן טוֹב, כְּמוֹ אֶבְן מוֹשְׁכַת

שְׁנֵי קְרָאֵת מַגְנֵט], וְעֵלְמָא עֵלְאָה לָא יְהִיב לִיה אֵלָא כְּגֹנָא דְאִיהוּ קִימָא [וְהַעוֹלָם הֵבֵא לָא נוֹתֵן אֵלָא כְּמוֹ שְׁמֵכִינִים אֶת עֲצָמוֹ מִלְמֶטָה]. אִי אִיהוּ קִימָא בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין מִתְתָּא [אִם נִמְצָאִים תְּמִיד בְּפָנִים שְׂמֻחוֹת מִלְמֶטָה], כְּדִין הֵכִי נִהְרִין לִיה מְעִילָא [כִּךְ מְאִירִים לוֹ מִלְמַעְלָה אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת וְכוּ'], וְאִי אִיהוּ קִימָא בְּעֵצְבוֹ [אֲבָל אִם אָדָם עוֹמֵד בְּעֵצְבוֹת וּבְמֶרְהָ שְׁחֵרָה], יְהִיבִין לִיה דִּינָא בְּקַבְלִיָּה [אֲזִי מְמַשֵּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ דִּינִים]. כְּגֹנָא דָּא (תְּהֵלִים ק', ב') "עֲבָדוּ אֶת הַיְיָ" בְּשִׂמְחָה", חֲדוּהָ דְכָר נִשְׁמֵיךְ לְגַבִּיָּה חֲדוּהָ אַחֲרָא עֵלְאָה [הַשְׂמֵחָה שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, מְמַשִּׁיכָה עָלָיו שְׂמֻחָה מִהָעוֹלָם הֵבֵא], הֵכִי נִמִּי הָאִי עֵלְמָא תְּתָאָה, כְּגֹנָא דְאִיהִי אֶתְעֵרַת הֵכִי אֲמַשֵּׁיךְ מִלְעִילָא [כִּךְ הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שְׂאָדָם מִתְנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּךְ מְמַשֵּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ מִהָעוֹלָם הֵבֵא].

וְלִכֵּן כְּשְׂאָדָם רַק בְּשִׂמְחָה וּמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל יְדֵי זֶה הוּא מְמַשֵּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ שְׂמֻחָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְלִכֵּן אַל תְּהִיָּה בְּטֵלָן, וְאַף שְׂאָנִי יוֹדֵעַ שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵהַשְׂעוֹבֵר צְרוֹת וְיִסוּרִים מְרִירוֹת וּמְכַאוֹבִים, תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עִם כָּל הַכּוֹחוֹת, וְאֲזוֹ תִרְאֶה שְׂכָל מְזֻלְךָ יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְהִלּוּאִי שְׂתַכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּלִבְךָ.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶיךָ חֲלַקְךָ שְׂכָל הַצֵּעַר שְׂלָךְ זֶה רַק מִפְּנֵי שְׂלָא זְכִיתָ לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְרוֹאִים בְּנֵי אָדָם מְצַטְעָרִים עַל שְׂטִיּוֹת וְתַאֲוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאִין לְהֵם אֲפֵלוֹ רְצוֹן לְהִיּוֹת אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלִכֵּן רְאוּי לְךָ לְשַׂמַּח מְאֹד שְׂעַל כָּל פָּנִים זֶה הַצֵּעַר שְׂלָךְ, שְׂלָא הֵייתָ יְכוֹל לְהִיּוֹת מְחַמֵּת אֲנִס בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל, עִם כָּל זֹאת אֶתְהָ צְרִיךְ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תְּמִיד.

הַמְּאַחֵל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקמא.

למרות שאני רק בכתי"א, בשנה האחרונה יש לי רצון חזק להתחתן. האם עלי להדחיק את הרצון הזה?

שאלה:

מאת בת מלך: לכבוד הרב שלום וברכה.
אני בכתי"א ולומדת באולפנא נחשבת. בחצי שנה האחרונה יש לי רצון חזק להתחתן ולהקים בית טהור בישראל, כל הזמן אני חושבת על זה, וזה רק מתגבר. האם עלי 'לרסן' את עצמי ולנסות להדחיק את הרצון והמחשבות האלו?
תודה רבה, בברכת שנה טובה ומתוקה וישועות לעם ישראל!

תשובה:

בעזרת השם ויתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד
שלום רב אל בת מלך תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל רצה מאד מאד שנתחתן מה שיותר מהר, וזה היה רצונו שרוק או רוקה דבר ראשון שיתחתנו, וכך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פ"ק ה') בן שמונה עשרה לחפה; ונפסק להלכה (שלחן ערוך, א"כ ה"ע, סימן א', סעיף ג') מצוה על כל אדם שישא אשה בן שמונה עשרה; וכתבו הפוסקים שהפגנה היא בתחלת שמונה עשרה, הינו כיון שמגיע לגיל שבע עשרה ויום אחד, הוא נכנס כבר בשנת השמונה עשרה, ואז הוא צריך להתחתן, וכן הוא החזק הקנים בהרבה מדינות, ולכן אני לא יודע למה את צריכה לרסן את עצמך וכו', אדרבה, תתפללי בכל יום אל הקדוש ברוך הוא שתזכי למצא את בן זוגך, ותחתני לשם שמים.

ומה טוב ומה נעים באם תתפללי בכל יום את התפלה הזו, עד שתזכי למצא את בן זוגך:

רבונו של עולם! חוס וּחמל עלי וּזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה. ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר, תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרום לך נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

כי על פי דעת רבנו ז"ל כל רוק ורוקה צריכים להתחתן מה שיותר מהר, ולא להשאיר פלג גוף.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד.
המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקמב.

**מדוע כל הזמן מכפישים את חסידי בְּרִסְלָב בכלל
ואתכם בפרט?**

שאלה:

מאת מאיר אליהו: שלום וברכת חתימה טובה לגאון הרב שיק שליט"א.

לאחרונה מתפרסמות באמצעי התקשורת ובעקר באינטרנט הרבה כתבות שליליות על חסידות בְּרִסְלָב, ואני מרגיש שיש

כתבים 'צמאי דם' שבכל פעם שיש להם הזדמנות לתקוף אותנו, חסידי ברסלב, הם עושים את זה בשמחה וב'הדור'. ולא זאת בלבד, אלא יש אנשים שמשיכים את כל הספורים המזעזעים האלו אליכם, כאלו מדבר בקהלה שלכם ומוציאים עליכם שם רע ברבים וכותבים תגובות פוגעות. מדוע כל הזמן מכפישים את חסידי ברסלב בכלל ואתכם בפרט?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל מאיר אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל ספר לנו (ספורי מעשיות מעשה ז' מהזבוב והעכביש) שקדם שירדה נשמתו לזה העולם, עשה הס"מ רעש בכל העולמות, ואמר: "אם הנשמה הזו תרד, אין לי כבר מה לעשות בזה העולם, כי הוא יחזיר את כלם בתשובה", ואמרו לו: "הנשמה הזו מכרחת לרדת, ואתה צא ותמצא לעצמך עצה" וכו'. ויצא, וחזר עם איזה זקן, וצחקו, ואמר: "אני כבר לא מפחד מהנשמה הזו, והיא יכולה לרדת" וכו' וכו'. ואמרו על זה אנשי שלומנו שזו העצה שמצא הס"מ - שתמיד יעשו צחוק ולעג מחסידי ברסלב וכו' וכו', ותכף ומיד שעושים צחוק ולעג וכו', על ידי זה אנשים מתרחקים, ובאמת מי שמפיר את חסידי ברסלב אין ביניהם שום תמהוני ושום משגעו ושום אדם מפקפק וכו' וכו', הכל מפברק מהאצבע כדי להעלים ולהסתיר את הצדיק האמת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ס"ז) שהצדיק הוא החזן והיפי של כל העולם כלו, והס"מ מעלים ומסתיר אותו מן העולם, ואת זה רואים בחוש - שתמיד נדבקים כל מיני תמהונים וכו', מסממים וכו', משגעים וכו', וקוראים את עצמם חסידי ברסלב, אשר באמת אין להם שום שיכות לחסידות ברסלב, והכל עבודת הס"מ להוציא שם רע על רבנו ז"ל ועל אנשיו היקרים.

חסיד ברסלב אמתית מכירים אותו תכף ומיד - יש לו ישוב הדעת נורא ונפלא מאד על ידי שמרבה בשיחה בינו לבין קונו, ומרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, שזה מכניס באדם ישוב הדעת אמתית, וכך הוא תמיד שש ושמח ועוזר להזולת, והולך לו בחיים לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ומתמיד בלמוד התורה הקדושה בהתמדה רבה מאד, ומתנהג בדרך ארץ גדולה, וזהו ברסלב חסיד אמתית - שתמיד שמח ותמיד מדבר אל הקדוש ברוך הוא, ומתמיד בתורה ובעשית חסד, ותכף ומיד כשרואים אחד שמתפרע וכו', או עושה שטיות וכו', צריכים לדעת שאין לו שום שיכות לאנשי שלומנו כלל, ולא כמו שחדשים מקרוב באו שחושבים שהם הם חסידי ברסלב, ובאמת לא מיניה ולא מקצתיה, כי הם שליחי הס"מ להעלים ולהסתיר את רבנו ז"ל מן העולם.

ידוע שפעם הלך הבעל שם טוב הקדוש זי"ע בתוך יער, ותלמידיו הלכו אחריו, ופתאום נעצר על יד איזה אילן והתחיל לבכות מאד מאד בכיות עצומות, והכה עם הראש שלו בתוך האילן, ובכה הרבה מאד, והתלמידים עמדו משתוממים מה זה ועל מה זה וכו', וכשגמר את תפלתו ובכיתו וכו', שאלו אותו תלמידיו: "רבי, מה זה היה?", ענה ואמר להם הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שקדם ביאת המשיח יתרבו מפרסמים של שקר רע-בנים שיוליכו שולל את המון עם, וכמו שיש פה בהאילן הזה כל כך הרבה עלים וכו', כל כך הרבה מפרסמים של שקר יהיו, ויטעו את הבריות לגמרי, ומזה הוא מאד מפתח כי הם יהיו שליחי הס"מ, שאנשים ילכו שולל אחריהם, ולכן לא בחנם שיש כל כך הרבה התנגדות על דבר רבנו ז"ל, ומה גם שהס"מ מדביק אליהם כל מיני תמהוניים ומסממים ומשגעים וכו', הכל כדי להעלים ולהסתיר את דבר רבנו ז"ל שהוא גלוי אלקות במדרגה עליונה מאד, להרגיש את אמתת מציאותו יתברך בגלוי כזה עד שיפתח את פיו לדבר אליו יתברך.

ולכן לא בחנם שנמצאים פה ושמה מתנגדים ארורים שמדברים

כֹּל דְּבַר אֶסּוּר עַל רַבּוּנוֹ ז"ל וְעַל אֲנָשָׁיו וְכוּ', וּבִפְרֹט הַכֶּלֶב בִּיבְנָאֵל שְׁתֵּמִיד נוֹבַח נְבִיחוֹת, שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יומא פ"ג:) סִימָן לְכֶלֶב שׁוֹטֵה - פִּיּו פְּתוּחַ, שֶׁבְּכָל פַּעַם הוּא מַעֲלֶה גֵרָה כְּאֵלוֹ בִּיבְנָאֵל מִחֲתָנִים בְּגִיל שְׂתִים עֲשָׂרָה, שְׁזֶה צְחוּק מִכְּאִיב כִּי הַכֶּלֶב הַזֶּה הוּא שֶׁהִמְצִיא אֶת הַשָּׂקֶר הַזֶּה, וּפְרָסָם אֶת זֶה בְּעוֹלָם, וְהִכַּל לְהַכְפִּישׁ אֶת הַקְּהֵלָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל חֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב הַנִּמְצָאִים שָׁמָּה, וְאַף פַּעַם לֹא הִיָּה דְּבַר כְּזֶה שֶׁחֲתָנָיו בְּגִיל שְׂתִים עֲשָׂרָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁהוּא קוֹרֵא אֶת זֶה 'נִשְׂוֹאֵי בִסְר' וְכוּ', לֹא מִיָּנִיָּה וְלֹא מִקְצָתִיָּה, הַכֹּל שָׂקֶר וְכֶזֶב, וַיְכוּלִים לְבֹא וּלְבַקֵּר אֶת הַקְּהֵלָה וּלְרְאוֹת אִם יֵשׁ דְּבַר כְּזֶה וְכוּ', וְתִהְיֶה לְאֵל יֵשׁ לְחֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב קְהֵלָה נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, קְהֵלָה פְּתוּחָה שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְבֹא וּלְרְאוֹת וּלְהַזְדַּהוֹת עִם הַקְּהֵלָה, כִּי הַקְּהֵלָה הִיא שְׁקוּפָה לְכָל וְכוּ', וַיְכוּלִים לְבֹא מְתֵי שָׂרָק רוֹצִים וּלְבַדֵּק אֶת מַעֲשֵׂי הַקְּהֵלָה וְכוּ', כִּי הַקְּהֵלָה הַקְּדוּשָׁה בִּיבְנָאֵל הִיא הַקְּהֵלָה הַכִּי פְּתוּחָה שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם.

רַק הַכֶּלֶב הַזֶּה שֶׁנוֹבַח תְּמִיד הוּא אֲשֶׁר מַעֲלֶה עֶשֶׂן וְכוּ', שֶׁיִּשְׂרָף בְּעֵינָיו וְכוּ', כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵרְאוּ אֶת הַגְּנֻבּוֹת וְהַגְּזוּלוֹת שֶׁהוּא גוֹנֵב וְגוֹזֵל וּמַעֲבִיר אֶל הַעַמְתוֹת הַשְּׁקֵרִיוֹת שֶׁלוֹ וְכוּ', וְכֵן מַעֲבִיר דִּירוֹת מַגְלֻמוּדִים וְגַלְמוּדוֹת עַל שֵׁם הַעַמְתוֹת הַשְּׁקֵרִיוֹת שֶׁלוֹ וְכוּ', וְכֵן צוֹבֵר כְּסָפִים בְּמַרְמָה עַל עַמְתוֹת הַמְּלֵאוֹת רְמָאוֹת וְכוּ', וְהִלּוּאֵי וְהִלּוּאֵי שֶׁהִיוּ בָּאִים לַעֲשׂוֹת בְּדִיקַת עֲמָק וְהִיוּ מוֹצְאִים אֶת הַגְּנֵב מִסְפֵּר אַחַת בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם שֶׁהַכֶּלֶב הַזֶּה תְּמִיד נוֹבַח, כִּי הוּא מִתְּפוּצֵץ מִקְנָאָה כְּשֶׁרוֹאֶה אִיךָ הַקְּהֵלָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל חֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב גּוֹדְלֵת וּמִתְרַחֶכֶת בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁפְּשׁוּט אֵין קְהֵלָה כְּמוֹהָ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְאִיךָ שֶׁהֵם חַיִּים בִּיחָד עִם תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְלֹא מִפְּרִיעִים לְאַף אֶחָד בְּבַחֲיִנַת 'חַיָּה וְתַן לַחַיּוֹת', וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מִסִּית תְּמִיד נִגְדָם שְׁעוֹד יִסְגְּרוּ כְּבִישִׁים וְכוּ' וְכוּ', אֲדַרְבָּה, כָּלֶם מְזַמְנִים לְבֹא וּלְרְאוֹת מִקְרוֹב אֶת הַנְּהַגַּת הַקְּהֵלָה הַקְּדוּשָׁה הַפְּתוּחָה וְהַשְּׁקוּפָה לְכָל וּלְרְאוֹת אִם בְּאֵמֶת יֵשׁ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ מֵה שֶׁהַכֶּלֶב הַזֶּה תְּמִיד כּוֹתֵב תְּגוּבוֹת מְתֵי שֶׁמְכַפִּישִׁים אֶת חֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב וְכוּ', יְבֹא הַיּוֹם שֶׁיְבַדְּקוּ

טוב טוב את הגנבות והשחיתות שלו, ואז יתגלה מי באמת שיף לכת הגנבים וכו' וכו'.

עם כל זאת אני מִכְרַח לְהַגִּיד לְךָ שְׁלֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ כָּלֵל, וְיָדוּעַ הַפְתָּגָם הָעֵמָמִי "הַכְּלָבִים נוֹבְחִים וְהַשִּׁירָה עוֹבְרֵת".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂיִתְגַּלֶּה הַיְפִי וְהַחֵן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְתִלְמִידָיו הַיְקָרִים חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וְאַיִזָּה קְדוּשׁ הַשֵּׁם הִיָּה עֲכָשׁוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֶן, שְׁבָאוּ לְמַעַלָּה מִחֲמָשִׁים אֶלֶף אַנְשִׁים מִכָּל גוּי הַקִּשְׁתׁ וְכוּ', וּמִכָּל הַעֲדוֹת וְכוּ', וְהָיוּ מְאַחֲדִים בִּיחַד בְּאַחֲדוֹת אַחַת שְׁלֹא רוֹאִים דְּבַר כְּזֶה אֲלֹא בְּזִמְנֵי הַגְּאֻלָּה בְּשַׁעַר שְׂיִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכֵלָם יִתְקַבְּצוּ יַחַד בְּאַחֲדוֹת אַחַת, וְיִדְבְּקוּ עִצְמָם בְּאֵל אֶחָד, כִּי הִיָּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֶן, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכָלֵל נְשׁוֹמוֹת יִשְׂרָאֵל יִטְעֲמוּ אֶת טַעַם רַבְּנוּ ז"ל, וְיֵאִיר עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעִצְמוֹ.

הַמְּאַחֵל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקמג.

הָאֵם יֵשׁ עֵינָיו לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵים לְבָנִים בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַבָּקָה: לְכַבֹּד כְּבוֹד קְדֻשַׁת מוֹהֲרָא"ש, שָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכָת, בְּרִיאוֹת אִיתָנָה וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה. תּוֹדָה רַבָּה עַל כָּל דְּבָרֵי הַחֲזוֹק וְהַעֲדוּד שְׁלָכֶם, אַתֶּם מְאִירִים לָנוּ אֶת הַדְרָף!
הָאֵם יֵשׁ עֵינָיו לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵים לְבָנִים בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי ו' תְּשׁרִי בֵּין כֶּסֶף לְעֶשׂוֹר ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל רַבָּקָה תַּחֲנִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נוהגים ביום הכפורים להתלבש בכגדים לבנים, כמאמר
 ז"ל (ילקוט בלק, רמז תשע"א) "ישראל, ביום הכפורים הן הולכין יחפים
 ולובשים לבנים שהוא מלבין כל עוונותיהן; ומזה נוהגים כלל ישראל
 ללכת בכגדים לבנים ביום הכפורים, וכן הנשים נוהגות ללכת עם
 מטפחת לבנה, וכן חלצה לבנה, וכן סגר לבן.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה לקבל את היום הקדוש והנורא
 יום הכפורים שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק א') על
 הפסוק (ישעיה ס"ה) "ימים יצרו ולא אחד בהם" - זה יום הכפורים
 לישראל, לפי שהיתה שמחה גדולה לפני הקדוש ברוך הוא שנתנו
 באהבה רבה לישראל. משלו משל, למה הדבר דומה? למלך בשור
 ודם שהיו עבדיו ובני ביתו מוציאים את הזבלים ומשליכין אותו כנגד
 פתח בית המלך, וכשהמלך יוצא ורואה את הזבלים הוא שמח שמחה
 גדולה, לכך נדמה יום הכפורים שנתנו הקדוש ברוך הוא באהבה
 רבה ובשמחה. ולא זו בלבד, אלא בשעה שהוא מוחל לעונותיהן של
 ישראל, אין מתעצב בלבבו אלא שמח שמחה גדולה; ואמרו (בראשית
 רבה, פרשה ס"ה, סימן ט"ו) עשו הרשע מתלכלך בעונות כל ימות השנה
 ואין לו במה יכפר, אבל יעקב מתלכלך בעונות כל ימות השנה ובא
 יום הכפורים ויש לו במה יכפר, שנאמר (ויקרא ט"ז, ל') "כי ביום הזה
 יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני הוי"ה תטהרו".

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה לקבל את יום הכפורים בשמחה
 עצומה, שהקדוש ברוך הוא יכפר על כל עוונותינו, ויחתם לנו שנה
 טובה ומתוקה.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקמד.

אני בחור רוק, ולמרות שאני לא רוצה, אני נכשל כל הזמן בפגם הברית

שאלה:

סאת אביעד: אני בחור רוק, ולמרות שאני לא רוצה, אני נכשל כל הזמן בפגם הברית. איך מתגברים על התאווה הבוערת בי ומפסיקים לחטא? והאם יש לי סכוי לתקן את כל מה שעשיתי? אשמח שתברך אותי שאמצא בקרוב את בת-זוגי האמתית. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אביעד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל - תאמין שיכולים לתקן, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אסור להתיאש בשום פנים ואופן, יהיה אידך שיהיה ויהיה מה שיהיה, ולכן עליך להתחזק ביותר שאת וביתר עז ולחזור בתשובה שלמה, כי אין לך דבר העומד בפני התשובה, ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן ע"א) על מה שכתוב בזהר הקדוש (וישב קפ"ח. וכן ויחי רי"ט): שעל פגם הברית, בפרט מאן דאושיד זרעא בריקניא חס ושלום, [הוצאת זרע לבטלה] אין מועיל תשובה. אמר על זה רבנו ז"ל שאין הדבר כן, רק על הכל מועיל תשובה. ואמר: שבזה המאמר זהר אין שום אדם מבין הפשט רק הוא לבה. והכלל, שבאמת מועיל תשובה בודאי על חטא זה, אפלו אם הרבה לפשע חס ושלום בזה, וכבר מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מ"ט) שעקר התשובה הוא לבל יעשה עוד מכאן ולהבא, והוא

מכרח לעבר באלו המקומות והענינים שהיה בהם בתחלה ולהתנסות שם וכו', וכשמרחם על עצמו עכשו ואינו עושה עוד מה שעשה מקדם, ומשבר תאורתו, זהו עקר התשובה וכו', עין שם.

ודע לך שהחטא הזה בא לאדם רק מחמת עצבות ומרירות ודכאון שמתלבשים עליו, ולכן אתה צריך לעשות כל מה שביקלתך קדם להיות בשמחה עצומה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קס"ט) שמי שתמיד שמח הקדוש ברוך הוא ישמר אותו מפגם הברית, ולכן חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ועקר השמחה הוא שמחת המצוות, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות שמחה, סימן א') כשאדם עושה מצוה בשמחה - זה סימן שלבו שלם עם אלקיו, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש ברוך הוא על שמחה, כי שמחה היא אור כל כך גדול שאי אפשר לקבלו אלא על ידי רבוי תפלה, לבקש ולהתחנן ממנו יתברך בכל יום:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה לרקד מרב שמחה, שהשמחה תעבר דרך רמ"ח אברי ושס"ה גידי, ואזכה להרגיש את אמתת מציאותך תתברך, שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ורק בשביל זה נבראתי וירדה נשמתי אל העולם הגשמי והחמרי הזה, הכל כדי שאזכה להכיר אותך מכל פרט מפרטי הבריאה. אבל אתה יודע שפגמתי במחשבה, בדבור ובמעשי, שעל ידי זה נמשכו עלי עצבות ועצלות, שמשם נמשכו עלי כל הצרות והדינים והעניות והדחקות, ולכן, אבי שבשמים, חוס וחמל עלי שאזכה לנתק את עצמי מגשמיותי, ואזכה להיות רק בשמחה, ואשמח את עצמי, וכן אזכה לשמח את אחרים, אשר אין עוד מצוה יותר גדולה מזו מלחזק שבורי לב, ותן בלבי שמחה שאוכל לשמח בעצמי עם נקדת יהדותי, וכן אוכל לשמח את כל בר ישראל כל ימי חיי, עד היום שאצטרך לעזב את זה העולם, וגם אז אזכה להכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ואחזר אל שרשי הנצחי, אמן סלה.

כך תתפלל בכל יום וזה יועיל לך מאד.

בענין מציאת הזוג אסור להיות בררן, אלא תכף ומיד שיציעו לך בת זוג, תתחתן לשם שמים כדי להנצל מעוונות חמורים כאלו, ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד להתחתן מה שיותר בגיל צעיר, ואשרי מי שמתחתן בגיל שבע עשרה, כי חכמינו הקדושים אמרו (אבות פרק ה') בן שמונה עשרה לחפה; ונפסק להלכה (שלחן ערוך, אבן העזר סימן א', סעיף ג') מצוה על כל אדם שישא אשה בן שמונה עשרה; וכתבו הפוסקים שהכונה היא בתחלת שמונה עשרה, הינו פיון שמגיע לגיל שבע עשרה ויום אחד, הוא נכנס כבר לשנת השמונה עשרה, ואז הוא צריך להתחתן, וכן הוא החק הקיים בהרבה מדינות.

וכתוב בשלחן ערוך (שם סעיף א') חייב כל אדם לשא אשה כדי לפרות ולרבות, וכל מי שאינו עוסק בפריה ורביה כאלו שופך דמים וממעט את הדמות וגורם לשכינה שתסתלק מישראל. הגה: וכל מי שאין לו אשה - שרוי בלא ברכה בלא תורה כו' ולא נקרא אדם. וכיון שנשא אשה עונותיו מפקפקים, שנאמר (משלי י"ח, כ"ב) "מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מהוי"ה"; ותכלית החתונה לפרות ולרבות ולהשמר מחטאים, ויהיה מחו נקי ללמד את התורה הקדושה, כמאמרם ז"ל (יומא עב:) על הפסוק (תהלים יט) "יראת הוי"ה טהורה עומדת לעד" - אמר רבי חנינא: זה הלומד תורה בטהרה. מאי היא? נושא אשה ואחר כך לומד תורה.

וחכמינו הקדושים אמרו (קדושין כ"ט): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר ליה: כשביא לידך הביאהו לידך. כי אתא, חזיה דלא פריס סודרא, אמר ליה: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר ליה: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה, אמר ליה: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר, בן עשרים שנה ולא נשא אשה - כל ימיו בעברה. בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד כ' שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם

מתי ישא אשה, כיון שהגיע כ' ולא נשא, אמר תפח עצמותיו; ולכן כל בחור ורק שרוצה להנצל מהחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה שיעשה כל מה שביכולתו להתחתן, ואף שמובא (תקוני זהר, תקון י"ד) שעל ידי שפוגמים בכרית קשה מאד למצא את זוגו, וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פ"ז) שעל ידי פגם הכרית מאד מאד קשה למצא את זוגו, ואפלו כשמוצאים אותה כבר, היא תמיד מתנגדת אליו וכו', עם כל זאת אם אדם חוזר בתשובה אזי היא מתהפכת להיות כרצונו, והם חיים ביחד באהבה אחוה ורעות, ולכן ראה לומר את התפלה הזו בכל יום, ותראה שזה יועיל לך מאד מאד למצא את בת זוגך מה שיותר מהר:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בת זוגי. ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה. וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר, תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקמה.

מה הדבר העקרי שאני צריך לקבל על עצמי אחרי שחזרתי מאומן?

שאלה:

מאת אלירן: לכבוד הרב, שלום ושנה טובה. אף שאני עדין רחוק מאד מהיהדות, החברים שלי שכנעו אותי לנסע אתם השנה לאומן לרבי נחמן. מאד התרגשתי כשהייתי שם, ובפרט כשהייתי במעמד הנפלא כאשר תקעתם בשופר בבית הכנסת הגדול, ואני מקוה שאצליח להתקדם לאט לאט. רציתי לשאל את כבוד הרב מה הדבר העקרי שאני צריך לקבל על עצמי אחרי שחזרתי מאומן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אלירן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

המסר העקרי שאתה צריך לקבל מזה שהיית אצל רבנו ז"ל על ראש השנה - להיות בשמחה כל השנה, ותמסר את נפשך להיות בשמחה עצומה, ואל תחשב שזה קל לבוא לשמחה, כי זה הדבר הכי קשה לאדם, כי מרב התלאות והבלבולים והירידות והנפילות שאדם עובר בגשמיות וברוחניות, הוא נמשך תמיד אחר העצבות והעצלות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפ"ט) צריך להזהר מאד מעצבות ועצלות, כי עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, בבחינת (ישעיה ס"ה) "ונחש עפר לחמו", עפר היא בחינת עצבות ועצלות שהם באים מיסוד העפר.

ולכן המסר העקרי - שאתה צריך להיות שמח כל השנה, כי רבנו

ז"ל אָמַר (חיי מוה"ר"ן, סימן ת"ג) מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּי לֹו לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (נחמיה ח') "אֲכָלוּ מִשְׁמָנִים שְׁתוּ מִמַּתְקִים כִּי חֲדוֹת הַיָּי"ה הִיא מְעֻזָּכָם", וְזֶה נֹאמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה; וְאָמַר (חיי מוה"ר"ן, סימן ת"ה) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שְׁאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֹבֹתִי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִתֵּן לִי זֹאת בְּמַתְנָה, שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה. לֹא מְבַעֲרֵי אֶתֶם כָּלְכֶם, בּוֹדֵאֵי תְלוּיִן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֲלֵא אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ תְלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְעֻנְיֵן רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (חיי מוה"ר"ן, סימן ת"ו) שְׁיִכּוּלִין אֲזֵ אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר שְׁיִהְיֶה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אֶפֶן, אֶף עַל פִּי כֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכּוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אֶף עַל פִּי שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֻצְמוֹ ז"ל לֹא הָיָה יִכּוּל לְתַקְנֶם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יִכּוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְקוּנִים מֵה שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינֹו יִכּוּל לַעֲשׂוֹת; וְלָכֵן רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד כָּל הַשָּׁנָה, וְהַשְׁמָחָה תִּפְתַּח לָךְ אֶת הַלֵּב וְתִתְחִיל לְחַשֵּׁב אַחֲרֵת לְגַמְרֵי עַל הַחַיִּים, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוה"ר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י') מֵה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֵינָם מִתְקַרְבִּים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק מִחֲמַת שְׁאִין לָהֶם יִשׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינָם מִיִּשְׁבִּין עֲצָמָן, וְהָעֵקֶר לְהַשְׁתַּדֵּל לִיִּשׁוּב עֲצָמוֹ הֵיטֵב, מֵה הַתְּכָלִית מְכָל הַתְּאוּוֹת וּמְכָל עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, הֵן תְּאוּוֹת הַנִּכְנָסוֹת לְגוּף, הֵן תְּאוּוֹת שְׁחוּץ לְגוּף, כְּגוֹן כְּבוֹד, וְאֲזֵ בּוֹדֵאֵי יִשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

אֶף דַּע, שֶׁעַל יְדֵי מְרָה שְׁחָרָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְהִיג אֶת הַמַּח כְּרִצּוֹנוֹ, וְעַל כֵּן קָשָׁה לוֹ לִיִּשׁוּב דַּעַתוֹ. רַק עַל יְדֵי הַשְׁמָחָה יוּכַל לְהַנְהִיג הַמַּח כְּרִצּוֹנוֹ, וְיוּכַל לִיִּשׁוּב דַּעַתוֹ, כִּי שְׁמָחָה הוּא עוֹלָם הַחֲרוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נ"ה) "כִּי בְשִׁמְחָה תִצְאוּ", שֶׁעַל יְדֵי שְׁמָחָה נַעֲשִׂין בֵּן חוֹרִין וְיוֹצֵאִין מִן הַגְּלוּת. וְעַל כֵּן כְּשִׁמְקָשָׁר שְׁמָחָה אֶל הַמַּח, אֲזֵי מַחוּ וְדַעַתוֹ בֵּן חוֹרִין מִמֶּשׁ, וְאֵינֹו בְּבַחֲיִנַת גְּלוּת, וְאֲזֵי יוּכַל לְהַנְהִיג אֶת

מחו כרצונו ולישב דעתו, מאחר שמחו בחרות ואינו בגלות. כי על ידי גלות אין הדעת מישב כלל וכו'. ולבוא לשמחה הוא על ידי מה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה, כי איך שרק יהיה, יש אצל כל בר ישראל נקדות טובות מנקדת יהדותו, כמאמרם ז"ל (ברכות ג"ז). על הפסוק (שיר השירים, ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמון, ועל כל פנים יש לכל בר ישראל לשמח במה שזכה להיות מזרע ישראל, ושלא עשני גוי כגוי הארצות, כי השמחה הזו עולה על כל השמחות, ועל ידי שמחה מתרחבים מחו ודעתו וכבר יש לו ישוב הדעת אחר לגמרי.

ולכן תעשה כל מה שביקלתך להיות בשמחה, אשר אין למעלה מזה, ומוהרנ"ת ז"ל הבטיח לאחד מתלמידיו: אם תהיה תמיד שמח - לא תראה פני גיהנום, ויכולים להבין את זה בפשיטות, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי"ט) אין עולם הזה, יש או גיהנום או גן עדן, ולכן כשאדם מסתובב בזה העולם ממרמך ומדכא וכו', אזי הוא טועם את טעם גיהנום בזה העולם רחמנא לישזבן, כי אין עוד קללה יותר מזו שאדם מסתובב ממרמך ומדכא ועצוב ומיאש וכו' וכו', וזה בעצמו הגיהנום - שאדם מסתובב בעצבות ובדכאון, ולא מוצא את מקומו וכו', ולכן תעשה כל מה שביקלתך להיות רק בשמחה, ואל תדחה את השמחה ליום מחרת, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן תהיה היום בשמחה, ותגאל את עצמך מהגיהנום שאתה נמצא בו וכו'.

תעשה כל מה שביקלתך להניח בכל יום תפלין, זה יקח לך כמה דקות להניח תפלין, ותקרא בהם שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, והמצוה הזו תגן עליך על כל היום, ותמשיך עליך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו. ובאמת, עלי לומר לך אשר אי אפשר להסביר לכן אדם את מעלת

מצות תפלין, ומעלת האדם שמניח תפלין, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ה) - כל המניח תפלין - מאריך ימים, ואמרו (פסיקתא זוטרתא, שמות) כל המניח תפלין - כאלו קרא בתורה, ואמרו (ילקוט שמות, רמז רכ"ב) אמרו ישראל לפני המקום: אנו רוצים ליגע בתורה יומם ולילה אבל אין לנו פנאי, אמר להם הקדוש ברוך הוא: קימו מצות תפלין, ומעלה אני עליכם כאלו אתם יגעים יומם ולילה; ואם היה אדם יודע מעלת הזוכה להניח תפלין של יד ותפלין של ראש, היה נזהר בזה מאד מאד, והמצוה הזו ממשכת לאדם חיים ודבקות באין סוף ברוך הוא, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ג): כל שיש לו תפלין בראשו ותפלין בזרועו - הכל בחזוק שלא יחטא; כי כשאדם שש ושמח עם מצות תפלין שהניח היום, השמחה של המצוה לא תתן לו לחטא, ולכן אשרי מי שנוהר מאד מאד במצות תפלין.

הלואי שתקבל את המסר הזה, ותכניס את זה בתוך לבך, ואז תהיה לך שנה טובה ומתוקה, שנה של אשר והצלחה, כי כך אמר רבינו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א') מי שהוא שמח תמיד - על ידי זה הוא מצליח.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקמו.

האם רבנו הקדוש אמר פעם שיבוא יום והמון אנשים יסעו אליו לראש השנה?

שאלה:

מאת יותם: האם רבנו הקדוש אמר פעם שיבוא יום והמון אנשים יסעו אליו לראש השנה? ואם כן, איפה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יותם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מובא במגלת סתרים (זה ספר שבו רשם מוהרנ"ת ז"ל מה ששמע מרבנו ז"ל את כל ההשתלשלות של הגאולה, ורשמם בראשי תבות ובסופי תבות וכו'), שיהיה זמן שיבואו כל כף הרבה אנשים אל ציונו הקדוש בעיר אומן בערב ראש השנה, עד שיצטרכו לשים שם שוטרים ולעשות סדר כדי שכל אחד יוכל לעבר אפלו כמה דקות לפני הציון הקדוש שלו, ותהלה לאל אנהנו עדים שדבר אחד מדבריו הקדושים לא הלך לריק, אלא נתקיים בתכלית השלמות.

בשנת תשל"ח הדפסתי ספר נפלא מאד 'פעלת הצדיק', והוא תולדות ימי חייו הקדושים של רבנו ז"ל מעת שנולד עד עת שעלה בסערה בשמים וכו', ובקטע האחרון אני מספר איך שזכיתי להיות בערב ראש השנה עם מנין מאנשי שלומנו על ציון רבנו ז"ל, ואמרנו את התקון הכללי, והתחלנו לומר סליחות של זכר ברית וכו', עד שבאו המשטרה ועצרו אותנו, והינו בבית סהר במשך שתיים-עשרה שעות, ואחר כך החזירו אותנו לקיב וכו', ושם כתבתי בזו הלשון: "ונקוה שבעזרתו יתברך תתבטל מלכות הרשעה לגמרי, ויפתחו המצרים, ונזכה כלל אנשי שלומנו היקרים חסידי ברסלב לנסע אל ראש השנה בעיר אומן, ולהתפלל שם יחד וכו' וכו', ואז כלם צחקו וחשבו שזה דמיון, כי עד שלא נפלה המלכות הרשעה היה המקום סגור ומסגור, ולא היו יכולים לנסע על ראש השנה כלל, ותהלה לאל נתקיים הכל בשלמות בתכלית השלמות, עד שכלם מתפלאים איך בראש השנה הזה תהלה לאל היו כבר למעלה מחמשים אלף אנשים כן ירבו מכל קצוי תבל ממש, וכל מיני סוגי אנשים וכו' וכו'.

יעזר הקדוש ברוך הוא שנזכה כבר לראות במו עינינו את כל

הסודות הנוראים שגלה רבנו ז"ל - את כל ההשתלשלות איך שיבוא משיח צדקנו ויגאלנו גאלת עולם, ונזכה לראות כמו עינינו בבנין בית המקדש שיעמד על תלו, ויחדש ימינו כקדם.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקמז.

בבית הכנסת בו אני מתפלל מתנגדים לברסלב ומשליכים לגניזה את ספרי רבנו. כיצד עלי להתנהג?

שאלה:

מאת אליהו: בבית הכנסת שבו אנו מתפללים ישנה התנגדות גדולה לברסלב, והם החליטו לשים בגניזה את כל הספרים הקשורים לברסלב, כך שכל ספר כזה שמגיע לבית הכנסת נעלם לאחר כמה ימים מהמדף, ואנו לא יודעים כיצד להתנהג. מה היא עצתו של הצדיק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי ו' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אליהו גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שלבית כנסת שזורקים משמה את ספרי רבנו ז"ל בבזיון גדול וכו', אסור להכנס שמה להתפלל, כי בפרוש גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל אשר קדם שהולכים לקרע ולבזות את ספרי רבנו ז"ל, מכרחים שיעברו עברה חמורה מאד מאד, ולהפך, לפני שלוקחים ביד איזה ספר מספרי רבנו ז"ל, מכרחים שיהיה לו הרהור תשובה גדול מאד מאד. ולכן אם נמצא בית כנסת כזה שזורקים משמה את ספרי רבנו ז"ל וקורעים את זה לגזרים וכו' וכו', צריכים לדעת שמשהו

לא בסדר שמה וכו', ואסור להכנס שמה בשום פנים ואפן, ועדיף להתפלל ביחידות מלהתפלל במקום כזה.

ובכר ספרו לנו חכמינו הקדושים (יבמות צ"ו): שהיה בית כנסת בטבריה שנחלקו שם רבי אלעזר ורבי יוסי עד שנקרע ספר תורה בחמתו, והיה שם רבי יוסי בן קיסמא, אמר: תמה אני אם לא יהיה בית הכנסת זו עבודת כוכבים, וכן היה.

לדעתי, בכל עיר ועיר שיש שמה אפלו שנים או שלשה מאנשי שלומנו חסידי ברסלב, ראוי להם לעשות מגן לבד, וכך יזכו לקרב עוד אנשים עד שיהיה להם קבוץ גדול, כי צריכים לראות שבכל עיר ועיר שבכל מדינה ומדינה ממדינות מלכו של עולם, שיהיה שם בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, ושם יתפללו ביחד, ורבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת בית הכנסת שנקרא על שמו (חיי מוהר"ן, סימן של"א), וכשהיה לאנשי שלומנו בית הכנסת בעיר נעמרוב עוד בחיים חיותו של רבנו ז"ל שהתפללו ביחד וכו', ואחר כך נתבטל, אמר: מי יודע מה היה אם היה מתקים דבר המגין שלכם? המגין שלכם היה בוקע רקיעים! גם פעם אחת היה רבי נפתלי ז"ל מגן איזה מזמור בבית המדרש בלילה עם עוד אנשים מאנשי שלומנו, ורבנו ז"ל שכב כבר על מטתו, וקם רבנו ז"ל ממטתו ונכנס אליהם לשמע את נגינתם. ואחר כך אמר להם: תדעו שהנגינה שלכם היתה בוקעת רקיעים וכו', תוכלו לשער עצמכם אשר כבר שכבתי על מטתי, והנגינה שלכם משכה אותי ממטתי להכנס אליכם וכו'; עין שם.

רואים מכל זה שאנשי שלומנו חסידי ברסלב בכל עיר ועיר צריכים לעשות לעצמם בית כנסת על שם רבנו ז"ל, וגורמים נחת רוח גדול לרבנו ז"ל, ומה גם שיכולים שמה להתפלל על פי הנסח שלנו, ולדבר את הדבורים של רבנו ז"ל, ולהתחזק יחד, ולרקד ביחד אחר כל תפלה ותפלה כנהוג אצל אנשי שלומנו.

אשרי אדם שמוסר את נפשו שדיקא בעירו יהיה בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, ובזה הוא מקדש את שמו הקדוש.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקמח.

אָמַא שְׁלִי מִלְחִיצָה אוֹתִי וְאוֹמֶרֶת לִי שְׁלֵא כְּדַאי לִי לְהִתְחַתֵּן כִּי אַחֲרֵי הַחֲתָנָה יִהְיֶה לִי קֶשֶׁה מְאֹד

שְׁאַלָה:

מַאת מעין: לְכַבוֹד הָרַב הַקְּדוֹשׁ. רְצִיתִי לְסַפֵּר לְרַב כִּי אֲנִי בֵּת שְׂמוֹנֶה עָשָׂרָה וְחָצִי, וְכָבֵר תְּקוּפָה אֲרָכָה יֵשׁ בִּי רָצוֹן עַד לְהִתְחַתֵּן, וְלָכֵן יִצְאֵתִי לְפָגִישָׁה. בְּיוֹם הַפְּגִישָׁה אָמַא שְׁלִי הִתְחִילָה לְהַכְנִיס אוֹתִי לְלַחֵץ, וְאָמְרָה לִי שְׁחַתְּנָה זֶה לֹא כִּיף, וְשָׁהֵל שֵׁישׁ אַחֲרֵי הַחֲתָנָה הוּא גְדוֹל מְדִי וְשָׂאֲנִי לֹא יַעֲמֵד בּוֹ. הוֹרִי מִמְּלִיצִים לִי קֶדֶם לְלִמּוֹד, וְלֹא לְשֵׁלֵב חַיִּי נְשׂוּאִים עִם לְמוֹדִים וְעִבּוּדָה.

מֵאֵז נִכְנַס בִּי פֶחַד גְּדוֹל לְהִתְחַתֵּן, אֲנִי נוֹרָא מְבַלְבֶּלֶת וְנוֹבֹכָה וְלֹא יוֹדַעַת מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי מֵצַד אֶחָד אֲנִי רוֹצֶה כָּבֵר לְהִתְחַתֵּן, וּמֵצַד שְׁנַי זֶה מִפְּחִיד אוֹתִי מְאֹד וְלֹא נִרְאֶה לִי שְׁאֶעֱמֵד בְּלַחֵץ הַזֶּה. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי ו' תְּשַׁרִי בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל מְעִין תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֵׁישׁ אִמְהוּת שְׁפֹשׁוּט נִכְנָסוּ בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין כְּזוֹ עַד שְׁלֵא נוֹתְנוֹת לְבֵת לְהִתְחַתֵּן וְכוּ', אוֹ לֹא נוֹתְנוֹת לְבֵן לְהִתְחַתֵּן וְכוּ',

וְזֶה פְּשוּט מִחֶלֶת עֲצָבִים וְעִנְיָן פְּסִיכּוֹלוֹגִי וְכוּ', כִּי עַל פִּי רַב הָאָמָא שֶׁל הַחֶתֶן אוֹ שֶׁל הַכֹּלֶה, נִכְנָס לָהּ בְּדַמְיוֹן כְּאִלוֹ הַכֹּלֶה גִּנְבָה אֶת הַבֵּן שֶׁלָּהּ וְכוּ', אוֹ הַחֶתֶן גִּנְבָה אֶת הַבֵּת שֶׁלָּהּ וְכוּ', וְחוֹשֶׁבֶת לְעֲצָמָה: "אֲנִי יִלְדֵתִי אוֹתוֹ אוֹ אוֹתָהּ וְכוּ', גִּדְלֵתִי אוֹתוֹ אוֹ אוֹתָהּ וְכוּ', וְעַכְשָׁו בָּאָה בַּחוּרָה צְעִירָה אוֹ בַּחוּר צְעִיר וְגוֹנֵב לִי אֶת הַבֵּת וְכוּ', אוֹ גּוֹנֵבֶת לִי אֶת הַבֵּן?!" וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר כַּמּוֹכֵן זֶה בָּא מִקְטָנוּת וְחֶסְרוֹן הַדַּעַת שֵׁישׁ בְּנָשִׁים וְכוּ', וְכֵן הֵטְבַע הָרַע שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת זֶה, וְלָכֵן זּוּג צְרִיכִים לֵהוּיֹת פְּקָחִים כְּשֶׁמִּתְחַתְּנִים, וְלֹא לְעַרְבֵי אֶת הַהוֹרִים בְּעֶסֶק נִשְׂוֹאִיהֶם וְכוּ', כִּי הֵם רַק יִסְבְּלוּ מִזֶּה. הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים לְאַהֲבֵי אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְלִהְיוֹת אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, וְלִדְאֹג מְאֹד שֶׁלֹּא יִתְעַרְבוּ הַהוֹרִים בְּנִשְׂוֹאִין, וְזֶה נִשְׂוֹאִין מִצְלָחִים, וְלָכֵן אֲסוּר לָךְ בְּשׂוֹם פְּנִים וְאִפְּנֵי לְהִתְבַּלְבֵּל מִמָּה שֶׁהָאָמָא אוֹמֶרֶת וּמִפְחִידָה אוֹתָךְ לְקִרְאֵת הַנִּשְׂוֹאִין וְכוּ' וְכוּ', זֶה בָּא מִקְטָנוּגִיּוֹת שְׂנִינִים בְּהַ כְּאִלוֹ הוֹלְכִים לְגַנֵּב אֶת הַבֵּת וְכוּ', אוֹ שֶׁהִיא צְרִיכָה אֶת הַבֵּת עַדִּין בְּבֵית לְמִשְׁרַתָּת וְכוּ'.

וְעַל כֵּן בַּחוּר אוֹ בַּחוּרָה שְׂרוּצִים לְהִתְחַתֵּן, וְהַהוֹרִים מוֹנְעִים מֵהֶם, כְּתוּב בְּפִירוּשׁ בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (יִזְרָה דְּעָה, סִימָן ר"מ, סְעִיף כ"ה) אִם הָאָב מוֹחָה בְּהַבֵּן לְשֵׂא אִיזָה אִשָּׁה שִׁיחֲפִץ בָּהּ הַבֵּן, אִין צְרִיךְ לְשַׁמַּע אֶל הָאָב, עֵינֵי שָׂם. וְדָבָר זֶה שִׁיף גַּם לְבַת, וְלָכֵן שֶׁלֹּא תִפְחִיד אוֹתָךְ הָאָמָא שֶׁלָּךְ לְהִתְחַתֵּן, כִּי זֶה פְּשוּט בָּא לָהּ מִמִּחֶלֶת עֲצָבִים וְכוּ', אוֹ מִקְנָאָה וְכוּ', וְלָכֵן אֲסוּר לָךְ לְהִכְנִס בְּלַחֲץ וּבְפַחַד וְכוּ', וְאֵל תִּהְיֶי נְבוּכָה וּמְבַלְבֵּלָת כָּלֵל, אֲלֵא תַעֲשֵׂי כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שְׁבַעוּלָם כֵּן לְהִתְחַתֵּן, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּהְיֶי כְּבֵר עֲצָמָאִית וְכוּ', וְתִצְאִי מִהַסְנֵר שֶׁל הָאָמָא וְכוּ', כִּי אֶת כְּבֵר דִּי מְבַגְּרֵת וּפְקָחִית וּבְעַלְתָּ שֶׁכָּל לְהִבְיֵן מֵה שְׁקוּרָה פֹּה, פְּשוּט הָאָמָא לֹא רוּצָה שֶׁתִּצְאִי מִתַּחַת הַסְנֵר שֶׁלָּהּ וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שִׁיְהִיָּה לָךְ הָאֲמִץ לְקַחַת אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ וְלְהִתְחַתֵּן, וְתִבְנֶי בֵּית נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִהְיֶי הַכִּי מְאֻשְׁרֵת בְּחַיָּיהָ.

הַמְּאֻחַל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקמט.

אני עובד במפעל שפתוח גם בחל המועד. האם מתר לי ללכת לעבודה בימים אלו?

שאלה:

סאת נחמן: שלום למאיר דרכנו, מוהרא"ש שליט"א.
אני עובד במפעל שפתוח גם בחל המועד. האם מתר לי ללכת לעבודה בימים אלו?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל נחמן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מבאר בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תק"ד, סעיף א') חל המועד אסור בקצת מלאכות ומתיר במקצתם. הגה: לפי צרך הענין שהיה נראה לחכמים להתיר; והנה נחלקו הראשונים אם אסורו מן התורה או מדרבנן, והאחרונים פסקו להלכה לחשש לשיטה שאומרים שהוא אסור מן התורה, ולכן אין להקל אלא בדבר האבד שיכול לאבד את פרנסתו על ידי זה, שאז אין לו ברירה והוא צריך ללכת לעבד.

הרב הקדוש מסאטמאר זי"ע בעל 'דברי יואל' פסק שאלו שצריכים לעבד בחל המועד, שלא ישמשו עם הכסף שמרויחים, אלא שיתנו את זה לצדקה, כדי שלא להנות משכר חל המועד, אשר יש פוסקים שאסור במלאכה בחל המועד.

ודעת לנכון כי אם יש דבר האבד כגון בגינת בית הכנסת, או מקוה טהרה, או שאר צרכי צבור, ואם לא יעשו את זה תכף ומיד יקומו מתנגדים עכו"ם או שאר רשעים להתלונן נגד הבניה, אזי אין חשש מלעבד גם בחל המועד.

אשרי מי שיכול למנע את עצמו מלקבנות או מלעבד בחל המועד, ואז אל רב טוב הצפון יזכה.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקנ.

אני מקרב לרבנו ונוסע לאומן. האם בנוסף לזה יש צורך לעשות 'תקון כרת'?

שאלה:

מאת דרור: האם לחסיד ברסלב שמחבר לרבנו ולספריו הקדושים ונוסע לאומן יש צורך לעשות 'תקוני כרת'?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דרור נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל אמר: מי שיודע ממני - אין צריך להתענות על עוונותיו וכו', ומי שאינו יודע ממני - לא יעילו לו התעניות שמתענה על עוונותיו וכו'.

והטעם לדבריו הוא פשוט מאד, כי רבנו ז"ל מחדיר בנו אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, עד שיפתח פינו לומר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר לו יתברך כל מה שעובר עלינו בגשמיות וברוחניות גם יחד, שזה תלוי באמונה, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ב) ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, שמלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו'), והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה, ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכוון את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל

זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל כָּהֵן, וְאֵינוֹ מִדְּקַדֵּק כָּל כָּהֵן. וְכָל אֶחָד לְפִי מַעֲוֹט שָׁכְלוּ וַיִּדְעֶתוּ, כִּן הִתְּלַהֲבוּתוֹ וְדִקְדוּקוֹ. וְהִידְיעָה הִיא מֵהִיצֵר הַטּוֹב שְׁבַלְב, וְהִסְתַּרְתַּת הִידְיעָה הִיא מֵהִיצֵר הָרַע שְׁבַלְב. וְהִסְתַּרְתַּת הִידְיעָה, הֵן הֵן אֶפִיקוֹרְסוֹת וְקִשְׁיוֹת, שֶׁהִיצֵר הָרַע מִקְשָׁה אֶת לְבוֹ לְפַל בְּרָעָה; וְרַבְּנוֹ ז"ל מִחֲדִיר בְּנוֹ אַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בְּאִפְּן כְּזֶה עַד שֶׁנֶּרְגִישׁ שֶׁהוּא יִתְּבַרֵךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְאֵין דְּבָר אַחֵר רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְאִז אָדָם כִּכָּר לֹא צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת, מֵאַחַר שֶׁשָּׁב בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִמֶּשׁ, מֵה שָּׁאֵין כֵּן, אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, וְאֵינוֹ מִתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְּבַרֵךְ, אָמַר בְּפִרוּשׁ רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י') הִתְעַנִּיתִים, זֶה כְּמוֹ שְׁמוֹרִיק אֶת הַשֶּׁק שְׁמָלָא חֲרִים, וְסִתָּם מְצַעְרִים אֶת עַצְמָם בַּחֲנָם.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁמִּקְרָב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל עִם אֶמֶת, הֵינוּ שְׁמִצִּית אוֹתוֹ וּמִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, וְנִדְבָק בּוֹ יִתְּבַרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֵין סוּף, וְתָמִיד חוֹזֵר בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה שְׁזֶה נִקְרָא מִקְרָב בְּאֶמֶת אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, הוּא כִּכָּר לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת שׁוּם תְּקוּנִים כְּגוֹן תְּקוּן כֶּרֶת וְכַדוּמָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל בְּאוּמָן, וְנָתַן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְאָמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מְזוֹמְרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכֶּלְלִי', יֵשׁ לוֹ הַבְּטָחָה בְּרוּרָה מִרַבְּנוֹ ז"ל שֶׁיִּתְּקַן אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁמִּקְרָב בְּאֶמֶת אֶל רַבְּנוֹ ז"ל לֹא צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּלִבוֹלִים וּמִשׁוּם תְּקוּנִים שֵׁישׁ הַיּוֹם בְּעוֹלָם עַל יְדֵי כָּל מִינֵי בְּעָלֵי דְמִיּוֹן שְׁנוֹתָנִים תְּקוּנִים שֶׁהֵכֵל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ וְכוּ'.

הַעֲקָר רַק לַעֲסֹק תָּמִיד בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ - לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִהְיוֹת תָּמִיד עַל חֲטָאוֹתָיו הַמְּרַבִּים הַחֲקוּקִים עַל עַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד') שֶׁעוֹנֹוֹתָיו שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים עַל עַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזָקָא ל"ב) "וְנִתְּהִי עוֹנֵתָם עַל עַצְמוֹתָם", וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ל"ד) "תִּמּוֹתַת רָשַׁע רָעָה", וְעַל יְדֵי וּדְוֵי דְבָרִים יוֹצֵא מִעַצְמוֹתָיו הַחֲטָאִים שֶׁחֲקוּקִים עֲלֵיהֶם; וְכָתַב הַרְמַב"ם

(פרק א' מהלכות תשובה, הלכה א') כל מצות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו וגו' ויהתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר: אנא השם! חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח; ודבר זה יסוד מוסד אצל רבנו ז"ל.

אשרי מי שמתבודד בכל יום עמו יתברך, שאז הוא לא צריך להתענות, רק את התעניות שתקנו חכמינו הקדושים, הינו הד' צומות, ומלבד זאת הקפיד רבנו ז"ל מאד לא לקחת על עצמו שום צומות בעצמו, ומכל שכן שלא צריך לעשות שום תקוני כרת וכדומה, אשרי מי שזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקנא.

אשתי לא מוכנה שאגדל זקן. האם עלי לשמע לדבריה או לא?

שאלה:

מאת אתי: שלום וברכה לכבוד הרב שליט"א.

ברצוני להתייעץ עם הרב לגבי נושא הזקן: אני בעל תשובה למעלה מעשר שנים, ויש ביני לבין אשתי חלוקי דעות לגבי הזקן - אשתי רוצה שאשאיר זיפים קטנים בלבד, ואלו אני רוצה לגדל את זקני כמו כל יהודי, אף היא אומרת שזה לא יפה בעיניה. האם עלי לשמע לדבריה או לא?

אשריכם על זכו הרבים המפלא בעקר בראש השנה אצל
 רבנו הקדוש, הדרשות והחזקים מקרבים אותנו ומעוררים
 אותנו לאבינו שבשמים. בהערכה רבה לכבוד הרב, אתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אתי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מהרה"ת ז"ל אמר (לקוטי הלכות, גלוה, הלכה, ג' אות ב') עקר הדת
 ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות, ובהם נכר היהודי פי הוא
 מזרע ברך השם, מזרע ישראל. ומי שרוח אחרת עמו חס ושלום,
 ורוצה לכפר חס ושלום באלקי ישראל, תחלת הכפירה הוא שמשליך
 חס ושלום מעליו הזקן והפאות. כי באמת כל דת ישראל הקדוש הוא
 תלוי בזקן ופאות, כי כל דברי תורתנו הקדושה וכל המצוות כלם
 הם בחינת צמצומים להשגת אלקותו יתברך, כי כל אות ואות וכל
 תבה ותבה מתורתנו הקדושה שבכתב ובעל פה, וכל מצוה ומצוה
 וכל מנהג כשר של ישראל עם הקדוש והנבחר, כלם הם שעורין
 וצמצומין שעל ידם יזכו להשיג השגת אלקותו יתברך, כל חד לפום
 מה דמשער בלביה, כפי אשר יזכה על ידי עבודתו ויגיעתו בתורה
 ומצוות ומעשים טובים, ויפרש ממעשים רעים. וכל אלו שמורידים
 את הזקן והפאות בשאט נפש ובזדון ובמעל, אוי לו ואוי לנפשו, כי
 עוקר עצמו ונפשו מאלקי ישראל ואין לו חלק בתורת משה, או
 לנפשו כי גמלו להם רעה. ובשביל זה נתפשטה בעוונותינו הרבים
 מאד חכמת הפילוסופיה והאפיקורסות במדינת אשכנז וסביבותיהם,
 שפרקו מעליהם באלו הדורות על מלכות שמים לגמרי והשליכו
 זקנם והפאות ומלכשים במלבושיהם וכו', ובאמת אינם עוברים על
 חמשה לאוין בלבד, כי כשמשתיתין פאת זקנם פאלו עוברים על
 כל התורה כלה, כי כל התורה כלה תלויה בזה, כי על ידי התער

והספין שמרימין על הדיקנא קדישא להשחיתה, חס ושלום, על ידי זה מתגבר מלכות עמלק.

עם כל זאת, כשאדם חוזר בתשובה, עד שהאשה מתרגלת לזקן וכו', אזי יכולים לתקן את הזקן, כי אין עוד טוב משלום בית, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קט"ז). לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה, שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים; ולאט לאט אשתך תתחיל להעריך מה זה זקן ופאות.

רבנו ז"ל החזיק מאד שיהיו הזקן והפאות מסדרות ולא מפזרות וכו' וכו', ואנשי שלומנו העידו שבכל פעם שרבנו ז"ל יצא מביתו אזי הרטיב את אצבעותיו וסדר את הפאות שלו.

אשרי מי שנזהר לא להוריד את הזקן והפאות.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקנב.

האם ישנן סגלות לקליטה מהירה, רכוז וזכרון טוב בלמוד תורה?

שאלה:

מאת אשר זעליג: לכבוד קדשת האדמו"ר שליט"א. שנה טובה ומתוקה, גמר חתימה טובה ורפואה שלמה. תהלה לאל אני אחז כעת בדפיה האחרונים של מסכת נדה, ובעזרת השם כשאסיים, אעשה סיום הש"ס. אני מודה מאד לכבוד קדשת האדמו"ר על הכל, כיף מאד לצית אותך אפלו שלא מבינים. תודה על החזקים שלך ועל שאתה מעורר אותנו לשמח תמיד ולא בותן לנו לישן (גם כפשוטו), אין

לשער ולתאר את השמחה וההתלהבות שלי על זה שאני מקרב אל רבנו צדיק האמת ואל תלמידו היקר רבי נתן. יש לי חשק עז ללמד הרבה שלחן ערוך והלכות כדי לשמח לעשות ולקיים, וגם ללמד הרבה ספרי חסידות, אך יש לי בעיה לקלט מהר את הדברים. האם ישנן סגלות לזכות לחכמה ובינה כך שתהיה לי קליטה מהירה, רכז וזכרון טוב? והאם זה תלוי בשמירת הברית? ושוב תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אשר זעליג נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה לסיים עכשו את הש"ס, שאין למעלה מזה, כי מקבל מרבנו ז"ל שמי שזוכה לסיים את הש"ס מקבל על עצמו צלם אלקים.

בזה שאתה כותב שאתה מצית אותי וכו', תאמין לי שזה לא ממני, זו שיטת רבנו ז"ל ללמד על פי סדר-דרך-הלמוד הזה, כמובא בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן ע"ו): בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום - טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבה, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בהלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף - יבין

אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמוד על כוננתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט) לגמור והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר, שנאמר (תהלים קי"ט כ') "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה", כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומה, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר היה לומד בדקדוק גדול כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשייגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כ"ח) שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה.

בודאי מה טוב ומה נעים כשאדם מכניס את עצמו בלמוד הלכה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כ"ט) ועל למוד הפוסקים הזהיר מאד מאד ביותר מכל הלמודים. וראוי ללמד כל הארבעה שלחן ערוך כלם מראשם עד סופם כסדר, אם יכול ללמד כל הארבעה שלחן ערוך עם כל הפרושים הגדולים מה טוב, ואם לאו, על כל פנים ילמד כל הארבעה שלחן ערוך הקטנים. והוא תקון גדול מאד מאד, כי על ידי חטאים נתערב טוב ורע, ועל ידי למוד פוסק שמברר הכשר והפסול, המתר והאסור, הטהור והטמא, על ידי זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע.

ואמר: שכל איש ישראל מחייב ללמד בכל יום ויום פוסקים ולא יעבר, ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על כל פנים איזה סעיף 'שלחן ערוך' באיזה מקום שהוא, אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן ערוך, כי צריך ללמד איזה דין ב'שלחן ערוך' בכל יום ויום כל ימי חייו. וכשאינו אנוס, ילמד כסדר כל הארבעה 'שלחן ערוך' מדי יום ביומו, וכשיגמר ויסים הארבעה 'שלחן ערוך' יחזור ויתחיל ללמד כסדר. וכן ינהג כל ימי חייו; ואשרי מי שזוכה ללמד בכל יום טור בית יוסף עם הב"ח, וכן שלחן ערוך עם המגנים, שאין למעלה מזה.

ובענין הזכירה וכו', אין עצה אחרת אלא לחזור ולחזור ולחזור וכו'. על כל פנים, איך שהוא, צריכים לזכר שבשעה שאדם לומד תורה הקדושה, ומכניס את מחשבתו בתוך התורה הקדושה, בו ברגע הוא נדבק באין סוף ברוך הוא, כי התורה היא חכמתו יתברך, ובשעה שלומד תורה אז נדבקת מחשבתו בחכמתו יתברך, ואז נכלל בנצחיות התורה, הינו אפלו כשלומד ושוכח וכו', אחר כך יזכירו לו את כל מה שלמד בזה העולם. ואתה צריך לדעת שאף אם אדם לומד וכבר שוכח מה שלמד וכו', הנשמה היא נצחית והתורה נצחית, וזה ישאר אצלו לנצח. ומובא (לקוטי אמרים, תניא, פרק כ"ג) באותה שעה שאדם עוסק בדברי תורה, הרי גם הנפש ולבושיה (מחשבה דבור ומעשה שלו) הם מיחדים ממש באין סוף ברוך הוא, ולכן אשרי האדם שמתוך החשף והלכלוך והזהמה והזבל שלו, הוא מכניס את מחשבתו ואת דבורו בתוך התורה הקדושה, ואפלו שמקדם לא למד, ואחר כך הוא ישכח מה שלמד, אבל בו ברגע שהוא לומד, אז הוא מדביק את עצמו באין סוף ברוך הוא - בתוך התורה, ועל ידי זה מאיר בו אור האין סוף ברוך הוא, ואם יהיה רגיל בזה, לבסוף הוא ינתק את עצמו מן הרע.

אשרי מי שמצית את רבנו ז"ל ומתמיד בלמוד התורה הקדושה על פי דרכו, שאז אל רב טוב הצפון והגנוז יזכה, כי אין עוד טוב

מלמוד התורה הקדושה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה, פרק ד', הלכה ח') כיון שקבלתם עליכם על תורה מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימיהם; אף שאדם נכשל בכל כך הרבה עבירות חמורות וכו', אבל אם הוא לוקח את עצמו ונכנס בתוך התורה הקדושה, אזי הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו, ולכן אני שואל אותך: האם זה לא כדאי ללמד תורה, שבזה נתכפרים לו כל עוונותיו?

ב' תתקנג.

**אמרו לי שגם אחרי החתנה יהיו לי נסיונות בתאוות
נאוף. האם זה נכון?**

שאלה:

מאת ליבי: שלום רב לכבוד קדושת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א. תודה רבה על כל החסד שהצדיק עושה עמדי ובפרט על השדוך שקבלתי בזכות הצדיק, ימים על ימי מלך תוסוף שנותיו כמו דור ודור.

אני נמצא עכשו כחדש לפני החתנה שלי, ואני מאד מקוה שעכשו כבר אוכל להיות יהודי כשר באמת כפי שרבנו רצה וכו', כי השנים האחרונות היו קשות מאד עבורי, אף יש אנשים שאומרים לי שגם אחרי החתנה לא יכולים להיות נקי, כי יש זמנים של הרחקות וכו' וזה לא קל...

אני מאד מקוה שהצדיק יענה לי האם זה נכון, ושיכתב לי כמה דבורים של חזק לקראת החתנה ויום החפה. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל ליבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש קונטרס 'יום הנשואין', והקונטרס הזה מיעד לחתן ומסביר איך שׂיכין את עצמו ליום חפתו, וכן יש שמה מכתב ארוך איך להתנהג אחר החתנה, וכדאי שתשיג לך את הקונטרס הזה.

איך שהוא, עליך לזכר אשר רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו', וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקורם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.). אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עצירים], וכן אמרו (יבמות סג.): דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצא שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

כדאי מאד מאד להזהר מבני אדם שסתם מפחידים וכו', ומבלבלים את המח בשטיות ובחמרות יתרות וכו', וכו', כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (יומא י"ח:) אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו; ואמרו חכמינו הקדושים (יומא עב:) על הפסוק

(תהלים יט) "יִרְאֵת הַיְיָ הַטְהוֹרָה עוֹמֵדֶת לְעַד" - אָמַר רַבֵּי חֲנִינָא: זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה. מַאי הִיא? נוֹשָׂא אִשָּׁה וְאַחַר כֵּךְ לּוֹמֵד תּוֹרָה; וְלִכְּן אַל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצָמֶיךָ מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁתִּתְחַתֵּן וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִקְבַּע לְעֲצָמֶיךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְתוֹלִיךְ אֶת בֵּיתְךָ בְּאַהֲבָה אַחֲוָה וְרַעוּת, וְשֵׁאף פֶּעַם שְׁלֵא יְהִיוּ בֵּינֵיכֶם שׁוֹם וְכוּחִים וְכוּ' וְכוּ', וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקנד.

הַזְמַנּוּ אֶת הַיּוֹם הַיּוֹם הַכְּפוּרִים, אַךְ אֲנוּ חוֹשְׁשִׁים שֶׁהֵם יַחַלְלוּ בְּבֵיתֵנוּ אֶת הַיּוֹם הַקְדוּשׁ. כִּי־צַד לְנַהֲג?

שְׂאֵלָה:

מֵאת שְׁמֵעוֹן: לְכַבּוֹד אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, הַמְּאֹר הַגָּדוֹל. אֲנִי וְאִשְׁתִּי חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וְהַהוֹרִים שְׁלָנוּ בְּעֲלֵי זָקָה לְדַת, אַךְ אֵינָם דְּתִיִּים. אִשְׁתִּי בְּהַרְיוֹן וְקִשָּׁה לָהּ מְאֹד לְצוּם בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, וּמִכִּיּוֹן שֶׁגַּם כָּכָה קִשָּׁה לָהּ, כִּנְרָאָה שֶׁהִיא לֹא תוֹכֵל לְטַפֵּל בְּשִׁלְשֵׁת יְלָדֵינוּ בְּיוֹם הַצוּם וְתֵאלֶץ לְשִׁכַּב וְלִנוּחַ, וּמִכִּיּוֹן שֶׁמִּרְבִּית הַיּוֹם אֲנִי אֶהְיֶה בְּתַפְלָה, נֶאֱלָצְנוּ לְבַקֵּשׁ מִהַהוֹרִים שֶׁל אִשְׁתִּי שֶׁיְהִיוּ אֲצִלְנוּ בְּיוֹם הַכְּפוּרִים. אֲנִי חוֹשֵׁשׁ שֶׁהוּא עֲלוּל לְהִשְׁפִּיעַ לְרַעָה עַל בְּנֵינוּ הַגָּדוֹל, כִּי חֲמִי אוֹ חֲמוּתִי עֲלוּלִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּטַלְפוֹן בְּעֲצוּמוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַקְדוּשׁ, וְכֵן לְדַבֵּר אֶתוֹ דְּבָרִים בְּנִגּוּד לְדַעַת רַבְּנוּ הַקְדוּשׁ אוֹ בְּנִגּוּד לְהִלְכָהּ, וְחוּץ מִזֶּה יִתְכַּנּוּ עוֹד בְּעִיּוֹת הַלְכָתִיּוֹת אַחֲרוֹת. חָשׁוּב לְצִיָּן כִּי הֵם לֹא מִתְנַגְּדִים לְדַת, וְחֲמִי צֵם בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, אַךְ אֲנִי חוֹשֵׁשׁ שֶׁבְּמִדָּה וְיִהְיֶה לָהֶם מִשְׁהוּ חָשׁוּב לְעֲשׂוֹת, הֵם יְכוּלִים לְחַלֵּל אֶת הַיּוֹם הַקְדוּשׁ.

השאלה הקשה שעומדת בפני: האם כדאי לי לבטל את ההגעה של חמי וחמתי ולמצא סדור אחר לילדים בכך שאלף להתפלל בניך החמה, שאז התפלה מסתימת בשעה אחת עשרה בערך, כך שאוכל לטפל בילדי, אף את תפלות מנחה ונעילה אאלץ להתפלל ביחיד ובמהירות, או להשאיר את המצב ככה - שההורים של אשתי יבואו אלינו?

אני מתפלל שהשם יתברך יציל את כל החוזרים בתשובה בהתמודדיות הללו מול ההורים, וישנצליח לשמר גם על כבודם וגם על ארח החיים הרוחני של משפחתי. אגב, זאת דגמה אחת מני רבים שאנו מתמודדים אתה בקושי רב. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שמעון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריכם שזכיתם לחזור בתשובה שלמה שזה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד) במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

והנה בענין יום הכפורים וכו', כדאי שתשאל שאלה מרב הגון וירא שמים אודות הצום לאשתך שהיא בהריון, וקשה לה מאד לצום וכו', כי אסור להורות הטר לעצמו אלא בהוראת רב גדול וממחה בדברים אלו.

הבעיה שיש לכל בעל תשובה מההורים זו בעיה רצינית, עם כל זאת צריכים תמיד לזכור שמצות כבוד אב ואם שיכת גם אם ההורים רחוקים מתורה ומצוות וכו', כי אצלו יתברך מאד מאד יקרה מצות כבוד אב ואם, עד כדי כך שאמרו (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש

מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם, הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודני; רואים מזה שאם מכבדים את ההורים - בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

ולכן לא פדאי לעשות עסק אם ההורים יבואו וישמרו על הילדים, ובפרט שאשתך לא צריכה ללכת לבית הכנסת, אלא היא תשכב במטה, וכך יקל לה התענית, אזי ממילא היא נמצאת בבית ורואה שהם לא יחללו חס ושלום את השבת והחג וכו', אבל הכל צריך להיות בעדינות ובדרך ארץ גדולה מאד, כי סוף כל סוף הם ההורים וכו', ואם יראו איך שמתנהגים אתם בדרך ארץ, גם הם יחזרו בתשובה שלמה, כי הוציאו שם כאלו כל אלו שחוזרים בתשובה הם פראיים וכו' וכו', ולכן אשרי הזוג שחזרו בתשובה שלמה ועדין מכבדים את ההורים אפלו שהם כמו שהם.

הקדוש ברוך הוא יתן לכם שנה טובה ומתוקה, שנה של אשר ועשר ולא יחסר לכם שום דבר, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקנה.

אני ובעלי עוסקים בהוראה, ולשנינו כבר אין כח להמשיך בתפקידנו

שאלה:

מאת דינה: אני בת חמשים ואחת, מורה במקצועי ואם לאחד עשר ילדים, מתוכם שלשה נשואים, בעלי בן תורה ומורה. ברוך השם, הקדוש-ברוך-הוא הגדיל חסדו עלי, ובשנים

האחרונות מסרתי שעורים וסדנאות לנשים בנושאי יהדות, זוגיות וחנוכה, בנוסף להוראת עברית בישיבה תיכונית במשנה חלקית.

אני רוצה מאד שיהרבה ידריך אותי בהתנהלותי בחיי, כי מעל הכל אני רוצה למלא את יעודי כפי שהקדוש-ברוך-הוא רוצה, וכל הזמן יש לי ספקות אם אני במקום הנכון: כשאני בבית - אני אוכלת את הלב וחושבת על כל אלו שצריכים יעוץ ועזרה, כשאני בשעורים ואיני עם המשפחה - אני בצער על שאני לא דואגת ומשגיחה מספיק על צרכי ילדי וחנוכם, וכשאני מלמדת בישיבה - אני מתסכלת על שאני צריכה לבזבז את זמני וכחי על למודי חל ובעיות משמעת. מצד שני בעלי מעודד אותי שאמשיך בעבודה זו, כי היא מסדרת ויש בה משכרת טובה.

גם בעלי, שמאד אוהב תורה ומקדיש עתים ללמוד תורה, עובד במקום שבו הוא מרגיש לא משמעותי וסובל מקשיים גדולים במשמעת של התלמידים, ולכן גם הוא היה רוצה לעשות משהו אחר, אך בגילו - חמשים ושבע, אינו רואה אפשרות אחרת. מה עלינו לעשות?
עצת הרב חשובה לנו מאד ותתן מרגוע לנפשי, בברכה לשנה טובה וחתימה טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שעקר היעוד בזה העולם הוא להתענג בזיו שכנית עזו יתברך, הינו שצריכים להחזיר במח המחשבה שמלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול דבר קטן

לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ולכן אדם צריך להיות תמיד שש ושמח עמו יתברך, כי אדם צריך להרגיל את עצמו לשמח עם כל הטוב שיש בו, ותהלה לאל יש אצל כל בר ישראל טוב הרבה מאד, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלה הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמון.

ולכן הן את והן בעלך תמשיכו בעבודתכם, ופה ושמה תחדירו דבורי אמונה שזה מאד מאד חשוב למעלה בשמים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נשא) בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם נתאנה שיהא לו דירה בתחתונים; וכזה שמכירים את הקדוש ברוך הוא, בזה ממלאים את רצונו ותאותו יתברך כפיכול, ולכן אשרי מי שמחדיר אמונה בתלמידים, וכן מי שיש לו עסק עם הרבים, אשרי ואשרי מי שמחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, כי אפלו שלא פועלים רק בשעה שמדברים עם הזולת שמחדיר בעצמו אפלו לדקה אחת שיש בורא כל עלמין, זה כבר דבר גדול מאד מאד, כי כל מחשבה ומחשבה שרק חושבים ממנו יתברך - זה נצחי.

ולכן אל תבלבלו את עצמכם בבלבולי חנם, ואדרבה, את ובעלך צריכים רק לשמח על הזכות שיש לכם להחדיר בזולת אמונה, וכן תשתדלו מאד לחנף את הילדים בדרכי האמונה הקדושה, אשר אין למעלה מזה, כי הרגע שיש אמונה פשוטה, אזי זוכים לאריכות אפים שהיא המדה היקרה של סבלנות, וכשיש לאדם סבלנות - יש לו כבר את הכל, ואל ילדים צריכים המון סבלנות.

ראו למסר את נפשכם על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם. ואם

תהיו בשמחה כל החיים שלכם ילכו כבד בצורה אחרת לגמרי, כי תזכו לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה. ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה, ואז תזכו לגדלות המחין וכבד לא יחסר לכם שום דבר.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקנו.

שמעתי שר' שמעון תלמיד רבנו ז"ל נהרג על ידי ערבים בצפת. איך זה קרה?

שאלה:

מאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש! קראתי בספר 'אשר בנחל' שר' שמעון תלמיד רבנו ז"ל נהרג על ידי ערבים בצפת. האם תוכלו לספר לנו איך זה קרה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ר' שמעון קמינסקי מקרימנשטוק ז"ל היה התלמיד הראשון של רבנו ז"ל, וזכה שרבנו ז"ל הבטיח לו שהוא יהיה השמש שלו גם בשמים, ורבנו ז"ל הפליג מאד במעלתו כי היה עובד השם גדול מאד, ונהג בעבודתו להתבודד בעמקי השדות והיערות. הוא לא ידע שום פחד ואימה מן החיות ומן הסכנות, ירא רק מהשם יתברך, ולא מהפחדים המצויים בעולם כדגמת הפחד מפני חיה רעה המכנים

"יראות נפולות", כי הן קימות אך ורק להסתיר את עיני האדם ולהרחיקו מיראת השם האמתית.

פעם הלך ר' שמעון לאטו בהשקט ובשלוה בין סבך עצי היער, שפתיו דבבו ולבו השתפף לפני השם יתברך. הוא לא הרגיש בכל הסובב אותו, אם בקר הוא או ערב, חשך או אור, קר או חם, והנה פתח לרגע עיניו והבחין בדב גדול העומד לפניו. הדב היה רעב ולעו היה פעור, מוכן היה להתנפל על האדם שיקרה לפניו ולהשקיט רעבונו בכשרו, אך ר' שמעון לא אבד את קר רוחו ולא נבהל, בישוב הדעת נעצר וחשב כיצד להרחיק ממנו את המזיק. טבעו של הדב להתבונן באדם הקרובן שעליו עומד הוא להתנפל טרם יקפץ עליו לטרפו, אך עתה עמד הדב והביט על ר' שמעון כשלעו פעור. ר' שמעון נשא את עיניו לשמים ומלמל תפלה: "רבונו של עולם, הצילני מן החיה האורבת לי!", ותכף ומיד פשט ר' שמעון את מעיל הפרוה אשר עליו ועטף בה את ידו למבצר ולמגן, ביד הזו נטל אף סכין שהיתה עמו בכיסו, ובו ברגע שהדב זנק עליו לטרפו, פשט ר' שמעון את היד המבצרת לקראתו, הדב זנק ומלא פיו בידו של ר' שמעון, היד הלופפת את הסכין, ואכן ירדה הסכין ללעו של הדב, ור' שמעון החדירה עמק יותר עד שגחתך גרונו של הדב. הדב פרע ונפל מת לרגליו של ר' שמעון, וכאשר ראה ר' שמעון שיצא מן הסכנה, עמד בתפלת הודיה להשם יתברך שחננו ונתן העצה בלבו להנצל מן החיה הטורפת.

בסוף ימיו נסע ר' שמעון לארץ ישראל והתישב בצפת. באותה התקופה סבלו היהודים בצפת מן הפלחים הערבים והדרוזים שהיו דרכם להתנפל עליהם, ובפרט מי שהלך לבד בין ההרים היה מספן מאד מאד, והנה ר' שמעון היה דרכו לצאת בשדה בכל יום להתבודד להקדוש ברוך הוא, והנה פגשו בו קבוצת פורעים ערבים רוצחים והתנפלו עליו ונתנו לו מכות קשות, ונשאר פצוע על האדמה ספוג דם וכו', והלכו לחפש אותו ומצאו אותו שוכב באין אונים, ולאחר

שבוועים נפח את נשמתו הטהורה, ונטמן בבית החיים העתיק אשר בצפת, סמוך לציון הקדוש של האריז"ל.

ועד היום כשאנשי שלומנו נמצאים בקברי צדיקים בצפת, נגשים גם אל קברו ועושים אותו שליח אל רבנו ז"ל, ומבקשים את מה שיש להם לבקש מרבנו ז"ל, כי הרי הבטיח רבנו ז"ל שהוא יהיה השמש שלו גם בעולם הבא.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקנז.

יְצַאתִי עִם גִּבּוֹר גְּרוֹשׁ לְמִטְרַת נְשׂוּאִין, אֶךְ לְאַחֲרוֹנָה הוּא הוֹדִיעַ לִי שְׂאִינְנוּ מְסַגֵּל לְהִתְחַתֵּן כְּרַגַע. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?

שאלה:

מאת אודליה: שלום וברכה לרב.

אני רוקה בת שלשים, ולאחרונה סימתי קשר שנמשך ארבעה חודשים עם גבר גרוש, אב לשני ילדים. הוא בחור עם יראת שמים ומדות טובות, והיתה בינינו מציאת חן גדולה - גם בינינו, גם ביני לבין ילדיו וגם בין המשפחות, אך היו לו חששות להתחתן בשנית. הרבנים שלו, החברים שלו, ואני, חזקנו אותו שיצליח להתגבר על כף ולמרות שהיו הרבה מניעות תוך כדי הקשה, הרגשנו כל הזמן שהשם יתברך שורה בינינו. לפני כשבועיים הוא הודיע לי שהפחדים גוברים על הרצון והוא לא מסגל להתחתן כרגע, ושאמשיך הלאה, ומאז שנינו בצער גדול.

אני יודעת שהשם עושה הכל לטובה, אך עדין קשה לי להיות בשמחה וקשה לי לעמד בנסיון. מצד אחד אני רוצה אותו, כי טוב לי אתו למרות ה'תיק' של הגרושין, ולכן אני מתפללת

שֶׁהַשֵּׁם יִתֵּן לוֹ אֶת הַכַּחוֹת לַחֲזֹר אֵלַי וְנִבְנְהָ בְּנֵי עַדֵי עַד, אִךְ מֵצַד שְׁנֵי אֲנִי יוֹדַעַת שְׁעָלֵי לְבַטֵּל אֶת רְצוֹנִי מִפְּנֵי רְצוֹן הַשֵּׁם. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת? הַאֵם לְהַמְשִׁיךְ לְהַכִּיר בַּחֲרוּמִים אַחֲרָיִם? וְאִיךְ עוֹשִׂים זֹאת אַחֲרַי שֶׁהֵלֵב כְּבָר כָּל כֹּף נְחֻשָׁף וּפְגִיעַ? אֲנִי מִבְּקִשְׁתְּ שֶׁהֵרַב יִתֵּן לִי עֶצָה אִיךְ לַעֲמֹד בַּנְּסִיוֹן הַזֶּה וְלְהַמְשִׁיךְ בְּבִטְחוֹן בְּהַשֵּׁם, לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְלְהַמְשִׁיךְ לְהַתְחַזֵּק בְּצַנִּיעוּת, וְכֵן מִבְּקִשְׁתְּ שֶׁהֵרַב יַעֲתִיר עֲבוּרֵי שִׂיחָה לִי זֶה טוֹב, יְלָדִים צַדִּיקִים וּבֵית שֶׁהִשְׁכִּינָה תִשָּׁרָה בּוֹ. תוֹדָה רַבָּה, בְּבִרְכַּת שָׁנָה טוֹבָה, תַּחֲלֵל שָׁנָה וּבִרְכוּתֶיהָ, וְיִתְקַבְּלוּ תַּפְלוּתֵיכֶם בְּרְצוֹן.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי ז' תְּשׁרִי בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל אוֹדְלִיָּה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲסוּר לָךְ לְהַתִּיאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּן, וְלָמָּה לָךְ לְהַכְנִס בְּתַסְבֻּכַּת כְּזוֹ וְכוּ', סוּף כָּל סוּף אֶת רִוְקָה וְהוּא כְּבָר גְּרוּשׁ עִם שְׁנֵי יְלָדִים, וְלָמָּה לָךְ לְקַחַת גְּרוּשׁ עִם שְׁנֵי יְלָדִים? וּבִזְזָה שֶׁהָיָה לָךְ מְשִׁיכָה אֵלָיו וְכוּ', זֶה בָּא רַק מִחֲמַת הֶרְגֵשׁ וְכוּ', אֲבָל לֹא מִהַשְׁכָּל הַבְּרִיא וְכוּ', וּבַפְּרָט שְׂאֲחֲרֵי הַכָּל הוּא מְפַחֵד לְהַתְחַתֵּן וְכוּ', אֲזִי אֶת רֹאֵה בְּחוּשׁ שִׂמְשֵׁהוּ לֹא בְּסֵדֶר פֶּה וְכוּ', וְלָכֵן תַּתְּנִי תוֹדָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יֵצֵא לַפְעַל הַשְּׂדוּף הַזֶּה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמִין לָךְ בְּחוּר רִוְקָה דִּיקָא שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּגִיל שְׁלָךְ, וְלֹא חֲסַר בְּחוּרִים כְּאֵלוֹ, וְתַתְחִילוּ דָךְ חֲדָשׁ בְּחַיִּיכֶם, וְתִכְנְנוּ בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, הַעֲקֹר לֹא לְהַתִּיאֵשׁ, רַק לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזוֹ תִרְאִי שֶׁתִּזְכְּרִי לְמַצָּא אֶת בֶּן זִוְגָךְ הַשִּׁיךְ לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמַתָּה, רַק אֵל תִּכְנְסִי בְּלַחֲץ, תִּמְשִׁיכִי לְהַתְפַּלֵּל וְתִרְאִי אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי מֵה שֶׁתְּפַלֶּה פּוֹעֵלֵת שׁוֹם דְּכָר לֹא

פועל, ולכן תראי לומר בכל יום את התפלה הזו, והקדוש ברוך הוא ימלא את משאלות לבך לטובה:

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה. ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר, תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונה, ולגרם לה נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

המאחל לה חתימה טובה...

ב' תתקנח.

מה המעלה של מי ששוכת אצל הצדיק? והאם כשנמצאים באומן בשבת זה נקרא "לשבת אצל הצדיק"?

שאלה:

מאת אסף: שלום לרב היקר והאהוב, אני מתחזק מדבריה רבות, תודה רבה!

שמעתי שרבי נחמן אמר שיש מעלה גדולה לשבת אצל הצדיק. מה המעלה בכך? והאם גם בדורנו, לאחר שרבי

נחמן כָּבַר נִפְטָר, כְּאֲשֶׁר אָנוּ שׁוֹבְתִים בְּאוֹמֵן, כְּמוֹ שְׂוֹעָא
הַשָּׁנָה שְׂרָאשׁ הַשָּׁנָה וְשִׁבְתָּ הָיוּ מְחַבְּרִים, זֶה נִקְרָא "לְשִׁבְתָּ
אֶצֶל הַצְּדִיק"?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעֵי ז' תְּשׁוּרֵי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶסְף נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן רצ"ז) הַשְּׁבֻתִים שְׁשׁוֹבְתִים אֶצְלֵי
הֵם גְּדוּלִים וְטוֹבִים יוֹתֵר מִשְׁבְּעָה פְּעָמִים תַּעֲנִית מִשְׁבֻּת לְשִׁבְתָּ; וְזֶה
שֶׁיְּיָ גַם עֲכָשׁוּ, הֵן כְּשֶׁאֲדָם נִמְצָא בְּשִׁבְתָּ בְּאוֹמֵן, וְהֵן כְּשֶׁנִּמְצָא בְּקַבּוּץ
שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׁמֵתִקְבְּצִים יַחַד בְּשִׁבְתָּ וְלוֹמְדִים יַחַד אֶת תּוֹרָתוֹ
הַקְּדוּשָׁה וּמִתְחַזְּקִים אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי, שְׂזֶה מִמֶּשׁ כְּמוֹ שְׁשׁוֹבְתִים אֶצֶל
רַבְּנוּ ז"ל.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֵתִחְבֵּר עֲצָמוֹ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים בְּעִירוֹ,
וּבוֹנִים בֵּית הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וּמִתְקַבְּצִים שָׁם יַחַד, שְׂזֶה מִמֶּשׁ
כְּאֵלּוֹ שְׁשֻׁבְתוֹ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, שְׂזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
יִתְפַּלְלוּ יַחַד וְיִהְיוּ בִּינֵיהֶם אַהֲבָה אַחְוָה וְרַעוּת.

הַמְּאַחַל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקנט.

**הַיִּיְתִי נִשׁוּי בְּאֲשֶׁר עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה, וְעַכְשָׁו גְּלִיתִי
שְׂאֲשֵׁתִי בּוֹגְדַת בִּי. תַּעֲזֹר לִי בְּבִקְשָׁה, אֲנִי מֵיֹאשׁ לְחַלוּטִין**

שְׂאֵלָה:

מַעַת יְחִיאֵל: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם.

אֲנִי וְאֲשֵׁתִי נִשׁוּאִים כְּבָר עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ

לנו חמשה ילדים מצלחים מאד. במשך כל שנות הנשואין כמעט ואף פעם לא היו בינינו מריבות, ושררה בינינו אהבה גדולה, תמיד הייתי מפנק את אשתי ונותן לה כל מה שהיא רוצה.

בימים האחרונים התגלה לי שהיא בוגדת בי, ומאז אני מרגיש משפל מאד, אני שרוי בדכאון עמוק ומרגיש שהלב שלי עומד להתפוצץ... איך יכול להיות שהיא עשתה לי דבר כזה? במה הייתי לא בסדר? ולמה זה מגיע לי? אגא כבוד הרב, תעזר לי בבקשה, אני מיאש לחלוטין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי ח' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד
שלום וברכה אל יחיאל נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, היום הזה יש קלפה עצומה שכוּבַשֶׁת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הפלי משחית הנקרא מחשב (מכשף) המחבר לאינטרנט, או איפד, או בלקברי וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ תעוב עירם וזהו, ומאמללים את עצמם וכו' ואת הילדים וכו', מתחילים להסתכל בכל מיני שקוץ ועירם, ועל ידי זה מאבדים את השכל לגמרי, עד שמתחילים לבגד אחד בשני רחמנא לישזבן, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה). אין יצר הרע שולט אלא במי שעניניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים"; ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים".

ואני מוכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שמחבר אל אינטרנט בבית, והבעל או האשה התחילו להתכתב דרך הפייסבוק עם כל מיני מגולים ומגולות וכו' וכו', וכך נופלים בפח וכו', ולבסוף או הבעל או האשה בורחים

מהבית ובוגדים אחד בשני וכו', ודבר זה מאד מאד מצוי בעתים הללו, ואף שזה נדמה כאלו זו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הפלי האורור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן, ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

ומה שאתה כותב שאתה לא יכול להאמין איך אשתך יכולה לעשות לך דבר כזה לבגד בך בשעה שלא החסרת ממנה שום דבר וכו' וכו', עליך לדעת שחכמינו הקדושים אמרו (קדושין פ:) נשים דעתן קלות עליהן; ומוכא ב'תוספות' (קדושין פ:) דברי המתחיל: כי ההיא מעשה דהיא איתתא דהיה עבדא ואפיקתיה - פרש רבנו חננאל, מעשה באשה אחת שהיתה בוכה ומתאוננת על קבר בעלה, והיה שם אדם אחד שהיה שומר תלוי אחה, וצוה לו המלך לשמרו, ובא אצל האשה ופתה אותה, ושמעה לו, וכשחזר אצל התלוי לא מצאו, והיה מצטער מאד מפחד המלך, אמרה לו האשה אל תירא, קח בעלי מקברו ותלהו במקומו, ואפיקתיה לבעלה ותלהו, הרי לך שאפלו בשעת אנינות נתגבר יצרה עליה.

ומכל שכן כשאדם טפש ומחזיק בביתו כלי משחית הנקרא מחשב שמחבר לאינטרנט ששם יכולים לראות את כל הזבל והלכלוך שרק יש בעולם, עירם שקוץ ותעוב וכו', וכן יכולים להתכתב עם גברים זרים דרך הפייסבוק וכו', מה יעשה האשה או הבעל שלא יבגדו אחד בשני? ולכן כל מי שיש בביתו כלי משחית כזה, אם הוא רוצה שיהיה לו חיים טובים ונשואין מאשרים, מכרח לזרק את הפלי משחית הזה מביתו.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, שאף בר ישראל לא יחזיק את הכלי משחית הזה בביתו, ואז ינצל מכל רע. המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקס.

**אָמרו לי שְהרְבֵה צְדִיקִים דְּבָרוּ נְגַד לְמוֹד הַדָּף הַיּוֹמִי.
הָאֵם זֶה נֶכּוֹן? וְאֵם כֵּן, מְדוּעַ?**

שְׂאֵלָה:

מַאת יצחק: לכבוד הצדיק מיבנאל, שלום וחתימה טובה בספרן של צדיקים.

אני רואה במכתביכם שאתם מעוררים מאד ללמד את הדף היומי בכל יום, וגם אני רוצה להתחיל ללמד את הדף היומי, אף יש לי חששות, כי אמרו לי ש הרבה צדיקים דברו נגד למוד הדף היומי.

האם זה נכון? ואם כן, מדוע הם לא הסכימו לרעיון הדף היומי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ז' תשרי בין כסה לעשור ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יצחק גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אומר לך, אין עוד למוד יותר חשוב כמו למוד גמרא, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ג') ש'על ידי למוד גמרא, ובפרט בלילה, על ידי זה לא יזיק לו שום קול של מנגן רשע, ופרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, אפטרופוס, הלכה ג') שלא רק ממנגנים רשעים למוד גמרא מציל אלא אפלו מכל הקולות של הרשעים זה מציל, הינו כי

צריכים מאד לשמר מקול של רשע, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן מ"ג) שהדבורים של הרשע שהוא בר דעת מולידים נאוף בהשומע וכו', ועל ידי שאדם זהיר בלמוד גמרא נצל מכל אלו הקולות של הרשעים שלא יזיקו לו. ולכן אשרי מי שזוכה ללמד בכל יום דף גמרא, שזה מציל אותו מכל הצרות ופגעי ומקרי הזמן וכו', ואם בני אדם היו יודעים מה זה למוד דף גמרא בכל יום וכו', היו מוסרים את נפשם שהלמוד הראשון ביום יהיה דף גמרא.

הרב הקדוש רבי יהושע מבעלזא זי"ע אמר בשם אביו הקדוש השר שלום זי"ע, שדף גמרא עם רש"י מסגל להצלחה, והוא בעצמו אמר: ראיתי אנשים שפבר היו בנעוריהם בדיוטא התחתונה רחמנא ליצלן וכו', אבל לקחו את עצמם ללמד בכל יום דף גמרא, ועל ידי זה יצאו אפלו מהנסיונות הקשים והמרים שעברו עליהם וכו', וזה שעמד להם, ונחלצו מבור תחתיות, והצלחו להתחזק ולהתגבר על היצר, עד שעלו ונתעלו לתלמידי חכמים מפלגים ומורי הוראה בישראל. הרי שלך לפניך, מה זה ללמד בכל יום דף גמרא. והעיד יהודי בשם ר' אברהם לוי ז"ל שהיה חשוף בנים הרבה שנים, ונסע אל השר שלום מבעלזא זי"ע, ובקש מאד על ילדים, ענה ואמר לו בזו הלשון: "אברהם, הלא אתה יכול ללמד, אם תלמד בכל יום דף גמרא, תזכה לזרע של קימא", וקיים את זה בעקשנות גדולה מאד, ונולדו לו אחר כך שבע-עשרה ילדים, אשרי מי שחזק בלמוד דף גמרא, ומוסר את נפשו על למוד זה.

מה אמר לה, אשרי מי שיהיה חזק בלמוד דף היומי בכל יום, שאין לזה שום שיכות לשום מפלגה וכו', ואף שיש מפלגה מסוימת וכו' שהתישבה על הדף היומי, כאלו היא לקחה את זה בירשה וכו', ובשביל זה הרבה גדולי עולם וצדיקי הדור התנגדו לזה וכו', רק מפני שהמפלגה הזאת אמצה את זה עבורם כדי לעשות תעמולה למפלגה שלהם וכו', אבל היום רואים שרב רבם של אלו שלומדים את הדף היומי, אין להם שום שיכות למפלגה הזו, והחלק הכי גדול אפלו לא

יודעים מהמפלגה הזו וכו', כי לא מענין אותם כל הפוליטיקה של הכל, והם לומדים דף גמרא לשם אל עולם, כי מרגישים כל מיני טעמים בלמוד דף גמרא בכל יום. ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל ולומד בכל יום דף גמרא כפי סדרת הדף היומי, ועל ידי זה יאיר לו מלך הכבוד בעצמו.

ולכן ראה ללמד בכל יום את הדף היומי, כי דף גמרא ליום זה חיות לנפש, ואשרי מי שחוטף בכל יום דף גמרא אפלו בגרסא, ואין לתאר ואין לשער את המעלה הנוראה הזו של למוד דף גמרא ביום, והרב הקדוש רבי שלמה מזויעהל זי"ע א"ר: כשאדם אינו לומד כל יום דף גמרא, הפנים שלו נעשים כצורה של חיה ובהמה וכו', ולכן אשרי מי שזוכה לחטף בכל יום דף גמרא, שזה מזכך את האדם, וכל זמן שאדם חזק ללמד בכל יום דף גמרא, זה ישמר אותו מכל רע. וחקמינו הקדושים אמרו (סנהדרין כ"ד) במחשכים הושיבני כמתי עולם - אמר רבי ירמיה: זה תלמודה של בבל; ולכאורה איך יכולים לומר על תלמוד בבלי את הלשון הזו שהושיבני בחשך כמתי עולם? אלא הפרוש הוא אחרת - דיקא מחמת שאנחנו נמצאים בגלות מרה מאד שחשך לנו ולא אור, והושיבו אותנו במחשכים, ואנחנו נדמים בגלות כמו מת, מה יכול להחיותנו? על זה אמר רבי ירמיה - זה תלמודה של בבל, הינו ללמד הרבה תלמוד בבלי. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רי"ד) שהקלפה המחטטאת את העולם בכל מיני כלוה נקראת לילי"ת, שעולה כמספר תלמודה, ועל ידי תלמוד מבטלים אותה לגמרי, והשם של הקלפה נקרא על שם לילה שאדם מילל מרב צער ומרירות שעוברים עליו, ומאבדת לו את הרצון לשוב אליו יתברך, וכן נקראת על שם לילה, שאז הוא זמן חשך, ועל ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה בסוד (תהלים קל"ט) "ולילה כיום יאיר", ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמודה, שעל ידי זה יאיר לו אפלו בגלותו המר, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו יתברך.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסא.

**נְכַשְׁלֵתִי בַעֲבֵרָה חֲמוּרָה, וּמֵאֵז אֲנִי שָׁבוּר מֵאֵד עַד שְׂאִין
לִי כַח לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵיתָן: לְכַבוֹד הָרַב שִׁיק, שְׁלוֹם רַב וּגְמֵר חֲתִימָה טוֹבָה.
אֲנִי נִהְנֶה מֵאֵד מֵהַשְּׂאֵלוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת, זֶה מִמֶּשׁ כְּמוֹ מִיָּם
קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה.
אֵת חֲטָאֵי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם - הַיֵּצֵר הַתְּגַבֵּר עָלַי וְנִכְשַׁלְתִּי
בַּעֲבֵרָה חֲמוּרָה, וּמֵאֵז אֲנִי שָׁבוּר מֵאֵד וְנִכְנַסְתִּי לַעֲצָבוֹת עַד
שְׂאִין לִי כַח לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם. אִיךָ אֲנִי יְכוּל
לְהַרִים אֶת עַצְמִי, לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְהַתְּחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר ח' תְּשַׁרִי ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֵיתָן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע שְׂאִין לְךָ עוֹוֹן בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְחַזֵּר עָלָיו
בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ מֵאֵד מֵאֵד חָשׁוּב בְּעַל תְּשׁוּבָה,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ל"ד) בְּמִקּוֹם שֶׁבְּעָלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שֵׁם אֵין
צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָּא
דְּרַב כְּהֵנָא) גְּדוּל כַּהֵן שֶׁל תְּשׁוּבָה שְׁכִינּוֹן שְׂאָדָם מְהֵרָה בְּלָבוֹ לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עַד עֶשְׂרִים וְלֹא עַד
מָאָה, אֲלֵא עַד מֵהֶלֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקְיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי,
אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לְפָנֵי כֶּסֶה הַכְּבוֹד. וְהֵס"מ מֵאֵד מֵאֵד מִפְּחַד מִבֵּן
אָדָם שֶׁחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, כִּי כִיּוֹן שְׂאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֶפְלוֹ שֶׁהוּא עֹשֶׂה עַד עֲכָשׁוֹ מֵהַ שְׁעֵשָׁה, וּמִתּוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל כָּל
מֵהַ שְׁעֵשָׁה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבָר מְקַבְּלוֹ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(בְּמִדְבָר רַבֵּה, פְּרָשָׁה כ', סִימָן י"ג) בְּלַעַם הָיָה רָשָׁע עָרוּם וַיִּדַע שְׂאִין עוֹמֵד

בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואמר חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו, בשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש ברוך הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

ועקר התשובה הוא להתודות לפניו יתברך ולספר לו יתברך כל מה שעברת בפרטי פרטיות, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ק, חלק א', סימן ד') שעוונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ב) "ותהי עונתם על עצמותם", וזה מה שהורג את האדם, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאים מעצמותיו החטאים שחקוקים עליהם, וכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה, הלכה א') כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר: אנא השם, חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח.

נמצא שעקר התשובה הוא להתודות לפניו יתברך, וזה מה שאנחנו עושים ביום הכפורים, שמתודים במשך כל היום עשר פעמים, כדי להוציא את העשרה חצים שקבלה הבת מלך מהמלך האכזר שהוא היצר הרע, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (ספורי מעשיות, מעשה י"ג מיום ו') כי בזה שאדם מתודה יוצאים העוונות מעצמותיו, ומתחיל להרגיש את אמתת מציאותו יתברך, אבל התשובה צריכה להיות תשובה אמיתית, כמוכא ברמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה, הלכה ב') ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו, ויסירו ממחשבתו, ויגמר

בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה נ"ה) "יעזב רשע דרכו" וגו'. וכן יתנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה ל"א) "כי אחרי שובי שובי נחמתי", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע י"ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה ידינו" וגו'. וצריך להתודות בשפתיו ולומר ענינות אלו שגמר בלבו; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מ"ט) ודע, שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכה לחזר באמת בתשובה, ותקבל תשובתך ותפלתך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רק חזק ואמץ מאד מאד ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, כי כל מי שחוזר בתשובה יש לו נסיונות מאד קשים ומרים, כי רוצים לראות אם פונתו היא עם אמת, ואם עומד בנסיון ולא חוזר חזרה, אזי מגלה לו הקדוש ברוך הוא אחר כך גלויים כאלו שלא חלם, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות תשובה, סימן ע"ו) המתחיל לעבד את השם, הקדוש ברוך הוא אומר לו: יודע אני שחפצך ורצונך לעבד אותי, אבל מה הוא הבטוחות שמא למחר תעזב אותי? אם כן איך אקרב אותך בשביל הרצון שרצית, ואיך אגלה לך תכף דברים נסתרים? אלא כן תעשה, בתחלה אהב אותי כף ותעשה מצותי, אף על פי שאין אתה יודע השכל של המצוה, ועבד אותי פשוט בלא חכמות, וכשתעבד אותי כמה זמנים, אזי אאמין לך ואגלה לך טעם ושכל של כל דבר ודבר, ואקרב אותך בכל מיני התקרבות, כי הזמן הרב שעבדת אותי מקדם הוא בטוחות, שלא תעזב אותי.

ולכן חזק ואמץ מאד ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך,

כי גדול אדונינו ורב להושיע, והוא יתברך אוהב את מי שחוזר בתשובה עם אמת.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסב.

**בבית הכנסת של אבי מעלים לדוכן חזנים מחללי שבת.
האם מתר לי להתפלל שם ביום כפור?**

שאלה:

מאת אסף: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. יש לי בעיה שאני לא יודע כיצד לפתר: אבא שלי מאד מקפיד שאתפלל אתו בבית הכנסת שבו הוא מתפלל גם בשבתות וגם בחגים. הרב של בית הכנסת הוא איש זקן ותמים והקים בעצמו את בית הכנסת, הבעיה היא שהוא מעלה לתפלות שליחי צבור מחללי שבת, ואפלו ביום כפור היה מקרה שהוא העלה לתפלת ערבית קרוב משפחה שלי שכל השנה הוא מחלל שבת בפרהסיא.

יש ליצין שפניתי לרב בצנעה ובקשתי ממנו שלפחות בימים הנוראים ידאג להעלות שליחי צבור יראי שמים, והצעתי לו להעלות את הילדים שלו שהם אנשים חרדים עם זקן ופאות, במקום להעלות אנשים מחללי שבת ורוקים שלא שומרים תורה ומצוות, אכל הוא לא מוכן לקבל את זה בגלל שהוא מאמין שכלם שומרים שבת ומצוות, וגם מפני שהוא רוצה לשמור על צבור המתפללים ועל הבחורים הרוקים שימשיכו את המסורת של העדה התימנית.

יש ליצין שהרב הוא באמת בן-אדם טוב שפשוט מאמין בדרך של אהבה וקרוב.

מה אני צריך לעשות: האם לכבד את אבא שלי ולהתפלל שם

למרות זאת, או לחפש מנין אחר בעיר על-אף שאבי מאד
יקפיד ויצטער על כך?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הבעיה שלך זו בעיה רצינית, כי באמת בעל תפלה שהוא מחלל
שבת וכו', זה פגם גדול מאד וכו', וכנראה הרב הוא נאיבי ולא יכול
לתאר שיש דבר כזה וכו', עם כל זאת עליך לדעת שמצות כבוד אב
ואם זו מצוה חמורה מאד מאד, והקדוש ברוך הוא מקפיד על זה,
כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש
ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם;
ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבתמורות כבוד את אביך ואת אמך;
ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו
ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא
מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני.

רואים מזה שאם מכבדים את ההורים, בזה מכבדים את הקדוש
ברוך הוא, ולכן אם אתה יכול לשדל את אביך שאתה רוצה להתפלל
במקום אחר מה טוב ומה נעים, אבל אם אתה לא יכול לשדל את
אביך, אזי חבל מאד לצער את האבא, אלא תתפלל בפנה שלך,
והקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע את תפלתך, ותזכה
להיות תמיד דבוק בו ותברך.

צריכים להסביר לאבא מה זה בעל תפלה מחלל שבת וכו',
זה כמו שאחד עובר רצונו של מלך גונב וגוזל אצלו וכו', ואחר כך
מבקש ממנו כל מיני בקשות וכו', האם זה לא מצחיק? כמו כן אדם
שמחלל שבת ולא שומר מצוות, איך הוא יכול להיות חזן ולהוציא

את הרבים? את כל זה אתה צריך להסביר לאביך בלי לחץ, אם יקבל - הרי טוב, ואם לא - אין לך ברירה עד שתוכל לעבור אל מקום אחר.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסג.

המלמד שעתיד ללמד את בנינו בתלמוד-תורה שותה מדי פעם אלכוהול. האם יש בעיה שבנינו ילמד אצלו?

שאלה:

מאת גבריאל: לכבוד מורנו ורבנו שליט"א, שלום!
אנחנו זוג חסידי ברסלב שגרים בראשון-לציון, ויש לנו דילמה: אנו יודעים שהמלמד שאמור ללמד את בנינו שותה מדי פעם אלכוהול, והרי רבנו ז"ל דבר רבות בגנות השתיה. חשבנו לשוחח על כך עם המנהל של התלמוד תורה, אף אנו חוששים שאם נדוח על זה - זה יפגע לאותו מלמד בפרנסה. מה עלינו לעשות? והאם יש בעיה שבנינו ילמד אצלו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל גבריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הבעיה הזו היא לא בעיה ששיכת רק לחסידות ברסלב, זו בעיה רצינית שמלמד שותה אלכוהול וכו', אדם כזה שהוא אלכוהוליסט, פלא גדול איך הוא יכול להיות מלמד, ולדעתי אתם כן מכרחים

להגיד למנהל, כי מלמד צריך להיות אדם רציני מאד מאד, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא כ"א:) ש'מלמד שמזניח את הלמוד עם התלמידים, הוא בכלל (ורמיה מ"ח, י) "ארור עשה מלאכת הוי"ה רמיה", וכתב הרמב"ם (פרק ב' מהלכות תלמוד תורה, הלכה ג) מלמד התינוקות שהוא מניח התינוקות ויוצא, או שהוא עושה מלאכה אחרת עמהן, או שהוא מתרשל בלמודן, הרי זה בכלל ארור עושה מלאכת השם רמיה, לפיכך אין ראוי להושיב מלמד אלא בעל יראה מהיר לקרות ולדקדק.

ומובא בשלחן ערוך (יורה דעה, סימן רמ"ה, סעיף ט"ז) ואין למלמד לנער בליילה יותר מדאי שלא יהיה עצל ביום ללמד, וכן לא יתענה או לעצר במאכל ומשקה, או לאכל ולשתות יותר מדאי, כי כל אלו הדברים גורמים שלא יוכל ללמד היטב, וכל המשנה ידו על התחתונה ומסלקין ליה; ומכל שכן וכל שכן מלמד שהוא אלוהוליסט איך הוא יכול להיות מלמד בכלל? ודבר זה לא שייך רק לחסידות ברסלב, זה בכלליות, שאין לאחד ששותה משקה המשכר להיות מלמד.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסד.

**האם מתר למשדכים להפגיש ולדבר בטלפון בין
ה'ווארט' לארוסין?**

שאלה:

מאת נחמה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
ברוך השם סגרת' 'ווארט' לאחר ארבע פגישות, והארוסין צריכים להערוף אם ירצה השם בעוד כשלושה שבועות. האם מתר לי להפגיש עם המשדף שלי עד לארוסין? והאם מתר לדבר אתו בתקופה הזו בטלפון?

אשמוח לקבל תשובה, בברכת רפואה שלמה ובריאות איתנה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל נחמה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מזל טוב חמה ולבבית, הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתזכי לבנות בית נאמן בישראל.

לא כדאי להפגש וכו', כי יכולים לצאת מזה הרבה קלקולים וכו', אך את יכולה לדבר אתו בטלפון בכל יום, אבל לא להפגש, ובכלל צריכים לדעת שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שמהרגע שעושים ארוסין, שכבר יתכננו על חתנה, והוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין הארוסין להחתנה, ומפל שפן וכל שפן שבחור ובחורה שלא יסתובבו כל כך הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הס"מ יעשה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפרט כשיש משיכה אחד לשני, צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבע זמן על חתנה, ויתחתנו ויחיו חיים באשר וזה הדרך האמתית של יהודי שמאמין בהקדוש ברוך הוא וכו', ומתנהג על פי התורה וכו', אבל מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש ברוך הוא ואת התורה וכו', הם מסתובבים ככה כמה שנים וכו', ויחיים ביחד באסור וכו', ולבסוף נכנסת עין רעה ביניהם וכו', ונפרדים וכו'.

ולכן אשרי מי שהולך בדרך התורה - שתכף ומיד כשיש משיכה בין הבחור והבחורה ומכירים אחד את השני וכו', שכבר יעשו ארוסין וידברו על נשואין, ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא לחכות עד שיהיה כסף וכו', עד שתהיה חכמה וכו', כי כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת א', י"ח) "כי ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה א', סימן ל"ז) "ברב חכמה רב כעס", כל זמן שאדם מרבה בחכמה מרבה

בכעס, וְכֹל זְמַן שֶׁהוּא מְרַבֵּה בְּדַעַת מְרַבֵּה בְּיִסּוּרֵינִי, אָמַר שְׁלֵמָה:
עַל יְדֵי שֶׁהֲרַבֵּיתִי בְּחֻמְתָּהּ הֲרַבֵּיתִי בְּכַעַס, וְעַל יְדֵי שֶׁהֲרַבֵּיתִי בְּדַעַת
הֲרַבֵּיתִי בְּיִסּוּרֵינִי.

הָרִי שֶׁלְךָ לְפָנֶיךָ, אִם אָדָם חוֹשֵׁב הוּא חָכֵם וְכֵן דַּעַת, וּמוֹשֵׁךְ אֶת
הַזְמַן וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה לְבִסּוֹף מִתְפּוֹצֵץ הַכֹּל וְכוּ', וְנַעֲשֶׂה בִּינֵיהֶם רִיב
וְכַעַס וְנִפְרָדִים, וְלִכְּנֹן אֲשֶׁרֵי הַבְּחֹר אוֹ הַבְּחֹרָה שְׂמוּצָאִים אֶחָד אֶת
הַשְּׂנִי, וַיֵּשׁ בִּינֵיהֶם מְשִׁיכָה וְהַכְּנָה הַדְּדִית, וְכִבֵּר רוּאִים לְסַגֵּר אֶת הַכֹּל,
וְהַכְּלֵל הַזֶּה טוֹב לְכֹל אֶחָד וְאַחַת, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיִּצִּית וִיקַיֵּם אֶת כָּל זֶה,
וְאִזּוּ יִהְיוּ לָהֶם חַיִּים מְאֻשְׁרִים מְאֹד.

הַמְּאַחַל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקסה.

**אָנִי מְאֹד רוֹצֶה לִישֹׁן בְּסִכָּה, אֲךָ אֲשֶׁתִּי פּוֹחֶדֶת לִישֹׁן לְבַד.
מָה דַעַתוֹ שֶׁל הָרַב בְּעֵינָי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דּוֹד: אָנִי מְאֹד רוֹצֶה לִישֹׁן בְּסִכָּה, כִּי כָּף רְאִיתִי אֶצֶל אָבִי
שִׂיחִיָּה, אֲךָ אֲשֶׁתִּי פּוֹחֶדֶת לִישֹׁן לְבַד. בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת יִשְׁנַתִּי
בְּבֵית, אֲךָ זֶה מְאֹד צָעַר אוֹתִי.
מָה דַעַתוֹ שֶׁל הָרַב בְּעֵינָי? אָנִי וְאֲשֶׁתִּי סִכְמָנוּ לְצִיַּת אֶת הָרַב,
וּמָה שִׁיעָבָה - נַעֲשֶׂה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ח' תְּשָׁרִי ה'תשע"ד
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דּוֹד גְּרוּ יָאִיר
לְנֶכֶדְךָ קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אם הסכה היא על המרפסת באותה קומה איפה שאתם גרים, אני לא רואה למה אשתך צריכה לפחד, אבל אם זה במקום אחר וכו', הצדק עמה, וכדאי לוותר כדי שלא יהיו מריבות בבית, וזה בכלל המצטרע פטור מן הסכה.

זכר גם זכר כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסו.

בנינו התינוק איננו מתפתח בהתאם לבני גילו, ואנחנו שבורים ורצוצים. אנא, חזק אותנו!

שאלה:

מאת יאיר: לכבוד הצדיק שלום.

ברצוני לקבל מהצדיק חזקה, כי עובר עלי ועל אשתי משבר לא קל. יש לנו בן בגיל שמונה חודשים, וכשהוא נולד הכל היה בסדר, אף לאחר כמה חודשים הוא התחיל להתרחק מהמטשקל הממצע לגילו, וכעת הוא רחוק מאד מהמטשקל שהוא צריך להיות. כיום הילד מחבר עם צנור לקבה, ולאחר שהוא אוכל בצורה רגילה מחדירים לו אכל דרך אותו צנור. הרופאים לא יודעים ממה זה נובע, ועד היום עשינו לו כל-

כָּף הַרְבֵּה בְּדִיקוֹת, הֵייוֹנוּ בְּהַרְבֵּה בְּתֵי-חֹלִים, וְאָפְלוּ עֵשׂוּ לוֹ בְּדִיקוֹת שְׂמֻחוּץ לְסֵל הַתְּרוּפּוֹת וְשָׁלְחוּ אוֹתָן לְחוּץ-לְאָרֶץ, מֵהַ שְׁעָלָה לָנוּ עֲשָׂרוֹת אֲלֵפֵי שְׁקָלִים. הֵייוֹנוּ גַם אֶצֶל הָרֵב פִּירָה, וְהוּא לֹא יָדַע מֵה לְהַשִּׁיב לָנוּ, עַד שֶׁבְּסוֹפוֹ שָׁל דָּבָר אָמַר שְׂמָה שְׁהַרּוּפָאִים יֵאמְרוּ - נַעֲשֶׂה.

כַּעֲת אֲשֶׁתִּי בְּהַרְיוֹן בְּחֻדָּשׁ מֵתְקַדֵּם, וְאַנְחֵנוּ מִמֶּשׁ אוֹבְדֵי עֲצוֹת, מִשׁוּם שְׁהַרּוּפָאִים אוֹמְרִים שִׁיכוֹל לְהִיּוֹת שְׂזָה גִנְטִי. אֲנַחְנוּ כִּבְר מוֹתָשִׁים וְאִין לָנוּ עֶצָה לְנַפְשֵׁנוּ הַעֵיפָה. אוֹלֵי הָרֵב יוֹכֵל לְחַזֵּק אוֹתָנוּ וְלְגַזֵּר עָלֵינוּ לְטוֹבָה. בְּבִרְכַּת חֲתִימָה טוֹבָה וּבְרָכָה וְהַצְּלָחָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ח' תְּשַׁרִי ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְאִיר גִּרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה וְאֲשֶׁתְךָ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאֵת בִּיתֵר עוֹ, וְאֶחָד שְׁיַעֲזֹר לְשָׁנֵי וְכוּ', כִּי שְׁנֵיכֶם נִמְצָאִים בְּאוֹתָהּ צָרָה, וְלִכֵּן אֶסוּר לָכֶם לְהַקְפִּיד אֶחָד עַל הַשָּׁנִי, אֶלָּא לְהִיּוֹת לְעֶזֶר אֶחָד לְשָׁנִי.

אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָכֶם שְׂמָה שְׁתַּפְּלָה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל, וְאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר אֶת מַעֲלַת הַהוֹרִים שְׂמֵתַפְּלָלִים עַל בְּרִיאוֹת הַיְלָדִים, וְלִכֵּן תִּתְחִילוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ עַל רְפוּאָת הַבֶּן, וּמָה שְׁתַּפְּלָה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר"ג) הֵטְבַע מַחֲיבֵת כֶּה, וְהִתְפַּלָּה מִשְׁנִית אֶת הֵטְבַע, וְלִכֵּן תִּהְיֶה חֲזָקִים בְּכָל יוֹם לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל רְפוּאָת בְּנִכְם וְתִרְאוּ נִפְלְאוֹת שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַק לֹא לְהִתְיָאֵשׁ, כָּל יוֹם וְיוֹם לְבוֹא אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ וּלְבַקֵּשׁ בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלָכֶם עַל בְּרִיאוֹת הַיְלָד, וְתִרְאוּ נִפְלְאוֹת שְׁדוּד הֵטְבַע מִמֶּשׁ, רַק שְׁהִתְפַּלּוֹת יִהְיוּ עִם אֲמֵת, וְאִם יְכוֹלִים לְשַׁטֵּף אֶת הַתְּפִלוֹת גַּם עִם דְּמַעוֹת אִין לְמַעֲלָה מְזָה, וְהַבְּעִיָּה שֶׁל כָּל אָדָם הִיא שְׂכַשְׁעוּבָר

עָלִיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר בַּחַיִּים, הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶל מִי לַפְּנוֹת וְכוּ', וְלִכְּנָן הוּא מִתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי וְכוּ'.

אָבֵל אִם הִיָּה יוֹדֵעַ שְׂאִין עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂיַחֲוֹס וִירַחֵם עָלָיו וְיִשְׁלַח לְבָן רַפּוּאָה שְׁלֵמָה וּמִתְמִיד בְּזֶה, הִיָּה רוּאָה נְסִים נְגִלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה בַתְּפִלָּה, אֲלֵא לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א' סִימָן קצ"ו) אָסוּר לְאָדָם לְעַמֵּד עִצְמוֹ עַל שׁוֹם דְּבָר, הֵינּוּ שְׂאָסוּר לְהַתְּעַקֵּשׁ בַּתְּפִלָּתוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ דְּוָקָא אֶת בְּקִשְׁתּוֹ, כִּי זֶה הוּא כְּמוֹ לוֹקַח דְּבָר בַּחֲזָקָה, בַּגְּזֵלָה. רַק צְרִיף לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - יִתֵּן, וְאִם לֹא - לֹא, וְזֶה (אֲבוֹת פָּרָק ב') אֵל תַּעֲשֶׂה תְּפִלָּתְךָ קְבֵעַ, מִלְּשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (מִשְׁלֵי כ"ב) "וְקִבַּע אֶת קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ". הֵינּוּ שְׂכָל מַה שֶּׁהוּא מְבַקֵּשׁ, הֵן פְּרָנְסָה אוֹ בָּנִים אוֹ שְׂאָר צְרָכִים, אָסוּר לְהַתְּעַקֵּשׁ וּלְעַמֵּד עִצְמוֹ בַּתְּפִלָּתוֹ, שְׂדוּקָא יַעֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי זֶה הוּא תְּפִלַּת קְבֵעַ שְׁלוֹקַח הַדְּבָר בַּחֲזָקָה בַּגְּזֵלָה, רַק יִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת ל"ב): אִם רָאָה אָדָם שֶׁהַתְּפַלֵּל וְלֹא נַעֲנֶה - יַחֲזוֹר וְיִתְפַּלֵּל, שְׂנֵאֲמַר (תְּהִלִּים כ"ז, י"ד) "קְוֶה אֶל הוֹי"ה חֲזֵק וְיִאֲמָץ לְבָבְךָ וְקוֹה אֶל הוֹי"ה", כִּי בְּיָדָאִי אִם מִתְּעַקְּשִׁים אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ פַּעַם אַחַר פַּעַם וְלֹא מִתְּעַיְפִים בַּתְּפִלָּה, אָזִי רוּאִים יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, כִּי מַה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹל לִפְעֹל.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאִנִּי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם שֶׁתְּהִיָּה לְבָן רַפּוּאָה שְׁלֵמָה רַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרַפּוּאָת הַגּוּף גַּם יַחַד, וּמַה גַּם שֶׁהַהֲרִיֹן יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת מְאֹד, וּמַה טוֹב וּמַה נְעִים בְּאֵם הָאִשָּׁה כְּשֶׁהִיא בַּהֲרִיֹן שֶׁתְּהִיָּה רְגִילָה לֹאמַר בְּכָל יוֹם 'שְׂמוֹת הַצְּדִיקִים' שְׁזֶה מְאֹד מְסֻגָּל לְלִדָּה קְלָה, וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (סְפָר הַמַּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, חֵלֶק ב', סִימָן כ') עַל יְדֵי הַזְּכָרֶת שְׂמוֹת הַצְּדִיקִים יִכּוֹלִין לְהַבִּיא שְׁנוּי בְּמַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, כְּלוֹמַר לְשָׁנוֹת הַטְּבֵעַ; וְלִכְּנָן טוֹב

שְׁתֵּאמַר בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁהֵיא יוֹדַעַת בְּעַל פֶּה, כְּגוֹן: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֹמֹה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי, רַבִּי יִצְחָק לוֹרְיָא אֲשַׁכְּנִזִי, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב, רַבִּי נַחֲמָן בֶּן פִּינְגָא מְבַרְסֵלַב, רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֵלַב וְכוּ', וְכוּ', וְעוֹד כָּל מִינֵי שְׁמוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁרַק זֹכֵרֶת תְּהִיָּה רְגִילָה לֹמַר אֶת זֶה מִדִּי פַּעַם, וְאַחַר כֵּן תֵּאמַר אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וְתִרְאֶה שֶׁתִּלְד בְּקָלוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֲבִי שְׁבַשְׁמִים, שֶׁבְּזָכוֹת הַזְּכָרֹת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהַזְּכָרְתִּי לְפָנֶיךָ, בְּזָכוֹת צְדָקָתָם וְתוֹרָתָם וּמִסִּירוֹת נַפְשָׁם שֶׁהִיְתָה לָהֶם בְּשִׁבְלֶךָ, שֶׁתַּעֲזֹר לִי לְהוֹלִיד בְּקָלוֹת וְלֹד בְּרִיא בְּחוּשָׁיו וּבְאֵיבָרָיו, וְאֲזָכָה לְעֵבֶר אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקָלוֹת, וְתִסִּיר מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי עֵינַי הָרַע שְׁלֵא יִפְגַּע בִּי מִשׁוּם אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֲזָכָה לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶת רְצוֹנְךָ, וְאֲזָכָה לְהִיּוֹת בְּרִיאָה כָּל יְמֵי חַיִּי, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְפָנֶיךָ, יְהִיו לְרְצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקסז.

הָאִם אֲנִי חַיִּבַּת לְלַכֵּת לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בַּיּוֹם כְּפוּר?

שְׁאֵלָה:

מַאת דְּיוּנָה: בְּכָל שָׁנָה כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֶכֶת לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בַּיּוֹם כְּפוּר אֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה לְהִתְרַכֵּז בַּתְּפִלָּה, וְלִכֵּן הַשָּׁנָה אֵין לִי חֲשֶׁק לְלַכֵּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת. הָאִם אֲנִי חַיִּבַּת לְלַכֵּת?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל זיוה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר ביום הכפורים זה הצום, שאשה גם כן מחייבת לצום, ולכן אם היא לא יכולה להיות בבית הכנסת ולהתרכז בתפלה, שתתפלל בבית כמה שהיא רק יכולה, ושאר הזמן היא יכולה אפלו לשכב במטה ולישן, העקר שהצום יעבר לה בקלות.

את צריכה לדעת שעקר יום הכפורים זה תשובה - לחזור בתשובה שלמה אליו ותברך, ולקבל על עצמנו לעשות את רצונו ותברך, לקים את מצוותיו הקדושות, ולא לחזור אל השטיות שעשינו כל השנה, אלא לקבל על עצמנו מהיום והלאה לשנות לגמרי את מעשינו מהקצה אל הקצה וכו', שזה עקר שלמות יום הכפורים, ואז הקדוש ברוך הוא מכפר על עוונותינו.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסח.

במקומות רבים בספרי ברסלב כתוב שצריכים להתקרב לצדיק. מדוע לא מספיק להתקרב להשם ותברך?

שאלה:

מאת ניר: לכבוד הצדיק שלום וברכה. יהי-רצון שתכתב לחיים טובים ולשלום.

יש לי שאלה שאני מתחבט בה כבר המון זמן, ואני מבקש שתסביר לי בבקשה את הענין: אני רואה שהרבה פעמים כתוב בספרי ברסלב ובספריכם משפטים כמו: "צריכים

להתקרב לרבנו, "צריכים לצית את רבנו", "צריכים לעשות נחת רוח לרבנו", ואני לא מצליח להבין מה המשמעות של הדבורים האלו, הרי כל הענין הוא להתקרב להשם יתברך בעצמו? איך צריכים להתיחס לכל הדבורים על הצדיק? אשמח להכונה ולעזרה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי תשע"ד

שלום וברכה אל ניר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבלי הצדיק אדם לא יודע בכלל שיש הקדוש ברוך הוא, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח) על הפסוק (שמות י"ד) "ויאמינו בהו'י"ה ובמשה עבדו" - אם במשה האמינו, קל וחומר בהו'י"ה? בא זה ללמדך שכל מי שמאמין ברועה נאמן כאלו מאמין במאמר מי שאמר והיה העולם.

ולכן אם אדם אין לו אמונת חכמים, זה סימן שאין לו גם אמונה בהקדוש ברוך הוא, כי את כל האמונה בו יתברך מקבלים רק על ידי הצדיק, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז), ולכן צריכים להתקרב אל הצדיק האמת שיודע לחזק ולעודד ולשמח אותנו, ולהוציא אותנו מהבץ וההלכות והזהמא שאנחנו נמצאים בהם, ומקרב אותנו אליו יתברך, עד שפותח לנו את העינים לראות את גדלתו יתברך, והעקר להסתפל על עצמנו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ס"ז) שהצדיק פותח את העינים מצד אחד להסתפל רק על גדלתו יתברך, ומצד שני להסתפל על עצמו באיזה טנוף ולכלוף הוא נמצא, כי על פי רב אדם לא יודע שהוא רחוק מהקדוש ברוך הוא וכו', אבל כיון שמתקרב אל הצדיק, אז הצדיק פותח לו את העינים והוא מתחיל להסתפל על גריעות מעשיו וכו' וכו', וחוזר בתשובה שלמה, ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"ב) סימן שאדם מקרב אל צדיק אמת, כשנופלת עליו שפלות

ומתחיל לראות את גריעות מעשיו ומתחיל לחזור בתשובה, זה סימן שהוא נמצא אצל צדיק אמתי.

ולכן הדבר הראשון - צריכים לציית את הצדיק האמת, וללכת בדרךיו שמוליך אותנו בדרך נכונה איך לחזור בתשובה שלמה אל הקדוש ברוך הוא, ובלי הצדיק אדם אפלו לא היה יודע שהוא רחוק, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נ"ו) שיש הסתרה שבתוך הסתרה, שאדם לא יודע שהקדוש ברוך הוא נסתר ממנו וכו', והצדיק מוריד ממנו את ההסתרה וכו', וכך הוא חוזר בתשובה שלמה, ולכן צריכים להיות מקרב אל צדיק אמתי.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה להיות מקרבים אל רבנו ז"ל ולציית אותו, ועל ידי זה נזכה לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ונזכה להכליל באין סוף ברוך הוא.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקסט.

ההורים שלנו נמצאים בתהליכי גרושין. איך אנו, הילדים, אמורים להתנהג?

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד כבוד קדשת מוהר"א ש".
ההורים שלנו נמצאים בתהליכי גרושין, ובגלל הפצב אני חוששת שהם יפגעו חלילה ויחשבו שאנחנו מצדדים באחד מהם. איך אנו אמורים להתנהג? ואיך אפשר לעודד את האחים ולשמר שנהיה כלם ביחד באחדות?
בבקשה תעזר לנו ותשפר קצת אור כדי שנדע מה לעשות. תודה רבה על הכל, השם יתברך יברך אתכם בכל הישועות והנחמות.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל, הילדים אסור להם להתערב במעשה ההורים בשום פנים ואופן, כי זו הבחירה שלהם וזו זכותם, ואין לילדים להתערב במעשה ההורים. עם כל זאת, אם הילדים יכולים לפעל אצל ההורים בדרך נעם ואהבה וכו' שלא יתגרשו, אין למעלה מזה וכו'.

על כל פנים בודאי זה דבר גדול מאד שהאחים והאחיות יחזיקו את עצמם ביחד בעת צרה כזו, בשעה שההורים מתגרשים, שזה כאב גדול מאד מאד לילדים, ולכן לכל הפחות הילדים צריכים להחזיק את עצמם ביחד, ואחד יעזר לשני לעבר על המשבר הזה וכו', שזה משבר שמאד מאד קשה לקבל.

רק חזקו ואמצו יחד שתהיה ביניכם אהבה גדולה מאד, ואל תצדדו בשום צד, אלא צריכים ללכת הן בצד האבא והן בצד האמא, כי מצד כבוד אב ואם אסור לפגוע בהם בשום פנים ואופן, כי זה מאד מאד חמור, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם, הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; וואים מזה שאם מכבדים את ההורים, בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא אשר שמו שלום יעשה שלום בין נשמות ישראל, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקע.

שְׁנֵי הַבְּנִים שְׁלֵי גָרִים בְּיַבְנָאֵל, וְאֲנִי שׁוֹקֵלֶת לַעֲבֵר לַגּוֹר לַיָּדָם. הָאֵם זְהוּ צַעַד נְבוֹן?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לִיאֹרָה: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב.

אָנִי אָמַר לְשְׁנֵי בְּנִים, שְׁיִהְיוּ בְּרִיאִים, הַמְתַּגַּרְרִים בְּיַבְנָאֵל בְּשָׁנָתִים הָאַחֲרוֹנוֹת. אָנִי עֲצָמִי מִתַּגְּרָרֶת בְּמֶרְכֵּז הָאָרֶץ, וּמִדֵּי שְׁבֻעִים-שְׁלֹשָׁה אָנִי נוֹסַעַת לְבַקֵּר אוֹתָם. אֲנַחְנוּ מֵאֵד קִשּׁוּרִים, וְהַמְרַחֵק הַפִּיזִי מֵהוּהָ קָשִׁי, הֵן בְּנִסְיַעוֹת הַתְּכּוּפּוֹת שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה אֲלֵיהֶם וְהֵן בְּרַחוּק הַיּוֹמִיּוּמִי מִבְּחִינָה רַגְשִׁית.

לְאַחֲרוֹנָה עוֹבְרוֹת מִחֲשָׁבוֹת בְּרֵאשִׁי לַעֲבֵר לַגּוֹר בְּיַבְנָאֵל, וְרָצִיתִי לְשָׂאֵל אֶת כְּבוֹד הָרַב הָאֵם הוּא רֹאֶה בְּכֶף צַעַד נְבוֹן מִבְּחִינָתִי. מִבְּחִינַת תַּעֲסוּקָה אָנִי עוֹבְדֶת מֵהַבֵּית, כֶּף שֶׁאֲנִי יְכוּלָה לַעֲבֹד מְכֹל מְקוֹם בּוֹ אֲגוּר. אֲשַׁמַּח לְתִשׁוּבָה.

בְּאַחֲלוּי בְּרִיאוֹת שְׁלֵמָה, גְּמַר חֲתִימָה טוֹבָה וְחֲגִים שְׂמֵחִים

תְּשׁוּבָה:

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר ח' תְּשַׁרִי ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיאֹרָה תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתַּהַיֶּה לָךְ רַב נַחַת מֵהַבְּנִים שְׁלָךְ, וְאִם לִילָדִים כָּל כֶּף טוֹב לַגּוֹר בְּיַבְנָאֵל, וְהֵם שְׂמֵחִים וְעֵלִיזִים, מֵדוּעַ בְּאֵמַת לֹא תְּבוֹאֵי לַגּוֹר גַּם כֵּן שְׂמָה וְלָרוֹת נַחַת מֵהַנִּכְדִּים

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁתַּהַיֶּה לָךְ שְׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, שְׁנָה שֶׁל אֲשֶׁר וְעֵשֶׂר וְכוּ', וְיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיִּיךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקעא.

אני מרגיש שיש לי נשמה גבוהה מאד, ולכן היצר הרע מנסה להכשיל אותי

שאלה:

מאת יחזקאל: שלום לכבוד מוה"ר א"ש.

אני מרגיש שיש לי נשמה גבוהה מאד מאד, אף היצר הרע מוריד אותי לפעמים למקומות של חשך גדול מאד. רב גדול אמר לי ששורה עלי קלפה חזקה, והוסיף, שאם אטבל במקוה בכל יום, לאט לאט זה ישפר את המצב. מה דעתו של כבוד הרב בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יחזקאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל יהודי הוא בן יחיד של הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (דברים י"ד א') "בנים אתם להו' אלקיכם", ולכן לכל בר ישראל יש לו נשמה גבוהה מאד מאד, עם כל זאת ראוי לכל בר ישראל להתקרב אל הצדיק האמת, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ע"ב) אשר עקר הגדולה שמקבלים אצל הצדיק זה שפלות, שאדם יהיה מכיר את מקומו, ותכף ומיד כשאדם מכיר את מקומו ורואה את נגעי לבבו ומכאוביו, אזי הוא חוזר בתשובה שלמה אליו יתברך, ובוכה ומבכה שמים וארץ שיקבלו הקדוש ברוך הוא בתשובה אמתית, וזו השלמות של הצדיק - שיקול להחזיר באדם את נקדת האמת שידע איפה הוא נמצא וכו', כך הוא יכול לחזור בתשובה שלמה עם לב אמת ועם לב נכון.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ע"ט) שאדם צריך להיות

שָׁפַל בְּעֵינָיו וְכוּ', שָׁזָה בְּחִינַת "שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו", דִּהְיָנוּ שְׁמַחֲזִיק עֲצָמוּ שָׁפַל לְמַטָּה תַּחַת מְקוֹמוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ, עַל יְדֵי זֶה "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ", וַיֵּשׂ אַחַד שְׁעוֹשֵׂה מַעֲשֵׂה זְמָרִי וּמִבְקָשׁ שָׁכָר כְּפִינְחָס, וְלִכְן אָדָם צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ וְלִשְׁבֹּת תַּחְתָּיו וְלֹא לְרִצּוֹת לְצֵאת מִמְּקוֹמוֹ הָאֲמִתִּי אִיפֹה שֶׁהוּא נִמְצָא, וְאִזּוֹ דִּיקָא יִזְכֶּה לְחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הַמֵּאחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקעב.

אֲנִי לֹא מְרַגֵּיֶשׁה שְׁאֲנִי בְּשִׁלָּה לְחַתְנָה, אֲךָ הַסְּבִיבָה מְאֹד מְלַחֲצָה אוֹתִי לְהַתְּחַתֵּן

שְׁאֵלָה:

מֵאת גִּילָה: לְכַבֹּד הָרַב הַצְּדִיק שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
אֲנִי לֹא מְרַגֵּיֶשׁה בְּשִׁלָּה לְחַתְנָה, אֲבָל הַסְּבִיבָה מְלַחֲצָה אוֹתִי, כִּי כָּל הַחֲבֵרוֹת שְׁלִי כְּבָר נִשׂוּאוֹת, וְלִחְלָקֵן יֵשׁ כְּבָר יְלָדִים. מָה הָרַב מַצִּיעַ לִי לַעֲשׂוֹת? הָאֵם יֵשׁ תְּפִלָּה מִיַּחַדֶּת עֲבוּרֵי? וְהָאֵם אֶתְחַתֵּן בְּקָרוֹב?
הַמֵּאחֵלֶת לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתוֹדָה רַבָּה עַל הַזְּמַן הַיָּקָר שְׁאֵתָהּ מְקַדֵּישׁ לָנוּ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ח' תְּשַׁרֵּי ה'תשע"ד
שְׁלוֹם רַב אֶל גִּילָה תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם אַתְּ מְרַגֵּיֶשׁה שְׁאֵתָ עַדִּין לֹא בְּשִׁלָּה לְחַתְנָה וְכוּ', אֲנִי אֵל תַּתְּנִי שִׁילְחִיצוּ אוֹתָךְ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, אַתְּ צָרִיכָה לְחִיוֹת אֶת

החיים שלך, ולחכות עד שתהיי בשלה לחתונה, אין דבר כזה שיכולים להכריח את הזולת להתחתן נגד רצונו, ולכן חזקי ואמצי מאד לא להתבלבל מאף אחד, והקדוש ברוך הוא יעזור לך שבבוא הזמן שתזכי למצא את בן זוגך ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.
המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקעג.

יש לי תשוקה עצומה להיות איש כשר כפי רצונו של רבנו הקדוש. איך אזכים לזה? ממה להתחיל? ומה הכי חשוב?

שאלה:

מאת אריה: לכבוד הרב הצדיק, שלום וברכה.
לפני כחצי שנה זכיתי בזכיית חנם להתקרב אל רבנו בזכות הקונטרס הנפלא 'אני לא כשלון', ובהזדמנות זו אני רוצה להגיד לכם תודה רבה מעמק הלב לכם על כך ששניתם לי את החיים.

התחלתי ללמוד בספרים 'לקוטי מוהר"ן' ו'שיחות הר"ן', ומאז בווערת בי תשוקה עצומה להיות איש כשר כפי רצונו של רבנו הקדוש. איך אזכים לזה? ממה להתחיל? ומה הכי חשוב?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אריה גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שיסוד היסודות אצל רבנו ז"ל הוא להיות בשמחה - לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו מנקדת יהדותו,

וְשֵׁלָא עֲשֵׂנִי גוּי כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת, זֶה הַתְּכֵלִית הַכִּי גְדוֹלָה שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם - רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עִם קַיִם מְצוֹת מְעֻשׂוֹת, וְכֵן אָמַר רַבְנּוּ ז"ל (ספֿר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, סִימָן א') כְּשִׂאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּהַ בְּשִׂמְחָה בְּיָדוּעַ שְׁלָבוֹ שְׁלָם עִם אֱלֹקֵינוּ, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂרוּיָה רַק הַשְּׂמֻחָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א', ט"ז) "עַז וְחִדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", וְתַהֲלֶה לְאֵל יֵשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּמָה לְשִׂמְחָה, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֵל מְצוֹת כְּרָמוֹן, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ג"ז). עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כְּפֶלַח הָרְמוֹן רִקְתָּךְ" - מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֶפְלוֹ רִיקְנִין שְׂבָךְ מֵלֵאִים מְצוֹת כְּרָמוֹן; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלַי בְּרִכּוֹת, פֶּרֶק ט', הִלְכָה ה') תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר: אֵין לָךְ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה מָאָה מְצוֹת בְּכָל יוֹם - קוֹרָא אֶת שְׂמֻעַ וּמְבָרַךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִיָּה, וְאוֹכֵל אֶת פֶּתוֹ וּמְבָרַךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִיָּה, וּמִתְפַּלֵּל שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים שֶׁל שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׂאָר מְצוֹת וּמְבָרַךְ עֲלֵיהֶן. וְכֵן הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֵין לָךְ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שְׂאֵין הַמְצוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ - תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וְתְּפִלִּין בְּזְרוּעוֹ, וּמְזוּזָה בְּפֶתָחוֹ, מְלָה בְּבִשְׂרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטִלְיָתוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׂדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קי"ט) "שָׁבַע בַּיּוֹם הַלֵּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ", וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים ל"ד) "חֲנֹה מֵלֶאךְ הַיּוֹי"ָה סָבִיב לִירְאִיו וַיַּחְלֹצֵם".

וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בוֹ, וְתַכְּף וּמְיָד כְּשִׂאָדָם שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה נִזְדַּכְּכִים דַּעְתוֹ וְלָבוֹ וּמִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁפְתַּי הָאֵם שְׁלוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְהַשְּׂכָלוֹת כָּלָל, וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קנ"ד) שְׂעֵקֶר מֵהַ שְׂהִגִּיעַ לְמִדְרַגְתּוֹ הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִין פְּרָאֶסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת), שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּפִשְׁטוֹת. וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמָה שְׂהִגִּיעַ. וְאָמַר: אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מֵהַ שְׂאֵנִי עֵתָה, דִּהְיִנּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה, הָיִיתִי עוֹשֶׂה בַּיּוֹם אֶחָד מֵהַ שְׂעֻשִׁיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה (כְּלוֹמַר שֶׁהָיָה מְזַדְרָז כָּל כֶּךָ בְּעִבּוּדְתּוֹ עַד שֶׁמָה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁנָה כְּלָה הָיָה עוֹשֶׂה בַּיּוֹם אֶחָד), וְהָיָה מִתְּגַעְגַע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעִבּוּדָה

שֶׁל פְּרֵאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) בְּאֵמֶת, וְאָמַר: אִי אִי פְּרֵאסְטִיק. גַּם אָמַר: שֶׁדָּבָר עִם כַּמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְאָמְרוּ גַם כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמִדְרַגְתָּם כִּי אִם עַל יְדֵי עֲנִין פְּרֵאסְטִיק, שֶׁעָסְקוּ בְּעִבּוּדָתָם עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפִשְׁטוֹת גָּמוּר בְּהִתְבּוֹדְדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ.

אֲתָה צְרִיף לְדַעַת שֶׁלֹּא בְּפַעַם אַחַת יְכוּלִים לְהַכְנִס אֶל הַקִּדְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כ"ג, ל') "מַעַט מַעַט אֲגַרְשְׁנוּ מִפְּנֵיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרָה וְנַחֲלַתְּ אֶת הָאָרֶץ", וְכָתִיב (דְּבָרִים ז', כ"ב) "וְנִשְׁלַח הוֹי"ה אֱלֹקֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפְּנֵיךָ מַעַט מַעַט לֹא תוּכַל כִּלְתֵּם מִהֵרָ פֶּן תִּרְבֶּה עֲלֶיךָ חַיִּת הַשָּׂדֶה", וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה סְבֻלָּנוֹת עַד שְׂזוּכִים לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

זָכַר גַּם זָכַר מָה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר (מִשְׁפָּטִים צ"ד): תָּא חֲזִי, בַּר נֶשׁ כַּד אֲתִילִיד יִהְיִין לִיה נִפְשָׁא מְסִיטְרָא דְבְּעִירָא מְסִיטְרָא דְדְּכִיו, מְסִיטְרָא דְאַלִין דְּאֲתַקְרוּן אוֹפְנֵי הַקִּדְשׁ. זָכָה יִתִיר - יִהְיִין לִיה רוּחָא מְסִיטְרָא דְחַיּוֹת הַקִּדְשׁ, זָכָה יִתִיר - יִהְיִין לִיה נִשְׁמָתָא מְסִיטְרָא דְכְּרִסְיָא, וְתַלְתַּת אֲלִין אֵינוֹן, אָמָה עֶבֶד וְשִׁפְחָה דְּבִרְתָּא דְּמִלְכָּא. זָכָה יִתִיר - יִהְיִין לִיה נִפְשָׁא בְּאַרְח אֲצִילוֹת, מְסִיטְרָא דְּבַת יַחֲדָה, וְאֲתַקְרִיאַת אִיהִי בַת מְלָךְ, זָכָה יִתִיר - יִהְיִין לִיה רוּחָא דְּאֲצִילוֹת מְסִיטְרָא דְּעִמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, וְאֲקָרִי בֵּן לְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (דְּבָרִים י"ד א') "בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹקֵיכֶם". זָכָה יִתִיר - יִהְיִין לִיה נִשְׁמָתָא מְסִיטְרָא דְּאַבָּא וְאֲמָא, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (בְּרֵאשִׁית ב', ז') "וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים", מֵאִי חַיִּים? אֵלֶּא אֵינוֹן יְ"ה, דְּעֲלִיָּהּ אֲתַמַּר (תְּהִלִּים ק"ג, ו') "כָּל הַנְּשֵׁמָה תִּהְלַל יְ"ה", וְאֲשֵׁתִלִּים בֵּיה יְהוָה. זָכָה יִתִיר - יִהְיִין לִיה יְהוָה בְּשִׁלְמוֹ דְּאֲתוּוֹן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, דְּאִיהוּ אֲד"ם בְּאַרְח אֲצִילוֹת דְּעִילָא, וְאֲתַקְרִי בְּדִיוֹקְנָא דְּמֵאֲרִיָּה, וְעֲלִיָּהּ אֲתַמַּר (בְּרֵאשִׁית א', כ"ח) "וַרְדּוֹ בְּדַגַּת הַיָּם" וְגו', וְהֵאִי אִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתִיָּה בְּכָל רְקִיעִין, וּבְכָל אוֹפְנִים וְשִׁרְפִים וְחַיּוֹן, וּבְכָל חַיִּילִין וְתוֹקְפִין דְּלְעִילָא וְתַתָּא וְכוּ'.

אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, אֵלֶּא מִצַּד אַחַד הוּא מִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַזְקוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עִם הַנְּקֻדּוֹת

הטובות שיש בו, ומצד שני הוא מרבה בתפלה ובתחנונים אליו
יתברך שיזכה להתעלות בעליה אחר עליה.

המאחל לך חתימה טובה...

ב' תתקעד.

**מדוע רבי נחמן הפליג כל-כך במעלת מדת השמחה?
האם זה חשוב עד כדי כך?**

שאלה:

מאת ידידיה: מדוע רבי נחמן הפליג כל-כך במעלת מדת
השמחה? האם זה חשוב עד כדי כך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל ידידיה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות
בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל
כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול
השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה,
וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת
לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום
- מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

ולכן יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה
אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר
כך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם
לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר

אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מִפְּנֵי שְׁנוּפְלִים עַל לְבוּ עֲצוֹת וּמְרִירוֹת וּדְכָאוֹן, אֲבָל תִּכְף וּמִיד כְּשִׁמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲזִי נִפְתַּח לְבוּ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְתִכְף וּמִיד כְּשִׁאֲדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵי זֶה יוֹרְדוֹת מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַעֲקָמוּמִיּוֹת שְׁמִסְכָּבִים אֶת לְבוּ בְּכִפְרִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת וכו'.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמַחָה, סִימָן א') כְּשִׁאֲדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׁמְחָה, בְּיָדוּעַ שְׁלֵבוֹ שְׁלֵם עִם אֱלֹקָיו, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁרוּיָה רַק הַשְּׁמַחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א', ט"ז) "עֲזוּ וַחֲדוּהָ בַמְּקוֹמוֹ", וּמוּבָא בְזֵהר (תְּצַוָּה קפ"ד:) תָּא תְּזִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה קִימָא לְקַבְּלָא תְּדִיר [בּוֹא וּרְאֵה, הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד] וְהוּא אֶקְרִי אֲבָן טָבָא [וְהוּא נִקְרָאת אֲבָן טוֹבָה, כְּמוֹ אֲבָן מוֹשְׁכַת שְׁנִקְרָאת מַגְנֵט], וְעֲלֵמָא עֲלֵאָה לָא יְהִיב לִיה אֲלָא כְּגוֹנָא דְאִיהוּ קִימָא [וְהָעוֹלָם הַבֵּא לֹא נוֹתֵן אֲלָא כְּמוֹ שְׁמַכְנִיִּים אֶת עֲצָמוֹ מִלְמַטָּה]. אִי אִיהוּ קִימָא בְּנֵהִירוֹ דְאֲנַפִּין מִתְתָּא [אִם נִמְצָאִים תְּמִיד בְּפָנִים שְׁמַחוֹת מִלְמַטָּה], כְּדִין הֵכִי נִהְרִין לִיה מַעֲיֵלָא [כִּךְ מְאִירִים לוֹ מִלְמַעְלָה אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדִבְקוֹת וכו'], וְאִי אִיהוּ קִימָא בַּעֲצִיבוֹ [אֲבָל אִם אָדָם עוֹמֵד בַּעֲצוֹת וּבְמִרָה שְׁחִרָה], יְהִיבִין לִיה דִּינָא בְּקַבְּלִיהָ [אֲזִי מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ דִּינִים]. כְּגוֹנָא דָּא (תְּהִלִּים ק', ב') "עֲבַדוּ אֶת הַיְי"ה בְּשִׁמְחָה", חֲדוּהָ דְבַר נֶשׁ מְשִׁיךְ לְגַבִּיָּה חֲדוּהָ אַחֲרָא עֲלֵאָה [הַשְּׁמַחָה שֶׁל אָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם, מִמְשִׁיכָה עָלָיו שְׁמַחָה מִהָעוֹלָם הַבֵּא], הֵכִי נִמִּי הָאִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה, כְּגוֹנָא דְאִיהִי אֲתַעֲרַת הֵכִי אֲמַשִּׁיךְ מִלְעֵילָא [כִּךְ הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שִׁאֲדָם מִתְנַהֵג בְּזֵה הָעוֹלָם - כִּךְ מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ מִעוֹלָם הַבֵּא]. וְלִכֵּן כְּשִׁאֲדָם רַק בְּשִׁמְחָה וּמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, עַל יְדֵי זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ שְׁמַחָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטֵלָן, וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדַע שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵהַ שְׁעוֹבֵר, צְרוֹת וְיִסּוּרִים מְרִירוֹת וּמְכָאוּבִים, תְּשַׁתְּדֵל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עִם כָּל הַכַּחוֹת, וְאִז תִּרְאֶה שְׁכָל מְזוּלְךָ יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. הַלּוֹאִי שְׁתַּכְנִים אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ בְּלִבְךָ.

ובכר כַּתב הַרמב"ם (פְּרָק ח' מֵהִלְכוֹת לוּלָב, הִלְכָה ט"ו) הַשְּׂמֵחָה שִׁישְׂמַח אָדָם בְּעֵשִׂית הַמְצִוָּה וּבִאֲהֵבַת הָאֵל שְׂצוּהָ בָהֶן, עֲבוּדָה גְדוּלָה הִיא, וְכֹל הַמוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִשְׂמֵחָה זֶה רָאוּי לְהַפְרֵעַ מִמֶּנּוּ, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים כ"ח) "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת הוֹי"ה אֱלֹהֶיךָ בְּשֵׂמֵחָה וּבְטוֹב לִבְבִּי", וְכֹל הַמְגִיס דַּעְתּוֹ וְחוֹלֵק כְּבוֹד לְעֲצָמוֹ וּמִתְכַּבֵּד בְּעֵינָיו בְּמִקּוֹמוֹת אֱלוֹהֵי חוּטָא וְשׁוֹטָה, וְעַל זֶה הִזְהִיר שְׁלֵמָה וְאָמַר (מְשָׁלִי כ"ה) "אֵל תַּתְּהַדָּר לְפָנַי מְלֶךְ". וְכֹל הַמְשָׁפִיל עֲצָמוֹ וּמִקַּל גּוֹפוֹ בְּמִקּוֹמוֹת אֱלוֹהֵי הַגְּדוּל הַמְכַבֵּד הַעוֹבֵד מֵאֲהֵבָה, וְכֵן דוֹד מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל אָמַר (שְׁמוּאֵל ב' ו') "וּנְקַלְתִּי עוֹד מִזֹּאת וְהִיְתִי שְׁפָל בְּעֵינָי", וְאֵין הַגְּרָלָה וְהַכְּבוֹד אֵלָא לְשֵׂמֵחַ לְפָנַי הַשֵּׁם, שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל ב' ו') "הַמְלֶךְ דוֹד מְפִיז וּמְכַרְכֵּר לְפָנַי הוֹי"ה".

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי הָאָדָם שֶׁהוּא תָּמִיד שֶׁשׁ וְשֵׂמֵחַ, וְעַל יְדֵי זֶה יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְכֵן לֹא יִהְיֶה לוֹ יוֹתֵר עֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים ק"ד) "אֲנֹכִי אֲשֵׂמַח בְּהוֹי"ה יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינִם".

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ תָּמִיד שְׂמֵחָה וְתִהְיֶה שֶׁשׁ וְשֵׂמֵחַ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שִׁישׁ בָּהּ, וְעַל יְדֵי זֶה תִּהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקעה.

**יֵשׁ לִי חֲלִישוֹת הַדַּעַת מִכֶּךָ שֶׁהָאֲנָשִׁים שֶׁקִּרְבָּתִי אֵל
הַקְּדוֹשָׁה מִתְעַלִּים יוֹתֵר מִמֶּנִּי בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם**

שְׂאֵלָה:

מֵאת יַעֲקֹב יִצְחָק: לְכַבוֹד מוֹרְנוֹ הָרַב שְׁלִיט"א.

מֵאֵז שֶׁזְּכִיתִי לְהִתְקַרֵּב לְבִרְסֵלָב לְפָנַי כְּשֶׁתִּים-עֶשְׂרֵה שָׁנָה

אני עוסק בקרוב רחוקים, ותהלה לאל חי אני רואה הצלחה מרבה וזה נתן לי ספוק רב. אך יש דבר שמפריע לי מאד, והוא שאני רואה שאנשים שקרבתי לפני כמה שנים התחזקו מאד, והם מתמידים מאד בלמוד תורה, בהתבודדות ובקיום עצותיו הקדושות של רבנו - שמחה, אמונה, כף זכות וכו', בזמן שאני בעצמי לא זוכה לקיים כל-כך את העצות של רבנו. אני יודע שזה נובע ממקום לא טוב, אבל זו המציאות. אשמח לעצתו המאירה והמועילה של הרב. תודה רבה, גמר חתימה טובה ושנה מברכת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ח' תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יעקב יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לך להשבר משום דבר שבעולם, אדרבה, תמשיך לקרב רחוקים שזה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך, כמוכא (תרימה קכ"ח):
 תא חזי כל מאן דאחיד בידא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא בקריה, וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעלא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובצלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קי"ב) "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד זרח בחשך אור לישרים" וגו'. [בוא וראה, כל מי שאוחז בידם של החייבים, ומשתדל שיעזבו את דרכיהם הרעות וכו', עולה במעלת הקדשה למקום שאף אחד לא יכול לעלות שמה וכו', והוא גורם להכניע את הסטרא אחרא, והוא גורם שיתיקר שמו של מלך המלכים

הקדוש ברוך הוא, וגורם שבזכותו כל העולמות יש להם קיום, וזוהי לראות בנים לבניו, וזוהי לכל טוב אמתי ונצחי בזה העולם ובעולם הבא, וכל הבעלי דינים לא יכולים לדון אותו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ונכנס בשלש עשרה שערים של רחמים למעלה בשמים, ואין מי שמחה בו].

עם כל זאת, עליך לזכר מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קי"ט) שזה דבר גדול מאד כשאוחזין בזה, דהיינו כשאוחזין בזה שהוא מרצה וחס וחס ושלוש, זהו מעלה גדולה מאד. וכתב מוהר"ן ז"ל (שם) שכך היה הלשון שאמר רבנו ז"ל, שהוא מרצה אף על פי שאני איני זוכה חס ושלוש לעבד את השם יתברך, על כל פנים יעבד ישראל השני את השם יתברך, זהו דבר גדול מאד כשאוחזין בזה.

כך שמעתי מפיו הקדוש, ולפי דעתי נדמה לי שזהו דבר פשוט מאד, כי בודאי אני רוצה וחס וחס ושלוש, אפלו אם לא אזכה אני לזה, על כל פנים יהיה חברי בני גילי, וכל ישראל צדיקים נוראים אמתיים. כי זה עקר האהבה והרחמנות שצריכין לרחם אחד על חברו ועל כל ישראל - שיזכה לתכלית האמתי להיות כרצונו הטוב באמת שזהו עקר טובתן של ישראל, אבל ידעתי שיש בני אדם שכשהם נופלים חס ושלוש מעבודת השם יתברך, מפל שכן וכל שכן אותן שנכשלין באיזה תאוה רעה או בעברה חס ושלוש, הם שונאים ומתגרים במי שעוסק בעבודת השם יתברך, ורוצים להפילו חס ושלוש, ומחלישים את דעתו מאד, ומבזים אותו בכמה לשונות, וגם אומרים לו שגם הוא יפל כמו שנפל הוא רחמנא ליצלן. כמו שראיתי כמה מהחסידים של עכשו שלפני כמה שנים התחילו קצת בעבודת השם יתברך ואחר כך נפלו למה שנפלו כל אחד לפי נפילתו רחמנא ליצלן. ואחר כך כשראו בני הנעורים הרבים בשנים כשנתעוררו בעבודת השם יתברך, והתחילו להתפלל בהתלהבות בלב שלם ולהתמיד בלמודו וכו',

כְּאִשֶּׁר מְצוּי עֲכָשׁוּ כְּמָה בְּנֵי הַנְּעוּרִים הַכְּשָׁרִים הַמְשֻׁתַקְקִים מְאֹד מְאֹד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּמִתְחִילִים לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל לַב בְּכֹנֶה גְדוּלָה וְכוּ', וּכְשֵׁרוּאִים אֱלוֹ הַחֲסִידִים הַנְּפֹלִים אוֹתָם, הֵם שׁוֹחֲקִים מְאֹד מֵהֵם וּמְבִזִּים אוֹתָם וּמְחַלִּישִׁים אֶת דַּעְתָּם מְאֹד מְאֹד וְאוֹמְרִים לָהֶם שְׂאִין מִמֶּשׁ בְּעִבּוּדְתָם וְכוּ' - כָּל זֶה מִחֲמַת קִנְאָה, מִחֲמַת שְׂהֵם נִפְלוּ הֵם רוֹצִים חֵס וְשָׁלוֹם שְׁגָם הַשְּׂאָר יִהְיוּ כְּמוֹתָם רַחֲמָנָא לִיצְלָן. וּבְאֵמַת צְרִיךְ שִׁיחִיה בְּהַפֵּן, כִּי עַל כָּל פְּנִים אִם אֲנִי לֹא יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֵׁר, שְׁחֲבָרִי יִהְיֶה אִישׁ כְּשֵׁר.

וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, אֶתְּהָ תִרְאֶה לְהַמְשִׁיךְ לְקֶרֶב רַחוּקִים וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל עֲצָמָךְ כָּלֵל, וְסוּף הַכְּבוֹד לְכוּא שִׁיתְגַּלֶּה גַם אֵלֶיךָ מְלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֲצָמוֹ, וְתִרְגִּישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד לֹא לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ב' תתקעו.

מַה עֵדִיף לְקִנּוּת: אֶתְרוֹג מִזֵּן 'יאַנוּע' שְׁמִקּוּרוּ בְּאִיטַלְיָה, אוֹ אֶתְרוֹג מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?

שְׁאַלָה:

מֵאֵת מְנַחֵם: אִיזָה אֶתְרוֹג עֵדִיף לְקִנּוּת: אֶתְרוֹג מִזֵּן 'יאַנוּע' שְׁמִקּוּרוּ בְּאִיטַלְיָה, אוֹ אֶתְרוֹג מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? וּבְאִיזָה אֶתְרוֹג הַצְּדִיק מְשִׁתַּמֵּשׁ? אוֹדָה לָכֶם אִם תַּעֲנוּ לִי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל מנחם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מקפיד כל שנה לברך על אתרוג מהעיר יאנווע שבדרום איטליה, שנקראים גם אתרוגי 'קלבריה', שלהם יש מסרת שאינם מרפכים, ויש רבנים ממחים שנוסעים כל שנה ובודקים את זה טוב טוב, והם נאמנים שהאתרוגים האלו הם בלתי מרפכים.

מלבד זאת, יש אמרה ידועה מהאדמו"ר הקדוש הבעל התניא זי"ע: כשאמר הקדוש ברוך הוא למשה "וילקחתם לכם פרי עץ הדר" וגו', הושיב שלוחים על ענן ושלחם להביא אתרוגים מקלבריה שזה יאנווע. והמאמר הזה פלא גדול, עם כל זאת, אם יצא מפי קדוש, בודאי יש לזה שרש, ולכן אני לוקח כל השנים רק אתרוג מהעיר יאנווע.

והיום יכולים לקנות את זה גם בארץ ישראל, כי שתלו המון שתילים מעיר יאנווע בכפר חב"ד, ולכן גם בארץ ישראל אנהנו משתמשים רק מהאתרוגים האלו, שהם בחזקת בודאי בלתי מרפכים, ואתה יכול לקנות את זה בקלות בחנות שהקמתי ביבנאל 'ברסלב סנטר', למען זכוי הרבים, ושם אנהנו מוכרים על פי רב רק כדי לזכות את הרבים עם אתרוגים שהם ודאי בלתי מרפכים שצריכים מאד מאד לשמר בדבר זה, כי זה יכול להיות חשש ברכה לבטלה, וגם לא יוצאים בזה ידי חובת מצות ד' מינים.

כבר ידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קכ"ה) כפי שאדם בוכה בימים הנוראים ראש השנה ויום הכפורים, כן יזכה לאתרוג נקי ויפה; ואמר רבנו ז"ל (שם) שאין אנו יודעים כלל גדל יקרת מעלת מצות אתרוג. והרי אנו רואין שישאל מפיזרים ממון הרבה בשביל מצוה זו, יותר מעל שאר מצוות, ובודאי לא על חנם הוא. מסתמא

מצוה זו הוא יקרה מאד מאד אשר אין לשער, רק שאין אנו יודעין גדל מעלתה. אפשר אם היו יודעין גדל מעלת מצוה זו היו עושים מה שהיו עושים בשביל מצוה זו, כי ישראל עם קדוש הם חכמים וקשה להטעותם. ובודאי כשהם מפזרים ממון הרבה בשביל מצוה זו לא לחנם הוא. ועוד האריך בספור זה והפליג מאד במעלת מצות אתרוג; עין שם.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקעז.

זכיתי לקיים מצוה נדירה מאד במסירות נפש. האם כדאי לי לפרסם את זה כדי שגם אחרים יתחזקו מהספור?

שאלה:

מאת מרדכי: שלום למורנו ורבנו. עטרת ראשנו שליט"א.

השם יתברך זכה אותי לעשות מצוה נדירה מאד במסירות נפש גדולה. אינני מתגאה בכך חלילה, כי מו' אני ומה חיי, והכל בזכות חנם, אבל השבתי שיהיה כדאי לפרסם את הספור המדהים שקרה לי ואת השתלשלות כל הענין שהביא אותי למצוה הזו בספר 'שאלות ותשובות בהסידות ברסלב' כדי שאחרים יראו את זה ויתחזקו מזה, ויתעוררו לכך גם הם. מה דעתכם?

תשובה:

בְּעֹרֶת הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מְחַרֵּת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁם הַשֶּׁם [י'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְרַדְּכֵי נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קִדְּם כֹּל, אֶתְּה צְרִיף לְדַעַת שֶׁה'שְׁאֵלוֹת וְהַשּׁוֹבוֹת' הֵם רַק שְׁאֵלוֹת שְׁבִנֵי אָדָם שׁוֹאֲלִים מֵה שְׁמִפְרִיעַ לָהֶם וְכו', וְקִשָּׁה לָהֶם וְכו', וְרוֹצִים תְּשׁוּבָה כְּדַת מֵה לַעֲשׂוֹת וְכו' וְכו', אוֹ לְפַתֵּר אֶת בְּעִיּוֹתֵיהֶם וְכו' וְכו'.

דְּבַר שְׁנֵי, אֶתְּה צְרִיף לְדַעַת שֶׁאִם אָדָם זֹכֶה לַעֲשׂוֹת אִיזָה מְצוּהָ, וּבִפְרָט מְצוּהָ נְדִירָה, רְאוּי לוֹ לְהִסְתִּיר אֶת זֶה מֵעֵינ כֹּל, כִּי מְצוּהָ עוֹשִׂים רַק בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְלֹא כְּדִי לְפָרְסָם אֶת זֶה לְאָף אַחַד, שֶׁזוֹ כְּבָר מְצוּהָ שְׁלֹא לְשִׁמָּה.

יְדוּעַ שֶׁהַצְדִּיק הַקְּדוּשׁ הַצְדִּיק הַנִּסְתָּר רַבִּי אָדָם בְּעַל שֵׁם זִי"ע, שֶׁהִבְעֵל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ קִבֵּל מִכְתָּבֵי הַרְבֵּה מְאֹד, סִפֵּר אֵיךְ זָכָה לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתּוֹ - כִּי עָשָׂה מְצוּהָ אַחַת נְדִירָה מְאֹד, וְגֵרַם נַחַת רוּחַ גָּדוֹל בְּפִמְלִיָּה שֶׁל מַעֲלָה שֶׁהִתְפַּלְאוּ מִמֶּנּוּ מְאֹד מְאֹד, וְאָף אַחַד לֹא יָדַע אִיזוֹ מְצוּהָ זֹה הִיְתָה, וּמִקִּבֵּל שְׁאֵלֵיהֶוּ הִנְבִּיא הַתְּגַלָּה אֵלָיו וְשְׁאֵל אוֹתוֹ שֶׁיִּגִּיד לוֹ אִיזוֹ מְצוּהָ זֹה הִיְתָה שֶׁגִּרְמָה כָּל כֶּף נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְכֹל הַפְּמִלְיָה שֶׁל מַעֲלָה מִתְפַּלְאִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא רָצָה לְגַלוֹת אֶת הַמְצוּהָ לְאָף אַחַד, וְאָף שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ שֶׁיִּבּוֹא וְיִלְמַד אֹתוֹ בְּשִׁבִיל זֶה, עָנָה וְאָמַר: "אֲנִי עָשִׂיתִי אֶת הַמְצוּהָ הַזֹּאת רַק בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְלֹא בְּשִׁבִיל שׁוֹם בֶּן אָדָם, וְאִפְלוּ לֹא לְשׁוֹם מְלֶאךָ, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְגַלוֹת אֶת זֶה".

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא שֶׁנִּזְכָּה לַעֲשׂוֹת תְּמִיד מְצוּוֹת לְשֵׁם שְׁמַיִם, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וְלֹא בְּשִׁבִיל בְּנֵי אָדָם בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּן.

הַמְּאֵחַל לָךְ חַג שְׁמַח...

ב' תתקעה.

מה היתה דעתו של רבי נחמן מברסלב בענין שלוב תורה ועבודה?

שאלה:

מאת משה דוד: לכבוד הרב שליט"א, שלום וברכה וכל טוב סלה.

לפני כמה ימים היתה לנו שיחת חברים בעניני עבודת השם, והיה נושא אחד שבו לא הסכימו כלם, ולכן החלטנו לשאל את כבודו: חלק מהחברים אמרו שלפי דברי רבנו מובן שהתורה היא העקר, ולכן אדם צריך ללמוד תורה כל היום, ואין צורך לדאוג בענין הפרנסה, שתבוא ממילא מהשם יתברך. וחלקם אמרו, שאדרבה, רבנו אמר שהשלמות היא להיות גם למעלה וגם למטה, כלומר לחיות בעולם הזה גם את הרוחניות וגם את הגשמיות, ולכן אדם צריך גם ללמוד וגם לעבוד. מי צודק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מקרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל משה דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי אם אדם יכול ויש לו את האפשרות לשבת וללמוד בכולל, אין למעלה מזה, כי אפשר להסביר את מעלת למוד התורה הקדושה, וכמעט שאין פרשה בזהר שלא יפליג במעלת הזוכה ללמוד תורה, עד כדי כך שזה חשוב אצלו יתברך יותר מהכל, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, ראש השנה, פרק ד', הלכה ח') כיון שקבלתם עליכם על תורה - מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם; אדם שנכשל בכל כך הרבה עברות חמורות וכו' וכו', אבל הוא לוקח את עצמו ונכנס בתוך התורה הקדושה, אזי הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל

עוונותיו. ולכן אני שואל אותך: האם זה לא כדאי ללמד תורה, שבזה נתכפרים לו כל עוונותיו?

ידוע שפעם בא אברך שרק עכשו התחתן אל החזון איש זי"ע וספר לו שחמיו הבטיח לו להחזיק אותו שנה כדי שילמד בכלל, ועכשו אביו רוצה להכניס אותו כבר בעסק שלו, ויוכל להתפרנס בכבוד, ושאלו מה עדיף לעשות. ענה ואמר לו החזון איש זי"ע: אתה לא יכול לתאר ולשער מה זו שנה אחת ללמד בכלל, אשר אין ערך אליה ואין כסף לשלם עבור זה וכו', וזה ודאי, והעסק הוא ספק וכו', ולכן הודאי עדיף מהספק, וחזק אותו שישאר בכלל.

עם כל זאת, אם אדם לא מוכן לזה וכו', הן שאין לו סבלנות לשבת כל היום וכו', והן שהדחקות והעניויות מעבירות אותו על דעתו ועל דעת קונו וכו', אזי כדאי לו לקחת איזו אמנות ולקבע עתים לתורה, וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (תני מוהר"ן, סימן תק"א) שחפץ מאד שיהיה לנו פרנסה, אף על פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה. כי במקום עבודת הבטחון, במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחר בשאר עניני עבודת השם.

וכך התנהגו המון מאנשי שלומנו שהיו בעלי מלאכה, ואף על פי כן קבעו עתים לתורה, והיו עובדי השם גדולים מאד, קמו בחצות לילה, וכן התמידו בלמוד התורה הקדושה בשעורים קבועים, וכן היו בעלי עסק שהיו להם חגיות, ובתוך החגיות היתה להם ערמה של ספרים כגון: משניות, עין יעקב, תנ"ך, תהלים וכו', וכשלא נכנסו קונים אזי היו לומדים גם שמה וכו', ובאמת מי שיש לו רצון חזק ללמד, אזי הוא לא יבטל את הזמן שלו לריק, וכבר אמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (אבות פֶּרֶק ב') יִפְהַ תְּלַמּוּד תּוֹרָה עִם דְּרָךְ אֲרָץ, שִׁיגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן, וְכָל תּוֹרָה שְׁאִין עֲמָה מְלֹאכָה, סוֹפָה בְּטִלָּה וְגוֹרֶרֶת עוֹן. הַמֵּאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחַ...
 ...

ב' תתקעט.

הָאֵם הָרַב יוֹכַל לְכַוֵּן אוֹתִי בְּדֶרֶךְ הָאֵמֶת לְפִי שֶׁרַשׁ נִשְׁמָתִי, כְּדִי שְׁאֲרִישׁ סְפוּק וְשִׁמְחָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲקֹב: אֲנִי מוֹדֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁישׁ לִי זְכוּת לְשַׁאֵל אֶת הָרַב שְׁאֵלָה.

לְפָנַי אֲרַבַּע וַחֲצֵי שָׁנִים הִתְחַלֵּיתִי לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, וְהֵייתִי קָשׁוּר לְכַפּוּה וְכַמּוּה רַבָּנִים. הָאֵמֶת הִיא שְׁקִבְלִיתִי מֵהֶם הִתְחַזְקוֹת, אָבֵל תְּמִיד בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר הַרְגָּשָׁתִי שְׁאֲנִי לְבַד. הַרְגָּשָׁתִי מְבַלְבֵּל וְשְׁאֲנִי לֹא יוֹדַע מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

הָאֵם הָרַב יוֹכַל לְכַוֵּן אוֹתִי בְּדֶרֶךְ הָאֵמֶת לְפִי שֶׁרַשׁ נִשְׁמָתִי, כְּדִי שְׁסוּף סוּף אֲרִישׁ סְפוּק וְשִׁמְחָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מְחַרַּת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יַעֲקֹב נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל וְשֶׁם תִּמְצָא דְרָךְ קְלָה וְנִעִימָה אִיךָ לְהִתְעַלּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט תִּהְיֶה רְגִיל בְּלִמּוּד שִׁיחוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵינוּ ז"ל, שְׁבַסְפְּרֵי שִׁיחוֹת הַר"ן וְיַחֲזִי מוֹהֲר"ן, אֲשֶׁר יְדוּעַ מַה שְׁאָמַר רַבְּנֵינוּ ז"ל (תַּיִי מוֹהֲר"ן, סִימָן שְׁנִי"ח) שְׁבַכְלִ שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁהִיָּה מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמָּנוּ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵיהֶם אִישׁ כָּשֶׁר, וְאֶפְלוּ

צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יוד), אם ירצה לילך עמה לקים כפי שיחתו הקדושה. [וגם אפלו עכשו כש'לומדין דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים. כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו, וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מגי שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חקמות, אשרי מי שיאחז בהם].

אם אתה רוצה באמת דרך אמתית בעבודת השם יתברך, יש רק דרך אחת - להיות רק בשמחה ולמסר את נפשו על נקדת השמחה, ולשמח בנקדת יהדותו, ויעשה כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, כי תהלה לאל יש לכל בר ישראל מצוות רבות תחת ידו, והוא לא מרגיש את זה, והוא מסתובב מיאש ומדכא ושבור וכו', וכו', כאלו הוא התי גרוע בעולם, ומחפש דרכים בעבודת השם יתברך וכו', הנהגות חדשות וכו', בשעה שיש לו בכל יום למעלה ממאה מצוות, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו.

הוא שְׁדוּד אָמַר (תהלים קי"ט) "שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ".
וְכֵן הוּא אָמַר (תהלים ל"ד) "חֹנֵה מִלְּאֲךָ הַיְי"ה סָבִיב לִירְאָיו וַיַּחֲלִצֵם".

וְכָל הַצָּרָה שְׁאֵדָם לֹא מְקִיָּם אוֹתָן בְּשִׂמְחָה, וְלִכֵּן הוּא מְחַפֵּשׁ
כָּל מִיָּנֵי דְרָכִים וְכוּ', וְהִנְהִיגוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אֲשֶׁר לִפְנֵי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
יֵשׁ בְּכָל יוֹם לְכָל הַפְּחוֹת מְאֹה מְצוּוֹת, וְעֵקֶר הַבְּעֵיָה שֶׁהוּא לֹא שְׂמֵחַ,
וּבְזָה הוּא מְרָאֶה שֶׁהוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי בְּפִרוּשׁ
גָּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה, סִימָן א') כְּשֶׁאֵדָם עוֹשֶׂה מְצוּהָ
בְּשִׂמְחָה בְּיָדוּעַ שְׁלִבּוֹ שֶׁלֹּא עִם אֱלֹקָיו, כִּי שְׂמֵחַת הַמְצוּהָ מְרָאֶה אֶת
טֵהַר הַלֵּב שֶׁל הָאָדָם, שְׂכּוֹנָתוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת בְּלִי שׁוֹם
חֲשׁוֹנוֹת פְּרִטִיִּים, וְלִכֵּן מָה אֵתָּה מְחַפֵּשׁ דְּרָכִים חֲדָשִׁים וְכוּ'? זֶה בָּא
מִדְּמִיוֹנוֹת. יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתְּהִיָּה תְּמִיד שֶׁשׁ וְשְׂמֵחַ, וְתִצִּית
אֶת רַבְּנּוּ ז"ל וְלֹא תִחַפֵּשׂ אַחַר דְּרָכִים חֲדָשׁוֹת.

יִסוּד הַיְסוּדוֹת אֲצֵל רַבְּנּוּ ז"ל הָיָה לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קנ"ד)
שְׁעָקֶר מִהַ שְׁהִיָּע לְמַדְרָגָתוֹ הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִיָּן פְּרָאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת),
שֶׁהִיָּה מְדַבֵּר הַרְבֵּה וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוּ לְבֵינֵי קוֹנוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה
בְּכַפְשִׁיטוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ לְמָה שְׁהִיָּע. וְאָמַר: אִם הִיְיִתִי
יּוֹדֵעַ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מַה שְׁאֲנִי עֲתָה, דִּהְיִנּוּ חֲדוּשׁ כְּזֶה,
הִיְיִתִי עוֹשֶׂה בַּיּוֹם אֶחָד מִהַ שְׁעֲשִׂיתִי בְּשָׁנָה כְּלָה (כְּלוֹמַר שֶׁהִיָּה מְזַדְרָז
כָּל כֶּךָ בְּעִבּוּדָתוֹ עַד שֶׁמָּה שֶׁהִיָּה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁנָה
כְּלָה הִיָּה עוֹשֶׂה בַּיּוֹם אֶחָד). וְהִיָּה מְתַגַּעֵגַע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הַעֲבוּדָה
שֶׁל פְּרָאסְטִיק (פְּשִׁיטוֹת) בְּאַמֶּת, וְאָמַר: אִי אִי פְּרָאסְטִיק. גַּם אָמַר:
שְׁדַבֵּר עִם כְּמָה צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְאָמְרוּ גַם כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרָגָתָם
כִּי אִם עַל יְדֵי עֲנִיָּן פְּרָאסְטִיק, שְׁעֵסְקוּ בְּעִבּוּדָתָם עֲבוּדַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
בְּכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּהַתְּבוּדָה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵינֵי קוֹנוֹ וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה
דִּיקָא הִגִּיעוּ לְמָה שְׁהִיָּעוּ.

אשרי מי שיקים את זה בלי חכמות, וזה יביא אותו אל השלמות
הכי גדולה שרק יכול להיות.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקפ.

**לאחי נולדה בת, ולאחר כמה ימים היא נפטרה. מה
השם יתברך רוצה ממנו?**

שאלה:

מאת דן: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. תודה
רבה על 'שו"ת ברסלב' ועל האתה, אנו מתפללים לרפואת
הרב ועל הגעתו לגור ביבנאל בעזרת השם ובישועתו.
לאחי נולדה בת לאחר שתי בנות, ולא עליכם ולא על אף
אחד מישׂראל, הבת נפטרה לאחר כמה ימים. האשה לא
יכולה להכניס להריון יותר.

רצינו לבקש מהרב שיחזק אותם, ואם הרב יוכל להסביר מה
השם רוצה מהם ולמה קרה מקרה כזה מצער בשעות כאלו
לאחר יום כפור ולפני כניסת חג סכות. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [וי' ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך לדעת שאי אפשר לדעת את דרכי המקום ברוך הוא
יתברך שמו, ואסור להרהר אחר מדותיו יתברך, יש הרבה דברים
שאנחנו לא מבינים ואי אפשר להבין, וצריכים תמיד לומר את
הפסוקים האלו (תהלים קמ"ה) "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל

מעשיו", וכן (דברים ל"ב) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא".

מה טוב ומה נעים לבדק את כל המזוזות של הבית, כי כשיש מזוזות פשרות בבית אין מה לפחד כלל, כי כך מובא בתקוני זהר (תקון י) על הפסוק (דברים ו' ט') "וכתבתם על מזוזות ביתך" - מזוזות פתיב זו מות הינו המלה מזוזות היא שתי תבות - זו מות, כי בבית שיש מזוזות שמה לא יקרה מות, ולכן צריכים להזהר מאד מאד לבדק את המזוזות של הבית].

וכן מובא בזהר (ואתחנן רס"ג:) פקודא למקבע בר נש מזוזת לתרעיה, למהוי כל בר נש נטיר מעם קודשא בריך הוא [מצוה לאדם לקבע מזוזת בפתח ביתו, כדי שיהיה כל אדם שמור מהקדוש ברוך הוא], כד נפיק וכד עייל [כשיוצא מפתח ביתו וכשנכנס לביתו], ורזא (תהלים קכ"א) "הי"ה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם", בגין דרזא דמזוזת איהו קאים תדיר לפתחא [מפני שסוד המזוזת תמיד מנחת בפתח של הבית], ודא איהו פתחא דלעילא [שזה נגד הפתח העליון ממנו יתברך], ודא איהו דרגא דאקרי שומר לאשתכחא בנטירו [זוה סוד השמירה ששומר את האדם], דבר נש לאו איהו נטיר בר נטירו דקדשא בריך הוא דאיהו נטיר תדיר וקאים לפתחא ובר נש לגו [כי אדם הוא לא שומר, ולא יכול להשמר, כי אם על ידי הקדוש ברוך הוא, שהוא שומר תמיד ונמצא בפתח הבית, והאדם נמצא בפנים]. ותו, דלא אינשי בר נש דוכרנא דקדשא בריך הוא לעלמין [ועוד טעם למה המזוזת בפתח הבית, כדי שאדם תמיד יזכר בהקדוש ברוך הוא ביציאתו מהבית, ובכניסתו אל הבית].

ולכן אשרי האדם שבודק את המזוזות שלו, ובפרט בעתים הללו ששורים דינים וכו', אזי צריכים לשמר מאד מאד שיהיו לו מזוזות פשרות, ואסור להקל בזה, כי המקל בזה מקל בחייו, ותכף ומיד כשאין על פתח הבית מזוזות פשרות, צריכים לחשש שלא

יקרה חס ושלום משהו, וכך מובא (זהר חדש רות) בפתח המצוי מזוזה אין מזיק ואין שטן ואין פגע רע מתקרב אליו.

ראוי להם לשמח מאד עם שתי הבנות שנתן להם הקדוש ברוך הוא, ולא להכנס בלחץ יותר, והקדוש ברוך הוא ירחיב להם בגשמיות וברוחניות גם יחד.

המאחל לה חג שמח...

ב' תתקפא.

**האם יש בעיה לקנות רכב שהיה מערב בתאונת דרכים
שבה נהרג הולך רגל?**

שאלה:

מאת איל: לכבוד הרב.

מצאתי רכב שמתאים לצרכי, והתברר לי שהרכב הזה היה מערב בתאונה שגרמה למותו של הולך רגל. האם כדאי לי לקנות את הרכב הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון, מחרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל איל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין הרכב וכו', אתה צריך קדם כל לברר אם אין על זה דוחו"ת או עקולים וכו', או שאר דברים הקשורים לחק וכו', אף בשביל שקרתה תאונה וכו' לא יכולים לפסל את הרכב, כי הרי הנהג חייב ולא הרכב וכו', וכמו כן אם אדם מת במטה כבר אסור לישן במטה...? ולכן כשאדם קונה רכב הוא צריך קדם לבדק אם אין על

זה שעבודים וכו', ושהכל תקין וזה לא נגד החק וכו', אבל בשאר דברים אין לו מה לדאג.

אדם שנוהג ברכב צריך תמיד לזכר שאיך שהוא נכנס ברכב, אפלו לנסיעה קצרה שיאמר את היהי-רצון של תפלת הדרך, ולא יסיים ברוך אתה הוי"ה וכו', אלא "יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הוי"ה צורי וגואלי", וכך זה רק יהי-רצון שאת זה יכולים להגיד אפלו כמה פעמים ביום, כי הרי הוא לא אומר ברכה, אלא מתפלל להקדוש ברוך הוא על תפלת הדרך שישמר אותו הקדוש ברוך הוא מכל רע, ויחזיר אותו לביתו בשלום. וכן יאמר "בשם הוי"ה אלקי ישראל מימיני מיכאל ומשמאלי גבריאל ומלפני אוריאל ומאחורי רפאל ועל ראשי שכינת אל", וכן יראה שתהיה לו ברכב קפת צדקה מסתרת, ויתן כמה פרוטות לצדקה לפני כל נסיעה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל"א) שלפני נסיעה צריכים לתת צדקה כדי להנצל מתאונות ומזיקים וכו', והיום צריכים מאד מאד להזהר בזה, כי חכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות, פרק ד', הלכה ד') כל הדרכים בחזקת סכנה; יעזר הקדוש ברוך הוא שתהיה תמיד שמור מכל רע, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקפב.

**האם אפשר לקרא לילדים בכל שם שמופיע בספר
'שמות הצדיקים'?**

שאלה:

מאת חדוה: שלום לכבוד מוהרא"ש.

ידוע שכדאי מאד לקרא לילדים על שם צדיקים וצדקניות.
האם אפשר לבחר בכל שם שאוהבים מתוך ספר 'שמות

הצדיקים', למרות שיש שם שמות שהם לא כל כך מקבילים
בדורנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [ני] ה'תשע"ד

שלום רב אל חדוה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הכי טוב לתת שמות של האבות והאמהות הקדושים, והנביאים,
ושאר הצדיקים, ולא לתת שמות מוזרים וכו' שלא נהגו לתת עכשו
וכו', אף שהם נמצאים בספר שמות הצדיקים.

ובאמת, עליך לדעת אשר צריכים לשמר מאד איזה שם נותנים
לילדים, כי כפי השם כך נמשך נשמת ומזל הילדים, כמוכא מהצדיק
הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע (נעם אלימלך - במדבר) שהשם
יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם שיהא כך וכך שמות ראובן
וכך וכך שמות שמעון, ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותנין לו
שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה
גם כן צדיק מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון.
המאחל לך חג שמח...

ב' תתקפג.

בעבר הכשלתי הרבה בחורים. מה אני יכולה לעשות
כדי לתקן את זה?

שאלה:

מאת טל תמר: לכבוד הרב.

שלום. אני חוזרת בתשובה מזה שלש שנים. בעבר הכשלתני
הרבה בחורים והיו לי נסיונות קשים. אני משתדלת באמירת

תקוּן הַכִּלְלִי בְּכָל יוֹם, וְהֵייתִי בְּאוֹמֵן כָּבֵד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, אֲבָל
הֵייתִי רוֹצֵה שְׁתַּתֵּן לִי עֲצָה מִה עוֹד אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְתַקֵּן
אֶת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּעֵבֶר, וְכֵן עֲצָה אֵיךְ לְזַכּוֹת לְמִצְוָה אֶת זְהוּגִי.
תוֹדָה רַבָּה וְיוֹם טוֹב.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מִחֶרֶת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל טַל תְּמַר תַּחֲיִה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּוֹדָאֵי עַל כָּל חֲטָא וְעוֹוֹן יֵשׁ תְּשׁוּבָה, כִּי אֵין עֲבֵרָה שְׁבַעוּלָם
שָׂאִין עַל זֶה תְּשׁוּבָה, וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁתְּשׁוּבָה זֶה דְּבַר גְּדוֹל
מְאֹד מְאֹד אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד כְּדֵי כֵף שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת
ל"ה). בְּמִקּוֹם שְׁבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים - שֵׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים
לַעֲמֹד; וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד') שְׁעוֹנוֹתָיו שֶׁל
אָדָם חֲקוּקִים עַל עֲצָמוֹתָיו, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יחזקאל ל"ב) "וְתַהִי עוֹנֶתֶם
עַל עֲצָמוֹתֵיכֶם", וְזֶה מַה שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים ל"ד)
"תִּמְוֹתֶיךָ רָשָׁע רָעָה", וְעַל יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים יוֹצֵא מֵעֲצָמוֹתָיו הַחֲטָאִים
שְׁחֲקוּקִים עֲלֵיהֶם.

וְכַתֵּב הַרְמַב"ם (פָּרָק א' מֵהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה, הַלְכָה א') כָּל מִצְוֹת שְׁבַתְוָרָה,
בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה, אִם עֲבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֵן בֵּין בְּזוּזוֹן בֵּין
בְּשִׁגְגָה, כְּשִׁיעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה וְיִשׁוּב מִחֲטָאוֹ חַיִּב לְהִתְדוּדוֹת לְפָנָיו הָאֵל
בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאֲמַר (בַּמִּדְבָּר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו' "וְהִתְדוּדוֹ
אֶת חֲטָאֲתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְדוּי דְּבָרִים. וְדוּי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כִּי צַד
מִתְדוּדִין? אוֹמֵר: אָנָּה הַשֵּׁם! חֲטָאֲתִי עוֹיֵתִי פֶשַׁעִתִי לְפָנֶיךָ, וְעֲשִׂיתִי כֵף
וְכָה, וְהָרִי נִחְמַתִּי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׂי וּלְעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה. וְזֶהוּ
עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּי וְכָל הַמְרַבָּה לְהִתְדוּדוֹת וּמֵאָרִיךְ בְּעֵגְזוֹ זֶה הָרִי זֶה
מִשְׁבַּח.

וְלִכֵּן תִּרְגַּלִּי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

ולהתודות על כל מה שעשית, שזה עקר התשובה - להתודות על העבר, ולהתחרט על העברות, ולקבל על עצמו מהיום והלאה לא לעשות דברים מגנים כאלו, ומכל שכן לא להכשיל את הרבים וכו', ואף שזה לא יהיה לך קל, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) ודע שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערך מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה - זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

עליך לשמח מאד מאד שאת אומרת בכל יום את ה'תקון הכללי', שאין תקון יותר גדול מזה, ומכל שכן וכל שכן שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה, עם כל זאת את צריכה לשמר מאד מאד מהיצר שבוער בך, ותראי להתחתן תכף ומיד ולא להיות ברגנית, כי עכשו שטעמת טעם חטא וכו' וכו', יהיה מאד קשה לך למצא בן זוג וכו', כי תרצי תמיד להשוות וכו', את צריכה להתחתן לשם שמים כדי להנצל מעברות חמורות, והקדוש ברוך הוא הסולח לכל בר ישראל יסלח לך, רק תהיי רגילה להתודות בכל יום אליו יתברך, שעל ידי זה כל החטאים יוצאים מהעצמות ששם נכנסים העוונות שזה מה ששובר את האדם, ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה כ', סימן י"ג) בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואמר חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו, ובשביל זה הוא מסית את כל אדם: "מה לך לחזר בתשובה? ומה לך להתודות?", כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש ברוך הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקפד.

בני משפחתנו רוצים לחגג אצלנו את חג הסוכות, אך הם מתכוונים לנסע אלינו בחג עצמו. מה עושים?

שאלה:

מאת שושנה: לכבוד קדשת פאר הדור והדרו, אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א. השם ישמרכם מכל רע, ותזכו לכל מילי דמיטב בזה ובבא, בבריאות איתנה ובאריכות ימים ושנים. בעלי ואני זכינו לחזר בתשובה לפני מספר שנים, אך בני משפחתנו טרם זכו. לכבוד החג הקרב ובא, הזמנו את בני משפחתנו לחגג את חג הסוכות, והם מאד רוצים להגיע אלינו, אך חלקם מעונינים לנסע בליילה לאחר הסעודה בחזרה לבייתם, ולשוב אלינו למחרת בבקר לסעודת החג. אמרנו להם שהם מזמנים ללון אצלנו, אך חלקם מתעקשים לנסע בחזרה.

מה נתן לעשות, הרי כבוד הורים חשוב כל כך... האם למנע מהם להגיע, או להתעלם מכך ושיעשו כרצונם? נשמח לתשובתכם. השם יברככם, ושתזכו לחג שמח!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום רב אל שושנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתם צריכים להזמין את ההורים ואת המשפחה וכו', ואל תסתכלו על שום דבר, שיעשו מה שרוצים וכו', כי אם הם כל כך רוצים להיות אצלכם בחג וכו', אזי אדרבה, תקרבו אותם, כי רק בצורה זו הם יחזרו גם כן בתשובה, כי הם יטעמו טעם סכות, כי מצוה אחת יש בכחה להחזיר את האדם בתשובה, ולכן אם הם רוצים כל כך להתארח אצלכם וכו' - תארחו אותם, ואל תסתכלו מה יהיה

לפני זה או אחר זה וכו', זה לא הענין שלכם, העקר תזכו אותם גם בקיום מצות ד' מינים, וגם לשמחם, שאין דבר יותר חשוב מכבוד אב ואם, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמר (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; וואים מזה שאם מכבדים את ההורים - בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא יעזר לכם שתמיד תזכו לכבוד את ההורים, וכן את כל המשפחה, וכך בדרך זו הם יחזרו בתשובה, כי הם יראו באיזה דרכי נעם הולך מי ששומר תורה ומצוות.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקפה.

אחותי בהריון של תאומים, והרופאים אומרים לה ששיא מכרחה לביצע דלול עברים. מה דעתכם בענין?

שאלה:

מאת כנרת: שלום רב.

אני רוצה להתעץ עם כבוד הרב בענין אחותי: היא בת שלשים ואחת, ונמצאת בהריון לקראת לידתה השנייה, היא בשבוע העשרים ושלשה, ובבטנה יש תאומים. בלדה הראשונה שלה היא היתה עם לחץ דם גבוה ורעלת הריון, ולאחר הלידה כל גופה היה מלא המטומות (חטר קרישיות), והיא היתה בסכנה גדולה, ובחסידי שמ"ם, השם עשה נס גדול והציל אותה.

עד כה ההריון הִיה מְלוּה בְּדַמוּמִים חוֹזְרִים וְנִשְׁנִים, יֵשׁ לָהּ
 'תִּסְמוֹנֵת טְרַנְר', וְהִיא נוֹרָא קִטְנָה, וְכַעַת הַחֲלוּ לָהּ לְחָצִים
 עַל הָאֲבָרִים הַפְּנִימִים כּוֹלֵל שְׁעוֹל, קֶצֶר נְשִׁימָה וְהִקְאוֹת
 מְרֻבּוֹת. לְטַעֲנַת הָרוֹפְאִים בְּבֵית הַחוּלִים אֵין לָהּ מְקוֹם לְסַחֵב
 שְׁנֵי עֲבָרִים, וְהֵם מְמַלִּיצִים לָהּ עַל דְּלוּל עֲבָרִים (הַפְּחָתָה).
 מְבַחֲנִינְתָם הִיא וְשְׁנֵי הָעֲבָרִים בְּסִכּוֹן גְּבוּהָ מְאֹד, וְאִם הִיא לֹא
 תִּבְצַע דְּלוּל, כְּכֹל הַנִּרְאָה הִיא תִּלְדַּ בְּשָׁבוּעַ הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה
 או הָעֲשָׂרִים וְחֻמְשָׁה.

מִצַּד אֶחָד מְדַבֵּר בְּבַחֲוֹרָה צְדִיקָה, וְהִיא לֹא מוֹכֵנָה לְשִׁמְעַ עַל
 הָאֲפֻשְׁרוֹת לְבַצֵּעַ פְּעֻלָּה שְׂכָזוּ, אֲךָ מִצַּד שְׁנֵי קִיָּם חֲשָׁשׁ גְּדוֹל
 לָהּ וְלְעֲבָרִים, וְיֵשׁ לָהּ רַק כֶּפֶה יָמִים לְהַחֲלִיט. אֲנִי עֲזָרְתָהּ
 תּוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מְחַרַּת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל כְּנַרְת תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כְּדַאי לָהּ לְהַבְדִּיק בְּבֵית-חוּלִים 'לְנִיאָדוּ' בְּנִתְנִיָּה, וּמָה שִׁיִּגִּידוּ
 הָרוֹפְאִים שָׁמָּה - לְקִיָּם, כִּי הֵם הוֹלְכִים עַל פִּי הַהֶלְכָה, וְהַדְּבָר מְאֹד
 מְאֹד פְּשוּט כִּי פְקוּחַ נֶפֶשׁ דּוֹחָה הַכֹּל, וְאִם חִיִּי הָאִשָּׁה בְּסִכְנָה מִפְּנֵי
 הַהֲרִיזוֹן, וְהָרוֹפְאִים מְמַלִּיצִים לַעֲשׂוֹת הַפְּלָה, אֵין שׁוּם סִפֵּק שֶׁצְּרִיכִים
 לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה, וּבִלְבָד שִׁיְהִיו רוֹפְאִים יִרְאֵי הַשֵּׁם, רוֹפְאִים רְצִינִיִּים,
 וְאֶת זֶה יֵשׁ בְּבֵית-חוּלִים 'לְנִיאָדוּ'.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ
 וְרְפוּאָת הַגּוּף גַּם יַחַד, וְאִם הִיא תִּמְיֵד בְּסִכְנַת חַיִּים, אֲסוּר לָהּ לְהַפְּסֵם
 יוֹתֵר לְהַרְיוֹן, וְשִׁתְּשִׁמַּח עִם מָה שֶׁנִּתֵּן לָהּ כְּכֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׁמֵחָ...

ב' תתקפו.

**מֵאֵז שֶׁבָּנֵנוּ נִפְטָר, אַחֲיוּ הֶקְטָן כּוֹעֵס מְאֹד וְלֹא מוֹכֵן
לְעִשׂוֹת שׁוּם דְּבַר שֶׁקָּשׁוּר לְדַת. כִּי־צַד עָלַי לְהַתְנַהֵג אֹתוֹ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֶסְתֵּר: לְכַבֹּד הָרַב הַצַּדִּיק שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
מֵאֵז שֶׁאֲבָדְנוּ אֶת בְּנֵנוּ הַבְּכוֹר בֶּן הָעֶשְׂרִים וְחֻמֵּשׁ יֵשׁ לָנוּ תַּהוֹ
וְבַהוּ בְּבִית. בְּתַקּוּפָה שֶׁהֵבֵן הָיָה חוֹלָה קִבְּלָנוּ עַל עֲצֻמְנוּ בְּבִית
הַרְבֵּה קִבְּלוֹת לְרַפּוּאָתוֹ, וְאָנִי, הָאִמָּא, הַתְּחַזְּקֵתִי מְאֹד, וְעֵדִין
אֲנִי מִתְקַרְבֶּת לְהִשָּׁם בְּכָל יוֹם עוֹד וְעוֹד. גַּם בְּעָלִי מִמְּשִׁיב
לְלֶכֶת לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּכָל יוֹם וּמִנִּיחַ תְּפִלִּין, וְאֲנִי מְקִיִּמִים אַחַת
לְשָׁבוּעַ שְׁעוֹר תּוֹרָה לְעֵלְיוֹ נִשְׁמַת הֵבֵן.

בְּגִלּוֹל הָאֲכֻזָּבָה שֶׁל כָּל בְּנֵי הַבֵּית, יֵשׁ לָהֶם כַּעַס רַב, וְהֵם לֹא
רוֹצִים לְשָׁמֵר שְׁבֵת וְלִהְתְּקַדֵּם מִבְּחִינַת רוּחְנִית. יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה
עֲמוּתִים בְּבִית עַל הָרֶקַע הַדְּתִי, כִּי אֲנִי מִתְחַזְּקֶת מְאֹד וְזֶה דִּי
מִפְּרִיעַ לְבָנֵי הַבֵּית וּמְעוֹרָר מְתִיחוֹת רַבָּה. מַה שֶּׁהִכִּי כּוֹאֵב לִי
זֶה הֵבֵן הַשְּׂנִי: כִּיֹּם הוּא בֶּן עֶשְׂרִים וְחֻמֵּשׁ, וְאֲנִי מְרַגֶּשֶׁת שְׂאֵנִי
קֶצֶת מְאֻבָּדֶת אֹתוֹ, כִּי הוּא כּוֹעֵס עָלַי שֶׁאֲנִי נִמְצָאת עֹכְשׁוֹ
בְּעוֹלָם אַחֵר, הוּא מְאֹד מִתְנַגֵּד לְדֶרֶךְ שְׁלִי וְהוּא עוֹשֶׂה דְּבָרִים
מְאֹד קָשִׁים - הוּא לֹא צָם בְּיוֹם כְּפֹר כְּדִי 'לְהַחְזִיר לִי' שְׂאֵנִי
בְּחֶרְתִּי בְּדֶרֶךְ זֶה.

הַהִתְמוּדָּוֹת בְּבִית עִם אֲבָדֵן הֵבֵן מְאֹד קָשָׁה לְכַלְנוּ, וְאִין דֶּרֶךְ
אַחֲרֵת לְהִתְמוּדֵד עִם הַצֶּעַר וְהַכָּאֵב אֲלֵא רַק בְּדֶרֶךְ שֶׁבְּחֶרְתִּי,
וְהִיא לְהִדְבֵּק בְּהִשָּׁם. אֲנִי מִתְפַּלֵּלַת וּמִתְחַנְּנֶת בְּדַמְעוֹת לְהִשָּׁם
בְּכָל יוֹם שֶׁהוּא יִפְתַּח לָהֶם אֶת הַלֵּב וְיִתֵּן לָהֶם יְרֵאת שְׁמַיִם
טְהוּרָה, וְאֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אֶת עֲצַת הָרַב: מַה עוֹד עָלַי לְעִשׂוֹת
כְּאִמָּא כְּדִי שֶׁבְנֵי בֵיתִי יִרְצוּ לְהִתְקַרֵּב לְהִשָּׁם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לדעת שיש דברים שאנחנו לא מבינים והם למעלה מהשגותינו ודעתנו לגמרי וכו', וכו', יש נשמות שבאו לזה העולם רק לתקופת זמן ולא יותר וכו', הן מצד הגלגול וכו', והן מצד התקון וכו', כל נשמה זה ענין אחר לגמרי וכו', ואין לנו שום משג בזה, ולכן אסור להרהר אחר המקום ברוך הוא יתברך שמו, כי סוף כל סוף אנחנו חוזרים גם כן אליו יתברך, לא יועיל שום דבר, כמו שפתיב (בראשית ג', י"ט) "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", ואדם צריך לעזוב את זה העולם מקדם או אחר כך. ואמר רבנו ז"ל בפעם שנפטר ילדיו וכו', הלא גם אני ילף אחריהם וכו', ולמה לי להתבלבל וכו', וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קי"ח) שמעתי בשם רבנו ז"ל שאמר בלשון תמה: על השם יתברך קשה קשיות הרבה מאד. מה טוב ונעים להאיש הזה שזוכה לדעת שלם, שיושב לו ורואה ויודע שאינו קשה שום קשיא כלל, והכל נכון וישר כי ישירים דרכי השם. וכן אנכי שמעתי פעם אחד שאמר: "על השם יתברך קשה קשיות" וכו'? וכונתו היה כמתלוצץ מזה, שקשה לקצת בני העולם קשיות הרבה וגדולות על השם יתברך חס ושלום, אבל באמת בודאי אסור להרהר אחרי דרכיו יתברך, כי בודאי צדיק הוי"ה בכל דרכיו וכו', רק שאי אפשר לשכל אנושי להבין דרכיו והנהגתו את העולם בשום אופן.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך - ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז, וששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ותראי אתי ובעלך להתחזק יחד יותר ויותר להתקרב אל הקדוש ברוך הוא, ולקיים מצוות מעשיות דיקא, ומה טוב ומה נעים באם תוכלו לבדק את מזוזות ביתכם, שזה דבר גדול מאד, כי פשיש מזוזות כשרות בבית אין מה לפחד כלל, כי כך מובא בתקוני זהר (תקון י') על הפסוק

(דברים ו' ט) "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ", מְזוֹזוֹת כְּתִיב - זֶז מוֹת [הַיְנוּ] הַמְלָה "מְזוֹזוֹת" הִיא שְׁתֵּי תַבּוֹת - זֶז מוֹת, כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ מְזוֹזָה שְׁמָה לֹא יִקְרָה מוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַזְהִיר מְאֹד מְאֹד לְבַדֵּק אֶת הַמְזוֹזוֹת שֶׁל הַבַּיִת].

בְּעֵינֵי הַבֶּן - הוּא עֵדִין צָעִיר וְכוּאֵב לוֹ מְאֹד הַכָּאֵב, וְלִכֵּן לֹא כִּדְאִי לְהַכְנִס אֶתוֹ בְּוִכּוּחִים בְּעֵינֵי הַדָּת, רַק לְהַמְשִׁיךְ לְקֶרֶב אוֹתוֹ, וְסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב שְׁכָבֵר יִהְיֶה שְׁמַחוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת שְׁלֹכֶם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשַׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמַח...

ב' תתקפז.

**הַגְּמָרָא אוֹמֶרֶת שְׂמָאז הַחֲרָבֵן נִנְעָלוּ שְׁעָרֵי תְּפִלָּה. וּמָה
הָעֵינֵן לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּבוּדָד, הֲרֵי הַשְּׁעָרִים נְעוּלִים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מֹשֶׁה אֲשֶׁר: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכַבּוֹד הַרְבֵּה הַצִּדִּיק מוֹהֲרָא שׁ
שְׁלִיט"א.

גְּדַלְתִּי בְּבֵית לִיטְאִי, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב לְבְּרִסְלָב.
אוּלַּם שְׂאֵלָה אַחַת לֹא נִפְתְּרָה: אִיךְ מְסַבְּרִים אֶת הַגְּמָרָא
שְׂמָאז שֶׁחָרַב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ נִנְעָלוּ שְׁעָרֵי תְּפִלָּה, הֲרֵי כָּל דְּבָרֵי
רַבְּנוֹ ז"ל מְלֵאִים בְּמַעֲלַת הַזֹּכִים לְהַתְּבוּדָד וּלְהַרְבוֹת בְּשִׂיחָה
בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ? אֲשַׁמַּח מְאֹד לְקַבֵּל תְּשׁוּבַתְכֶם בְּזָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מְחֻרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה אֲשֶׁר נָרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אתה צריך לרצות שבדברי חכמינו הקדושים יש כמה וכמה מאן דאמרין וכו', ויש מדרשים חלוקים וכו', זה אומר בכה וזה אומר בכה, ועל כל דבר יש פרוש, וידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים פ"ה): אפלו מחצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים; וכן אמרו (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותמים ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, אל תבזה את תפלתם! (תהלים ק"ב). "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש ברוך הוא מקבל השבים, "ועם נבואה יהלל י"ה" - שהקדוש ברוך הוא בורא אותן בריה חדשה.

ולכן אין לנו אלא את דברי רבנו ז"ל, שהרבה לדבר אתנו מענין תפלה - שנתפלל רק אליו יתברך, וכל מה שאנחנו צריכים עלינו לבקש רק ממנו יתברך, וחכמינו הקדושים אמרו (שוחר טוב, תהלים ק) בשעה שאתה עומד ומתפלל יהא לך שמת, שנאמר (תהלים ק) "עבדו את הוי"ה בשמחה"; ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין כ"ב.) המתפלל, צריך שיראה עצמו כאלו שכיהן כנגדו, שנאמר (תהלים ט"ז) "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד"; ואמרו (יומא כ"ט.) למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת? לומר לך מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות, אף צדיקים כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת; וכן אמרו (ספ"ה י"ד.) למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר לומר לך מה עתר זה מהפך את התבואה בגרן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקדוש ברוך הוא ממדת אכזריות למדת רחמנות; וכן אמרו (סנהדרין מ"ד.) כל המאמץ עצמו בתפלה מלמטה אין לו צרים מלמעלה; ואמרו (תנחומא וירא) אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל הווי זהירין בתפלה שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות וכו', ואפלו אין אדם כדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים אני עושה חסד עמו.

וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רכ"ט) שמבאר ברמב"ם (פרק א' מהלכות תפלה, הלכה א' ב') שעקר התפלה הוא מצות עשה מן התורה, שיתפלל האדם ויבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, והוא יכול לדבר אל הקדוש ברוך הוא בכל שפה שרק יכול, כי מצות עשה להתפלל בכל יום, שנאמר (שמות כ"ג, כ"ה) "ועבדתם את הוי"ה אלקיכם", מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה, שנאמר (דברים י"א, י"ג) "ולעבדו בכל לבבכם". אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב? זו תפלה וכו', ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה. ולפיכך נשים ועבדים חייבין בתפלה לפי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא, אלא חיוב מצוה זו כף הוא - שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקדוש ברוך הוא, ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה, ואחר כך נותן שבח והודיה להשם יתברך על הטובה שהשפיע לו כל אחד לפי כחו; אך אחר כך ראו אנשי כנסת הגדולה שהלכו בגולה בימי נבוכדנצר הרשע, ונתערבו בפרס וביוון ובשאר האמות וכו', ועמדו ותקנו סדר התפלה, עין שם.

אבל אמר רבנו ז"ל, על כל פנים מדינא זהו עקר התפלה, על כן גם עכשו כשמתפללין את סדר התפלה שתקנו אנשי כנסת הגדולה, הינו שלש התפלות שביום - שחרית מנחה וערבית, עם כל זאת טוב מאד להאדם להיות רגיל להתפלל לפני השם יתברך תפלות ותחנות ובקשות מלבד בלשון שמבין, שיזכרו השם יתברך לעבודתו באמת, כי זה עקר התפלה, ותכף ומיד כשמרגילים את עצמם בעבודה הקדושה הזו - תמיד להיות רגיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, אזי אדם אף פעם לא לבד, איפה שהוא רק הולך, ואיפה שהוא רק לא עומד, הוא נמצא עם הקדוש ברוך הוא, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט דברים, רמז תתכ"ה) על הפסוק (דברים ד', ז) "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כהוי"ה אלקינו בכל קראנו אליו" - מעשה בספינה אחת שהיתה בלה של נכרים והיה בתוכה יהודי אחד. הגיעו לנמל אחד, אמרו לאותו יהודי: טל מעות ועלה לנמל וקח לנו משם מאומה. אמר להם: לא אכסנאי אני, ואיני מכיר

להיכן אלך! אמרו לו: יש יהודי אכסנאי? בכל מקום שאתה הולך אלקיף עמך! הוי "אשר לו אלקים קרובים אליו". זאת אומרת יהודי הוא אף פעם לא לבד, איפה שהוא הולך הוא הולך עם הקדוש ברוך הוא, וכן אמרו (שם) בכל קראנו אליו - בכל לשון שישאל קוראין להקדוש ברוך הוא עונה אותם; נמצא שעל ידי שמרגילים את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו שזה נקרא אצל רבנו ז"ל 'התבודדות', אזי הוא אף פעם לא לבד.

הקדוש ברוך הוא יעזור שתמיד תעסק בשיחה בינו לבין קונו, כי אין לנו בזה העולם רק תפלה.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקפח.

אני ואחי רוצים להפיץ את ספרי 'שו"ת ברסלב'. האם לבקש עבורם כסף או לחלקם בחנם?

שאלה:

מאת אור: לכבוד מורי ורבי שליט"א.

ברצוני להתייעץ עם הרב בענין הפצה: ברוך השם אני ואחי הקטן רכשנו מכספי מעשרות ספרי 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב' חלק ד', ואנו רוצים להפיץ אותם פה בעירנו הרצליה בקרב שומרי המצוות. השאלה היא האם כדאי לבקש עבור הספרים סכום פשוט כגון חמשה שקלים כדי שלאנשים יהיה ערך לספר, או שפשוט לחלק את הספר בחנם כדי שלא להכביד על האנשים ולמנוע חסר נעימות. בבקשה הרב, תורה לנו דרך בענין.

בתודה גדולה ואהבה גדולה על כל הטוב והחזקים שהרב נותן לנו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אור נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני תמיד אומר למפיצים שמפיצים את אור רבנו ז"ל בעולם שאין לתת בחנם ספרים בשום פנים ואפן, כי זה מראה זלזול בספרים וכו', וכן משום שכשאדם מקבל בחנם הוא זורק את זה אחר כך וכו', אבל כששלים אפלו כמה אגורות, זה אצלו חשוב מאד מאד, כי הרי אדם אוהב כסף, ואם הוא נותן את זה לצדקה, הוא מוציא מכח אל הפעל את תשוקת לבבו, ונפתח לו הלב, ולכן כל מפיץ שרוצה להפיץ, טוב מאד לומר: "זה בשבילך מתנה, תן משהו לצדקה", וכך הצליחו כל המפיצים.

אין דבר גדול מלהפיץ את ספרי רבנו ז"ל, וצריכים למסר את נפשו עבור זה, בפרט עכשו שיצא לאור ספר 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', שמדבר מכל הבעיות שרק יש לאדם וכו', ומתריך את כל הקשיות והספקות שרק יש לאנשים, ומגלה להם עצות נוראות ונפלאות איך להחזיק מעמד, אזי כדאי לעסק בהפצתם בין נשמות ישראל, וכן דע לה שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה שנקראת הפצה - להפיץ את ספריו הקדושים בין שכבות העם, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י"ד) שעל ידי שמקורבים בני אדם לעבודת השם יתברך מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ח.) על הפסוק (ירמיה ט"ו) "אם תוציא יקר מזולל" - אלו שמקורבים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, היינו מזילותא דגלותא, והלואי שהיית מצית את מוהרנ"ת ז"ל שהניח לנו צואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו, ואמר אז לאנשי שלומנו: "העובדא שלכם יהיה יפוצו מעינותיך חוצה".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּמִּיד נְפִיץ אֶת אֹר רַבְנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
כִּי רַק זֶה מַה שְׁיַעֲזֹר לָנוּ לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם אֶל דַּעַת רַבְנוּ ז"ל.

הַמְאֲחִיל לָךְ חַג שְׂמֵחַ...

ב' תתקפט.

**שְׁמַעְתִּי בְּשִׂמְכֶם כִּפְהָ וְכִפְהָ דְבָרִים, וּבְרִצוֹנִי לְשָׁאֵל
הָאֵם זֶה נֶכּוֹן**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת נֵתָן: שְׁלוֹם לְרַב הַגָּאוֹן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה שִׁיק שְׁלִיט"א.
שְׁמַעְתִּי בְּשִׂמְכֶם כִּפְהָ וְכִפְהָ דְבָרִים, וּבְרִצוֹנִי לְשָׁאֵל אִם זֶה
נֶכּוֹן שְׁאִמְרַתֶּם אוֹתָם. חָשׁוּב לִי מְאֹד לְצַיֵּן שְׁאֵנִי שׁוֹאֵל בְּתֵם
לָב, וּבְלִי שׁוֹם כְּנֹת קְנִטוֹר, פְּשׁוּט כְּדִי לְבָרֵר אִם זֶה נֶכּוֹן.
א. אוֹמְרִים שֶׁהִתְרַתֶּם לְמַלְמָדִים שֶׁלֹּא לְצוּם בְּצוּמוֹת דְּרַבְּנָן
חוּץ מִתְּשֻׁעָה בָּאֵב, כִּי זֶה מִפְּרִיעַ לָהֶם בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ עִם
הַתְּלִמִּידִים. הָאֵם יֵשׁ מְקוֹר לְהִתֵּר זֶה?

ב. הָאֵם לְמַלְמֵד שְׁאִינוּ צָם מְתָר לְאָכֵל בְּפְנֵי הַתְּלִמִּידִים?
ג. מְדוּעַ כְּאֶשֶׁר אַתֶּם מְעוֹרְרִים אֶת אֲנָשִׁיכֶם לְהִתְפַּלֵּל שְׁחֲרִית
בְּמִנְיַן אַתֶּם אוֹמְרִים שְׁאִפְשֵׁר לְהִתְפַּלֵּל עַד חֲצוֹת הַיּוֹם, הֲרִי
בְּחֲצוֹת הַיּוֹם וְדַאי עֶבֶר וְחֻלְף זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחֲרִית?
ד. וּמְדוּעַ בְּעֶרְבִית אַתֶּם כֵּן מְקַפִּידִים עַל זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע?
ה. הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שְׁאִתֶּם מְלַמְּדִים אֶת אֲנָשִׁיכֶם לְהִנְהִיג אֶת
הַבֵּית בְּרַחְבּוֹת וְלִקְנוֹת בְּשִׁפְעַת אֶת כָּל הַהֲצַרְכּוֹת אֶפְלוּ-
כְּשֶׁהִפְרַנְסָה מְצַמְצַמֶּת?

ו. הָאֵם מְתָר לְאָדָם לְהִנִּיחַ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַפֶּת צְדָקָה שְׁכַתּוֹב
עָלֶיהָ 'פְּדִיוֹן כְּפָרוֹת' וְלִקְחַת אֶת הַכֶּסֶף לְעַצְמוֹ?

ז. אָנִי יוֹדֵעַ שְׁאַתֶּם מֵאֵד מְקַפִּידִים שְׁתִּלְמַדְיִכֶם יִלְכוּ בְּלִבוֹשׁ חֲסִידִי, וְאֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְהַבִּין לָמָּה זֶה כָּל-כָּךְ חָשׁוּב, כִּי אוֹתִי חִנְכוּ שֶׁהִחִיצוּנִי לֹא קוֹבְעַת כָּלֹּאם.
אוּדָה לָכֶם מֵאֵד אִם תַּעֲנוּ לִי עַל כָּל הַשְּׁאֵלוֹת, וְאֲנִי מְדַגֵּשׁ שׁוּב כִּי אֵינְנִי בֹא בְּקִשּׁוֹת סִתְּמוּיֹת כְּדִי לְקַנְטֵר חֵס וְחִלְיָהּ, כִּי מִי אָנִי וּמָה חַיִּי, אָנִי שׁוֹאֵל כִּי תוֹרָה הִיא וְלִלְמַד אָנִי צְרִיךְ בְּבִרְכַּת רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְחַג שְׂמֵחַ.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מִחֶרֶת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל נֶתָן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

טוֹב מֵאֵד שְׁאַתָּה שׁוֹאֵל אֶת הַשְּׁאֵלוֹת הָאֵלֶּה, כִּי אֵין עוֹד טוֹב כְּהִתְרַת הַסְּפָקוֹת.

א. אָנִי אֶף פֵּעַם לֹא הִתְרַתִּי לְמַלְמְדִים לֹא לְצוּם אֶת הַד' צוּמוֹת מְדַרְבְּנֵן, כִּי אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַקְל נֶגֶד הַלְכָּה מִפְּרִשְׁת בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ (אֵרַח חַיִּים, סִימָן תַּקמ"ט, סַעִיף א') חִיבִים לְהִתְעַנּוֹת בְּתַשְׁעָה בְּאָב וּבְשִׁבְעָה עֶשֶׂר בְּתַמוּז וּבְג' בְּתַשְׁרִי וּבְעֶשְׂרָה בְּטַבַּת מִפְּנֵי דְבָרִים הָרַעִים שְׁאַרְעוּ בְּהֵם; וְאֵיךְ יִכּוּלִים לְהִתִּיר דְּבַר שֶׁשִּׁלְחֵן עֲרוּךְ אוֹמֵר בְּפִרוּשׁ "חִיבִים", וְיודֵעַ מִהֲגֵר"א זי"ע שְׁאָמַר אִיפֹה שְׁחִז"ל הֵיוּ פּוֹסְקִים וּמְבִיאִים הַלְשׁוֹן "חִיב" - זֶה עַד מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, וְלִכֵּן אֵיךְ אוֹמְרִים שֶׁהִתְרַתִּי דְּבַר כְּזֶה לְמַלְמְדִים? הֵן אֲמַת, מוּבָא מִהֲאַחֲרוֹנִים שְׁנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִלְּהִתְעַנּוֹת בְּתַעֲנוּיֹת הָאֵלוֹ מִפְּנֵי שִׁירְדָּה חִלְשָׁה בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן הַנְּשִׁים פְּטוּרוֹת מִלְּהִתְעַנּוֹת, אֲבָל גְּבָרִים מִחִיבִים לְהִתְעַנּוֹת, אֲלֹא אִם כֵּן הוּא חִלַּשׁ מֵאֵד, אוֹ חוּלָה וְכוּ' וְכוּ', וְיִכּוּל לְהִיֹּת שֶׁהִיא מְלַמֵּד שְׁשָׂאֵל אוֹתִי, וְהִיֹּת שֶׁהוּא לֹא הִרְגִישׁ טוֹב וְהִיא חוּלָה, הִתְרַתִּי לוֹ בְּדִיעֲבַד.

ב. אֲפִלוּ שְׁאַחַד צְרִיךְ לְאָכַל מִפְּנֵי חִלְשָׁתוֹ אוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא חוּלָה וְכוּ', מוּבָן לְכָל בַּר דַּעַת שֶׁזֶה צְרִיךְ לְהִיֹּת רַק בְּצַנְעָא וְלֹא בְּפִרְהֶסְיָא

בשום פנים ואפן, ומכל שכן מלמד - איך יכול להתיר לעצמו לאכול לפני התלמידים? האם זה חנוף? ובפרט לפני בחורי בר-מצוה שכן צמים, האם הם צריכים לראות איך שהמלמד שלהם אוכל? היעלה על הדעת שאני התרתי דבר כזה?

ג. בודאי עקר השלמות של התפלה הוא להתפלל כנתיקין, אשר אין למעלה מזה, אבל מי שלא יכול - עליו להתפלל מה שיותר מקדם, כדי לא לעבר זמן קריאת שמע, וזמן תפלה. זמן קריאת שמע זה עד השעה תשע, וזמן תפלה לכתחלה זה עד השעה עשר, ומהשעה עשר עד השעה שתים עשרה, זה כבר בדיעבד, ואחר שתים עשרה - כבר עבר זמן תפלה, וזה ברור.

ומה שאני מעורר יום יום לבוא להתפלל במנין, אני מעורר שאנשים מזלזלים בתפלה בצבור, כי הם חושבים שזה חומרא, וכן יש אנשים שעוברים עליהם משברים וגלים וכו', ומרב יאוש ודכאון קשה להם לקום וכו' וכו', אזי אני מעורר אותם שעל כל פנים יבואו להתפלל את התפלות במנין, אשר אין למעלה מזה, והם אנשים שלא מזלזלים בתפלה, אלא הם קשי יום שבורים ורצוצים וכו' וכו', שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט"ז): שאין אדם נתפס בשעת צערו; ולכן אסור לדון את אף אחד לכף חוב, כי מה אתה יודע מה שעובר עליו, אבל אני צריך לעורר יום יום על תפלה בצבור.

ד. בענין תפלת ערבית בארץ ישראל, בודאי צריכים לחכות לכל הפחות חצי שעה אחר השקיעה, כי לפני זה אין זה הזמן לקריאת שמע של ערבית בשום פנים ואפן, ואי אפשר לסמוך שיותר מאחר יחזר ויקרא קריאת שמע, כי המציאות מראה שלא יקרא אחר כך קריאת שמע, ונמצא שעבר על מצות עשה של קריאת שמע יום אחר יום.

ה. בענין קניות אכל וכו', אני תמיד אומר שחכמינו הקדושים אמרו (ביצה ט"ו): אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל - בני, לוו עלי

וקדשו קדשת היום והאמינו בי ואני פורע; שעל צרכי שבת אומר הקדוש ברוך הוא תלוו ואני ישלם, ולכן אני נותן עצה לכל העניים - תקנו בשפע על צרכי שבת, כדי שישאר גם על ששת ימי החל, והקדוש ברוך הוא יזמין לאדם כסף לשלם את זה, כי מה שקונים על שבת יש בטוחות שהקדוש ברוך הוא יזמין לו את הכסף לשלם. (ולא חס ושלום לקנות בהקפה ובהלוואה ולא לשלם, שעל זה נאמר (תהלים ל"ז, כ"א) "לֹהֵךְ רָשַׁע וְלֹא יִשְׁלַם").

ו. נוהגים בערב יום הכפורים לשים קערות לצדקה עבור הוצאות תלמוד תורה ובתי כנסיות ובתי מדרשות וכוללים וישיבות ומקואות וכו' וכו', שזו צדקה לרבים, אבל לא ליחיד, כי אוי ואבוי למי שצריך להנות מכספי הכפרות של העוונות של אחרים וכו'.

ז. בענין לבוש חסידי וכו', ידוע שהלבוש של האדם מוידע אותו מהרבה דברים רעים, כי אחד עם לבוש חסידי לא ילך למקומות המטנפים, ולכן אשרי מי שמקפיד על הלבוש שלו, וזו לא חמרא, אלא שמירה שלא יכנס במקומות המזהמים וכו' וכו'.

כשאדם הולך לפני מלך בשר ודם, או אפלו לפני נשיא או שר וכו', הוא מתלבש בחליפה ובדרך ארץ, והוא אף פעם לא ילך עם חלצה קרועה וכו', או מקמטת וכו', או מלכלכת וכו', כי בודאי יזרקו אותו משם, ועוד יקבל את הענש, על אחת כמה וכמה שאסור לבוא לבית הכנסת להתפלל ככה, כי בזה הוא מראה שאין לו שום יראת שמים וכו', וזו קלות דעת גדולה מאד וכו', ובשום ישיבה לא תראה בחורי ישיבה מתפללים את התפלות הקבועות שחרית מנחה וערבית סתם ככה בחלצה בלי חליפה וכובע עליון, זה בא מקלות דעת בלי שום קבלת על. ולכן מי שיש לו יראת שמים באמת, הוא יבוא להתפלל בבית הכנסת עם חליפה וכובע וכו', ואף שקדם התפלה ואחר התפלה מוריד את החליפה - זה לא נורא, אבל על כל פנים בעת התפלה מצד יראת שמים וכבוד מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, צריכים ללכת עם חליפה.

טוב מאד ששאלת את השאלות האלו, כי זה נצרך מאד מאד לכל אחד, ותשואת חן לך על האחולים בדבר רפואה שלמה, וכל המברך מתברך מפי אל עליון.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקצ.

קשה לנו מאד לשמר על טהרת המשפחה. כיצד אפשר להתחזק בזה?

שאלה:

מאת דוד ומרים: שלום רב.

אנחנו זוג חוזרים בתשובה, ואנו משתדלים מאד להתקדם ולקיים את כל המצוות, אך הדבר שהכי קשה לנו הוא לשמר על טהרת המשפחה, ולמרות שאנחנו יודעים שזה יסוד הבית וזה מאד מאד חמור, זה ממש קשה בשבילנו. מה אנחנו יכולים לעשות כדי להתחזק בזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים שם השם [י] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דוד ומרים שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אתם צריכים לדעת שאסור נדה הוא אסור חמור מאד מאד, וענשו כרת, כמו שכתוב (ויקרא י"ח, י"ט) "ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה", וכתב הרמב"ם (פרק ד' מהלכות אסורי ביאה, הלכה א') הנדה, הרי היא כשאר כל העריות. המערה בה בין כדרכה בין שלא כדרכה חייב כרת; והענש על זה חמור מאד מאד, ואל תאמרו שהנה יש הרבה שרחוקים מהיהדות ולא שומרים טהרת המשפחה, ולא

חסר להם שום דבר וכו', כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (כתבות ל). תני רבי חייא: מיום שחרב בית המקדש, אף על פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה - או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה - או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה - או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק - או טובע בנהר או מת בסרונוכי.

ואין העולם הפקר, ושומעים כל כך הרבה אסונות ואדם לא יודע ממה זה נגרם, והוא לא יודע שהוא עבר על אחת מהארבע מיתות בית דין, ובפרט בעניני כרת שהוא נכרת לגמרי, ולא נשאר ממנו אחר כך זכר וכו', ולא עוד, אלא מולידים ילדים בעלי מומין בנפשם ובשכלם וכו', רחמנא לישזבן, וזה העוון הכי חמור, ומי שמקל בזה מקל בחייו וכו', ולכן אם אתם חוזרתם בתשובה, עליכם להתחיל ללמד את ההלכות של הלכות נדה, הינו כל דיני טהרת המשפחה, והיום יש ספרים בשפה ברורה בהלכות האלו, שכל בעלי התשובה מכרחים ללמד את זה, כי זה יסוד היסודות ביהדות, ויש בזה הלכות חמורות עד מאד, אשר אפלו בימי השבעה נקיים צריכים להזהר מלבוא לידי מגע וכו'.

עד כדי כך שספרו לנו חכמינו הקדושים (שבת יג): תני רבי אליהו: מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה וקרא הרבה ושמש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפלו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם, כתיב בתורה: "כי הוא חייך וארך ימיו", בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה ושמש תלמידי חכמים הרבה, מפני מה מת בחצי ימיו? ולא היה אדם מחזירה דבר. פעם אחת נתארחתי אצלה, והיתה מסיחה כל אותו מארע, ואמרתי לה: בתי, בימי נדויתך מה הוא אצלך? אמרה לי: חס ושלום! אפלו באצבע קטנה לא נגע בי. בימי לבוניך מהו אצלך? אכל עמי ושתה עמי, וישן עמי בקרוב בשן, ולא עלתה דעתו על דבר אחר. ואמרתי

לה: ברוך המקום שְהַרְגוּ, שלא נשא פנים לתורה, שְהַרִי אַמְרָה תוֹרָה וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב.

וְלִכֵּן זֹג צָעִיר שֶׁעֲכָשׁוּ הִתְחַתְּנוּ, צָרִיכִים לְלַמַּד אֶת הַהֲלָכוֹת וְלֹא לְהַכְשִׁיל בְּאִסוּר נִדָּה הַחֲמוּהוּ, שְׂזָה עֲוֹן כְּרִיתוֹת רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וְכֵן זֹג שֶׁחֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה, עֲלֵיהֶם לְלַמַּד אֶת הַהֲלָכוֹת הַחֲמוּרוֹת הָאֵלוּ, וְרֹאיוּ וְנִכּוֹן שִׁילְכוּ אֶל רַב יֵרָא שְׁמַיִם שִׁילְמַד אֲתָם אֶת כָּלֵלִי הַהֲלָכוֹת הַחֲמוּרוֹת מְאֹד מְאֹד.

נָא וְנָא אֵל תִּקְלוּ בְּזָה, כִּי אַתֶּם מְשַׁחֲקִים בְּאִשׁ, וְאֵל תֹּאמְרוּ לְמָה אַחֲרִים לֹא שׁוֹמְרִים וְלֹא קוֹרֶה לָהֶם שׁוֹם דְּבַר וְכוּ', כִּי אִם לֹא שׁוֹמְרִים עַל הַלְכוֹת נִדָּה הַחֲמוּרָה מְאֹד, פְּתֹאוֹם מְקַבְּלִים עֲנֵשׁ בְּזָה שֶׁלֹּא חָלְמוּ וְכוּ', וְאַחַר כֵּךְ שׁוֹאֲלִים שְׂאֵלוֹת לְמָה מְגִיעַ לָנוּ עֲנֵשׁ כָּל כֵּךְ חֲמוּר וְכוּ'. אֲנִי לֹא מְנַסֶּה לְהַפְחִיד אֲתֶכֶם, אֲלֵא זֹה הַמְצִיאוֹת, וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַקְּפִידָה עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הַבְּעֵלִי תִשׁוּבָה שֶׁחֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה וְהַדְּבַר הָרֵאשׁוֹן הֵם לּוֹמְדִים אֶת הַלְכוֹת טְהוֹרַת הַמְשַׁפְּחָה שְׂזָה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב, וּבְלִי זֶה אֵין לְתִשׁוּבָה שׁוֹם טַעַם.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּקְחוּ אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי שְׁכֵתְבָתִּי רַק בְּקִצּוֹר נִמְרָץ עַל חֲמַר הָעוֹוֹן, כְּדִי לְפַתַּח אֶת עֵינֵיכֶם שְׂזָה לֹא כָּל כֵּךְ פְּשׁוּט כְּמוֹ שְׂאֲתֶם חוֹשְׁבִים.

יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיעֲרָה עֲלֵיכֶם רוּחַ טְהוֹרָה מְמָרוֹם, וְתִזְכּוּ לְהִתְחַיֵּל מֵעֲכָשׁוּ לְשֹׁמֵר עַל אִסוּר נִדָּה, וְתִלְמְדוּ הֵיטֵב אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁל טְהוֹרַת הַמְשַׁפְּחָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם חַג שְׁמֵחָ...

ב' תתקצא.

אין לי תעסוקה מסדדרת, כף שרבו היום אני נמצא בבית, וזה גורם להרבה וכוחים ביני לבין אשתי

שאלה:

מאת יהונתן: לכבוד הרב שלום ואחולי חג סכות שמח. יש לי בעיה רצינית: אין לי תעסוקה מסדדרת, כף שרבו היום אני נמצא בבית, וזה גורם להרבה וכוחים ביני לבין אשתי. היא לא אוהבת את זה שאני כל הזמן בבית, והיא טוענת שזה גורם לחץ גם לה וגם לילדים, אבל מה אני יכול לעשות שאינני מוצא עבודה? אשמח לעצת הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים שם השם [ה'] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יהונתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת כי חכמינו הקדושים אמרו (פתיחות נ"ט) הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון) ולידי זמה, ואמרו (אבות דרבי נתן פרק י"א) אין אדם מת אלא מתוך הבטלה; ולכן אתה מוכרח לצאת לקחת עבודה, כי אחרת תשתגע לגמרי, ובפרוש אמרו לנו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון.

ולכן אסור לך להיות בבית בשום פנים ואפן רב היום, אתה מוכרח למצא עבודה שתהיה איזו עבודה שרק תהיה, העקר שלא תסתובב בלי מעש וכו', שזה רק ישגע אותך וכו', וחבל, יש לך אשה כל כך טובה שמסורה אליך ואוהבת אותך, ויש לך ילדים חמודים, ורק השעמום משגע אותך לגמרי. אני לא מבין למה אתה לא הולך לעבוד?

ראה לשמר מאד מאד על כבוד אשתך, ואף פעם אל תתפרץ עליה, ואל תעשה עליה שום בקרת, ואני מכרח להגיד לך שרבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמה, הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (במות סג.) דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד.

וזכר גם זכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקצב.

**אמרתם שראוי ללמד את פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית כְּכַר בְּיָמֵי
הַסְּכּוֹת. הָאֵם הַכּוֹנֵה הִיא לְלִמּוּד הַמִּקְרָא אוּ הַמְדַרְשִׁים
וְהַמְפָּרְשִׁים?**

שְׂאֵלָה:

מַעַת שְׁלֹמָה: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. יִתֵּן יוֹסִיף הַשֵּׁם
לְכֶם כַּח וּבְרִיאוֹת לְהַצְלִיחַ בְּמַעֲשֵׂה יַדְיָכֶם.
שָׁמַעְתִּי שְׂאִמְרַתֶּם שְׂרָאוֹי לְהַתְחִיל לְלַמֵּד אֶת פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית
עוֹד בְּיָמֵי הַסְּכּוֹת וְלֹא לְהַמְתִּין לְאַחַר שְׁמֹחַת תּוֹרָה, וְזֹאת כְּדִי
לְהַסְפִּיק לְלַמֵּד פְּרָשָׁה יְסוּדִית זו, וּבְרִצּוֹנִי לְשֵׂאל: הָאֵם כְּוַנְתְּכֶם
הִיא לְקִרְיַת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, אוּ שְׁכַוְנַתְכֶם הִיְתָה
רַק עַל לְמוּד הַמְדַרְשִׁים וְהַמְפָּרְשִׁים עַל פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית.
אֲשַׁמַּח מְאֹד אִם תּוֹאִילוּ לְהַשִּׁיב עַל שְׂאֵלַתִּי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנַיִם מִחְרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [ה'ה'] הִיְתַשַּׁע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁלֹמָה נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲתָה לֹא יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְכוּת שֶׁל אָדָם שְׂזוּכָה
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, כְּדִי שֶׁעַד שֶׁבַת יִזְכֶּה לְסִיִּם
שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רֶש"י, וּבְזֶה יְכוּלִים לְסַמֵּךְ עַל מְרֵן
שְׁפָסֵק בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ (אֵרַח חַיִּים סִימָן רפ"ה סְעִיף ג') מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילָף
חָשׁוּב עִם הַצְּבוּר; וְכַתֵּב הַמְשֻׁנָּה בְּרוּרָה (שֵׁם) בְּסִפּוֹר מַעֲשֵׂה רַב כְּתִב
בְּהִנְהַגַּת הַגֵּר"א שֶׁהִיָּה נוֹהֵג תְּכַף אַחַר הַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם לְקִרְא מִקְצַת
מִהַסְדְּרָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם וּמְסִיִם בְּעֶרֶב שֶׁבַת.

וְהִנֵּה בְּחוּץ לְאֶרֶץ יֵשׁ יוֹמִים חָג, נִמְצָא שֶׁבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה יְהִיָּה
כְּכַר עֶרֶב שֶׁבַת, וּבְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יֵשׁ רַק יוֹם אֶחָד חָג, וּבְעֶרֶב שֶׁבַת זֶה

אָסְרוּ חַג, וּלְפִי זֶה אֶתָּה יָכוֹל לְהַסְבִּיר לִי מְתֵי יָזְכוּ לְסִיּוֹם שְׁנַיִם מִקְרָא
 וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ מִפְּרֹשֶׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה? וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן מְתֵי יִהְיֶה
 זְמַן לְסִיּוֹם שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ עִם פְּרוּשׁ רַשׁ"י מִפְּרֹשֶׁת בְּרֵאשִׁית?
 וְכִךְ יַעֲבֹר שְׁבוּעַ אַחַר שְׁבוּעַ וְלֹא יִלְמְדוּ אֶת פְּרֹשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, בְּשַׁעַה
 שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ח.) לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁוֹתָיו עִם
 הַצְּבוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ, שְׁכָל הַמְּשָׁלִים פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר
 מֵאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. וְכָלֵל זֶה תִּקַּח בְּיָדֶיךָ: שְׁשָׁבוּעַ אֶחָד שְׁלֹא
 מְסִימִים שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ, בְּזֶה הַשְּׁבוּעַ יִהְיֶה לְאָדָם הַפֶּסֶד
 כֶּסֶף וְכו' אוֹ בַעֲיָה בְּבְרִיאוֹת, אוֹ שְׁנִיָּהּ וְכו', וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שְׁנֹזְהָר
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרַשׁ"י עִם הַתְּרַגְּמוֹ, וְכִךְ יִהְיֶה בְּטוֹחַ שְׁעַד עָרֵב
 שֶׁבֶת יִגְמַר אֶת פְּרֹשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, וְעַל זֶה יְכוּלִים לְסַמְּךָ עַל מְרֵן שְׁפֶסֶק
 כִּךְ בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ.

וְלִכֵּן יַעֲצָתִי לְכֹלֵם שְׁכָבֵר יִתְחִילוּ לְלַמֵּד לְפָנַי יוֹם הַכַּפּוּרִים
 אֶת פְּרֹשֶׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ עִם פְּרוּשׁ רַשׁ"י,
 וְכִשְׁמִסִּימִים אֶת זֶה כָּבֵר לְהִתְחִיל פְּרֹשֶׁת בְּרֵאשִׁית שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד
 תְּרַגְּמוּ עִם פְּרוּשׁ רַשׁ"י, וְאִזְ עַד שֶׁבֶת בְּרֵאשִׁית, כָּבֵר סִימּוֹ אֶת הַתּוֹרָה,
 וְכָבֵר הִתְחִילוּ עוֹד פַּעַם אֶת הַתּוֹרָה, וְכִךְ נִכּוֹן יִהְיֶה לְבוֹ בְּטוֹחַ שְׁלֹא
 יִחְסַר לוֹ יוֹם אֶחָד מִבְּלֵי לְמוֹד שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ עִם פְּרוּשׁ
 רַשׁ"י, וְיְכוּלִים לְהוֹסִיף עוֹד פְּרוּשִׁים אִם יִהְיֶה לוֹ פְּנָאִי, כְּגוֹן אוֹר
 הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ, אוֹ רַמְבַּ"ן הַקְּדוּשׁ, אוֹ פְּלִי יָקָר וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ, אֵינְךָ לְתֹאֵר וְאֵינְךָ לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַזְּכוּת שֶׁל אָדָם
 שְׁזוֹכָה לְסִיּוֹם בְּכָל שְׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגְּמוּ עִם פְּרוּשׁ רַשׁ"י,
 שְׁזוֹ סִגְלָה לְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְיִדּוּעַ שְׁהֵרֵב הַקְּדוּשׁ מִסַּאטְמָאָר זִי"ע בַּעַל
 'דְּבָרֵי יוֹאֵל' וְאֲחִיו הֵרֵב הַקְּדוּשׁ מִסִּיגוּט זִי"ע בַּעַל 'עֲצֵי חַיִּים' שְׁלֹחַם
 אֲבִיָּהּ הַקְּדוּשׁ בַּעַל 'קְדוּשַׁת יוֹם טוֹב' בְּהִיוֹתָם קַטְנִים אֶל הֵרֵב הַקְּדוּשׁ
 רַבִּי מִרְדְּכַי מִנְּאֲדָבוּרָא זִי"ע שְׁיִבְרַכְכֶם, וְכֵן עָשָׂה הַצְּדִיק וְכִרְךָ אוֹתָם,
 וְהַזְּהִירָם וְאָמַר לָהֶם: "יְלָדִים, תְּרֹאוּ לְפִטְסָם אֶת עֲצָמְכֶם הַרְבֵּה עִם חֲמֵשׁ
 וְרַשׁ"י, כִּי הַכְּרַתִּי הַרְבֵּה גְּדוּלִים שְׁלֹא יִדְעוּ אֵיפֹה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גָּר

מפני שלא למדו חמש ורש"י". רואים מכל זה את המעלה של אדם שזוכה ללמד ולסיים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, אשרי לו ואשרי חלקו, ומי יתן שתחזק גם את חבריך עבור זה, כי זו מצוה שמתרשלים בה מאד, ובפרט שבפרוש אמרו חכמינו הקדושים שזו סגלה לאריכות ימים, וכלל זה תקח בידיך: בשבוע שלא מסיימים שנים מקרא ואחד תרגום, יהיה לו הפסד בשבוע זה, וזה לא צחוק כי זו מציאות, ובני אדם מזלזלים בזה, ולא קולטים שעל ידי זה נגרמות להם המון צרות.

ולכן אשרי מי שמכניס את הדברים האלו בתוך לבו ומתחיל כבר עכשו ללמד פרשת וזאת הברכה, וכשיסיים שיתחיל תכף ומיד פרשת בראשית, וילמד את זה במשך כל חל המועד, ואז טוב לו כל הימים, וכך יהיה בטוח שימשיך שבוע אחר שבוע לסיים את פרשת השבוע, שזו סגלה לאריכות ימים והצלחה מפלגת.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקצג.

**אין זה שלעשירים הכי גדולים, שבדרך כלל הם
הנואפים הכי גדולים, יש כל-כף הרבה כסף?**

שאלה:

מאת דוד: רבנו אמר שמי שפוגם בבירת תמיד יהיו לו חובות. אז אין זה שלעשירים הכי גדולים, שבדרך כלל הם הנואפים הכי גדולים, יש כל-כף הרבה כסף?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים שם השם [ה'] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהעשירים הכי גדולים הם העניים הכי גדולים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה א', סימן ל"ב) אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאוותו בידו, אלא אן אית ליה מאה בעי למעבד יתהון יתהון תרתין מאון, ואן אית ליה תרתי מאון בעי למעבד יתהון ארבעה מאה; אדם תמיד חסר לו, יש לו מנה - רוצה מאתים, יש לו מאתים - רוצה ארבע מאות, ותמיד מרגיש שבור ורצון כי חסר לו וכו', ואף שהוא מלא כסף, אבל כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת ה', ט) "אהב כסף לא ישבע כסף", כמה כסף שרק יש לו זה לא מספיק לו. נמצא שהוא עני הכי גדול, כי אינו שמח בחלקו, ולכן לא בחנם שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ס"ד) מה שאנו רואים שכל הנגידים (העשירים) הגדולים, כמעט כלם הם משגעים ממש כמו שאנו רואין בחוש, שכל מי שהוא עשיר יש לו שגעון גדול, דע כי הממון עושה אותו משגע. כי הממון הוא מנפילת העשירות של הנביאים, כי (נדרים ל"ח) כל הנביאים היו עשירים, והנבואה, כשבאה על הנביא, היה כמו משתגע, כמו שפרש רש"י (שמואל א', י"ח) "וינתבא" - ואשתטי, ואצל הנגידים (העשירים) נעשה על ידי הממון שגעון גמור, ועל כן הם נעשים משגעים על ידי העשירות שלהם; כי תמיד חסר להם, והם בעלי חובות לעצמם וכו', כי הם מרגישים שחסר להם, ומסתובבים תמיד שבורים ורצוצים וכו', וכו', ואף שיש להם מילי מיליונים וכו' וכו', עם כל זאת הם תמיד עצובים מחמת שרוצים יותר ויותר, נמצא שהם בעלי חובות גדולים מאד מאד לתאוותיהם, והעניים לא יכולים להבין את זה.

הקדוש ברוך הוא ירחיב לנו את הדעת, ונזכה לשפע כפול שאז לא יחסר לנו שום דבר.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקצד.

יש לי משפחה טובה ולא חסר לי כלום, אך למרות זאת - כל הזמן אני ממרמר. מדוע?

שאלה:

מאת דוד יוסף: לכבוד הצדיק מיבנאל.
אני לא יודע מה הסבה לך, אבל כל הזמן אני בעצבות. יש לי משפחה טובה, וברוך השם לא חסר לי כלום, אך למרות זאת - כל הזמן אני ממרמר ודכאוני.
מה הסבה לזה? ואיך זוכים לצאת מהעצבות ולהיות רק בשמחה כמו שרובנו רוצה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים שם השם [ה'] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דוד יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה; הינו רבנו ז"ל לא נותן לנו עצה "תהיה בשמחה", אלא הוא אומר שזו מצוה גדולה להיות תמיד בשמחה, והשמחה זה כלליות הקדשה, כי אצלו

יתברך נאמר (דברי הימים א', ט"ז) "עז וחדוה במקומו", כי כשנתגלה עצם גלוי עצמות אלקותו יתברך, שם שרש השמחה.

ולכן כשבר ישראל בשמחה, ובפרט כשמקים מצוה בשמחה, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה') הוא נכנס בתוך שמחת הקדוש ברוך הוא, ונכלל בו יתברך, כי המצוות הן חלק ממנו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, סימן א') כשאדם עושה מצוה בשמחה - בידוע שלבו שלם עם אלקיו, נמצא שכל המצוות שאדם עושה צריכות להיות רק עם שמחה, ובזה הוא מגלה שאין בלבו אלא אחד, שהוא אחדותו יתברך, מה שאין כן הסטרא אחרא והקלפות שנבראו מחמת עוונותיו של אדם, מזה נמשך עליו תמיד עצבות ומרירות ודכאון, ולכן צריך כל בר ישראל לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, ותמיד לדבר משמחה, והשמחה תביא אותו להתדבק אל האין סוף ברוך הוא, עד שיאיר עליו מלך הכבוד בעצמו.

ואל תחשב שזה קל להגיע אל שמחה, כי על זה צריכים להתניגע ולהתפלל הרבה הרבה שיזכה להגיע לשמחה, כי שמחה היא המדרגה הכי עליונה שבר ישראל צריך להגיע אליה, כי אדם צריך תמיד להחדיר בעצמו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל אלקות גמור הוא, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואי אפשר להגיע אל זה אלא על ידי שמחה, כי גם הנביאים ששרתה עליהם רוח טהרה רוח נבואה שהרגישו על עצמם תמיד רוח אלקית, היו לפניהם תף ונבל וכנור, כמו שכתוב (שמואל א' י', ה) "ופגעת חבל נבאים ירדים מהבמה ולפניהם נבל ותף וחליל וכנור והמה מתנבאים", כי אי אפשר להגיע לשלמות הדבקות בטול אל האין סוף ברוך הוא, אלא על ידי תקף השמחה.

וזה לעצמת זה, הס"מ ונוקבא דיליה הם המחטיאים את האדם בפגם הברית, שמזה נופלים על האדם תמיד עצבות ומרירות ודכאון, עד שמכלים את האדם לגמרי, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק

א', סימן קפ"ט) צריך להזהר מאד מעצבות ועצלות, כי עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, בבחינת (ישעיה ס"ה) "ונחש עפר לחמו", עפר היא בחינת עצבות ועצלות שהם באים מיסוד העפר; ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רי"ד) שהקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית נקראת על שם יללה, שמכניסה באדם מרירות ועצבות, ומשם בא שאדם תמיד עצוב וממרמר ומדכא מחמת שלא תקן את חטאות נעוריו שהוציא זרעו לבטלה כשהיה צעיר וכו'.

ולכן תקן רבנו ז"ל את התקון הכללי שהוא כלול מהעשרה מיני נגינה שמרפאים את הבת מלכה שהיא נשמות ישראל (עין ספורי מעשיות, מעשה י"ג מיום ו'), ולכן ההכרח להכריח את עצמו להיות בשמחה עם כל הכחות, וככל שיהיה יותר בשמחה - על ידי זה הוא זוכה לדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ונחמניו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן אתה מכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, ולהתפלל הרבה אליו יתברך שתזכה להגיע לשמחה, ומי יתן שתאמר תמיד את התפלה הזו, ואז באמת תבוא לשמחה, ותתרפא מכל מיני מרירות ועצבות ודכאון שנופלים עליך:

רבנו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיה. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להפלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותו יתברך, אף שאתה מחיה ומהווה ומקיים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה

ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקצה.

מאז הלדה של בני הקטן, בני האמצעי לא מפסיק לצרח ולדרוש תשומת לב. מה עלינו לעשות כדי שהוא ירגע?

שאלה:

מאת תמר: לכבוד מוהרא"ש הקדוש.

ראשית, אשמח את הצדיק ואספר שברוך השם היתה לי לדה טובה, וכפי שהצדיק כתב לי, אף שהעבר היה במצוקה - ילדתי בלדה טבעית. תודה רבה להשם ששלח לנו צדיק אמת עם עצות וחזקים.

אבקש להתיעץ עם הצדיק בענין בני האמצעי בן השנה וחצי: לצערי, מאז הלדה של הבן הקטן לפני כחדש וחצי, הבן האמצעי לא מפסיק לבכות ולצרח מדי לילה, במשך כל היום הוא רוצה שנחזיק אותו על הידים, ומאז שבגלי טס לאומן - זה התעצם עוד יותר.

אני אובדת עצות ולא מבינה מה קרה לילד השמח והרגוע שלי. ברור לי שהוא מקנא, אך עד כדי צרחות? מה עלינו לעשות כדי שהוא ירגע ויחזר לעצמו ולבטחון שלו? אצין שיש לי עוד בן בגיל ארבע.

תּוֹדָה לְצַדִּיק עַל הַכֹּל, וְיְהי-רְצוֹן שֶׁתְּהִיָּה לְכֻלָּנוּ שָׁנָה מְתוֹקָה
שְׂמֵחָה וּמְלֵאת בְּרִיאוֹת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי מַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל תְּמַר תַּחֲיָה

לְנֶכֶן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַנְּנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ בְּבִרְכַּת מְזֹל טוֹב חֲמָה וּלְבָבִית עַל הַלָּדָת
הַבֵּן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּזְכִּי לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים בְּקִלּוֹת, וְתִמִּיד
תְּבַשְׂרֵי לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁזָה הַטְּבַע הַבְּרִיא שֶׁל יְלָדִים קְטַנְטָנִים שֶׁבְּרָגַע
שֶׁהָאָמָא מְבִיאָה לְעוֹלָם עוֹד בֵּן, אֲזִי הַבֵּן שֶׁסְּמוּךְ לֹא יִכּוֹל לְהַרְגִיעַ אֶת
עֲצָמוֹ, וְהוּא חוֹשֵׁב לְעֲצָמוֹ: "אֵיךְ הִבִּיאוּ עַל הָרֵאשׁ שְׁלִי עוֹד תִּינוּק?
עַד עַכְשָׁו אֲנִי הֵייתִי הַמִּיחָס בְּבִית, וּפְתָאוֹם כְּכֹר מְשַׁעֲשְׁעִים אֶת עֲצָמִם
עִם תִּינוּק חֲדָשׁ...", וְהוּא לֹא יִכּוֹל לְסַבֵּל אֶת זֶה, וּמִזֶּה בָּא כָּל הַבְּכִי
שֶׁהוּא בּוֹכָה וְצוֹרֵחַ וְכו', וְרוֹצֵה שִׁיחֲזִיקוּ אוֹתוֹ עַל הַיְדִים, כִּי פָּשׁוּט
הוּא צְרִיךְ תְּשׁוּמַת לֵב, וְהוּא מְפַחֵד שֶׁהַתִּינוּק הַחֲדָשׁ יִקַּח מִמֶּנּוּ אֶת
הַתְּשׁוּמַת לֵב וְכו', וְלִכֵּן אֵין לָכֶם מַה לְּפַחֵד זֶה טְבַעִי וְלֹא חֹסֵר לִילָד
שׁוֹם דְּבָר.

הַעֲצָה הִיא רַק לָתֵת לוֹ הַרְבֵּה תְּשׁוּמַת לֵב שֶׁתְּבַנֶּה אֶת הַבְּטָחוֹן
עֲצָמִי שְׁלוֹ, וְעִם כָּל זֹאת כְּשֶׁצוֹרֵחַ וּבּוֹכָה צְרִיכִים לְהַעֲלִים עֵין מִמֶּנּוּ,
וְאִף שְׁזָה כּוֹאֵב וְכו', אֲבָל לְטוֹבַת הַיְלָד צְרִיכִים לְהַעֲלִים עֵין וְלָתֵת לוֹ
לְצַרְחַ כְּמָה פְּעָמִים, וּכְשֶׁהוּא יִרְאֶה שֶׁלֹּא שָׁמִים לֵב אֶל הַבְּכִיּוֹת שֶׁלוֹ
הוּא יִפְסִיק.

וְזֶה לְמוֹד עֵמֶק שְׂאָדָם צְרִיךְ לְלַמֵּד לְעֲצָמוֹ, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים
וְהַמְרִירוֹת שְׂאָדָם סוֹכֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה בָּא לוֹ מִמֵּדַת הַקְּנָאָה שְׁנוּלֵד
עִם זֶה, וְאִם הוּא לֹא יַעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ עוֹד מְגִיל קְטַנּוֹת לְעַקֵּר מִמֶּנּוּ
אֶת מֵדַת הַקְּנָאָה, זֶה יִהְרַס לוֹ אֶת כָּל הָעֵתִיד שְׁלוֹ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת מַה

שְׁבִנֵי אָדָם סוֹבְלִים, זֶה רַק מַחֲמַת קִנְיָה שֶׁמְקַנְיָא בְּזוּלַת, עַד כְּדֵי כִּךְ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קנ"ב) כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ קִנְיָה בְּלִבּוֹ - עֲצֻמוֹתָיו מְרַקִּיבִים; הֵינּוּ בְּעוֹד חַיִּים חַיּוֹתוֹ הוּא נֶרְקֵב מֵרַב קִנְיָה, וְזֶה נִמְצָא כַּמְעַט בְּכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, וְזוֹ עֵקֶר הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם עִם עֲצָמוֹ, וְכֵן מְחַנְּךְ עִם מְחַנְּכֵיו וְכוּ', לְעֵבֵד לְעֵקֶר מִמֶּנּוּ מֵדַת הַקִּנְיָה שֶׁנּוֹלְדוֹ אֹתָהּ.

רוֹאִים כִּשְׁנוֹלְדִים יֵלֵד אוֹ יֵלְדָה כָּלֵם שֶׁמַּחִים וְעֲלִיזִים וּמְחֻזְקִים אוֹתוֹ עַל הַיָּד וּמִשְׁתַּעֲשְׂעִים אֹתוֹ, וְהוּא מְרַגֵּשׁ הֵכִי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּים, כִּי מְעַבְרִים אוֹתוֹ מֵיַד לַיָּד, וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ עֵסֶק גְּדוֹל וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל תִּכְףּ וּמֵיַד כִּשְׁנוֹלְדִים הַבֵּן אוֹ הַבַּת הַשְּׁנַיִים, אָזִי הֵם אוֹכְלִים אֶת עֲצָמָם מִקִּנְיָה: "מֵה פְתָאוֹם זֶה בָּא לִי עַל הָרֵאשׁ וְעַכְשָׁו נּוֹתְנִים אֶת כָּל הַתְּשׁוּמַת לֵב לְשֵׁנֵי..." וְכוּ', וְהוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִצִּיק לְתִינוּק הַחֲדָשׁ, פֶּה הוּא דוֹחֵק עָלָיו בְּקִבּוּק וְכוּ', פְּשׁוּט רוֹצֵה לְחַנֵּק אוֹתוֹ, פֶּה הוּא צוֹבֵט אוֹתוֹ וְכוּ', וְהַכֵּל עַל יָדֵי הַקִּנְיָה שֶׁנִּכְנְסָה בּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשָׂבָא שְׁלִישִׁי, אִזְ הַשְּׁנֵי נוֹפֵל בֵּין הַכְּסָאוֹת, וְהוּא כְּבָר לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת זֶה, וְכֵן הֵלְאָה וְכוּ', וְלָכֵן צְרִיכִים לְעֵבֵד עַל מֵדַת הַקִּנְיָה לְעֵקֶר אוֹתָהּ מֵעֲצָמוֹ עוֹד מְגִיל קִטְנוֹת, וְאִם לֹא, אָדָם יִסְבֵּל מְזֶה כָּל יְמֵי חַיָּיו.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת, אוֹת אַמוּנָה, סִימָן כ"ה) עַל יְדֵי קִנְיָה אָדָם נוֹפֵל מֵאַמוּנָתוֹ; וְכֵן אָמַר (שֵׁם אוֹת קִנְיָה סִימָן ד') עַל יְדֵי קִנְיָה בְּמִמּוֹן חִבְרוּ נַעֲשֶׂה שׁוֹטָה; אָדָם פְּשׁוּט מִשְׁתַּגַּע כְּשִׁרְוָאָה שֶׁלְּזוּלַת יֵשׁ כֶּסֶף וְלוֹ אֵין כֶּסֶף, כִּי הַקִּנְיָה מְשַׁעֵת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, עַד כְּדֵי כִּךְ הַקִּנְיָה הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שֵׁם, אוֹת קִנְיָה, סִימָן ג') עַל יְדֵי קִנְיָה בָּא שְׁפִיכוֹת דָּמִים; כִּי אֶחָד לֹא יֵהַרְג אֶת הַשְּׁנֵי אֲלָא מַחֲמַת קִנְיָה, וְלָכֵן צְרִיכִים לְעֵבֵד עַל מֵדַת הַקִּנְיָה עוֹד מְגִיל קִטְנוֹת לְעֵקֶר אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, כִּי אַחֲרַת הוּא יִסְבֵּל כָּל הַחַיִּים מְזֶה.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ לְצֵאת מֵהַמְּדָה הַמְּגִנָּה הַזֹּאת שֶׁל קִנְיָה, וְלֹא נִקְנָא בָּאָף אֶחָד, וְאִזְ נִגִּיעַ אֶל הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת

אחריה, כמו שפ"רש רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רע"ח) אַתּ הַפְּסוּק (במדבר כ"ח) "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי" - הַצְּדִיק אֵינוֹ מְקַנֵּא שׁוֹם צְדִיק, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבִדּוֹ; הֵינּוּ שֶׁהִגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ שֶׁכָּבֵר אֵינוֹ רוֹאֶה אֶף אֶחָד בְּעוֹלָם רַק מְקַנֵּא אִיף יְכוּלִים לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹ הַמַּדְרָגָה הִכִּי עֲלִיוֹנָה שְׁאֵדָם צְרִיף לְהִגִּיעַ אֵלֶיהָ, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁעוֹקֵר מִמֶּנּוּ אֶת מַדַּת הַקִּנְאָה, וְאֵז כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ יִהְיוּ חַיִּים אַחֲרָיִם לְגַמְרִי, חַיִּים נְעִימִים וּמְאֲשָׁרִים, אֲשֶׁרִי לוֹ.

הַמְּאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחַ...

ב' תתקצו.

הָאֵם כְּאֲשֶׁר מִיִּשְׁהִי נִכְנָסֶת לְחֻדְרוֹ שֶׁל רַב כְּדִי לְהַתִּיעֵץ אֹתוֹ, וְאֵין שֵׁם אֶף אֶחָד חוּץ מִהַרְבֵּי, זֶה נִקְרָא 'יְחוּד'?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חֲנָה: הָאֵם כְּאֲשֶׁר מִיִּשְׁהִי נִכְנָסֶת לְחֻדְרוֹ שֶׁל רַב כְּדִי לְהַתִּיעֵץ אֹתוֹ וּלְקַבֵּל בְּרָכָה, וְאֵין שֵׁם אֶף אֶחָד חוּץ מִהַרְבֵּי, זֶה נִקְרָא 'יְחוּד'?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי מַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל חֲנָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אֶצֶל אֲדַמו"ר אוֹ רַב צְדִיק יֵשׁ גִּבְאֵי שֶׁהוּא נִכְנָס וְיוֹצֵא, יוֹצֵא וְנִכְנָס, וְלִכְּן אֵין אֲסוּר יְחוּד, כִּי הַגִּבְאֵי תְּמִיד יְכוּלִם לְהַכְנִס מִתִּי שֶׁהוּא רוֹצֵה. עִם כָּל זֹאת, הֵיוּ צְדִיקִים שֶׁלֹּא נִתְּנוּ שְׂאֵשָׁה תִּשְׂאָר בְּחֻדְרָם לְבַד בְּלֵי שׁוּמֵר, וְתְּמִיד הַגִּבְאֵי הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הַחֻדְרָה, וְהֵיוּ צְדִיקִים שֶׁלֹּא נִתְּנוּ בְּכָלֵל לְנָשִׁים לְהַכְנִס בְּחֻדְרָם, אֶלֶּא עֲמָדוֹ

בדלת ומשם בקשו את בקשתם וכו', והתיעצו במה שרצו להתיעץ וכו', והיו צדיקים שהיו צריכים להיות לכל הפחות שלשה גברים אז בחדר, כגון הרב הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע שהקפיד על זה מאד מאד שיהיו אצלו שלשה אנשים בשעה שנכנסה אשה לבקש ברכה וכו'.

והיום צריכים מאד מאד להזהר שבשום פנים ואפן לא תהיה אשה לבד, כי יש נשים חצופות ופרוצות וכו', שמסגלות להעליל אחר כך עלילות שוא ושקר על הצדיק או על הרב כאלו נגעו בהן וכו', כי זה דור פרוץ ויש נשים מפקרות שבקלות יכולות להוציא שם רע וכו', ולכן אמרו חכמינו הקדושים (חלין מ"ד): הרחק מן הכעור ומן הדומה לו, וצריכים לשמר על זה מאד מאד, וכשנכנסת אצלו אשה בחדרו תמיד שהגבאי יהיה נמצא שם.

המאחל לך חג שמח...

ב' תתקצז.

**האם יש סוגי אנשים שאינם בנויים למסגרת ישיבתית,
וטוב להם יותר ללמוד לבד?**

שאלה:

מאת נתנאל: שלום לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א.

הייתי כבר במספר ישיבות, אך לא הצלחתי להתחבר למקום והרגשתי שאני יורד מאד ביראת שמים. היה קשה לי להיות בסביבת אנשים שמדברים וחיים רק את העולם הזה, וגם מבחינת הלמוד - הרגשתי שאין חבור בין הלמוד להשם יתברך.

מאז שעזבתי את הישיבה אני מרגיש קרבת השם גדולה, ובכל מקום שאני הולך אני מיחד את מחשבתי בהשם יתברך.

יְכַף גַּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה - אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂאֵנִי לִוְמוֹד עִם הַשֵּׁם
מְמֹשׁ.

הָאֵם יֵשׁ סוּגֵי אֲנָשִׁים שְׂאֵינָם בְּנוּיִים לְמִסְגֵּרַת יִשְׁיבְתִית, וְטוֹב
לָהֶם יוֹתֵר לְלַמֵּד לְבַד? תּוֹדָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי מַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נְתַנְאֵל נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְעָרֵב עִם הַבְּרִיּוֹת, וְאִסּוּר לְהַבְדִּיל מֵהֶם, כִּי
הוּא יָכוֹל פָּשוּט לְהִשְׁתַּגֵּעַ, וְלִכֵּן אֶתְּךָ לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא
לְהִיּוֹת מַבְדִּיל מֵאַחֲרֵי, כִּי זֶה מְרָאָה שֵׁיִשׁ לָךְ אֵיזוֹ בְּעֵינֵי נַפְשִׁית וְכוּ',
וְאִם לֹא תִתְקַן אֶת זֶה עַכְשָׁיו, לֹא תוּכַל לְהִיּוֹת אַחֵר כָּךְ עִם אִשָּׁה וְכוּ',
שְׂצָרִיכִים לְהִיּוֹת אֶתְּךָ תָּמִיד וּלְדַבֵּר אֶתְּךָ וְכוּ' וְכוּ'.

בְּעֵינַי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, יֵשׁ דְּבַר כְּזֶה שְׂאָדָם לִוְמוֹד יוֹתֵר
טוֹב כְּשֶׁהוּא לְבַד מֵאֲשֶׁר כְּשֶׁלוֹמֵד עִם חֵבֵר הֵן מֵצַד זְרִיזוֹת הַלְמוּד,
וְהֵן מֵצַד הַכְּנָה שֵׁיִשׁ כְּאֵלוֹ שִׁיּוֹתֵר קַל לָהֶם לְלַמֵּד וּלְהַבִּין אֶת הַלְמוּד
כְּשֶׁלוֹמְדִים לְבַד, וּבַפְּרָט מִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֶר-
דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל שְׂבַפְרוּשׁ גְּלַה לְנוֹ (שִׁיחֹת הַר"ן, סִימָן ע"ו)
בְּעֵינַי הַלְמוּד תּוֹרָה שְׂצָרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל יוֹם, טוֹב לְלַמֵּד
בְּמַהֲרָיוֹת וּלְבַלִּי לְדַקְדַּק הַרְבֵּה בְּלְמוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בַּפְּשִׁיטוֹת בְּזְרִיזוֹת,
וּלְבַלִּי לְבַלְבַּל דַּעְתוֹ הַרְבֵּה בַּשַּׁעַת לְמוּדוֹ מֵעֵינַי לְעֵינַי, רַק יִרְאֶה לְהַבִּין
הַדְּבַר בַּפְּשִׁיטוֹת בְּמַקּוֹמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אֵינּוֹ יָכוֹל לְהַבִּין דְּבַר אֶחָד,
אֵל יַעֲמֵד הַרְבֵּה שֶׁם וַיִּנְיַח אוֹתוֹ הָעֵינַי וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהִלָּךְ, וְעַל פִּי
הַרְבֵּה יַדַּע אַחֵר כָּךְ מִמִּילָא מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה כְּשֶׁיִּלְמַד כְּסֵדֶר
בְּזְרִיזוֹת לְהִלָּךְ יוֹתֵר.

וְאָמַר: שְׂאֵין צָרִיכִין בְּלְמוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד - לִוְמוֹר הַדְּבָרִים
כְּסֵדֶר, וּמִמִּילָא יָבִין. וְלֹא יְבַלְבַּל דַּעְתוֹ בְּתַחֲלַת לְמוּדוֹ שְׂרִיץָה לְהַבִּין

תּכַּף, וּמַחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תּכַּף וְלֹא יִבִּין כָּלֵל, רַק יִכְנִיס מֵחוּ
 בְּהַלְמוּד וַיֹּאמֶר כִּסְדָר בְּזִרְיוֹת וּמִמִּילָא יִבִּין. וְאִם לֹא יִבִּין תּכַּף - יִבִּין
 אַחַר כֵּף. וְאִם יִשְׁאַרוּ אֵיזֶה דְּבָרִים שְׂאָף עַל פִּי כֵן לֹא יוּכַל לְעַמֵּד עַל
 כּוֹנְנָתוֹ, מַה בְּכַף? כִּי מַעֲלַת רַבּוּי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֵּל, וּכְמוֹ שְׂאֲמָרוֹ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה י"ט) לִגְמַר וְהָדָר לְסִבּוֹר וְאָף עַל גֵּב דְּלֹא
 יָדַע מַה קָּאָמַר, שְׂנֵאָמַר (תְּהִלִּים קי"ט כ') "גְּרָסָה נִפְשִׁי לְתֹאבָה", כִּי עַל
 יָדֵי רַבּוּי הַלְמוּד שְׂיִלְמַד בְּמַהֲיִרוֹת וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה, עַל יָדֵי זֶה
 יִזְכֶּה לְעֵבֵר כַּמָּה פְּעָמִים אֱלוֹי הַסְּפָרִים שְׁלוֹמֵד, לִגְמָרָם וְלַחְזֹר לְהַתְחִיל
 וְלִגְמָרָם פְּעַם אַחַר פְּעַם. וְעַל יָדֵי זֶה מִמִּילָא יִבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי
 כָּל מַה שְׂלֹא הָיָה מִבִּין בְּתַחֲלָה, כָּל מַה שְׂאֲפָשֶׁר לְהִבִּין וְלְעַמֵּד עַל
 דְּבָרֵיהֶם; וְכַף הָאָדָם יְכוּל לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד תַּנְ"ךְ, שְׂשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה,
 ש"ס בְּבַלְי יְרוּשְׁלַמִי וְתוֹסֵפְתָא, רַמְבַּ"ם טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף וְכוּ' וְכוּ'.

הַעֲקָר רֵאָה לֹא לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמָךְ וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצְלִיחַ
 אֶת דְּרָכְךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמֵחָ...

ב' תתקצח.

**אֲנִי נִמְשַׁכֶּת לַגִּבּוֹר זָר וְחוֹשֶׁבֶת עָלָיו כָּל הַזְּמַן. אֵיךְ אֶפְשֶׁר
 לְהַטְהַר מֵהַמְּחֻשְׁבוֹת הָאֵלוֹ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת קְרוֹן: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצַּדִּיק.

אֲנִי בְּעֵלַת תְּשׁוּבָה, נִשׁוּאָה כְּעֶשֶׂר שָׁנִים, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לִי
 שְׁלֹשָׁה יְלָדִים. יֵשׁ הוֹרָה לְאַחַד הַיְלָדִים בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה בּוֹ לִמּוּד
 בְּנֵי, שְׂאֲנִי חוֹשֶׁבֶת עָלָיו כְּבָר שְׁנַתִּים, וְאֵינִי מַצְלִיחָה לְהַפְסִיק
 זֹאת. אֲנִי יוֹדַעַת שְׂזֶה אֲסוּר, אֲךָ אֵין לִי שְׁלִיטָה עַל זֶה.

אני זקוקה נואשות לעצת הצדיק: מה עלי לעשות כדי להטהר
מהמחשבות האלו? אגא עזר לי! תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים שם השם [ה'] ה'תשע"ד

שלום רב אל קרן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה מאד מאד לשמר על עצמך, כי זה געל נפש שגבר
יחשב מאשה, או אשה תחשב מגבר כל היום וכו' וכו', כי זה מענה
את הנפש וכו', ומטמטם את הלב וכו', ולבסוף יכולים לבוא לידי
קלקולים גדולים, ולא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה).
אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות; ואמרו (ירושלמי ברכות,
פרק א', הלכה ה') ליבא ועינא תרי סרטורי דחטאה. אמר הקדוש ברוך
הוא: אי יהבית לי ליבא ועינא אגא ידע דאת לי; כי צריכים מאד מאד
לשמר על העינים לא להסתכל בראיות אסורות שזה משגע את האדם
לגמרי, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על קדשת המחשבה, ואמר
(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קי"ד) שצריכים לשמר את עצמו מאד מאד
מלהרהר הרהורים רעים, שזה פוגם מאד מאד בכל העולמות רחמנא
לישזבן, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ג') המחשבה היא יקרה מאד
מאד, שנעשה ממנה דברים שלמים ממש וכו'. ולכן צריכים לקדש
מאד את המחשבה ולא להרהר שום הרהורים רעים, ובפרוש גלה
לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ג') המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו
למקום שהוא רוצה, אי אפשר שיהיו שתי מחשבות ביחד כלל, ואפלו
אם לפעמים הולכת מחשבתו ופורחת ומשוטטת בדברים אחרים
וזרים, הוא ביד האדם לחזר ולהטותה בעל כרחו אל הדרך הישר,
לחשב מה שראוי, והוא ממש כמו סוס שפונה מן הדרך וסר לדרך
אחרת, שתופסין אותו באפסר וכיוצא, ומחזירין אותו בעל כרחו אל
הדרך הישר, כמו כן במחשבה ממש, שיכולין לתפסה בעל כרחו

לְהַשִּׁיבָה אֶל הַדֶּרֶךְ הָרְאוּי; וְלִכְן כָּלֶךְ מֵהַדְּמִיוֹנוֹת הָאֵלוּ שֶׁזֶה רַק הוֹרֵס
אוֹתָךְ לְגַמְרִי, וְתִשְׁמְרִי עַל עֲצָמְךָ.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ מִכָּל מִיַּי הַרְהוּרִים רָעִים
וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחַ...

ב' תתקצט.

**מָה הַטַּעַם לַמִּנְהָג לְקַרְא בְּשַׁבַּת חַל הַמוֹעֵד סְכוֹת
אֶת מַגְלַת קֵהֶלֶת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאַת אֲשֶׁר זַעֲלִיג: שְׁלוֹם לְכַבוֹד קִדְשֵׁי הַצִּדִּיק. רְפוּאָה שְׁלֵמָה
וּבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

מָה הַטַּעַם לַמִּנְהָג לְקַרְא בְּשַׁבַּת חַל הַמוֹעֵד סְכוֹת אֶת מַגְלַת
קֵהֶלֶת? אֲשֶׁמַּח מֵאֵד לְתִשׁוּבָה, בְּבִרְכַת חַג סְכוֹת שְׂמֵחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי מְחֻרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲשֶׁר זַעֲלִיג נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַטַּעַם שֶׁקוֹרְאִים מַגְלַת קֵהֶלֶת בְּחַג הַסְּכוֹת הוּא מִפְּנֵי שֶׁחַג הַזֶּה
נִקְרָא "זְמַן שְׂמֵחַתְנוּ", וְכִיּוֹן שֶׁאָדָם שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה וְכֵן אֵז הוּא הַזְּמַן
שֶׁל שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה, שָׂאֵז הָיוּ כָּלֵם בָּאִים יַחַד הֵן גְּבָרִים וְהֵן
נָשִׁים וַיְכּוּלִים לְהַכְשִׁיל בַּעֲבֻרוֹת וְכוּ', וְלִכְן קוֹרְאִים אֶת מַגְלַת קֵהֶלֶת
שֶׁשֵּׁם מְדַבֵּר אֵיךְ שֶׁהַכֵּל הַכֵּל הַבְּלִים וְכוּ', וְאֵיךְ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לַעֲזֹב
אֶת זֶה הָעוֹלָם וְכוּ', וּמֵהַבֵּל אֶת כָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּכְכֹל שֶׁאָדָם
יֹתֵר מֵעֲמִיק בְּהַבֵּל הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', הוּא מֵתְרַחֵק מֵתְאוֹוֹת הָעוֹלָם

הזה. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ספ"א נ"א): שִׁבְשַׁמְחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֵבָה תִּקְנוּ תִקְוֵן גְּדוֹל, כִּי בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ נָשִׁים מִבְּפָנִים וְאֲנָשִׁים מִבְּחוּץ וְהָיוּ בָאִים לְיַדֵּי קְלוֹת רֹאשׁ, הַתְּקִינוּ שֶׁיְהוּ נָשִׁים יוֹשְׁבוֹת מִבְּחוּץ וְאֲנָשִׁים מִבְּפָנִים, וְעַדִּין הָיוּ בָאִין לְיַדֵּי קְלוֹת רֹאשׁ. הַתְּקִינוּ שֶׁיְהוּ נָשִׁים יוֹשְׁבוֹת מִלְּמַעְלָה וְאֲנָשִׁים מִלְּמַטָּה. הָרִי שֶׁלְךָ לְפָנֶיךָ, שְׂבַחַג הַסְּכוּת, שְׂאֵז הִיתָה שְׂמַחָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ בָאִים גַּם גְּבָרִים וְגַם נָשִׁים וּפְחָדוֹ מְאֹד שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְיַדֵּי קְלוֹת רֹאשׁ (וְזֶה הָיָה עוֹד בְּזִמְנֵן שְׂבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם), וְהָיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת תִּקְוֵן גְּדוֹל שֶׁהַנָּשִׁים יֵשְׁבוּ לְמַעְלָה בְּגִזְזוּזְטָרָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְיַדֵּי קְלוֹת רֹאשׁ עִם הַגְּבָרִים וְכוּ', וְלָכֵן תִּקְנוּ לְקִרוֹת מְגֻלַּת קַהֲלַת שְׁשָׁם הוּא מְהַבֵּל אֶת כָּל הַתְּאֻוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה.

אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוּמֵד כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים בְּמִשְׁךָ הַשָּׁנָה אֶת סֵפֶר מְגֻלַּת קַהֲלַת, וְשָׁם יִרְאֶה שְׂאִין שׁוּם תְּכֻלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂמִסִּים שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ אֶת סִפְרוֹ (קַהֲלַת י"ב, י"ג) "סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹקִים יִרְאֵ וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם".
הַמְּאֻחַל לְךָ חַג שְׂמַח...

ג'

**הָאֵם כְּדַאי לְהַקְשִׁיב לַעֲצַת הַרוֹפְאִים וְלִלְכַת לְהַבְדֵּק
בְּבִדְיוֹת שְׂגָרְתִּיּוֹת בְּכָל שָׁנָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹנָה: לְכַבֹּד קְדֻשַׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
יֵשׁ רוֹפְאִים שְׂאוּמָרִים שְׂאָדָם צָרִיךְ לִלְכַת לְהַבְדֵּק אֶצֶל רוֹפֵא
לְכָל הַפְּחוֹת פְּעַם בְּשָׁנָה אֶפְלוּ שֶׁהוּא מְרַגֵּשׁ טוֹב, כִּי שְׂאֵם
תְּתַגְּלָה בְּעֵינָה כְּלִשְׁהִי יוֹכְלוּ לְטַפֵּל בָּהּ בְּקִלוֹת, כִּי אִם מִתְּגַלִּית

חס וּחֲלִילָה בְּעֵינָהּ בְּשֵׁלֶב מֵאַחַר - כְּבָר קִשָּׁה מְאֹד לְטַפֵּל בָּהּ.
 מַה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינָיו?

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי מַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹנָה נְרוּ יֵאִיר

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

יְדוּעַ מַה שָּׂאָמַר הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מוֹיִז'ניץ זי"ע בַּעַל
 'אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל': "כְּשֶׁמַּחֲפָשִׁים - מוֹצְאִים", וְלִכֵּן יִיעֵץ לְאַנְשֵׁי שְׁלֹא
 יֵלְכוּ לְרוֹפְאִים לְחַפֵּשׁ וּלְחַטֹּט וְכו', אִם לֹא נִמְצְאָת אֲצֻלוֹ אִיזוֹ מַחֲלָה,
 כִּי אִם מַחֲפָשִׁים - מוֹצְאִים, וְלִכֵּן לֹא מְמַלֵּץ לְלַכֵּת לְרוֹפְאִים כָּלֵל, כְּמוֹ
 שְׂרַבְנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמַר (שיחות ה"ן, סימן נ"י) מֵעַנְיָן
 דּוֹקְטוּרִים וּרְפוּאוֹת הַרְבֵּה לְדַבֵּר עִמָּנוּ מְאֹד, וְהָיָה מְגִנָּה מְאֹד מְאֹד
 עֲנִין רְפוּאוֹת וְדוֹקְטוּרִים, וּמִזְהִיר מְאֹד מְאֹד לְכָל מִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל
 חֵייו וְעַל חֵיי זָרְעוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ, שֶׁיִּתְרַחֵק עֲצָמוֹ מְאֹד בְּתַכְלִית הָרַחוּק
 מִלְּעַסֵּק חֵס וְשְׁלוֹם בְּרְפוּאוֹת וְדוֹקְטוּרִים וְרוֹפְאִים. וְאֶפְלוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ
 חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְאֶפְלוּ אִם הַחוּלָאֵת חָזֵק חֵס וְשְׁלוֹם רַחֲמָנָא לִיְצַלְךָ,
 אִף עַל פִּי כֵן יִשְׁלִיךְ עַל הַשֵּׁם יִהְיוּ וְיִשְׁעֵן בְּאַלְקִיו לְבַד וְאֵל יַעֲסֵק
 בְּרְפוּאוֹת וְדוֹקְטוּרִים כָּלֵל, אֶפְלוּ בְּמָקוֹם שֵׁישׁ דּוֹקְטוּרִים מְפֻלְגִים,
 אִף עַל פִּי כֵן אֵל יִסְמֶךְ עֲלֵיהֶם וְאֵל יִמְסַר חֵייו בְּיָדָם, כִּי הֵם קְרוּבִים
 לְמִיתָה יוֹתֵר מִחַיִּים רַחֲמָנָא לִיְצַלְךָ.

כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא דּוֹקְטוּר רּוֹפֵא גְדוֹל, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְכֹנֵן
 הַחוּלָאֵת וְהַרְפוּאָה הַשִּׁיכֵת לוֹ לְפִי מִזְגוֹ וְטַבְעוֹ וְכַפִּי הַחוּלָאֵת שְׁלוֹ
 וְכַפִּי הַעֵת וְהַזְמַן. כִּי יֵשׁ בְּזֶה כֶּמֶה וְכֶמֶה שְׁנוּיִים שְׁצָרִיךְ הַדּוֹקְטוּר
 הַרּוֹפֵא לְכֹנֵן בָּהֶם מְאֹד וְקִשָּׁה לוֹ מְאֹד שֶׁיִּכְוֵן וְלֹא יִטְעֶה בְּכָל הַפְּרָטִים
 כְּאֲשֶׁר הֵם בְּעֲצָמָם מוֹדִים בְּזֶה, וּבְקַל בְּקַל יוּכַל לְקַלְקֵל לוֹ הַרְבֵּה
 הַרְבֵּה שְׁלֹא יוֹעִיל שׁוּם תְּקֵנָה לְחֵייו חֵס וְשְׁלוֹם. וְאֶפְלוּ הַדּוֹקְטוּר
 הַרּוֹפֵא הַגְּדוֹל מְאֹד מְכַל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן רַב הַדּוֹקְטוּרִים הַרּוֹפְאִים
 הַמְצוּיִים בְּמִדְיָנָנוּ אֲשֶׁר רַבָּם אֵינָם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׁמְאֵלָם וְהֵם

רוצחים ממש והורגים נפשות בידיים, חס ושלום, צריך לברח מהם כמטחוי קשת לבל ימית עצמו או החולה שמוסר להם בידיים חס ושלום. ואפלו כשסומך על דוקטורים רופאים גדולים הוא ספנה גדולה מאד ורחוק מן החיים מאחר שנפל ביד הדוקטור הרופא, ואי אפשר להאריך ולספר כל מה שספר רבנו ז"ל בענין זה; ולכן אשרי מי שמתרחק מהם, ומכל שכן שלא הולך להברק ולחפש אולי יש לו איזו מחלה וכו'.

הן אמת שיש שיחה מרבנו ז"ל שאם כבר צריכים ללכת אל רופא, אזי צריכים לחפש אחר הרופא הכי גדול, וזה נאמר על מי שהוא חולה אנוש וכו' וכו', אבל ללכת לחטט או לחפש אצלו איזו מחלה וכו', זה פשוט מכניס את האדם בדמיונות ובפחדים יתרים שזה בעצמו הורס את עצבי האדם, ולכן לא צריכים ללכת לחפש ולחטט ולהברק אחר מחלות שאין בו.

הקדוש ברוך הוא ישלח רפואה שלמה לכל חולי עם ישראל, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חג שמח...

ג' א.

כיצד הרב אמר שאפשר להתחיל ללמד את פרשת בראשית עוד לפני חג הסוכות, הרי להלכה נפסק אחרת?

שאלה:

מאת יואל: לכבוד הרב הגאון שליט"א.

שמעתי שבכל שנה אתם מעוררים את אנשיכם ומציים אותם להם שתקף ומיד אחרי שקראו במנחה של שבת שאחרי ראש השנה את פרשת וזאת הברכה, שכבר ביום ראשון יתחילו ללמד את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד

תרגום מפרשת וזאת הברכה, וכשגומרים, שיתחילו כבר
 ללמד את פרשת בראשית, אפילו עוד לפני חג הסוכות, ועד
 שבת, במשך כל חל המועד יגמרו את פרשת בראשית.
 והרי הלא מבאר בפוסקים ('פרי מגדים', סימן רפ"ה) שמנהג
 העולם הוא לקרות שנים מקרא ואחד תרגום של פרשת
 וזאת הברכה בליל הושענא רבה, וכן כתב ה'שערי תשובה'
 (בסימן רפ"ה) בשם ה'ברכי יוסף' בשם האריז"ל: דיש לקרותו
 בליל הושענא רבה, וכן מובא בספר 'בן איש חי': שנים מקרא
 ואחד תרגום של פרשת וזאת הברכה יקראנו ביום הושענא
 רבה ולא בשמיני עצרת, וכן נפסק על-ידי עוד כמה פוסקים.
 ולכן, ילמדנו רבנו מה המקור לדבריכם?
 חשוב לי לצון שאני שואל על מנת לדעת, ולא חלילה כדי
 לקנטר. בברכת חג שמח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים שם השם [וי'] י"ג תשרי
 ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, אני מכרח להגיד לך שאני לא אומר לאנשים שלי וכו',
 כי לי אין אנשים וכו', רק כשאחד שואל אותי אני עונה לו דעתי.

עכשו דעתי גם ידעתי יותר טוב ממך את כל אלו הפוסקים
 שהזכרת, ואני יכול להוסיף לך עוד כחמשה עשר פוסקים שאומרים
 כמו שהזכרת וכו' וכו', אבל אני מציאותי ומדבר מהמציאות איך
 שהיא וכו', וכן אני כותב זאת רק לאנשים שבכלל אף פעם לא
 פתחו חמש, ולא יודעים מה זה שנים מקרא ואחד תרגום, ואם
 רוצים להסתפל על המציאות, רב רבם אולי תשעים וחמשה אחוזים
 מהלומדי תורה לא יסימו השנה שנים מקרא ואחד תרגום מפרשת
 וזאת הברכה, ועל אחת כמה וכמה לא את פרשת בראשית, כי בחוץ

לְאַרְץ יוֹצֵא יוֹמִים חַג, נִמְצָא שְׁשֻׁמַּחַת תּוֹרָה יִהְיֶה בְעֶרְב שַׁבָּת, וּכְבָר
 נִכְנָסַת שַׁבָּת בְּרֵאשִׁית, וּמִתִּי אָדָם יוּכַל אֶפְלוּ שְׁיִרְצֶה לְעֵבֵר אֶת שְׁתֵּי
 הַפְּרָשׁוֹת? וְאִם לֹא מְסִימִים פְּרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית, אֲזִי נִכּוֹן יִהְיֶה לְבָרֵךְ
 בְּטוֹחַ שְׁגָם אֶת פְּרֻשַׁת נֹחַ לֹא יִסְיָמוּ, וְכֵן הֲלֵאָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַכֹּל
 מִתְחִיל כְּפִי הֵהֱתַחֲלָה - אִם אָדָם לֹא מְסִים פְּרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית, אֲזִי מִתִּיאֵשׁ
 אַחַר כֵּךְ מִלְּמַד פְּרֻשַׁת נֹחַ וְכֵן הֲלֵאָה וְכוּ', וּבִפְרָט שְׁפָרְשַׁת בְּרֵאשִׁית
 זֶה יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', שְׁזֶה יְסוּד הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה וּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית אֵיךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הַבְּרִיאָה,
 וּמֵאֵד מֵאֵד חָשׁוּב לְלַמֵּד אֶת כָּל הַרְשָׁ"י שְׁבִפְרָשָׁה זֹו, וּמִי יִתֵּן שְׁאָדָם
 יִלְמַד גַּם קִצַּת אֹרֶךְ הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ וּקִצַּת רַמְבַּ"ן הַקְּדוֹשׁ, וְאֲזִי עוֹלָמוֹ
 יִרְאֶה בְּחַיָּו, וְלִכֵּן אֲנִי נוֹתֵן עֲצָה מְצִיאֹתִית כְּדֵי שְׁאָדָם כֵּן יִלְמַד, וְאֲנִי
 מֵאֵד מֵאֵד מְקַנֶּה שֶׁתִּבֵּן מֵה שְׁכַתְּבִתִּי וְכוּ', כִּי אֲנִי כּוֹתֵב רַק לְבִנְי אָדָם
 שְׂאֵף פְּעַם לֹא פִתְחוּ חֲמֵשׁ וְהֵם לֹא יוֹדְעִים מֵה זֶה חֲמֵשׁ וְכוּ'.

אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָךְ שְׁחֲכַמִּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֲמָרוּ (בְּרִכּוֹת ח.) לְעוֹלָם
 יִשְׁלִים אָדָם פְּרָשׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, שְׁכָל
 הַמְּשָׁלִים פְּרָשׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; נִמְצָא שְׁזוֹ
 סְגָלָה לְאָרִיכוֹת יָמִים, וְלָמָּה צְרִיכִים לְהִתּוֹכַח עַל סְגָלָה שֶׁל חַז"ל
 לְאָרִיכוֹת יָמִים? וּמוּבָא בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ (אַרְבַּח חַיִּים, סִימָן רַפ"ה, סְעִיף ג') מִיּוֹם
 רֵאשׁוֹן וְאֵילֶךְ חָשׁוּב עִם הַצְּבוּר; וְכֵתֵב הַמְּשָׁנָה בְּרוּרָה (שֵׁם) בְּסִפְרָ
 מַעֲשֵׂה רַב כְּתֵב בְּהִנְהַגַת הַגֵּר"א, שֶׁהָיָה נוֹהֵג תַּכְף אַחַר הַתְּפִלָּה בְּכָל
 יוֹם לְקַרָּא מְקַצַּת מֵהַסְּדֵרָה שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תְּרַגּוּם וּמְסִים בְּעֶרְב
 שַׁבָּת, וְאֲנִי בְטוֹחַ שֶׁהַגֵּר"א הָיָה יְכוֹל לְסִים שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תְּרַגּוּם
 בְּעֶרְב שַׁבָּת, כִּי כְּפִי הַתְּמַדְתּוֹ בַּתּוֹרָה, וְאֵיךְ שְׁסִים כָּל חֲדָשׁ אֶת כָּל
 הַש"ס וְכוּ', וְכֵן הָיָה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בּוֹדָאֵי הִיָּתָה לוֹ
 יְכַלֵּת לְסִים שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תְּרַגּוּם בְּעֶרְב שַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁהָאֲרִיז"ל
 אֹמֵר, אֲלֵא הוּא הֵלֶךְ לְפִי דִינָא דְגַמְרָא "מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילֶךְ נְקַרָּא
 עִם הַצְּבוּר".

וּבְאֲמַת, כָּל סְדֵר-דְּרֵךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁגָלָה לָנוּ (שִׁיחוֹת

הר"ן, סימן ע"ו) סדר קל ונפלא מאד שמראה לאדם איך שאפלו מי שישראל ראש כבוד, והוא קשה הבנה וכו', ואין לו חשק ללמד וכו', אם רק ירגיל את עצמו ללמד כפי הסדר שלו - שיהיה רגיל אפלו רק לומר תנ"ך, משניות, גמרא וכו' וכו', בסוף יכנס בו חמידו דאורייתא, חשק ללמד תורה, ובצורה כזו הוא לא ירצה להפסיק ללמד תורה, ואתו דבר הוא בענין שנים מקרא ואחד תרגום - שרוב רבם של העולם מזלזלים בזה, כי מניחים את הכל לערב שבת, כי רוצים מצוה מן המבחר, ולבסוף לא עושים אפלו מה שיכולים לעשות וכו', ודבר זה שיך בכל פרט ופרט מלמוד התורה הקדושה, וכבר אמר רבנו ז"ל כלל גדול מאד למוהרנ"ת ז"ל: "מעט גם כן טוב", ובאמת זה מאמר חז"ל (תנחומא פינחס י"א) למה נמשלה תורה לתאנה? שרוב האילנות הזית והגפן והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטה מעט מעט. וכך התורה - היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים. ואם אדם לומד בצורה כזו, אזי יזכה בקלות לעבר ולטיל בכל המקומות של התורה הקדושה, וזה ברור למי שרוצה להודות על האמת.

הרב הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זי"ע היה פעם בעיר חוסט, והזמינו בעל 'ערוגת הבשם' שיבוא לבקר את הישיבה שלו, כי ידוע שהיתה לו ישיבה גדולה עם גדולי מבחרי תלמידי החכמים שמשם יצאו רבנים גאונים ושמשו ברבנות בערים גדולים בהונגריה, ונענה לבקשתו. וכשנכנס הצדיק, הסתכל איך שכלם לומדים בהתמדה, ואחר כך כשיצא ולוה אותו בעל 'ערוגת הבשם', שאל את הצדיק: "נו, מה אתם אומרים על התלמידים שלי?", ענה ואמר: "אין להם יראת שמים!" ונבהל בעל 'ערוגת הבשם' מאד, ושאל: "למה הצדיק אומר כך?", ענה ואמר: "מפני שלא מסימים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום". והצדיק נסע לדרכו, ובעל 'ערוגת הבשם' הלך וחקר אצל כל תלמידיו, וכלם אמרו שלא יוצא להם לסיים שנים מקרא ואחד תרגום בערב שבת, כי אז הוא יום בחינה שבעל 'ערוגת הבשם' בוחן את התלמידים מה למדו, ונרעד בעל 'ערוגת הבשם' וראה

שֶׁהַצַּדִּיק הֵיָה צוֹדֵק, וְלִכְן דָּחָה אֶת הַבְּחִינָה לְיוֹם רֵאשׁוֹן. רוֹאִים מִזֶּה שְׂרָבָנִים גָּאוּנֵי עוֹלָם מְאִיזָה סְבָה שָׂרָק לֹא הֵיָתָה וְכוּ', לֹא סִימּוֹ שָׁנִים מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם בְּכָל שָׁבוּעַ וְכוּ', וּמָה נֹאמֵר קִטְנֵי עֶרֶךְ כְּמוֹנוֹ? אֲנָשִׁים שְׂאָף פֶּעַם לֹא פָתְחוּ חֲמֵשׁ, וְאָפְלוּ לֹא יוֹדְעִים אֶת הַמַּעֲלָה שֶׁל לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ שָׁנִים מִקְרָא וְאַחַד תַּרְגוּם, וְלָמָּה לְמַנַּע מֵהֶם מִפְּנֵי אִיזוֹ חוּמְרָא וְכוּ', בְּשַׁעָה שְׂיִכּוּלִים לְקִים אֶת עֲצַת רַבְנּוֹ ז"ל שֶׁהִיא הַדְּרָךְ הַכִּי קָלָה לְזָכוֹת לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, וְלְזָכוֹת לְטִיל וְלִהְיוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר יְדוּעַ שְׂאָצֵל רַבְנּוֹ ז"ל הֵיָה הָעֵקֶר לְמוֹד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אֲנִי מְקוּהָ שֶׁתִּבִּין וְלֹא תַחַפֵּשׂ אַחַר חֲמֵרוֹת וְכוּ', כִּי לְפַעְמִים אִם רוֹצִים לְלַכֵּת רַק בְּחוּמְרָא, לֹא עוֹשִׂים כְּלוּם וְכוּ'.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמִחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ג' ב.

זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב. הָאִם עָלֵי לְשִׁנוֹת אֶת סִגְנוֹן הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַיְשִׁיבָה בְּהֵ אֲנִי לּוֹמֵד?

שְׂאֵלָה:

מֵאת נְחוּם: שְׁלוֹם לְרַב הַצַּדִּיק.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם זְכִיתִי לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה מִזֶּה אַרְבַּע שָׁנִים. בְּמַהֲלָךְ הַתִּשׁוּבָה זְכִיתִי לְהִכְנִס לְיִשִּׁיבָה לְיִטְאִית שְׁבָה אֲנִי נִמְצָא כְּבָר קָרוֹב לְשִׁלֵּשׁ שָׁנִים, וּבְזִמְן הָאֲחֵרוֹן הִתְקַרְבֵּיתִי לְדַרְכָּה שֶׁל חִסְדוֹת בְּרִסְלָב וְהִתְחַבַּרְתִּי אֵלֶיהָ מְאֹד, וְעַם זֹאת הִתְעוֹרְרוּ לִי מִסְפָּר שְׂאֵלוֹת:

א. בְּעֵינַי הַלְּבוּשׁ הַחִיצוֹנִי - הָאִם עָלֵי לְשִׁנוֹת אֶת לְבוּשֵׁי כְּדָרְךְ חִסְדוֹת בְּרִסְלָב אוֹ שְׂאֲנִי יָכוֹל לְלַמֵּד בְּסִפְרִים וּלְקַיֵּם מִבְּלֵי לְשִׁנוֹת בְּלְבוּשֵׁי דְבָר?

ב. האם עלי לעבר לשיבה המנהגת על-פי דרכה של חסידות ברסלב, או שאני יכול להשאיר בישיבה שבה אני לומד כבר שלש שנים?

ג. מה בנוגע לשדוך - האם עלי להשתדל לחפש דוקא בחוזה שמקרכת לחסידות ברסלב?

ד. האמת היא שההורים שלי לא כל-כך בעד זה שאלך בדרך זו. מה עלי לעשות כדי להשקיט את מצפונם?

ה. במהלך למודי בספרי ברסלב ובשמיעת שעורים בחסידות ברסלב נוכחתי לראות שאכן דרך זו היא אמת, ואני מאמין שרבנו ז"ל הוא צדיק האמת. כיצד עלי להתחס לספרים אחרים ולרבנים אחרים שאינם הולכים בדרך זו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים שם השם [וי'] י"ג תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל נחום גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, אשר אין למעלה מזה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ה): במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; והסברה הוא פשוטה, כי זה שחזר בתשובה כבר היה במקומות הכי ירודים ומטנפים וכו', וכו', וחזר בתשובה וכו', ואחד שבא מרקע ועבר חרדי וכו', לא היה לו את הנסיונות הקשים והמרים האלו, ולכן אצלו יתברך מאד מאד חשוב בעל תשובה, ואתה צריך מאד מאד לשמח.

והנה, כדי לענות על השאלות שלך וכו', אשתדל לענות אחת אחר השנייה:

א. ידוע שאצל רבנו ז"ל לא היה הקפדה מיחדת על הלבוש,

כמוכא (ספורי מעשיות מעשה י"ב) מהבעל תפלה שלא הקפיד על הלבוש באיזה לבוש הם מתלבשים. אצל רבנו ז"ל היה העקר שלא ילכו עם מלבושים קרועים ומלכלכים וכו', כמו שאמר (לקויטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכ"ז) הבגדים הם בסוד החשמ"ל, שהוא שמירה. ועל פן הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים כי הוא קלקול השמירה, הבגדים בעצמן תובעין את האדם אם לא נזהר בשמירתן לכבדן כראוי ולהחזיקן בנקיות.

ב. אם אתה מצליח בשיבתך, אין אתה צריך לעבר לשיבה חסידית, כי ידוע שרבנו ז"ל מאד מאד הפליג במעלת הליטאים, והוא אמר שהם עקשנים מאד מאד גדולים, ודבר רבנו ז"ל צריך להיות בעקשנות מאד מאד גדולה, וגם אני מכתה א' עד הבר-מצוה למדתי בישיבה ליטאית, וכן כשהתבגרתי למדתי חמש שנים בישיבה ליטאית אצל הגאון המפלא רבי משה פיינשטיין זצ"ל, ולכן אתה לא צריך לשנות את הישיבה.

ג. אתה צריך לבקש את הקדוש ברוך הוא שיזמין לך את בת זוגך השייכת לשרש נשמתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני. ולכן אתה צריך לבקש ממנו שתברך רק את השדוף שלך שהכריזו לך בשמים, ולא תצטרך להדחות בשביל אף אחד.

ד. ההורים שלך רוצים רק שיהיה להם נחת ממה, ואם תתנהג כמו שרבנו ז"ל מדריך אותנו, תאמין לי שההורים שלך ירוו רק נחת ממה, כי אצל רבנו ז"ל היה כבוד אב ואם יסוד גדול מאד מאד, ולכן בזה שתתקן את מעשיך, בזה תגרום נחת רוח מאד מאד גדולה להורים שלך.

ה. אדרבה, ככל שאדם לומד יותר את ספרי רבנו ז"ל, יש לו חשק ללמד גם ספרים אחרים, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כ"ח) ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים

הקדושים, וללמד בלם כדי שיהיה בכל מקום. כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות, ומציאים הוצאות רבות על זה כדי שיוכל אחר כן להתפאר ולומר שהיה במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר: "הייתי בורשא" וכיוצא בזה. כמו כן, ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שהיה בכל מקום, דהינו בכל הספרים הקדושים, ולעמיד בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכה לממש ולקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, והעקר שבכל העקרם להיות רגיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, שאת זה יכולים לקיים בכל מקום כי מלא כל הארץ כבודו, וזו היתה אצל רבנו ז"ל עבודה כללית לכל אנשי שלומנו, כמובא (שיחות הר"ן, סימן קפ"ה) שלמוד שלחן ערוך בכל יום, וכן להתבודד בכל יום עמו ותברך, זו הנהגה כללית מרבנו ז"ל לכל אנשי שלומנו, ואנשי שלומנו תמיד היו רגילים לומר שיום אחד שלא מקימים את שני הדברים האלו, היום הזה אתה לא חסיד ברסלב, כי אם זה היה הדגש של רבנו ז"ל והנהגה כללית שלו לאנשי שלומנו, א. ללמד בכל יום שלחן ערוך, ב. להתבודד להקדוש ברוך הוא - אזי אנחנו צריכים לקיים את זה בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתצליח את דרכך.

המאחל לך חג שמחה ומועדים לשמחה...

ג'ג.

אני רוצה מאד להתחתן, אבל אבי מונע אותי ואומר לי לחכות עוד ועוד

שאלה:

מאת מעין: לכבוד הרב הקדוש, שלום רב.

אני כבר בת שמונה-עשרה וחצי, ומאד רוצה להתחתן, אבל אבי מורי לא מאפשר לי - הוא אומר כל הזמן "עוד קצת... עוד קצת..." ולא נענה לבקשתי. אני מתחננת אליו שיעזר לי במציאת החתן, אף הוא לא מענין, וכתוצאה מכך אני מפתחת כעסים כלפיו כיון שהוא לא מקשיב לצרכי, אני מרגישה בשלה להתחתן ואני לא רוצה שהוא ימנע ממני לעשות זאת.

מה עלי לעשות: האם עלי לחפש שדוך בעצמי באמצעות פניה לשדכנים, או שעלי להמתין שאבי יחליט שהגיע הזמן? אשמח מאד אם הרב יוכל להשיב לי, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים שם השם [ו'] י"ג תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל מעין תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חבל מאד שהאבא שלך לא מסתכל על המציאות. חכמינו הקדושים אמרו (פסחים ק"ג). בתוך בגרה - שחרר עבדך ותן לה; ואמרו (במדבר רבה פרשה י"א סימן ה') וישמרך - בבנות, שצריכות שמירה; וכן אמרו (סנהדרין ק:) בת לאביה - מטמנת שוא, מפחדה לא יישן בליה. בקטנותה - שמא תתפתה, בנערוּתה - שמא תזנה, בגרה - שמא לא תנשא, נשאת - שמא לא יהיו לה בנים; כי המציאות מראה שצריכים לחתן את הבנות מה שיותר מהר ולא לחכות אתן, ובכפרט עכשו בדור

ההפקר הזה שיש כל מיני מפקרים וכו' וכו', שזו סכנה מאד מאד לבנות אם הן לא מתחתנות מה שיותר מהר.

לדעתי את צריכה לגשת אל הרב שלו, ולשפף את הלב שלך ולספר לו את הכל, ואל תתבישי, ועל כלם ראי לבקש בכל יום ממנו יתברך שאת רוצה להתחתן, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל, ותאמרי את התפלה הזו בכל יום:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי. ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים: כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא - דחזר בתשובה חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה. ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונה, ולגרם לה נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא יפתח את לב אביך שיראה לחתן אותך מה שיותר מהר, ואת תחזיקי מעמד לא להשבר משום דבר, ואז תראי את הנסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא.

המאחל לה חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' ד.

בתנו ירדה מהדרך, ולמרות שאנו מתפללים עליה רבות - אין שנוי. מה עלינו לעשות?

שאלה:

מאת פסי: לכבוד כבוד הרב שליט"א.

יש לנו בת בגיל שמונה-עשרה שירדה מהדרך, ולמרות שביטנו נקי מטמאת האינטרנט והמכשירים הטמאים היה מוצאת דרכים לגלש למקומות לא טובים.

בתשעת החדשים האחרונים השקענו מאות שעות של תפלות - ורבו בחצות לילה שאז הוא עת רצון כידוע, שהקדוש-ברוך הוא יערה עליה רוח טהרה מפורם ושהיא תחזר למוטב, אף לא רק שמצבה לא משתפר, אלא עוד ממשיך להתדרדר. נשמח אם תוכל להמליץ לנו מה לעשות בהמשך הדרך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים שם השם [וי] י"ג תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל פסי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שיש להורים מהילדים שלהם, זה רק בעיה אחת, שלא מענינים לחתן אותם בגיל צעיר, בשביל זה הילדים יוצאים לתרבות רעה, וזה מציאות ואי אפשר לשנות את זה, ההורים חושבים שהילדים קטנים והם לא יודעים כשהגיע כבר גיל שבע עשרה שמונה עשרה, זה כבר הגיל מזמן להתחתן, וההורים תמיד חושבים שעדין הילדים קטנים, מה הם יודעים מהחיים שלהם? ולכן הילדים מתמרדים ויוצאים לתרבות רעה, זה כל הסוד שיש כל כך הרבה נושאים ונושרות, מפני שההורים לא דואגים שהילדים יתחתנו, כי

כיון שִׁמְגִיעִים לְגִיל שֶׁבַע עֶשְׂרֵה צְרִיכִים לְהַתְחַתֵּן, כְּמֵאמְרָם ז"ל (אבות פרק ה') בֵּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֲפָה; וְנִפְסַק לְהִלְכָה (שְׁלַחן ערוך אבן העזר סימן א' סעיף ג') מִצְוָה עַל כָּל אָדָם שִׁישָׂא אִשָּׁה בֵּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה; וְכַתְּבוּ הַפּוֹסְקִים שֶׁהַכֹּנֵה הִיא בְּתַחֲלַת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, הֵינּוּ כִּיּוֹן שִׁמְגִיעַ גִּיל שֶׁבַע עֶשְׂרֵה וַיּוֹם אֶחָד, הוּא נִכְנָס כְּכֹר בְּשַׁנַּת הַשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, אִזּוּ הוּא צָרִיף לְהַתְחַתֵּן, וְכֵן הוּא הַחֵק הַקָּיִם בְּהַרְבֵּה מְדִינוֹת.

וְהִנֵּה כְּתוּב בְּשִׁלְחַן עָרוֹף (שֵׁם סְעִיף א') חַיִּב כָּל אָדָם לְשֵׂא אִשָּׁה כְּדֵי לְפָרוֹת וּלְרַבּוֹת וְכֹל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּפָרְיָה וּרְבִיָּה כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים וּמִמְעַט אֶת הַדָּמוֹת וְגוֹרֵם לְשִׁכְיָנָה שֶׁתִּסְתַּלַּק מִיִּשְׂרָאֵל, הִגָּה: וְכֹל מִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא בְרָכָה בְּלֹא תוֹרָה כּו', וְלֹא נִקְרָא אָדָם וְכִיּוֹן שֶׁנִּשָּׂא אִשָּׁה עוֹנוֹתָיו מִפְּקָקִים שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלֵי י"ח, כ"ב) "מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפְקֵ רָצוֹן מֵאֵת הַיְיָ"ה"; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁכָּל עֲנִין נְשׂוּאִין הוּא מִצְוָה רִאשׁוֹנָה בְּתוֹרָה, וְזֶה לֹא סֵתֵם לְהִסְתוֹכֵב עִם בְּחוּר אִזּוּ עִם בְּחוּרָה שִׁיְהִי חֵבֵר אִזּוּ חֵבֵרָה, בְּרִישׁ יִשְׂרָאֵל מִכְּרַח לְהַתְחַתֵּן כְּדֵי שִׁיִּקְרָא אָדָם הַשְּׁלָם, וְכֵן שִׁיְהִי שְׂמוּרִים מִן הַחֲטָא, וְזֶה תְּכִלִּית הַחֲתָנָה לְפָרוֹת וּלְרַבּוֹת וּלְהַשְׁמֵר מִחֲטָאִים, וְיִהְיֶה מִחוּ נְקִי לְלִמּוּד תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמֵאמְרָם ז"ל (יומא עב:) עַל פְּסוּק (תהלים יט) "יִרְאֵת הַיְיָ"ה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד" אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, זֶה הַלּוֹמֵד תוֹרָה בְּטְהוֹרָה מֵאִי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחַר כֵּן לּוֹמֵד תוֹרָה; וְהַלּוֹאֵי שֶׁהַהוֹרִים הָיוּ מְכַנְּסִים אֶת זֶה בְּרֵאשׁ שְׁלָהֶם, וְדוֹאָגִים לְחַתֵּן אֶת יְלָדֵיהֶם, אִזּוּ הָיוּ רוֹוִים רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מֵהֶם, וְכֹל הַנֶּעַר שֶׁמְדַרְדֵּר זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁלֹּא מְחַתְּנִים אוֹתָם, זֶה מְצִיאוֹת, וְאִי אֶפְשֵׁר לְשַׁנוֹת אֶת הַמְצִיאוֹת, וְהַלּוֹאֵי שֶׁהָיָה לְהַהוֹרִים אֶת הַשְּׁכָל הַזֶּה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שִׁיתְחַתְּנוּ מֵהַ שְׂוִיתֵר מֵהָר, וְאִזּוּ הָיוּ פּוֹתְרִים הַמוֹן בְּעֵינֹת, הֵן מְעַצְמָן וְהֵן מֵהִילְדִים וְכו'. וְכו'.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָךְ דַּעַת וְשִׁכְל, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְחַתֵּן אֶת הַבַּת שֶׁלְכֶם מֵהַ שְׂוִיתֵר מֵהָר, וְהִיא תִּשְׁתַּנֶּה לְכֶם לְטוֹבָה.

הַמֵּאחַל לָךְ חַג שְׂמֵחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ג'ה.

נסיתי ללמד על-פי סדר-דרך-הלמוד, אך זה גרם לי לחץ נפשי והרבה מתחים

שאלה:

מאת אברהם יצחק: לכבוד הרב שליט"א. ראשית כל אוֹדָה לְכֶם מֵאֵד עַל הַכֹּל, כִּי כָּבֵר שָׁנִים אָנִי מִתְחַזֵּק מִסְפָּרֵיכֶם. זְכִינִי גַם לְהַפִּיץ הַמּוֹן מֵהַסְפָּרִים שֶׁל 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' וְלַעוֹרֵר אֲנָשִׁים לְהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק עַל-אֶף שְׂאִינִי נִמְנָה עַל הַיָּהּ הַקְּהֵלָה הַקְּדוּשָׁה.

רְצִינִי לְהוֹדוֹת בְּמִיחָד עַל תְּפִלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִתְפַּלַּלְתִּי עִמָּכֶם - לְאַחַר שָׁנִים רְבוֹת שְׂאִנִּי מִשְׁתַּתַּף בְּקִבוּץ בְּאוֹמֵן, הַשָּׁנָה הִתְפַּלַּלְתִּי בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה בְּמִנְיָן שֶׁל 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'. זֶה הָיָה לִי חֲדוּשׁ עָצוּם, וְלִראשׁוֹנָה הִרְגָּשְׁתִּי שֶׁשְׂמַעְתִּי תְקִיעוֹת שׁוֹפָר כְּמוֹ שְׂצָרִיף - כִּי תְמִיד הִתְיַסַּרְתִּי שְׂאִינִי יָכוֹל לְהִתְחַבֵּר לְפָנֵימִיּוֹת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַתְּקִיעוֹת, וְלֹא הִתְחַבֵּר לִי כֹל מִה שְׂאִנִּי לִמְד בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת וּבִסְפָרֵי פְּנִימִיּוֹת לְבִין הַתְּקִיעָה הַפְּשׁוּטָה שֶׁהִתּוֹקַע תּוֹקַע, וְאֵלּוּ בְּשָׁנָה זוֹ, לְרִאשׁוֹנָה בְּחַיִּי, הִתְחַבַּרְתִּי לְתְּקִיעוֹת שְׂיָצְאוּ מִפִּיכֶם, שְׂמַעְתִּי מִמֶּשׁ אֶת הַלֵּב הַנִּשְׁבֵּר בְּתוֹךְ הַתְּקִיעָה, אֶת הַגְּנוּחֵי גְּנֹחַ וְהִלּוּלֵי יְלּוּלֵי וְכו' - מִמֶּשׁ אִי אֶפְשָׁר לְתַאֵר אֶת מַה שֶׁהִרְגָּשְׁתִּי.

וּבְכֵן לְאַחַר כָּל זֹאת, רְצִינִי לְשַׁתֵּף אֶתְכֶם בְּקִשֵׁי מִסִּיָּם, וְהַלּוֹא שֶׁהֵייתִי יָכוֹל לְדַבֵּר עִמָּכֶם פְּנִים אֶל פְּנִים בְּאַרְיִכוֹת: נְסִיתִי לְלַמֵּד בְּעֵבֶר עַל-פִּי סֵדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד, אֲבָל רְאִיתִי שְׂאִנִּי נִכְנָס לְלַחֵץ לְסִיָּם וְלְהִסְפִּיק, וְזֶה דָּחָה אוֹתִי לְגַמְרֵי מֵהַלְמוּד, כִּי הֵייתִי גוֹרֵס לְלֹא חַיִּית. עַד הַיּוֹם, לְפַעְמִים אָנִי זוֹכֵה לִישׁוֹב הַדַּעַת, וְאֵז אָנִי גוֹרֵס לְאֵט לְאֵט בְּקוֹל רֵם וּבְנִיעִמּוֹת וּמְרִגִּישׁ חַיִּית בְּכֹל תְּבָה וְתְבָה, וּבְרוּר לִי כִשְׂמֶשׁ שְׂאֵלוֹ הֵייתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, הֵייתִי מִסְפִּיק לְעֵבֶר כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים עַל כָּל הַתּוֹרָה וְאוּלַי גַּם זוֹכֵר

את מה שלמדתי, אבל הבעיה היא שברגע שאני מתחיל ללכת בדרך זו, אני נכנס ללחץ לגמור ולסיים וכו' וזה שובר אותי ודוחה אותי לגמרי מהלמוד, כי אני נהנה מהלמוד, רק מעצם זה שאני רוצה לסיים את הספר, וזה מלחיץ אותי. אני לא יודע אם הסברתי את עצמי נכון, אבל אקוה לקבל בסיעתא דשמיא תרופה למכתי, כי זה כבר שנים שאני סובל מזה, וברוך השם לאט לאט אני מתרפא, אבל עדיו אני צריך הרבה חזק והדרכה. השם ישלח לכם הרבה כח וסיוע להמשיך לשמש את רבנו, ושיהיה לכם הכח והסבלנות לשמע עוד ועוד בלבולים של אנשים כמוני.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים שם השם [ו'] י"ג תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אברהם יצחק גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה הסברת את עצמך טוב מאד.

הבעיה שלך היא שאתה רוצה יותר מהכחות שלך, וכשאתה רואה שאתה לא יכול, אזי אתה לא עושה כלום. ובאמת רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב) שגם בעבודת השם יתברך ובלמוד תורה הקדושה יש בחינת "פן יהרסו אל השם לראות ונפל ממנו רב", הינו כשרוצים יותר מדאי אזי לא עושים שום דבר, וזה חסרון מאד מאד גדול. ורבנו ז"ל למד את מוהר"ן ז"ל ואמר לו: "מעט גם כן טוב", ובאמת זה מאמר חז"ל (תנחומא פינחס י"א): למה נמשלה תורה לתאנה? שרב האילנות הזית והגפן והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטה מעט מעט. וכך התורה - היום לומד מעט, ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשתיים; ואמרו (דברים רבה פרשה ח' סימן ד') הטפש הזה תמה: איך יכולים ללמד כל כך

הרבה? אמר רבי ינאי: למה הדבֵר דומה? לְכַבֵּר שֶׁהִיא תְלוּי בְּאוֹיֵר. טַפֵּשׁ אוֹמֵר: מִי יוּכַל לְהִבְיאוֹ? וּפְקַח אוֹמֵר: לֹא אֶחָד תִּלְה אוֹתוֹ?, מִבִּיא סֵלֶם אוֹ קִנְיָה וּמוֹרִיד אוֹתוֹ. כִּף כָּל מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ, אוֹמֵר: אִימְתִי אֶקְרָא כָּל הַתּוֹרָה? וּמִי שֶׁהוּא פְקַח, מֵהוּ עוֹשֶׂה? שׁוֹנֶה פֶּרֶק אֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַד שְׁמֹסִים כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קִהְלֵת רַבָּה פְּרָשָׁה א' סִימָן ל"ב) רַבִּי אַבְהוֹ אָמַר: זֶה שְׁפוּטָה שֶׁל תּוֹרָה - שְׁאָדָם לְמַד תּוֹרָה וּשְׁכַחָהּ. רַבֵּנן דְּתַמְנָן בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק דְּהֵכָא, וְרַבִּי טוֹבִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק: לְטוֹבְתוֹ אָדָם לְמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכַח, שְׁאֵלוּ הָיָה אָדָם לְמַד תּוֹרָה וְלֹא שׁוֹכַחָה, הָיָה מִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה שְׁתִּים שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְחֹזֵר וּמִתְעַסֵּק בְּמִלְאכְתּוֹ, וְלֹא הָיָה מְשַׁגֵּיחַ בָּהּ לְעוֹלָם כָּל יָמָיו, אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׁאָדָם לְמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכַחָה, אֵינּוּ מְזִיד וְאֵינּוּ מְזִיעַ אֶת עֲצָמוֹ מִדְּבַרֵי תּוֹרָה; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה י"ט סִימָן ב') אָמַר רַבִּי לְוִי: מָשָׁל לְטַרְסִקָּל נָקוּב שְׁשָׁכֵר בְּעֵלְיוֹ פּוֹעֲלִים לְמִלְאָתוֹ, מִי שְׁטַפֵּשׁ מֵהוּ אוֹמֵר? מָה אֲנִי מוֹעִיל, מִכְּנִיס בְּזוֹ וּמוֹצִיא בְּזוֹ. מִי שְׁפַקַח מֵהוּ אוֹמֵר? וְלֹא שָׁכַר כָּל חֲבִית וְחֲבִית אֲנִי נוֹטֵל? כִּף מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ, מֵהוּ אוֹמֵר? מָה אֲנִי מוֹעִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה וּמְשַׁכַּחָהּ?, מִי שֶׁהוּא פְקַח מֵהוּ אוֹמֵר? וְלֹא שָׁכַר יְגִיעָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן?; וְלָכֵן אֲשָׁרִי מִי שְׁמַצִּית אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלוֹמֵד בְּכָל יוֹם בְּלִי כַפִּיָּה וְכוּ' וְכוּ' - קָצַת מִקְרָא, קָצַת מִשְׁנָה, קָצַת גְּמָרָא, קָצַת מִדְרָשׁ וְכוּ' וְכוּ', וְכִף הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ, וְכִבֵּר אָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי י"ג) "הוֹן מֵהֶבֶל יִמְעַט וְקִבֵּץ עַל יַד יִרְבֶּה", כְּשֶׁאֶחָד רוֹצֵה יוֹתֵר מִדִּי, יוֹתֵר מֵהַכּוֹחַת שִׁישׁ לוֹ - עַל יְדֵי זֶה "יִמְעַט", מָה שְׁאִין כֵּן, מִי שְׁלוֹמֵד בְּכָל יוֹם קָצַת וְעוֹד קָצַת - עַל יְדֵי זֶה "יִרְבֶּה", וְיִזְכֶּה שְׁבַסוּף יִזְכֶּה לְהִיּוֹת עֲשִׂיר גְדוֹל בַּתּוֹרָה, כִּי יִזְכֶּה לְעֵבֶר בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

וְלָכֵן רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עוֹ, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְתִהְיֶה חִזּוֹק מְאֹד מְאֹד בְּסִדְרֵי-דְרִיךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵתָהּ לֹא צְרִיךְ לְהִכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד יוֹתֵר מֵהַכּוֹחַת

שְׁלֵה, כִּי עַל הַתּוֹרָה נֹאמֵר (מְשַׁלֵּי ג' י"ז) "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נֵעֵם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם", אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְצִיחַ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ג'ו.

**בְּעֶרְבַּ יוֹם כְּפוּר קֶרֶה לִי מְקַרְה לִילָה, וְאֲנִי חוֹשֵׁשׁ מְאֹד,
כִּי אוֹמְרִים שֶׁזֶה סִימָן רַע**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת רַן: לְכַבוֹד הַצַּדִּיק שְׁלוֹם וּבִרְכָה, וְתוֹדָה עַל כָּל הַחֶסֶד
חֲנֹם שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִם יִשְׂרָאֵל.

בְּעֶרְבַּ יוֹם כְּפוּרִים רְאִיתִי קָרִי לִילָה שֶׁבָּא מִמּוֹחְשׁוֹבוֹת זְרוֹת, וְאֲנִי
מְאֹד חוֹשֵׁשׁ, כִּי שֶׁמְעַתִּי שֶׁאֲדָם שֶׁרָאָה קָרִי בְּיוֹם הַכְּפוּרִים לֹא
יִגְמֹר אֶת שְׁנָתוֹ.

זְכִיתִי לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן אֶצֶל רַבְּנוּ, אַף אֲנִי עֲדִין
חוֹשֵׁשׁ שֶׁחֵס וְחִלְיָה זֶה יִתְקַיֵּם בִּי וְלֹא אֶגְמֹר אֶת שְׁנָתִי - מֵה
שֶׁגִּוְרָם לִי לְהִיּוֹת נְשׁוּבָה וּמְתוֹסָּל. אִיךָ אֶפְשֶׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי מִחֲרַת יוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁם הַשָּׁם [ו'] י"ג תְּשׁוּבָה
ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רַן גֵּרִי יְאִיר

לְנֶכֶן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲסוּר לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי
מוֹהָר"ן חֶלֶק ב' סִימָן קי"ז): מֵה שֶׁמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם כְּשֶׁנִּכְנָס לְקִדְשָׁה
גְבוּהָה, כְּגוֹן כְּשֶׁמִּתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֲמֵת וְכִיּוֹצֵא, אֲזִי דִיקָא יִקְרָה לוֹ
מִקְרָה בְּלִמֵי טְהוֹר חֵס וְשְׁלוֹם. כְּכֹר מְבֹאֵר כְּשֶׁהָאָדָם נִכְנָס לְקִדְשָׁה,
מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיֵּצֵר הָרַע בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל מֵה שֶׁנִּכְנָס בְּקִדְשָׁה יוֹתֵר, יֵשׁ

לו בכל פעם יצור הרע חדש גדול מבתחלה, ובאמת הבלבול הזה שטות, כי ממה נפשך: אם יקרה לו מחמת הרהור, מי חייב בזה? ואין לו להתרעם כלל, מאחר שהוא בעצמו גרם לו את זה וכו', ואם אינו מחמת הרהור, אזי בודאי אינו סימן רע כלל, כי אם היה ענין רע, לא היו חכמינו הקדושים נותנין אותו לסימן יפה לחולה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז) שקרי סימן יפה לחולה. ובאמת, אדרבא, מחמת שנתקרב לקדשה גבוהה מאד, מחמת זה נדמן לו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ח) כל המצדיק את עצמו מלמטה, מצדיקין עליו הדין מלמעלה, שנאמר (תהלים צ' י"א) "וכיראתך עברתך", נמצא כשאדם מצדיק את עצמו ונכנס בקדשה, מדקדקין עליו יותר, ומתעוררין עליו קטרוגים ודינים חס ושלום, ומהשתלשלות הדינים נעשה היצור הרע וכו', ועל כן אין לו להתרעם כלל על זה, כי אדרבא, מחמת שנכנס לקדשה גבוהה כזו, מחמת זה נתגרה בו היצור הרע, מהשתלשלות הדינים וכו'.

ועל כן חשבו חכמינו הקדושים לנס גדול, מה שלא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ה'), כי מחמת שנכנס הכהן הגדול ביום הכפורים לקדשה גבוהה כזו לפני ולפנים, היה בודאי עליו קטרוגים והתגרות הרבה, שמשם נמשך היצור הרע וכו', על כן נחשב לנס מה שנצול הכהן הגדול ממקרה ביום הכפורים. ועתה ראה והבן, איך יבלבל את האדם ענין הרואה קרי ביום הכפורים, וכי יש לו להתרעם על שלא היה לו נס כמו לכהן הגדול ביום הכפורים? גם דע, שלפעמים יש באדם טמאה טמונה, שאין יודעין לה שום תקון, מחמת שהיא טמונה ונסתרת בו, ועל כן זהו טובה מה שארע לו כשמתקרב אל הקדשה, כי יוצא ממנו הטמאה הטמונה אצלו וכו', כי אזי, כשיוצאת, יכולין למצא לה תקון, מה שאין כן מקדם כשהיתה טמונה אצלו וכו'.

חזק ואמן מאד ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' ז.

אני מורה בבית-ספר לבנות, וברצוני לשאל כמה שאלות לגבי חנוף הבנות בענין צניעות

שאלה:

מאת שרה: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. תודה רבה על כל ההתחזקות שאתם נותנים לנו בכל פרט ופרט בחיים - אי אפשר לחיות בלעדיה. אני מורה בבית הספר 'בית פייגא' בויליאמסבורג, וברצוני לשאל כמה שאלות לגבי חנוף הבנות בענין צניעות:

א. מאיזה גיל צריך לחנך אותן שאסור לגעת בבגדים? ומה לגבי משפחה, כגון: דודים ובני דודים?

ב. מאיזה גיל צריך לחנך אותן שלא ישחקו עם בנים אפילו בלי נגיעה?

ג. אנחנו לומדות עם הבנות את 'ספר המדות' בנגון, ומפרשות להן את כונת הדברים באידיש. כיצד עלינו לנהג כאשר אננו מגיעות למקומות בהם מדבר על נושאים צנועים שבינו לבינה: האם לדלג על הסימנים האלו לגמרי, או שכן לקרא אותם ולא להסביר?

אני והתלמידות מתפללות בכל יום לבריאוחתכם. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מקרת יום הכפורים שם השם [ו'] י"ג תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל שרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין את יכולה לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שאת מחנכת בבית ספר את בנות ישראל, ובפרט שהבית ספר הוא על שם רבנו ז"ל.

את צריכה לדעת שמה שפחות מדברים מענינים אלו עם הילדים הקטנים וכו' - יותר בריא בגשמיות וברוחניות, רק כשהבנות נעשות יותר גדולות מגיל תשע והלאה, אז יכולים לדבר אתן, וגם כן בעדינות ולא לשים את הדגש דוקא על זה, כדי שלא יתעורר אצלן ההפך.

בענין הלמודים וכו', כשבאים ללמד מדברים צנועים וכו', צריכים לדלג על זה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתצליחו בגדול לחנך את בנות ישראל באמונה פשוטה בו יתברך, שתמיד ידברו אל הקדוש ברוך הוא, כי אם מרגילים בזה את הילדים בימי קטנותם, אזי תמיד יתחזקו כשיגדלו, כי ידעו שהמקום הכי בטוח זה אצל הקדוש ברוך הוא, וכשמרגילים אותם לדבר אל הקדוש ברוך הוא מגיל צעיר, אז ממשיכים כך את זה על כל החיים.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' ח.

ההורים שלנו חלוניים, ואנו נתקלים אתם בהרבה מצבים לא נעימים. איך עלינו לנהג?

שאלה:

מאת פנינה עדן: לכבוד קדשת הצדיק.

אני גרה במושב באזור הערבה וגם ההורים של בעלי גרים כאן. הם לא שומרי מצוות, ולעיתים תכופות אני מגיעה למצב שאני לא יודעת איך להתנהג. למשל, כשאנחנו הולכים אליהם בשבת עם הילד, לפעמים הם מצלמים אותו או נותנים לו לצפות בטלוויזיה, ואני לא יודעת איך להעיר להם מבלי לפגע, ולכן רב הזמן אני שותקת.

ביום כפור הם היו אצלנו בבית, ולצערי הרב הם המשיכו לאכל גם אחרי שהדלקתי נרות. בתוכי כעסתי מאד, אך לא אמרתי דבר. גם ביום שלמחרת פתאום הם הגיעו, הוציאו עוגות מהמקרר והתחילו לאכל, וחמותי החליטה 'לעזר' לי לקפל כביסה.

יש עוד בעיה: הם מצפים שנהיה ביחד רב הזמן, כאלו שזה ברור מאליו שבגלל שאנחנו גרים באותו מקום אז צריכים להיות ביחד כל הזמן גם בשבתות ובחגים, אך לי זה לא מתאים, כי אני רוצה להיות עם משפחתי לבד. איך אנחנו אמורים להתנהג במצב כזה? ואיך מסבירים להם את זה מבלי לקלקל את היחסים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי מחרת יום הכפורים שם השם [ו'] י"ג תשרי ה'תשע"ד

שלום רב אל פנינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

השאלה שלך זו שאלה מאד מאד קשה, ולצערנו הרב זה נמצא כמעט אצל כל בעל או בעלת תשובה, שההורים עדין רחוקים לגמרי מהיהדות, ולא יודעים אפלו מה זה יום הכפורים רחמנא ליצלן, לא נתנו להם חנוף מה זה שבת וכו', ומה זה יום הכפורים וכו', ומה זה אכילת כשר וכו', ולכן זו בעיה רצינית מאד, כי מצד אחד צריכים מאד מאד לשמר על כבוד אב ואם שהקדוש ברוך הוא מאד מקפיד על זה, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:): שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני.

רואים מזה שאם מכבדים את ההורים - בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא, אבל מצד שני, מצד חנוך הילדים צריכים להסביר להורים בדרכי נעם, כי כך תוכלו להמשיך בדרך השם יתברך, שהיא דרך התורה, כמו שכתוב (ויקרא י"ט ג) "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני הוי"ה אלקיכם", ופרש רש"י: "ואת שבתתי תשמרו" - סמך שמירת שבת למורא אב, לומר, אף על פי שהזהרתיך על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות. "אני הוי"ה אלקיכם" (במות ה') - אתה ואביך חייבים בכבודי, לפיך לא תשמע לו לבטל את דברי.

אקוה שתביני דבר מתוך דבר - מצד אחד צריכים מאד מאד לכבד את אבא ואמא, ומצד שני צריכים לשמר על קיום התורה והמצוות, ולהסביר להורים מה מתר ומה אסור, אבל רק בדרכי נעם ולא חס ושלום בעזות מצח.

הקדוש ברוך הוא יחזיר את כל עם ישראל בתשובה שלמה, ויתאחדו יחד ויכירו את שמו יתברך, ויקימו את מצוותיו הקדושות, ואז תהיה האחדות השלמה בין כלל נשמות ישראל, ונזכה להגאול גאלת עולם.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' ט.

איך זה שגם בתוך חסידות ברסלב יש מחלוקת פנימית?

שאלה:

מאת אביתר: לכבוד הרב שלום וברכה.
זכיתי להתקרב לברסלב לפני כחמש שנים, וברוך השם קבלתי הרבה טובות מרבנו הקדוש, ברוחניות ובגשמיות. אבל לאחרונה אני שומע המון מחלוקת בתוך החסידות עצמה -

רב זה מדבר נגד רב זה, וקבוצה זו מדברת נגד קבוצה זו, וזה גורם לי חלישות הדעת גדולה מאד. איך זה יתכן שבמקום כזה קדוש יש כל-כף הרבה מחלקת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות שם השם [הי'] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אביִתֵר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל ההתקרבות אל רבנו ז"ל צריכה להיות רק על נקדה אחת - הינו לדעת שרבנו ז"ל מוציא אותנו מהבין והלכלוך והטנוף וכו' וכו' שבהם אנחנו נמצאים וכו', והוא רוחץ אותנו ומנקה אותנו וכו' וכו', ומלביש אותנו בלבושים נאים שהם תורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים, וזו תכלית ההתקרבות אל הצדיק האמת, שהוא מוציא אותנו ממקום שאנחנו נמצאים, ומביא אותנו אל הקדוש ברוך הוא, ואל תורתו הקדושה. בודאי צריכים גם את נקדת החבר, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ד) שהחבר יוכל לחזק אותי לקים את דברי הצדיק האמת, אבל רק שיחזק אותי, ולא שישבר אותי, ואם תלך בדרך זו, אזי אף אחד בעולם לא יוכל לשבר אותך.

כל הענין של התקרבות אל הצדיק הוא שצריכים לזכור טוב שבלי הצדיק אדם הוא ממשמש בחושך, כי אינו יודע באיזה דרך לילך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') אשר הצדיק הוא האבוקה שהוא אביק באור התורה, ומאיר לנו את הדרך איך לחזור בתשובה שלמה, ואיך לזכך את גשמיות ועביות גופנו, עד שנזכה גם כן להרגיש את אמתת מציאותו יתברך ולחזור בתשובה שלמה, ולהכליל בו יתברך, ורק זו כל התכלית של ההתקרבות אל הצדיק האמת, ואם הולכים רק בידיעה זו - אזי אף בריה שבעולם לא יכולה לשבר אותו.

והנה אתה צריך לזכר טוב טוב מה שכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, ראש חדש, הלכה ז', אות נ"ב) אדם צריך לקבוע בעצמו שיהיה אף על פי כן יהיה חזק בדעתו שלא יהיה נסוג אחר לגמרי מהשם יתברך, ולא יי'אש את עצמו לעולם, ולא יהיה מהחסידים הנפולים שהם גרועים ממשמדים רחמנא ליצלן וכו', עין שם.

וכן הוא (לקוטי הלכה, שלוחין, הלכה ה', אות י"ז) עקר התגרות והסתת הבעל דבר - שמבקש תואנות ועלילות לשוב ולפל חס ושלום לזהמת המדמה, בפרט אחר הסתלקות הצדיק, שאומר הרי כבר אפסה תקוה חס ושלום, ועמלק מתגבר, שהוא בחינת עצם התגברות היצר הרע, שמתעורר בהתגברות עצום בכל פעם, ועתה מה נעשה עוד, והכסילים חוזרים לאחוריהם, שזהו בחינת מה שקורין חסידים נפולים רחמנא ליצלן, שזה גרוע מהכל, כמו ששמעתי מפיו הקדוש וכו', עין שם.

וכן הוא (לקוטי הלכות, נזיקין, הלכה ד', אות כ"ה) קלפת נגה היא הקלפה הכי מסכנת, כי משם נמשך נפש הבהמיות של ישראל, שמשם באים החכמות רעות של העולם, ויש שמכנים עצמן בשם חסידים, ואומרים חכמות של שטות והבל המרחקים מהשם יתברך ומתורתו ומצדיקי אמת, ואלו הם קלפת נגה ממש שמערב טוב ורע, כי באמת יש בהם טוב הרבה פי אינם פורקין על חס ושלום, וקצתם הם אנשים כשרים קצת, ולפעמים אומרים דברי אמת, אך מערב בהם גם רע הרבה, דהינו החכמות שלהם שנדמה להם לחכמות, ובאמת הם שטותים גדולים, ואלו מזיקים גם כן הרבה, ומונעים מאד מלהתקרב לצדיקי אמת ואנשיהם הממשיכים השגת אלקותו בעולם, ובאפן אחד הם מזיקים יותר מהעכו"ם והאפיקורסים, כי מעכו"ם ואפיקורסים רב ישראל מרחקים עצמן מהם בתכלית הרחוק כראוי להתרחק מהם יותר מן בעלי ראתן, אך מאלו הכשרים קצת אין מתרחקים מחכמתם כל כה, ובאמת הם מזיקים הרבה על ידי חכמתם וליצינות שלהם שמתלוצצים מכמה דרכי התמימות האמתיות וכו'. (וכמבאר שיחה זאת במקום אחר ששמעתי מפיו הקדוש שחסיד

שנפל גרוע ממשמד, כי ממשמד כל אחד נזהר, אבל מחסיד אף אחד לא נזהר, כי אף אחד לא יודע שהוא נפל ונתקרר מההתלהבות שלו וכו', עיין שם.

ולכן דע לך שכל ההתקרבות אל רבנו ז"ל צריכה להיות עם אמת, בכונה אחת - שהוא מקרב אותי אל הקדוש ברוך הוא, ואל התורה הקדושה, ואל קיום מצוות מעשיות בשמחה עצומה, ואם נכניס דבר זה היטב בלבנו, על ידי זה שום חסיד שנפל וכו', אפלו שהוא נקרא ברסלב וכו', לא יוכל לשבר אותנו, ואין לנו להתערב עם אף אחד בעולם וכו', ומכל שכן שלא תהיה לנו שום חלישות הדעת מאף אחד, ואז תלך לבטח.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' י

שמעתי דרשה של רב שדבר ברבים נגד רבי נחמן, ומאז אני מבלבל לגמרי

שאלה:

מאת נתן: לכבוד מעז ומגדול רבי אליעזר שלמה שיק שליט"א.

מאז שזכיתי להתקרב לרבנו, זכיתי בסיעתא דשמיא לדברים נפלאים. לאחרונה שמעתי דרשה של מישהו שנתחשב רב גדול, והזדעזעתי לשמע שהוא עושה צחוק ברבים מעצותיו של רבי נחמן, ובפרט מהנסיעה לאומן. האמת שבהתחלה הייתי מזעזע לגמרי, אבל כנראה הדבורים שלו חלחלו אלי, והוא הצליח לבלבל אותי.

אשמח מאד אם הרב יחזק אותי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות שם השם [ה'] ה'תשע"ד

שלום וברכה אל נתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, אתה צריך לדעת שכל לץ שמתלווץ מדבר שבקדושה - הוא נואף, ואתה לא צריך להתפעל מלץ נואף, ואין לך צדיק בעולם שלא קם נגדו איזה ליצן ועשה ממנו ליצנות, עוד מימי אברהם אבינו שמסר את נפשו לקרב את בני העולם אל הקדוש ברוך הוא, כבר קמו עליו ליצנים, כמאמרם ז"ל (מדרש אגדה הובא בפרוש רש"י בראשית כ"ה י"ט) לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו וכו'. וכן על משה רבנו קמו ליצנים, כמאמרם ז"ל (שמות רבה, פרשה ג"ב, סימן ב') בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לעשות לו משכן, מיד אמר משה לישראל "ויקחו לי תרומה", היה משה עושה במשכן, והיו ליצני ישראל אומרים אפשר שהשכינה שורה על ידי בן עמרם וכו'? וכן על דוד המלך קמו ליצנים, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות, פרק ב', הלכה א') אין דור שאין בו ליצנים, מה היו פריצי הדור עושין? היו הולכין אצל חלונותיו של דוד ואומרים לו דוד אימת יבנה בית המקדש? אימתי בית השם נלך? והוא אומר: אף על פי שמתכווין להכעיסני, יבוא עלי שאני שמח בלבי שמחתי באומרים לי בית השם נלך [שהכעיסו אותו ורצו לראות במיתתו], וכן בכל דור ודור על כל נביא ועל כל צדיק, קם נגדו איזה ליצן ועשה ממנו ליצנות, והליצן הזה הוא נואף פשוטו כמשמעו, כמאמרם ז"ל (דרך ארץ וטא פרק ו') תחלת עברה הרהור הלב, שניה לה ליצנות, זאת אומרת קדם שאדם עושה ליצנות, עשה עברה חמורה וכו', ולכן אין להתפעל משום לץ נואף, וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל: "אין מי שיקרע ויבזה את ספרי רבנו ז"ל, אלא אם כן עשה קדם חטא חמור מאד, ואין מי שילמד בספרי רבנו ז"ל, אלא אם נכנס בו הרהור תשובה גדול מאד", ולכן אין להתפעל מזה שליצנים

מתלוצצים, ואסור לנו שיהיה לנו שום שיכות עם הליצנים האלו, וכמאמרם ז"ל (עבודה זרה י"ח:) דרש רבי שמעון בן פזי, מאי דכתיב (תהלים א, א) "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב", וכי מאחר שלא הלך, היכן עמד? ומאחר שלא עמד, היכן ישב? ומאחר שלא ישב, היכן לך? אלא לומר לך שאם הלך סופו לעמד, ואם עמד סופו לישב, ואם ישב סופו ללון, ואם לך עליו הפתוב אומר (משלי ט, י"ב) "אם חכמת חכמת לך ולצת לבדך תשא".

ולכן ראה מה לפניה, אתה צריך תמיד להסתכל על עצמך, ולחזק ולעודד ולשמח את עצמך על ידי עצותיו הקדושים של רבנו ז"ל, ותמיד תזכר איך היית נראה קדם ההתקרבות אל רבנו ז"ל ואיך אתה נראה עכשו? קדם ההתקרבות בכלל לא פתחת ספר לגמרי וכו', וכן לא ידעת מה זה להתפלל במנין וכו', וכמה ימים בכלל לא הנחת תפלין וכו', ועכשו אחר שזכית להתקרב לרבנו ז"ל, תהלה לאל אתה מקפיד להתפלל את השלש תפלות במנין דיקא, ומתפלל מלה במלה מתוך הסדור בכונה עם פרוש המלות, וכן אתה לומד בכל יום מקרא משנה גמרא והלכה על פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, וכן אתה זוכה להתחזק בכל מה שעובר עליך בגשמיות וברוחניות גם יחד, ולכן למה לך להתבלבל מליצנים הרוצים להרחיק אותך מרבנו ז"ל? אדם צריך תמיד להסתכל מה הוא הרויח על ידי ההתקרבות לרבנו ז"ל, ואז כבר לא יהיו לו שום נסיונות מאף אחד בעולם.

תכניס את הדבורים האלו בתוך לבך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' יא.

לפני החתנה בעלי היה עדין ושקט, אך לאחר החתנה הוא הפך להיות בלתי נסבל

שאלה:

מאת פנינה אסתר: כשהכרתי את בעלי הוא היה בעל אפי שקט ועדין, אך זמן קצר לאחר שהתחתנו הוא התחיל לרדת עלי ולבזות אותי, עד שהגעתי למצב בלתי נסבל. האם עלי להתגרש ממנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות שם השם [ה'] ה'תשע"ד

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שבוכוחים בין בעל ואשה וכו', תמיד צריכים לשמע את שני הצדדים, ולכן אם אני לא שומע מבעלך, קשה לי לענות לך, כי אני לא יודע מה יש לו להגיד וכו'.

עם כל זאת אם את מרגישה שבעלך יורד עליך וכו' ומשפיל אותך וכו', את צריכה להיות פתוחה אתו ולומר לו פתוח: "בעלי היקר, אני אוהבת אותך מאד מאד, אבל אני לא יכולה לקבל השפלות וכו'. אתה יודע שלא לקחת אשה מהרחוב, כי יש לי השפלה וכו'... אל תעשה עלי בקורות, אני לא אוהבת את זה..." וכו' וכו', ואת צריכה להיות מאד מאד פתוחה עם בעלך, ורב הנשים שסובלות מהשפלה שהבעל משפיל אותן וכו', הסבה היא משום שהן לא פותחות את הפה להגיד לבעליהן שזה כואב להן, ולהפך הבעל חושב שהוא לא עשה שום דבר, והוא שם תמים וכו', וכך צריך בעל להתנהג, להשפיל את אשתו וכו', ולרדת עליה ולעשות בקרת על

כָּל מַעֲשֵׂיהָ וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל הָאִשָּׁה צְרִיכָה לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וּלְהַסְבִּיר לוֹ שֶׁזֶה לֹא הוּלָךְ כְּכָה וְכוּ'.

אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵם תְּתַנְהֵגִי כִּךְ - תִּפְתָּחִי אֶת הַפֶּה וְתִסְבְּרִי לוֹ, אִזּוּ הוּא יִפְתּוֹחַ אֶת הָעֵינַיִם וְכוּ', כִּי הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא צוֹדֵק, וְזוֹ הַדְרֵךְ שֶׁל הַבַּעַל לְהַשְׁפִּיל וּלְרַדֵּת וּלְעֲשׂוֹת בִּקְרַת עַל הָאִשָּׁה וְכוּ', וְלִכֵּן הָאִשָּׁה כְּשִׁמְרָגִישָׁה שֶׁהַבַּעַל מְזַלְזֵל בָּהּ וּמְשַׁפִּיל אוֹתָהּ בְּבִזְיוֹנוֹת וְכוּ', הִיא צְרִיכָה לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וּלְהַגִּיד לוֹ בְּפִרוּשׁ כְּכָה זֶה לֹא יוּכַל לְהַמְשִׁיךְ וְכוּ' וְכוּ', כִּי רַב הַנְּשִׁימִים אֲשֶׁר סוֹכְלוֹת מִבְּעֻלֵיהֶן, זֶה רַק מִחֲמַת שֶׁהֵן הִתְרַגְּלוּ שֶׁהַבַּעַל צוֹעֵק וְצוֹרֵחַ עֲלֵיהֶן וּמְשַׁפִּיל אוֹתָן בְּבִזְיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה בָּא מִחֲסֵר יָדַע שֶׁהָאִשָּׁה לֹא יוֹדַעַת אֶת זְכוּתָהּ בְּנִשְׂוֹאִינ וְכוּ' וְכוּ'. אִין דְּבָר כְּזֶה שֶׁהַבַּעַל יִשְׁפִּיל אֶת הָאִשָּׁה, אוֹ לְהַפְּךָ הָאִשָּׁה תִּשְׁפִּיל אֶת הַבַּעַל, מִי שִׁמְרָגִישׁ מְשַׁפֵּל הוּא צְרִיךְ לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וּלְהַגִּיד "עַד כָּאֵן!" וְאִזּוּ תִרְאִי אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֵּה לְטוֹבָהּ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת אֲשֶׁר בַּעַל וְאִשָּׁה כְּשִׁמְתַּחֲתָנִים צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵם שְׁתֵּפִים גְּמוּרִים בְּחַיֵּי נִשְׂוֹאִיָּהֶם, וְעֲלֵיהֶם לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל הַשְׁתַּפּוּת, וְאִזּוּ יִצְלִיחוּ בְּחַיֵּי נִשְׂוֹאִיָּהֶם, כְּמוֹ שְׁתֵּפִים נְאֻמָּנִים בְּאִזְזָה עֶסֶק - אִם שְׁנִיָּהֶם רְצִינָיִים וְשְׁנִיָּהֶם רוֹצִים אֶת אוֹתָהּ הַתְּכָלִית וְכוּ' - אִזּוּ מִצְלִיחִים, כְּמוֹ כֵּן וְיוֹתֵר מִכֵּן בְּחַיֵּי נִשְׂוֹאִינ צְרִיכִים שֶׁהַבַּעַל וְהָאִשָּׁה יִבְיִנוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּמִכָּל שְׂכָן שִׁיֵּאָהֲבוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וַיִּכְבְּדוּ אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַשְּׁנִי, וְעַל יְדֵי זֶה יִצְלִיחוּ מְאֹד מְאֹד בְּחַיֵּי נִשְׂוֹאִיָּהֶם, וְכָל כִּךְ חֲבַל שְׁבָתִים נִפְלְאִים נִהְרָסִים רַק מִפְּנֵי פְזִיזוֹת וְכוּ' וְעַקְשָׁנוֹת וְכוּ' - מִתְעַקְשִׁים שֶׁמִּכְרַח לְהִיּוֹת דִּיקָא כְּמוֹ שְׂאֲנֵי רוֹצִה וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה הַהִבְעָרָה לְלֵהֵב יִצְאָה וְכוּ', וּמֵאֵשׁ קִטְן נִעֲשִׂית אֵשׁ גְּדוּלָּה, עַד שֶׁרַחֲמָנָא לִיצְלֵן נִפְרָדִים, וְזֶה מְאֹד מְאֹד חֲבַל, וְלִכֵּן עֲצָתִי שֶׁתִּפְתָּחִי אֶת הַפֶּה לֹא עַל יְדֵי גוּף שְׁלִישִׁי וְכוּ' וְכוּ', אֲלֹא אֶת בְּעֻצְמָךְ תִּגִּידִי לוֹ פְתוּחַ שְׂאֵם הוּא לֹא יִשְׁנֶה אֶת דְּרָכּוֹ אֶת מִתְגַּרְשֵׁת, וְאִזּוּ תִרְאִי אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֵּה לְטוֹבָהּ.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ג' יב.

ראיתי שלפעמים כבודו כותב מכתבים ומשיב לשואלים גם בחל המועד. מה ההתר לכתיבה בחל המועד?

שאלה:

מאת יצחק יוסף: שלום ומועדים לשמחה לכבוד הצדיק. ראיתי שלפעמים כבודו כותב מכתבים ומשיב לשואלים גם בחל המועד, וברצוני לשאל במחילת כבודכם ואקוה שלא תקפידו עלי: מה ההתר לכתיבה בחל המועד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני ג' דחל המועד סכות י"ט תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יצחק יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מובא באחרונים שבדבר האבד מתר לכתב בחל המועד, ואפלו חדושי תורה שאדם חדש ומפחד שישכח את זה אחר כך, מתר לו לכתב את זה.

ומצאתי בכמה ספרי שאלות ותשובות שהם כתבו תשובה לשואל בחל המועד, כגון שו"ת 'בנימין זאב' סימן רכ"ב, וזו לשונו: "כתבתי בחפזון בחל המועד לצורך השעה ממה שמצאתי וכו', עין שם. וכן מצאתי בשו"ת 'חתם סופר' אבן העזר חלק ב' סימן פ"ו, שהשיב את התשובה בחל המועד, וכן מצאתי בשו"ת 'חיים שאל'

חלק א' סימן י"ג שֶׁהַשֵּׁיב בְּחַל הַמוֹעֵד, וּמִסְתַּמָּא יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה סִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת שְׁעוֹנִים בְּחַל הַמוֹעֵד בְּשֵׂאוֹלוֹת שֶׁהֵם בְּעִנְיַן דְּבַר הָאֲבָה, וְצִרִיכִים תַּכְּף וּמִיד תְּשׁוּבָה, אֲבָל לַעֲת עֲתָה יֵצֵא לִי מִזְכְּרוֹנִי.

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כָּל הַשְּׂאֵלוֹת שְׁאֵנִי מְשִׁיב בְּחַל הַמוֹעֵד, זֶה לֹא רַק דְּבַר הָאֲבָה, אֲלֵא עֲנִינְךָ שֶׁל פְּקוּחַ נַפְשׁ מִמֶּשׁ, כִּי יֵשׁ מְקָרִים שְׂבַנֵי אָדָם הֵם קָשֵׁי יוֹם וְכוּ', וּמְרִים לָהֶם מְאֹד הַחַיִּים וְכוּ', וְצִרִיכִים פְּשׁוּט דְּבָרֵי חֲזוּק וְעִידוּד וְכוּ', וְכֵן יֵשׁ עֲנִינְךָ שֶׁל שְׁלוֹם בֵּית שְׁעוּמָדִים עַל סֵף גְּרוּשִׁים, וְאֵנִי צָרִיךְ לְהַצִּיל אֶת הַנְּשׂוֹאִין שְׁלָהֶם, זֶה גַם כֵּן עֲנִינְךָ לֹא רַק שֶׁל דְּבַר הָאֲבָה, אֲלֵא שֶׁל פְּקוּחַ נַפְשׁ, כִּי חָבֵל לְפָרֵק בֵּית בְּשִׁבִיל אֵי הַבְּנוֹת אוֹ שְׁטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמֵהָאֵי טַעְמָא אֲנִי כֵן כּוֹתֵב בְּחַל הַמוֹעֵד, וְאִתָּה צָרִיךְ לְזַכֵּר שֶׁלְּחֲזֹק אָדָם בְּעֵת צָרָתוֹ, זֶה לֹא דְּבַר פְּשׁוּט וְכוּ', וְאַצְלוּ יַתְּבַרְךָ מְאֹד מְאֹד יָקָר דְּבַר זֶה.

וְכֵן יֵשׁ מְקָרִים שְׁאֵנִי צָרִיךְ לְכַתֵּב פְּשׁוּט הַנְּהַגוֹת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּיָמִים אֵלּוּ כְּשֶׁשׂוֹאֲלִים עַל זֶה כְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֹזְכָה כָּבֵד לְרְאוֹת בְּגֵאֻלְתָּן וּבִישׁוּעָתָן שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁלֵא יִהְיֶה בְּעִיּוֹת בְּבִתֵּי יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא שְׂמֻחוֹת, שְׂאֵז לֹא נִצְטַרְךָ לְכַתֵּב בְּחוּל הַמוֹעֵד.

הַמְּאַחַל לָךְ מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ג' יג.

**אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְהַצִּיל אֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלִי וּלְהַפְּסִיק
לִפְגָּם בְּבִרִית?**

שְׂאֵלָה:

מַאת יוֹנִי: שְׁלוֹם לְרַב. אֲנִי מְקוּהָ שֶׁהָרַב יַעֲנֶה לִּי, כִּי אֲנִי מְרַגֵּשׁ מִיָּאֵשׁ לְגַמְרִי.

מגיל צעיר נחשפתי לפורנוגרפיה, ומאז ועד היום אני שקוע עמוק מאוד בטמאה הזו, שגורמת לי לפגם בברית ולהוציא זרע לבטלה.

אני מנסה שוב ושוב להפסיק עם זה, אבל אני לא מצליח, וזה מצער אותי מאוד שאני נכשל. איך אני יכול להציל את הנשמה שלי ולהפסיק לפגם בברית?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני ג' דחל המועד סכות י"ט תשרי ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יוני נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהבעל שם טוב הקדוש זי"ע אמר: "אל תגיד אני לא יכול, תגיד אני לא רוצה. אם רוצים - יכולים!" כי הבחירה הוא ביד האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ק"י) לאיש אחד ששאל אותו: כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה - עושה, ואם אינו רוצה - אינו עושה. וכתב מוהר"ן ז"ל רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה - עושה. והבן הדברים מאד.

הבעיה היא שאתה לא יודע את חמר העוון של הוצאת זרע לבטלה, ואל מה זה מביא את האדם, כמוכא (שלחן צדוק, אבן העזר, סימן כ"ג) אסור להוציא שכבת זרע לבטלה, ועון זה חמור מכל עברות שבתורה, לפיכך לא יהיה אדם דש מבפנים וזורה מבחוץ ולא ישא קטנה שאינה ראויה לילד: אלו שמנאפים ביד ומוציאים שכבת זרע לא די להם שאסור גדול הוא, אלא שהעושה זה בנדוי הוא יושב, ועליהם נאמר (ישעיה א, ט"ו) "ידיכם דמים מלאו" וכאלו הרג הנפש.

אסור לאדם שיקשה עצמו לדעת או יביא עצמו לידי הרהור, אלא אם יבוא לו הרהור יסיע לבו מדברי הבאי לדברי תורה שהיא (משלי ה', י"ט) "אילת אהבים ויעלת חן". לפיכך אסור לאדם לישן על ערפו ופניו למעלה עד שיטה מעט כדי שלא יבוא לידי קשוי, ולא יסתכל בבהמה וחייה ועוף בשעה שמזדקקין זכר לנקבה וכו', עין שם.

ולכן כל אלו שרגילים להסתכל בשקוץ תעוב ערם וזהוהם בספרי פורנוגרפיה וכו', מוציאים זרע לבטלה וזה מטמטם להם את המוח ואת הראש לגמרי, ומה עוד שזה מחליש את האדם בגשמיות שנעשה חלש מאד, ומבהל ומבלבל, ומובא (שליחן ערוף ארח חיים, סימן ר"מ, סעיף י"ד) שכבת הזרע הוא כח הגוף ומאור העינים, וכך זמן שתצא ביותר הגוף כלה וחייו אובדים, וכל השטוף בכעילה זקנה קופצת עליו, וכחו תשש, ועיניו כהות, וריח רע נודף מפיו, ושער ראשו וגבות עיניו וריסי עיניו נושרים, ושער זקנו ושחיו ושער רגליו רבה, ושניו נושרות, והרבה כאבים חוץ מאלו באים עליו. אמרו חכמי הרופאים: אחד מאלף מת משאר חלאים והאלף מרב תשמיש, לפיכך צריך אדם לזהר; הרי שלך לפניך מה זה גורם גם בגשמיות.

ועכשו ברוחניות אתה צריך לדעת שהחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, מטמטם את המוח ומעקם את הלב, ומכניס באדם קשיות וספקות עליו יתברך וכו' וכו', כי כל המחשבות של הכפירות והאפיקורסות שנכנסות באדם, זה רק על ידי שנכשלים בחטא המגנה הזה, מלבד זאת מה שאמרו חכמינו הקדושים (נדה י"ג.) אמר רבי יוחנן: כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה; ואמרו (שם) רבי יצחק ורבי אמי אמרי: כאלו שופך דמים, שנאמר (ישעיה נ"ז, ה) "הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים" – אל תקרי שוחטי אלא סוחטי; כי מכל טפה וטפה יכול להולד ולד, וכשסוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, והעוון הזה מטמטם את המוח והדעת, ומכניס את האדם בחלישות

הדעת ובאיזש גדול כאלו הקדוש ברוך הוא שונא אותו, ולא צריך אותו וכו' וכו', והוא תמיד עצוב וממרמר וכו' וכו', עד שלא יכול לסבל את אף אחה, וכן לא יכול לסבל את עצמו, והוא תמיד בכעס וברציחה וכו'.

ובאמת למה כל כך חמור החטא הזה? כי מכל טפת זרע יכול להולד ולה, וכשאדם מוציא את זרעו לבטלה, על ידי זה הוא הורג את הולד וכו', ואם אחד הורג בן אדם - הרי הוא רוצח, ואם הורג שני בני אדם - הוא רוצח שברוצחים וכו', וכן ככל שאדם הורג יותר אנשים - הוא ארכי רוצח, ומכל שכן כשאדם הורג את בנו או את בתו, זה רוצח משגע וכו'. והנה מובא בספרים שאם יסתכלו בטפת זרע, יראו שמתנועע ולד שלם - ראש גופה ידיים ורגלים וכו', ולכן כשאדם מוציא זרע לבטלה, הרי הוא הורג ולה, ומכל שכן כשמוציא זרעו לבטלה כמה וכמה פעמים, הרי הוא רוצח וכו', ולכן החמירו על זה חכמינו הקדושים יותר מהכל, מלבד שהחטא הזה מכניס באדם שיהיה תמיד ממרמר ומדכא.

ולכן שלח לנו הקדוש ברוך הוא את רבנו ז"ל לדור הזה, כדי להציל את כל אלו הנשמות הנפולות והפגומות, ולהוציא אותם מהשאול תחתית ומתחתיו, ולכן עצתך להתקרב אל רבנו ז"ל על ידי למוד ספריו הקדושים, שאין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל מכניס באדם תקנה לחיות וכו', ונותן עצות איך לצאת מזה, והיה טוב מאד שתעשה לעצמך שעור בספר הנפלא 'קדשת ישראל' המדבר מהחטא הזה ומהעצות איך לצאת מזה, וכן בספר 'אוצר הקדשה' שגם בן מלא עצות איך לצאת מהחטא המגנה הזה, כי מי שנפל בחטא הזה, קשה לו מאד מאד לצאת מזה, כי זה מטמטם לו את כל השכל והדעת, עד שנעשה אמלל לגמרי, ולכן תעשה כל מה שביכולתך לקבל על עצמך קבלה חזקה שזהו זה, אתה לא חוטא יותר בחטא המגנה הזה שעל ידו אתה הורס את הבריאות שלך וכו' וכו', ולכן

אתה צריך לקחת את עצמך בידיה, ולהפסיק עם הזבל והזהמא הזו
שהורסת לך את החיים שלך.

תרגיל את עצמך לומר בכל יום את התקון הכללי עם התפלה
שאחריה שתקן מוהרנ"ת ז"ל, ותתודה בכל יום אליו בתורה, ואז
ושב ורפא לך.

המאחל לך מועדים לשמחה...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפַס

לְכַבוֹד נְשֻׁמַּת

חֲסִידָא וּפְרִי־שָׂא, מְנוּרָה הַטְּהוֹרָה,

אֲסֻפְקֵי לְרִיא הַמְּאִירָה

מֵאוֹר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקַרֵּב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֵמָה זַלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זָאב זַצ"ל

עָלָה בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיְמָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תְּהִיא נְשֻׁמַּתוֹ צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים תַּחַת

בְּנַפְי הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקְתּוֹ תִּגָּן

עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנִזְכֶּה לְהַנּוֹת מֵאוֹרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגִלוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה

נדפס לזכות

יחנא שפרה בת סאסיא

הקדוש ברוך הוא ישלח לה

רפואה שלימה

רפואת הנפש ורפואת הגוף

גם יחד

בכל איבריה ובכל גידיה

ובכל טיפי דמיה.

בזכות שנדבו להדפסת הספר

הקדוש הזה לזכותה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי אשר ישעיה הלוי
ראטטענבערג זצ"ל
נלב"ע ר"ח ניסן ה'תש"ע
ת.נ.צ.ב.ה

ולעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת סאסיא ע"ה
נלב"ע ט' סיון ה'תשמ"א
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

גאולה בת סיסה
 אתי אסתר בת דליה
 יצחק בן לאה
 אסתר בת דונה דבורה
 אורית בת חנה
 ישראל בן ורדה
 שילת בת אורית
 לירן אליהו בן משה דוד
 אורה בת אסנת
 אלון אהרון בן גילה
 נורית בת נעמי
 יונה שלומית
 ספיר הודיה בת גלית
 מאיר בן זיווה
 אלינור בת שמחה
 פרחיה בת רינה
 לרפוי תמר בת שמחה
 ויונה בת רחל
 אליהו אליעזר בן יעל
 לאה חפציבה בת דליה
 אברהם בן חדה
 יסכה בת רוזטל
 אליעזר שלמה בן יסכה
 רחל בת יסכה
 אסתר מלכה בת יסכה
 פייגא בת יסכה
 רפאל נועם מאיר בן חנה
 גליה בת יעל
 ניב בן תקוה
 אליעזר שלמה בן ניב
 מלכה בת ניב
 רמי חיים בן תקוה
 הרצל טוביה בן לאה
 דינה בת גרסיה
 ישי בן שרה סוטה
 חנה ברכה בת נחמה
 אופיר בן אילנה
 אבישג בת דינה שמחה
 משה בן ברוריה
 מיכל רונית בת שרה

הדסה בת תמר (נאנאג"א)
 עמוס בן גילה
 דבורה בת רבקה
 ישראל בן אראלה
 כרמית בת שרה
 יוסף חי בן אורלית
 בת אל שמחה בת אסנת
 יעקב עמרם בן שרה
 אורלית בת שרה
 נחמן ישראל בן אורלית
 סימא בת ברכה
 שרגא בן חנה
 ציפורה פייגא בת שרה וב"ב
 שפיקה בת מרים
 תקוה בת שפיקה
 יעל בת שרה
 אברהם בן דוי
 אריה בן רות
 רונית שפרה בת מינה
 מרים בת שרה
 מיכאל דוד בן חנה
 דרור יצחק בן דליה
 דליה בת רוברט
 טל כהן בן רות מסעודה
 חנה אניטה בת שרה
 ניסים רועי בן טובה
 חיה מושקא בת רוחמה רחמונא
 שלום בן יעל
 יעל בת ציביה
 מרים בת רבקה
 רחמים בן יאסי
 יעקב בן רחל
 שלומית בת אורה
 רונן בן ריימונד
 שולמית בת מנוחה
 עוז אפרים בן בלומה
 רבקה בת לאה
 שושנה בת אסתר מלכה
 אורה בת אסתר מלכה
 אופיר רפאל בן גאולה

לרפואת הרבנית
 יחנא שפרה בת סאסיא
 לרפוי לירן בן סוזאן
 אברהם בן פרידה
 סוזאן בת רבקה
 חנה בת יפה וב"ב
 שמעון מאיר בן חנה
 שחר הדסה בת חוה
 צוף ישעי בן תמר
 בת שבע בת רוחמה
 אסתר בת רוחמה
 דן בן אסתר
 יעל טובה בת עירית
 רחלי בת דורית
 יוסף בן יפה
 אסף בן כרמלה
 רו בן יעל
 משפחת אריאל
 מיכל בת לאה
 נאורה בת מיכל
 יעקב בן לאה
 מעיין אדל בת גילה
 דוד בן רחל
 כרמלה בת שרה
 רינה בת זיזל
 חובב בן מרים
 אליעזר שלמה שמעון בן מרים
 מאיר אליהו בן דליה
 גולן בן אסתר
 כרמית בת מרים לזרע בר קיימא
 ישראל בן פרידא פייגא
 שרה בת שרה
 גל נחשון בן לאה
 מורן נחשון בת מזל
 לרפוי ליאת שרה בת צילה
 עמית נועה בת ציפורה
 אביאל בן סגולה
 מלכה בת גילה
 בנימין בן אהרון

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אדל בת אורית
סמדר בת אורית לזרע בר קיימא
משפחת עובד
להצלחת משפ' מלכה והילדים
אמנון ורוחמה בסל
משה וגילה בשארי
לרפ' שושנה זוהרה בת צביה
שלמה חי בן דיאנה לזיווג הגון
הדס בת אילנית זיווג הגון

לעילוי נשמת

חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
יורי בן סופיה
סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל
חנה בת רגינה
ניסים עבדלחק בן ועישה
מזל בת מסעוד ופרחה אמיתי
אורלי בת עליזה
ישעיהו ישראל בן לאה איטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בן אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה
פליקס מסעוד אשר בן עליזה
גזליה
ליאור בת שרה
שרה זהרה בת סעידה
נתן והב בן לאיזה
משה בן לאה

עידו בן מיכל ליאור
שושנה בת אורלי
נחמן בן אדל
שרה בת יפה
מרים בת שירה יהודית
תהילה בת שירה יהודית
שלמה בן שרה
אברהם בן מזל
אסתר בת רינה
יעקב בן סילביה
יפית בת אילנה
דורית בת שושנה
עומר רחמים בן סלימה
ליאור יצחק בן רות
סמדר בת ריזין
מלכה בת סמדר
אליעזר שלמה בן סמדר
נתן בן רחל
לודמילה בת סופיה
דוד בן לודמילה
משפחת תפוחי
ודים בן גינדה
גליה בת קולט
דוד רועי בן שרה אורית
שלמה בן קלודין שרה
אביעד בן קלודין שרה
מיכל בת קלודין שרה
אסתר מלכה בת ליהי
אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי וב"ב
אגדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טרייסמן
שיראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית

אברהם בן ורד
הודיה רחל בת ורד
יהודה בן שרה
רבקה בת לאה
יוסף בן סומבול
מנשה בן חנה
שמואל ג'פרי בן נוגה
לרפ' מלכה בת זהבה
מנחם זאב בן מלכה
מלכה בת דבורה דיל-ברא
רוגן בן מול
אליעזר שלמה בן רות אביגיל
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
יצחק ישראל בן מרים
מורן בת בריז'ט
מאיר בן רחל וב"ב
נחמן נתן בן שמחה
שרה בת מרים
יעקב בן שרה קלוטילד
יפה בת חנה
יצחק בן בטטה
דנסה בת בטטה
נפתלי בן רחל
רבקה בת מרים
נתן בן רחל
פנינה חנה בת יהודית
אדי בן רונית לזיווג
שאול בן עליזה
אסף בן רונית
ליאור בן עליזה
אליעזר שלמה בן רינה
סרה שני שושנה בת ענת
צבי בן חנה טובה
רבקה בת חנה טובה
מרדכי אליהו בן גילה
אסתר בת יפה
אליעזר שלמה בן אסתר
יאיר בן עדינה
מלכה בת שמחה

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסֶה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְיָה לְפִרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוֹתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזַמְּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרָנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגְאָ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גְּדוֹל יְיָ, וּמִלְךָ גְּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ: ב אֲמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךָ: ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפָצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יְיָ מִנֵּת חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֶף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יְיָ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֶף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְיָ לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שְׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יִי לֹו עֹוֹן, וְאִיִן בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹודִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹודה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסִיד אֲלֶיךָ לְעַת מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצַּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדֶרֶךְ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִיִן הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֲלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֵל דֵּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֹוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצֶת בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵהָ וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וַאֲיַנְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יִהְמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלָה, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הִיִּית מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּה אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֶף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוֹ בְּרִקִּים תִּבְלָה,
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׁ הָאָרֶץ: כ בֵּינָם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אלי"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זְכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשָׁרֵי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשָׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בַּתְּקַע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבָּל וּכְנוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בַּמְנִים וְעַגְב : ה הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצָלִי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בַּצִּלְצָלִי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוָזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :